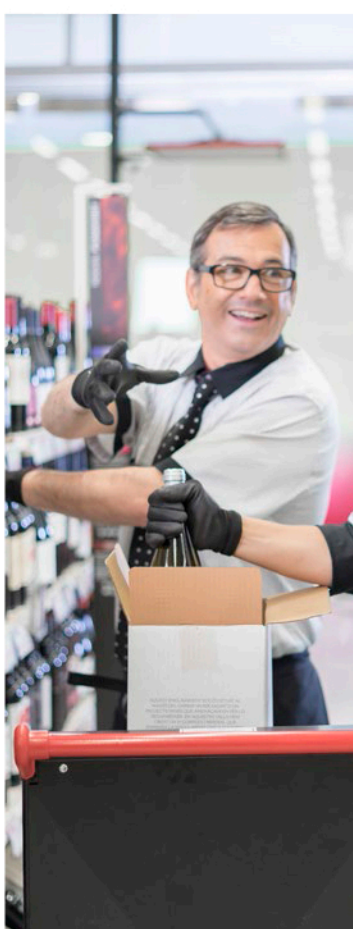
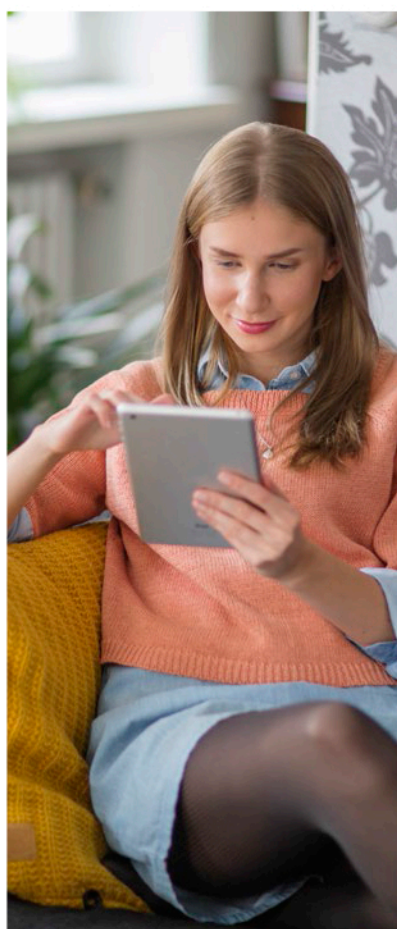

VUOSIKERTOMUS

JA YHTEISKUNTAVASTUURAPORTTI 2015

Alko yrityksenä

- 5 Tervetuloa
- 6 Alko vuonna 2015
- 8 Toimitusjohtajan katsaus
- 10 Alkon strategia
- 13 Liikepaikat
- 14 Raportointiperiaatteet
- 17 GRI
- 35 Yhteystiedot

Alkon tehtävä

- 38 Vastuullisuuden johtaminen
- 42 Vastuullisuuden tavoitteet
- 45 Alkoholipoliittiset mielipiteet
- 47 Sidosryhmäyhteistyö
- 49 Alkoholihaittojen ehkäisy
- 51 Myynninvalvonta
- 54 Case: Riskirajoilla-seminaari
- 56 Lasten seurassa -ohjelma
- 58 FASD-päivä 9.9.2015
- 59 Case: Kanava nuorilta vanhemmille -kampanja
- 61 Työelämä ja alkoholihaitat
- 63 Case: Unta ei kannata houkutella alkoholin avulla
- 64 Yhteistyö haittojen ehkäisemiseksi
- 65 Valo-yhteistyö
- 67 Vuoden poliisi
- 68 Taloudellinen vastuu
- 72 Alkon verojalanjälki 2015

Asiakkaat ja tuotteet

- 74 Asiakaskokemus
- 76 Alkoholijuomien myynti ja kulutus
- 83 Case: Alkoholittomien maistatus
- 84 Tuotevalikoiman suunnittelu
- 87 Case: Toinen mahdollisuus
- 88 Tuotelaatu

Henkilöstö

- 91 Paras työpaikka
- 92 Henkilöstö lukuina
- 93 Henkilöstön määrän kehittyminen
- 99 Henkilöstön etuudet ja palkitseminen
 - 101 Palkitsemisjärjestelmät
- 103 Työehtosopimukset ja yhteistoiminta
- 104 Työhyvinvointi ja turvallisuus
- 107 Koulutus ja kehittäminen
 - 109 Case: Alokaspäivä
 - 110 Case: Alkossa koulutetaan henkilökuntaa läpi vuoden

Vastuullinen toimitusketju

- 113 Vastuullinen hankinta
 - 117 Case: Argentiinan CSR-matka
- 118 Ympäristöasiat
 - 120 Juomapakkausten kierrätys
 - 122 Kuljetukset
 - 123 Jätteet, sähkö ja lämmitys
 - 125 Case: Alkolta odotetaan vastuullisuutta myös ympäristöasioissa
 - 127 Case: Alkon asiakkaat yhä ympäristötietoisempia
 - 128 Case: Viinintuotannon ympäristövaikutukset

Hallinnointi

- 131 Alko Oy:n hallinnointiperiaatteet
- 133 Yhtiökokous ja hallintoneuvosto
- 134 Hallitus
 - 137 Valiokunnat
 - 138 G4-selvitys
- 142 Johtoryhmä
- 144 Etuudet, palkkiot ja palkitseminen
 - 145 Palkka- ja palkkioselvitys
- 148 Valvonta, riskienhallinta ja tarkastus
 - 149 Hallinnoinnista tiedottaminen

Tilinpäätös

- 151 Hallituksen toimintakertomus
- 157 Hallintoneuvoston lausunto
- 158 Tilinpäätös

Alko yrityksenä

Alko yrityksenä

[Tervetuloa](#)

[Alko vuonna 2015](#)

[Toimitusjohtajan katsaus](#)

[Alkon strategia](#)

[Liikepaikat](#)

[Raportointiperiaatteet](#)

[GRI](#)

[Yhteystiedot](#)

Tervetuloa

Tervetuloa Alkon verkkovuosisikertomuksen ja yhteiskuntavastuureportin 2015 pariin

Kerromme tässä yhdistetyssä vuosikertomuksessa ja yhteiskuntavastuureportissa vuodesta 2015 ja vastuullisesta toiminnastamme. Raportti julkaistaan verkkoversiona kahdella kielellä, suomeksi ja englanniksi.

Alko yrityksenä -osiossa on tietoa mm. Alkon strategiasta ja vuoden 2015 tärkeimmistä tapahtumista. Alkon tehtävä -osiossa kerromme mm. erityistehtävistämme alkoholihaittojen ehkäisyssä sekä taloudellisesta vastuullisuudestamme. Asiakkaat ja tuotteet -osio sisältää tietoa tuotteiden myynnistä sekä asiakaskokemuksen kehittymisestä. Henkilöstöosiossa paneudumme mm. henkilökunnan työhyvinvointiin ja koulutukseen. Vastuullinen toimitusketju -osiossa kerromme tuotteiden toimitusketjun sosiaalisesta vastuusta ja ympäristövastuusta.

Lataukset-toiminnon avulla voit ladata koko vuoden 2015 vuosikertomuksen ja yhteiskuntavastuureportin, tilinpäätöksen tai Alkon hallinnointiperiaatteet yhtenä PDF-tiedostona.

Sivustolla on hakutoiminto ja GRI-indeksi. Sivuston alalaidassa olevien sosiaalisen median painikkeita käyttämällä voit jakaa raporttimme artikkeleita verkossa.

Alko vuonna 2015

AVAINLUKUJA 2015

HENKILÖSTÖ
2415
(keskimäärin)

KOKONAISMYynti
94,0 milj. litraa

LIKEVAIHTO
1158,9 milj. €

ASIAKASMÄÄRÄ
57,7 milj.

MYynti
15,8 milj. litraa
100% alkoholia

LIKEVAIHTO ILMAN
ALKOHOLIVEROA
572,7 milj. €

TILIKAUDEN VOITTO **40,2** milj. €

Alko lyhyesti

Perustehtävämme on alkoholijuomien vähittäismyynti niin, että otamme huomioon myymiemme tuotteiden haittavaikutukset. Toimintamme ja yli 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien vähittäismyyntiin yksinmyyntioikeus perustuvat ennen kaikkea sosiaali- ja terveyspolittisiin tavoitteisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alkon omistajaohjauksesta ja valvonnasta Alkolle laissa määritellyn erityistehtävänsä vuoksi.

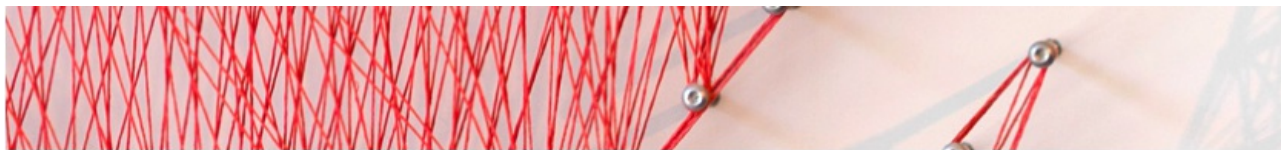
Myymäloissämme asiakkaitamme palvelee keskimäärin 2 415 alkolaista. Valikoimassamme on juomia noin 60 maasta. Alkon pääkonttori sijaitsee Helsingissä ja kymmenen aluetoimistoa ympäri Suomen. Vuoden 2015 lopussa Alkolla oli 351 myymälää. Vuoden aikana avattiin kolme uutta myymälää ja kolme suljettiin.

Uusia myymälöitä 2015: Helsinki Kalasatama, Helsinki Pikku Huopalahti ja Helsinki Mannerheimintie. Lakkautettuja myymälöitä: Pyhtää, Nakkila ja Vantaa Helsinki-Vantaan lentoasema.

Alko lukuina

- 2 415 työntekijää (keskimäärin)
- 351 myymälää ja 95 tilauspalvelupistettä
- 4 944 alkoholijuomaa (2 839 vakiovalikoimassa, 1 755 tilausvalikoimassa, 350 erikoisvalikoimassa)
- 161 kotimaista tavarantoimittajaa ja valmistajaa sekä 263 ulkomaista tavarantoimittajaa
- 57,7 miljoonaa asiakaskäyntiä
- Liikevaihto: 1 158,9 miljoonaa euroa
- Liikevoitto: 49,7 miljoonaa euroa
- Omavaraisuusaste: 30,3 %
- Valtion omistus 100 prosenttia
- Perustettu: 1932
- Toimitusjohtaja: Hille Korhonen
- Pääkonttori: Helsinki

Toimitusjohtajan katsaus

Alko saavutti kaikki keskeiset tavoitteensa vuonna 2015. Olimme asiakaspalvelussa kauppaketjujen ykkönen jo neljättä vuotta peräkkäin. Alkon litramyynti laski vuonna 2015, mutta samalla tulos kuitenkin parani. Hyvä tulos syntyi tuotteiden keskihinnan nousun, henkilökäytön tarkemman kohdentamisen ja toiminnan tehostamisen kautta. Haastattelussa Alkon toimitusjohtaja Hille Korhonen kertoo toimenpiteistä, joilla menestys ja kehitys taataan myös tulevaisuudessa.

Hille Korhonen, miten kuvailisit vuotta 2015?

Olen erittäin iloinen ja ylpeä voidessani kertoa että Alko saavutti kaikki keskeiset tavoitteet vuonna 2015. Ja suurin kiitos tästä lankeaa tietysti koko meidän erinomaiselle henkilöstöllemme, joka on tehnyt paljon töitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ja tavoitteet ovat mitkä?

Haluamme olla asiakkaidemme mielestä parhaita, ja nyt olimme neljättä kertaa vähittäiskaupan ykkösiä asiakaspalvelussa, ja siitä voimme todella olla ylpeitä. Samaan aikaan haluamme olla henkilöstöllemme paras työnantaja, ja todistettusti olemme olleet kaksi vuotta peräkkäin Great Place to Work –kilpailun ykkösiä. Ja nämähän kulkevat käsi kädessä, eli innostunut ja motivoitunut työntekijä ja henkilöstö palvelee asiakkaita erinomaisesti.

Mitä erityistä teitte vuonna 2015?

Olemme kuunnelleet asiakkaitamme ja lanseeranneet 2015 alkoholittomien tuotteiden kilpailukykyisen valikoiman, joka näkyy jokaisessa myymälässämme. Samaan aikaan olemme tuoneet valikoimiin myös pientuottajien tuotteita entistä enemmän ja kohdentaneet koko valikoimaa myymäläketjun erityyppisiin myymälöihin asiakastarpeen mukaisesti.

Alkon litramyynti laski vuonna 2015, mutta samalla kuitenkin tulos parani – kuinka se on mahdollista?

Alkon tavoitteenahan ei ole myydä enempää, toisaalta meiltä odotetaan tehokkuutta ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Markkina on alavireinen, suomalaiset kuluttajat käyttävät vähemmän rahaa. Toisaalta Alkossa asioidessaan he ovat selkeästi panostaneet laatuun, eli meidän keskihintamme on noussut. Samaan aikaan olemme tehostaneet toimintaamme: kolme vuotta sitten laskimme katteita, eikä niitä ole sen jälkeen nostettu, vaikka kustannustaso on noussut. Ja kohdennamme myös meidän henkilökäyttöämme asiakasvirtojen mukaisesti, jotta silloin kun myymälässä on asiakkaita niin he saavat erinomaista palvelua. Eli montaa asiaa on tehty samaan aikaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Mitä tavoitteita kohti Alko nyt kulkee?

Lähtökohta on se, että Alko haluaa elää ajassa. Haluamme toimia siellä missä meidän asiakkaamme toimivat ja elävät, ja seurata aikamme kehitystä. Olemme itse asiassa ottamassa kolmatta valtavan isoa askelta Alkon historiassa. Monet asiakkaamme varmasti muistavat tiski-Alkot, jotka olivat vahvasti kontrolloituja ostospaikkoja. Iso askel otettiin kun siirryimme valintamyymälöihin - me opettelimme asiakkaan kohtaamista ja asiakkaan palvelua, tuotetietouden lisäämistä. Nyt seuraava iso askel on siirtyminen monikanavaisen Alkoon, eli myös sitten verkkoon, verkkokauppaan ja erilaisiin digitaalisiin palveluihin.

Ja miten tämä verkkokauppa käytännössä toteutuu asiakkaalle?

Verkkokauppa aukeaa konkreettisesti asiakkaille, sekä kuluttaja että yritysasiakkaille, tämän vuoden aikana. Periaate on click and collect, eli asiakas voi valita koko meidän valikoimastamme haluamansa tuotteet 24/7, tehdä ostoskorin, valita myymälän tai noutopisteen josta hän haluaa tuotteet noutaa ja noutaa sitten tuotteet myymälöiden aukioloaikana.

Kiitos!

Alkon strategia

Tarkensimme strategisia tavoitteitamme vuosille 2016-2018

Paras asiakaskokemus, paras työ, vastuullinen toimija yhteiskunnassa ja tehokas erikoisliikeketju ovat tavoitteita, joilla saamme erityistehtävämme toteutumaan. Strategiset tavoitteemme ohjaavat kaikkia alkolaisia.

Strategiamme pohjautuu neljään tavoitteeseen

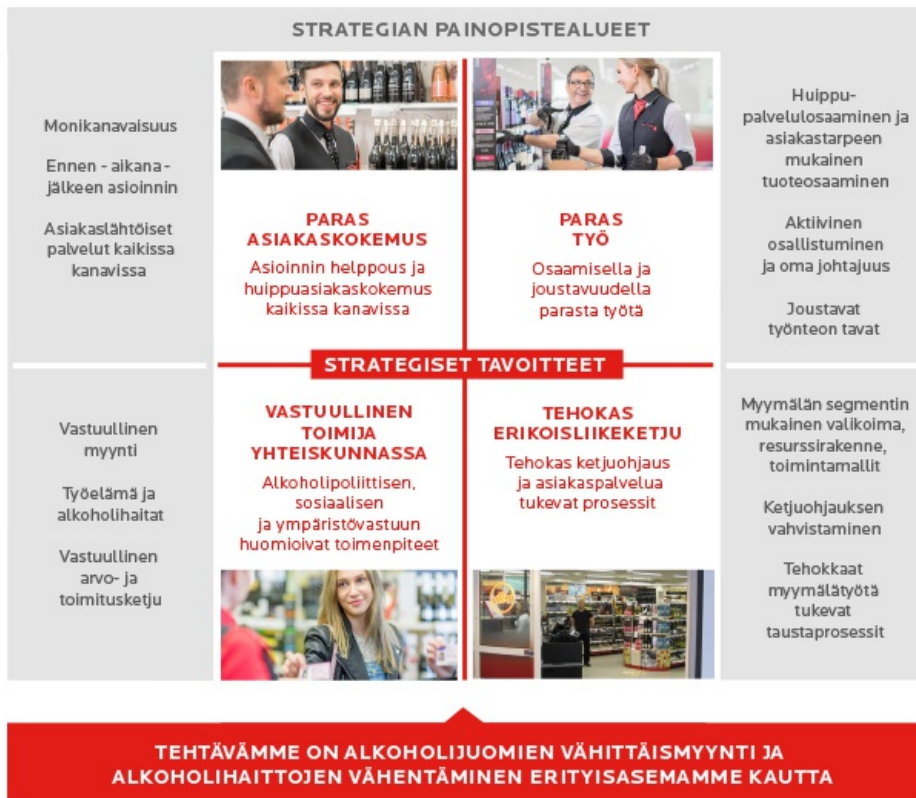
Olemme onnistuneet tuottamaan asiakkaalle **huippukokemuksen** myymälöissämme. Haluamme tuottaa asiakkaalle huippukokemuksen kaikissa kanavissamme ja jokaisessa tilanteessa, jossa asiakas kohtaa meidät.

Jatkossa verkkokauppa ja myymälöiden asiakaspalvelu täydentävät toisiaan – ennen asiointia, sen aikana ja jälkeen. Visiossamme korostuvat monikanavaisuus, yhtenäinen brändi, asiakaspalvelijan rooli sekä tuotteet ja palvelut. Asiainnin helppous on tärkeää. Jotta asiakas saisi kaikin tavoin mitä parhaimman kokemuksen Alkossa, kehitämme aivan erityisesti mm. myymäläkonseptejamme ja verkkokauppaa.

Saavutimme toisena vuotena (2014 ja 2015) peräkkäin tavoitteemme olla Suomen paras työpaikka. Nyt tavoitteenamme on **paras työ**. Parhaan työn avainelementtejä ovat asiakastarpeiden mukainen osaaminen, aktiivinen osallistuminen sekä työnteon tehokkuus ja yhteisöllisyys. Näihin panostamme tulevina vuosina.

Korostamme uudessa strategiassamme rooliamme vastuullisena toimijana yhteiskunnassa. Alkon vastuullisuus sisältää monia teemoja ja tavoitteita niin alkoholipoliittisen, sosiaalisen kuin ympäristövastuunkin osalta. Viestimme näistä teemoista entistä aktiivisemmin. Tehokas ja vastuullinen toiminta myyntityössä on edelleen avainasemassa. Toteutamme vuonna 2016 useita toimia mm. **alkoholihaittojen ehkäisemiseksi** sekä **ympäristöasioiden edistämiseksi**.

Tehokkuuden parantamiseksi vahvistamme entisestään ketjuohjausta sekä asiakaspalvelua tukevia prosesseja. Vuonna 2016 keskitymme esimerkiksi myymälöiden segmentointiin ja myymälälogistiikkaan. Vahvistamme edelleen asemaamme tehokkaana erikoisliikkeenä laajojen kehitysprojektien ja pienten muutosten avulla.

Tavoitteet linkittyvät yhtiötasolta henkilötasolle

Jotta strategia ohjaisi jokaisen alkolaisen arjen työtä, olemme vieneet yhtiötason tavoitteet yksikötason avaintavoiteiksi ja edelleen jokaisen tiimin ja myymälän tavoitteiksi. Jokaisen alkolaisen henkilökohtaiset tavoitteet käsitellään esimiehen kanssa käytävässä tavoite- ja osaamiskeskustelussa. Strategian ja palkitsemisen välinen yhteys tehdään näkyväksi uudistuneen **strategiapalkkiojärjestelmän** kautta.

Osallistava muutosviestintä strategian jalkauttamisen keinona

Alkon uudistettu strategia oli esillä syksyn 2015 esimiespäivillä, joihin osallistuivat kaikki noin 230 esimestä Alkon myymälöistä ja pääkonttorilta. Esimiespäivillä keskusteltiin strategiavuosien 2016–2018 ydinteemoista ja pohdittiin muutosjohtajuutta.

Tammikuun 2016 myymäläpäällikköpäivillä keskusteltiin uudistetusta strategiasta ja siitä, kuinka se näkyy myymälän arjessa. Tämän jälkeen myymäläpäälliköt käsitelivät strategian omien myymälätiimiensä kanssa osallistavissa tavoitetyöpajoissa. Strategia esiteltiin myös pääkonttorin henkilöstölle, ja aiheesta keskusteltiin yksiköiden ja tiimien työpajoissa.

Vuonna 2016 osallistamme alkolaisia strategian jalkautukseen monin tavoin ja useissa kanavissa. Näitä ovat esimerkiksi ympäri Suomea liikkuvat digilähettimet, oivalluksia ja kysymyksiä käsittelevä, kaikille avoin Yammer-ryhmä, Skype-sessiot, videot ja strategiapelihaanke.

Vuoden 2015 saavutuksia

STRATEGINEN TAVOITE

SAAVUTUKSIA VUONNA 2015

PARAS ASIAKASKOKEMUS

Paransimme entisestään asiakaskokemusta myymälöissä Kansallisella asiakaspalvelupalautteella (8,45 - > 8,50) ja asiakaskokemusindeksillä mitattuna (3,99 -> 4,07).
Otimme käyttöön uuden asiakaslähtöisen valikoimanhallinnan mallin.
Alkoholittomille juomille uusi konsepti

VASTUULLINEN TOIMIIJA YHTEISKUNNASSA

Maineeltaan ja vastuullisuudeltaan Suomen paras vähittäiskauppa
3,6 miljoonaa ikärajatarkistusta
En välitä -kampanja tavoitti somessa yli 0,8 miljoonaa suomalaista.
Vastuullisen hankinnan toimintaperiaatteiden verkkokoulutus valmistui.
Hankintaketjun ympäristövaikutusten selvitystyö käynnissä

PARAS TYÖ

Huippuhenkilöstökokemus: Suomen paras työpaikka toistamiseen, henkilöstötutkimuksessa huonoimmin sijoittuneiden tiimien tulokset paranivat
Yhtenäistimme työvuorosunnittelun käytäntöjä ja vahvistimme työsuhteosaamista.
Vakiinnutimme osaamisen kehittämisen uudet muodot: ohjatut pruuvit Skypessä, osallistavat menetelmät, myymälävalmennukset.
Kehitimme osaamiskeskusteluja ja -arvioiteja ja rakensimme moniosaajuuteen kannustavan palkkausjärjestelmän.

TEHOKAS ERIKOISLIIEKETJU

Uusi raportointityökalu otettu käyttöön
Uudistetut talous- ja logistiikkajärjestelmät käytössä
Myymlätäydennysprosessia kehitetty
Tilanhallinnalle uudet työkalut ja käytänteet

"Haluamme tuottaa asiakkaalle huippukokemuksen kaikissa kanavissamme ja jokaisessa tilanteessa, jossa asiakas kohtaa meidät."

Liikepaikat

Alkon myymäläverkostoa kehitetään asiakkaiden ehdoilla

Avasimme vuoden 2015 aikana kolme uutta myymälää ja 19 myymälää muutti toiselle liikepaikalle. Vuoden päätteeksi Alkolla oli yhteensä 351 myymälää eri puolilla Suomea.

Myymäläverkoston kehittäminen perustuu Alkon liikepaikkastrategiaan. Suunnittelun lähtökohtana ovat asiakaspalveluun, myymäläverkoston kattavuuteen, alueen väestöpohjaan, taloudelliseen kannattavuuteen ja vastuullisuuteen liittyvät näkökohdat. Uusia myymälöitä perustetaan maltillisesti sinne, missä asiakasluku kasvaa. Painopiste on maakuntien kasvukeskuksissa ja pääkaupunkiseudulla pienempiäkään paikkakuntia unohtamatta.

Pyrimme varmistamaan, että Alkon palvelut ovat kaikkien kuluttajien saavutettavissa ja asiointikokemus on aina sujuva ja yhdenmukainen – kaikissa kanavissa ja kohtaamispisteissä.

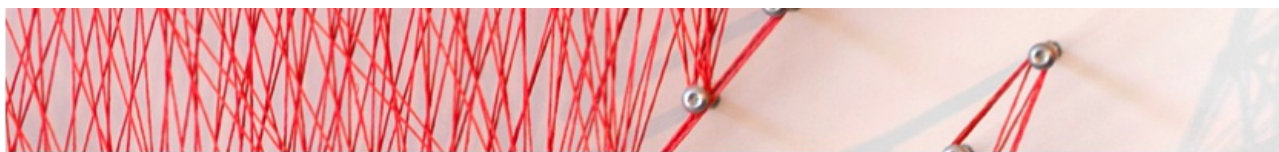
Pidämme jatkuvasti silmiä ja korvia auki kiinnostavien liikepaikkojen suhteen. Alkon verkkosivuilla oleva lista kertoo kohteista, joissa aktiivisesti etsitään uusia ja mielenkiintoisia liikeiloja. Muuttuvien asiakastarpeiden myötä palveluita ja myymäläkonseptia kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta entisestään ja mahdollistaa hyvät puitteet asiakaspalvelun toteuttamiselle ja inspiroivalle työympäristölle.

Teemme yhteistyötä kaikkien päivittäistavarakaupan ja kaupan toimijoiden kanssa. Vuoden 2015 lopulla Alkoista 26 prosenttia sijaitsi S-Ryhmän, 25 prosenttia Keskon, 5 prosenttia Lidl:n ja 2 prosenttia Lähikaupan liikekeskuksessa. Lisäksi Alkolla on myymälöitä tavarataloissa, kaupahalleissa ja omissa kivijalkaliiketoimistoissa.

Vuonna 2015 perustimme ja kolme uutta myymälää ja lopetimme yhtä monta. Uudet myymälät avattiin Helsingin Kalasatamaan, Helsingin Pikku Huopalahteen ja Helsingin Mannerheimintielle. Myymälät suljettiin Nakkilassa, Pyhtäällä ja Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Alkon myymälöistä 19 muutti paikasta toiseen ja kahdeksassa liikkeessä myymälä uusittiin.

Toiveenamme on sijoita paikkakunnan parhaalla liikepaikalla, jossa asiakkaan on helppo ja vaivaton asioida. Liiketilän valinnassa huomioitavia seikkoja ovat muun muassa asiakkaiden tarpeet, sijainti, logistiikan toimivuus, asiakkaiden ja henkilökunnan turvallisuus sekä myymälän sijainnin vaikutus päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen. Tilan on myös täytettävä alkoholilaissa mainitut alkoholijuomien myyntipaikalle määritellyt vaateet. Myymälöiden monimuotoisuuteen ja elämyksellisyyteen panostetaan entistä enemmän, myymäläilmiötä päivitetään ja myös tilojen toiminnallisuutta tarkennetaan. Uuden konseptin mukaiset myymäläpilotit käynnistyvät vuoden 2016 aikana.

Raportointiperiaatteet

Noudatamme yhteiskuntavastuuraaportissa Global Reporting Initiativen GRI G4 kestävän kehityksen suositusta, Valtion omistajapolitiikkaa koskevaa valtioneuvoston periaatepäätöstä vuodelta 2011 sekä Ohjeistusta valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisten verojen raportointiin vuodelta 2014.

Olemme raportoineet vuosittain Global Reporting Initiativen (GRI) raportointiohjeiston mukaisesti vuodesta 2004 lähtien. Raportti noudattaa GRI G4 -ohjeistoa, ja se kattaa sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun lisäksi alkoholipoliittisen vastuun keskeisimmät osa-alueet. Sovellamme raportoinnissa GRI G4 -ohjeiston peruslaajuutta (Core). Raportti sisältää ohjeiston mukaisen yleisen perussisällön (General Standard Disclosures) sekä osia Erityisestä perussisällöstä (Specific Standard Disclosures). Raportin sisällön vertailu GRI G4 -ohjeistoon on GRI-indeksissä. Raportti ilmestyy suomeksi ja englanniksi, ja se julkaistaan ainoastaan verkkoversiona. Raporttia ei ole varmennettu ulkoisesti.

Raportissa esitetyt tiedot ovat peräisin yhtiön operatiivisen toiminnan tueksi tehdyistä selvityksistä ja kirjanpidonluvat tarkastetusta liikekirjanpidosta sekä tilinpäätöksestä. Raportointi kattaa Alkon koko toiminnan. Taloudellisen vastuun tiedot perustuvat Alkon talousraportteihin, kirjanpitoon ja vahvistettuun tilinpäätökseen. Sosiaalisen vastuun tunnusluvut tulevat henkilöstötietojärjestelmästä, palkanlaskentajärjestelmästä, palveluntuottajilta ja kirjanpidosta. Ympäristövastuun luvut on pääosin saatu omista järjestelmistä ja palveluntuottajilta.

Henkilöstölukujen laskennassa sovelletaan kirjanpitolausakunnan yleisohjetta toimintakertomuksen laatimisesta. Corporate Governance -osio noudattaa soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Tilinpäätös on laadittu FAS-standardin mukaan.

Olennaiset yhteiskuntavastuun näkökohdat

Raportoinnin kannalta olennaiset näkökohdat määriteltiin vuoden 2014 aikana GRI G4 -raportointiohjeiston vaatimusten mukaan. Keväällä 2014 toteutetun sidosryhmäkyselyn pohjalta tunnistetut vastuullisuusnäkökohdat arvioitiin ja niiden olennaisuus määritettiin.

Johtamistapa olennaisten näkökohtien osalta

TUNNISTETTU OLENNAINEN NÄKÖKOHTA

NÄKÖKOH DAN LASKENTARAJA

Taloudellinen vastuu

Taloudelliset tulokset

Alko Oy

Välilliset taloudelliset vaikutukset

Alko Oy, yhteiskunta

Ostokäytännöt

Alko Oy, tavarantoimittajat

Alkoholikaupan säilyttäminen Suomessa
(Alkon oma näkökohta)

Alko Oy, yhteiskunta

Ympäristövastuu

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti kokonaisuudessaan.

Materiaalit	Alko Oy, Palpa Oy
Energia	Alko Oy
Jätteet ja jätevedet	Alko Oy
Tuotteet ja palvelut	Tavarantoimittajat
Kuljetukset	Kuljetusliikkeit
Tavarantoimittajien ympäristöarvioinnit	Tavarantoimittajat, BSCI riskimaatoimittajat
Ympäristöasioihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit	Asiakkaat, henkilökunta
Sosiaalinen vastuu	
Työllistäminen	Alko Oy
Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet	Alko Oy
Työterveys ja -turvallisuus	Alko Oy
Koulutus	Alko Oy
Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet	Alko Oy
Tasa-arvoinen palkitseminen	Alko Oy
Tavarantoimittajien työolojen arviointi	BSCI riskimaatoimittajat
Työoloihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit	Henkilökunta
Toimittajien ihmisoikeusarvioinnit	BSCI riskimaatoimittajat
Ihmisoikeuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit	Tavarantoimittajat, Henkilökunta
Lahjonta ja korruption vastaisuus	Alko Oy
Polittinen vaikuttaminen	Alko Oy

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti kokonaisuudessaan.

Kilpailun rajoitukset	Alko Oy
Määräystenmukaisuus	Alko Oy
Alkoholin kulutuksen aiheuttamien haittojen ehkäiseminen yhteiskunnassa (Alkon oma näkökohta)	Asiakkaat ja yhteiskunta
Tuotevastuu	
Asiakkaiden terveys ja turvallisuus	Tavarantoimittajat, asiakkaat
Tuote- palvelutiedot	Alko Oy, tavarantoimittajat
Markkinointiviestintä	Alko Oy
Asiakkaiden yksityisyyden suoja	Alko Oy
Määräystenmukaisuus	Alko Oy

Raportin sidosryhmät

Raportin tärkeimpiä kohderyhmiä ovat Alkon henkilökunta, asiakkaat, omistaja, viranomaiset, tavarantoimittajat ja media.

Raportointijakso ja yhteystiedot

Tämä raportti kertoo vuoden 2015 vastuullisuustyömme tuloksista. Raportti vuodelta 2014 ilmestyi maaliskuussa 2015.

Lisätietoja

Alkon viestintäyksikkö

Vastuullisuusasiantuntija Virpi Valtonen, virpi.valtonen@alko.fi

Vastuullisuusasiantuntija Leena Sokolowski, leena.sokolowski@alko.fi

Viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho, maritta.iso-aho@alko.fi

GRI

VERTAILU GRI-OHJEISTON SUOSITUKSIIN

LINKKI

SISÄLTYY

HUOMIOT

Yleinen sisältö

Strategia ja analyysi

G4-1	Toimitusjohtajan katsaus	Toimitusjohtajan katsaus	Sisältyy
G4-2	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	Valvonta, riskienhallinta, tarkastus Vastuullisuuden johtaminen Sidosryhmäyhteistyö	Osittain

Organisaation taustakuvaus

G4-3	Raportoivan organisaation nimi	Alko vuonna 2015	Sisältyy
G4-4	Tärkeimmät tavaramerkit/brändit sekä tuotteet ja palvelut	Alko vuonna 2015	Sisältyy
G4-5	Organisaation pääkonttorin sijainti	Alko vuonna 2015	Sisältyy
G4-6	Toimintamaiden lukumäärä ja maat, joissa organisaatio toimii tai jotka ovat merkittäviä raportissa kuvattujen olennaisten yritysvastuun näkökohtien osalta	Vastuullinen hankinta Alko vuonna 2015	Sisältyy
G4-7	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	Alko vuonna 2015	Sisältyy
G4-8	Markkina-alueet	Alko vuonna 2015	Sisältyy

G4-9 Raportoivan organisaation koko **Alko vuonna 2015** Sisältyy

G4-10 Henkilöstön määrä työsuhteen ja **Henkilöstön määrän** Sisältyy
työsopimuksen mukaan, **kehittyminen**
alueellisesti ja sukupuolen
mukaan jaoteltuna

G4-11 Kollektiivisesti neuvoteltujen **Työehtosopimukset** Sisältyy
työehtosopimusten piiriin kuuluvaja **yhteistoiminta**
henkilöstö

G4-12 Organisaation toimitusketju **Vastuullinen hankinta** Sisältyy

G4-13 Merkittävät muutokset **Vastuullinen hankinta** Osittain
organisaation koossa,
rakenteessa , omistusrakenteessa
tai toimitusketjussa
raportointijaksolla

G4-14 Varovaisuuden periaatteen **Vastuullinen hankinta** Osittain
soveltaminen
Valvonta,
riskienhallinta,
tarkastus

G4-15 Organisaation hyväksymät tai **Vastuullinen hankinta** Osittain
edistämät ulkopuolisten
toimijoiden periaatteet tai
aloitteet

G4-16 Jäsenyydet järjestöissä ja **Vastuullinen hankinta** Osittain
edunvalvontaorganisaatioissa

Tunnistetut olennaiset
näkökohdat ja
laskentarajat

G4-17 Konsernin laskentaraja **Tilinpäätös** Sisältyy

G4-18 Raportin sisällönmäärittely **Raportointiperiaatteet** Sisältyy

G4-19 Olennaiset näkökohdat **Sidosryhmäyhteistyö** Sisältyy
Raportointiperiaatteet

G4-20 Olennaisia näkökohtia koskevat **Raportointiperiaatteet** Sisältyy
laskentarajat organisaation sisällä

G4-21 Olennaisia näkökohtia koskevat **Raportointiperiaatteet** Sisältyy
laskentaraja organisaation
ulkopuolella

G4-22	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	
G4-23	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	
	Sidosryhmävuorovaikutus			
G4-24	Luettelo organisaation sidosryhmistä	Sidosryhmäyhteistyö Vastuullinen johtaminen	Sisältyy	
G4-25	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Sidosryhmäyhteistyö	Sisältyy	
G4-26	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Sidosryhmäyhteistyö	Sisältyy	
G4-27	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Vastuullisuuden johtaminen	Sisältyy	
	Raportin kuvaus			
G4-28	Raportointijakso	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	
G4-29	Edellisen raportin päiväys	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	
G4-30	Raportin julkaisuaiheus	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	
G4-31	Yhteystiedot josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	Yhteystiedot	Sisältyy	
G4-32	GRI-sisältövertailu		Sisältyy	
G4-33	Lähestymistapa ulkoiseen varmennukseen	Raportointiperiaatteet	Sisältyy	Raporttia ei ole varmennettu

Hallinto

Hallintorakenne ja kokoonpano

G4-34	Hallintorakenne ja valiokunnat	Valiokunnat Hallinnointiperiaatteet	Sisältyy	
--------------	--------------------------------	--	----------	--

G4-35	Vastuunjako	G4-selvitys	Osittain
G4-36	Vastuuhenkilöt	Vastuullisuuden johtaminen	Sisältyy
G4-37	Sidosryhmien konsultointi	Sidosryhmäyhteistyö	Osittain
G4-38	Hallituksen kokoonpano	Hallitus G4-selvitys	Sisältyy
G4-39	Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallitus	Sisältyy
G4-40	Hallituksen valinta	Hallitus G4-selvitys	Osittain
G4-41	Eturistiriitojen välttäminen	Hallitus Hallinnointiperiaatteet	Osittain
Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä			
G4-42	Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	Vastuullisuuden johtaminen	Osittain
Hallituksen pätevyyden ja suorituksen arviointi			
G4-43	Hallituksen pätevyys	G4-selvitys	Osittain
G4-44	Hallituksen suorituksen arviointi	G4-selvitys	Osittain
Hallituksen rooli riskien hallinnassa			
G4-45	Hallituksen rooli riskien tunnistamisessa ja hallinnassa	Valvonta, riskienhallinta, tarkastus	Osittain
G4-46	Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi	Valvonta, riskienhallinta, tarkastus	Osittain
G4-47	Riskiäarviointien frekvenssi	Valvonta, riskienhallinta, tarkastus	Osittain

Hallituksen rooli
yritysvastuuraportoinnissa

G4-48	Yritysvastuuraportin hyväksyminen	G4-selvitys	Osittain	
	Hallituksen rooli taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun suorituksen arvioinnissa			
G4-49	Epäkohtien kommunikointi	G4-selvitys	Osittain	
G4-50	Hallitukselle raportoidut epäkohdat	G4-selvitys	Osittain	
	Palkitseminen ja kannusteet			
G4-51	Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	Henkilöstön etuudet ja palkitseminen Palkitsemisjärjestelmät	Sisältyy	
G4-52	Palkitsemisjärjestelmät	Palkitsemisjärjestelmät G4-selvitys	Sisältyy	
G4-53	Sidosryhmien näkemysten huomiointi	G4-selvitys	Osittain	
G4-54	Korkeimman ja keskimääräisen vuosiansion suhde toimintamaittain	Palkitsemisjärjestelmät	Osittain	
G4-55	Korkeimman ja keskimääräisen vuosiansion muutos toimintamaittain	Palkitsemisjärjestelmät	Osittain	
	Liiketoiminnan eettisyys			
G4-56	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Vastuullisuuden johtaminen G4-selvitys	Osittain	
G4-57	Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvä neuvonanto	G4-selvitys	Osittain	
G4-58	Epäilyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	G4-selvitys	Ei	Ei erillistä väärinkäytösten ilmoittamisjärjestelmää.

Johtamistavan kuvaus

Yleinen johtamistavan kuvaus
(DMA)

Taloudellinen vastuu

Taloudelliset tulokset

G4-EC1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Taloudellinen vastuu	Sisältyy	
G4-EC2	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan	Viinintuotannon ympäristövaikutukset	Osittain	
G4-EC3	Organisaation eläkesitoumusten kattavuus	Taloudellinen vastuu	Sisältyy	
G4-EC4	Valtiolta saadut avustukset	Taloudellinen vastuu	Sisältyy	Alko ei saa avustuksia valtiolta.

Markkina-asema

G4-EC5	Tavanomaisten alkupalkkojen ja paikallisen minimipalkan suhde organisaation merkittävässä toimipaikoissa	Palkitsemisjärjestelmät Vastuullinen hankinta	Osittain	
G4-EC6	Paikallisyhteisöstä palkatun ylemmän johdon prosenttiosuus	Henkilöstön määrän kehittyminen	Osittain	

Välilliset taloudelliset vaikutukset

G4-EC7	Infrastruktuuri-investointien ja yleishyödyllisten palvelujen tuen kehitys ja vaikutukset	Taloudellinen vastuu	Osittain	
G4-EC8	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	Taloudellinen vastuu	Osittain	

Ostokäytännöt

G4-EC9	Paikallisten ostojen osuus	Taloudellinen vastuu	Sisältyy	
---------------	----------------------------	----------------------	----------	--

merkittävissä toimipaikoissa

Ympäristövastuu

Materiaalit

G4-EN1	Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	Juomapakkausten kierrätys Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	
G4-EN2	Kierrätettyjen materiaalien osuus		Osittain	
Energia				
G4-EN3	Organisaation oma energian kulutus	Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	
G4-EN4	Organisaation ulkopuolinen energian kulutus		Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
G4-EN5	Energiaintensiteetti		Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
G4-EN6	Energiankulutuksen vähentäminen	Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	
G4-EN7	Vähennykset tuotteiden ja palveluiden energiatarpeessa	Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	

Vesi

G4-EN8	Kokonaisvedenotto vesilähteittäin		Ei sisälly	Tarkkoja vedenkulutustietoja ei ole saatavilla
G4-EN9	Vesilähteet, joihin organisaation vedenotolla on merkittävä vaikutus		Ei sisälly	Ei omaa tuotantoa. Ei olennainen Alkon toiminnassa.
G4-EN10	Kierrätetyn ja uudelleenkäytetyn veden osuus ja kokonaismäärä		Ei sisälly	Ei omaa tuotantoa. Ei olennainen Alkon toiminnassa.

Luonnon monimuotoisuus

G4-EN11	Omistettut , vuokratut tai hallinnoidut toimipaikat, jotka sijaitsevat luonnonsuojelualueilla		Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa, Alko ei omista maa-alueita.
----------------	---	--	------------	--

Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti kokonaisuudessaan.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti 2015

Alko yrityksenä > GRI

tai luonnon monimuotoisuuden
kannalta rikkaille alueilla tai niiden
läheisyydessä

G4-EN12	Organisaation toiminnan, tuotteiden ja palvelujen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen luonnonsuojelualueilla tai luonnon monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla	Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa, Alko ei omista maa-alueita.
----------------	---	------------	--

G4-EN13	Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt	Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa, Alko ei omista maa-alueita.
----------------	--	------------	--

G4-EN14	IUCN:n uhanalaisten lajien listalla tai kansallisilla suojeltavien lajien listoilla olevien lajien määrä organisaation vaikutuspiirissä olevilla alueilla jaoteltuna sukupuuttoon kuolemisriskin mukaan	Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa, Alko ei omista maa-alueita.
----------------	---	------------	--

Päästöt

G4-EN15	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 1)	Ei sisälly	Alkolla ei ole omaa tuotantoa.
----------------	--	------------	-----------------------------------

G4-EN16	Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 2)	Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
----------------	---	------------	----------------------------

G4-EN17	Muut epäsuorat Kuljetukset kasvihuonekaasujen päästöt (scope 3)	Osittain	
----------------	--	----------	--

G4-EN18	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
----------------	---	------------	----------------------------

G4-EN19	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen Kuljetukset	Osittain	
----------------	---	----------	--

G4-EN20	Otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt	Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
----------------	--	------------	----------------------------

G4-EN21	Typen oksidien (NO _x), rikkioksidien (SO _x) päästöt sekä muut merkittävät päästöt ilmaan	Ei sisälly	Tietoja ei ole saatavilla.
----------------	--	------------	----------------------------

Jätevedet ja jätteet

G4-EN22	Päästöt vesistöön jaoteltuna	Ei sisälly	Toiminnasta syntyvä
----------------	------------------------------	------------	---------------------

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti kokonaisuudessaan.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraportti 2015

Alko yrityksenä > GRI

päästölajeittain ja kohteen
mukaan

jätevesi menee
kunnalliseen
viemäriverkostoon

G4-EN23	Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	
G4-EN24	Merkittävien vuotojen määrä ja suuruus		Ei raportoitu	Alkolla ei ole omaa tuotantoa.
G4-EN25	Kuljetetun, maahan tuodun, maasta viedyn tai käsitellyn ongelmajätteen (kuten määritelty Baselin sopimusasiakirjan liitteissä I, II, III ja VIII) määrä sekä kansainvälisesti kuljetetun ongelmajätteen prosenttiosuus	Jätteet, sähkö ja lämmitys	Osittain	Alkolla ei ole omaa tuotantoa.
G4-EN26	Vesistöt ja niiden yhteydessä olevat elinympäristöt, joihin organisaation vesipäästöillä ja valumilla on merkittävä vaikutus (koko, suojeleus ja biodiversiteettiarvo)		Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa, Alkolla ei ole omaa tuotantoa.

Tuotteet ja palvelut

G4-EN27	Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus	Ympäristöasiat	Osittain	
G4-EN28	Kierrätettyjen tuotteiden ja pakkausmateriaalien suhteellinen osuus myydyistä tuotteista tuoteryhmittäin	Juomapakkausten kierrätys	Osittain	

Määräystenmukaisuus

G4-EN29	Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä		Sisältyy	Alkolla ei langetettu ympäristöperusteisia sakkoja tai sanktioita.
----------------	---	--	----------	--

Kuljetukset

G4-EN30	Tuotteiden ja materiaalien kuljetuksesta sekä työmatkoista	Kuljetukset	Osittain	
----------------	--	-------------	----------	--

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraportti kokonaisuudessaan.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti 2015

Alko yrityksenä > GRI

aiheutuneet merkittävät
ympäristövaikutukset

Yleiset

G4-EN31	Ympäristönsuojelun kokonaiskustannukset ja investoinnit tyypeittäin	Ei sisälly	Ei olennainen Alkon toiminnassa.
----------------	---	------------	----------------------------------

Toimittajien ympäristöarvioinnit

G4-EN32	Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu ympäristökriteerien mukaisesti	Vastuullinen hankinta	Osittain
----------------	--	-----------------------	----------

G4-EN33	Merkittävät nykyiset ja mahdolliset negatiiviset ympäristövaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	Ympäristöasiat	Osittain
----------------	---	----------------	----------

Ympäristöasioihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit

G4-EN34	Ympäristöasioihin liittyvien valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Ei sisälly.	Ei valitusmekanismia käytössä.
----------------	--	-------------	--------------------------------

Sosiaalinen vastuu

Henkilöstö ja työolosuhteet

Työllistäminen

G4-LA1	Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain	Henkilöstön määrän kehittyminen	Sisältyy
---------------	---	---------------------------------	----------

G4-LA2	Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuudet, joita ei tarjota määräaikaiselle tai osa-aikaiselle henkilöstölle merkittävässä	Henkilöstön etuudet ja palkitseminen	Sisältyy
---------------	---	--------------------------------------	----------

Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti kokonaisuudessaan.

toimipaikoissa

G4-LA3	Töihin paluusta ja töissä pysyvyysaste vanhempainloma jälkeen jaoteltuna sukupuolen mukaan	Henkilöstön määrän kehittyminen	Sisältyy
---------------	--	--	----------

Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet

G4-LA4	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika ja sen sisältyminen kollektiivisiin työehtosopimuksiin	Työehtosopimukset ja yhteistoiminta	Sisältyy
---------------	--	--	----------

Työterveys ja -turvallisuus

G4-LA5	Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja -turvallisuutta valvovissa ja neuvoa-antavissa toimikunnissa	Työhyvinvointi ja turvallisuus	Sisältyy
---------------	---	---------------------------------------	----------

G4-LA6	Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteltuna alueittain ja sukupuolen mukaan	Työhyvinvointi ja turvallisuus	Sisältyy
---------------	--	---------------------------------------	----------

G4-LA7	Työntekijät, jotka työskentelevät työtehtävissä, joissa on suuri esiintymistiheys ja riski tietyille sairauksille	Työhyvinvointi ja turvallisuus	Sisältyy
---------------	---	---------------------------------------	----------

G4-LA8	Ammattiliittojen kanssa tehtyjen sopimusten sisältämät terveys- ja turvallisuusteemat	Työhyvinvointi ja turvallisuus	Sisältyy
---------------	---	---------------------------------------	----------

Koulutus

G4-LA9	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden jaoteltuna sukupuolen mukaan ja henkilöstöryhmittäin	Koulutus ja kehittäminen	Sisältyy
---------------	---	---------------------------------	----------

G4-LA10	Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat, jotka tukevat henkilöstön jatkuvaa työllisyyttä ja antavat tukea työsuhteen	Koulutus ja kehittäminen	Sisältyy
----------------	--	---------------------------------	----------

päättymistilanteissa

G4-LA11	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Koulutus ja kehittäminen	Sisältyy
----------------	---	--------------------------	----------

Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet

G4-LA12	Organisaation hallintoelinten kokoonpano ja henkilöstön jakauma henkilöstöryhmittäin jaoteltuna sukupuolen, ikäryhmän, vähemmistöryhmän ja muiden monimuotoisuuteen liittyvien tekijöiden mukaisesti	Henkilöstön määrän kehittyminen	Sisältyy
----------------	--	---------------------------------	----------

Tasa-arvoinen palkitseminen

G4-LA13	Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde henkilöstöryhmittäin merkittävässä toimipaikoissa	Henkilöstön etuudet ja palkitseminen	Sisältyy
----------------	--	--------------------------------------	----------

Toimittajien työolojen arviointi

G4-LA14	Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu työoloihin liittyvien kriteerien mukaisesti	Vastuullinen hankinta	Sisältyy
----------------	---	-----------------------	----------

G4-LA15	Merkittävät nykyiset ja mahdolliset negatiiviset työoloihin liittyvät vaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	Vastuullinen hankinta	Osittain
----------------	---	-----------------------	----------

Työoloihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit

G4-LA16	Työoloihin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Vastuullinen hankinta	Osittain
----------------	--	-----------------------	----------

Ihmisoikeudet

Investoinnit

G4-HR1 Lukumäärä ja prosenttiosuus **Vastuullinen hankinta** Osittain
merkittävistä
investointisopimuksista, jotka
sisältävät ihmisoikeuksiin liittyviä
ehtoja tai joiden yhteydessä on
tehty ihmisoikeusarviointi

G4-HR2 Organisaation **Vastuullinen hankinta** Osittain
ihmisoikeuspolitiikkoihin tai
organisaation toiminnalle
relevantteja
ihmisoikeusnäkökohtia koskeviin
menettelytapoihin liittyvän
koulutuksen kokonaistuntimäärä
ja koulutukseen osallistuneen
henkilöstön prosentuaalinen
osuus

Syrjinnän kieltä

G4-HR3 Syrjintätapausten lukumäärä ja **Työehtosopimukset** Sisältyy
niihin liittyvät korjaavat **ja yhteistoiminta**

Yhdistymisen vapaus ja
työehtosopimusoikeudet

G4-HR4 Toiminnot ja toimittajat, joiden **Vastuullinen hankinta** Osittain
osalta yhdistymisen vapautta ja
oikeutta kollektiivisesti
neuvoteltuihin
työehtosopimuksiin on rikottu tai
sen on tunnistettu olevan
vaarassa olla toteutumatta, ja
näiden oikeuksien tukemiseksi
toteutetut toimenpiteet

G4-HR5 Toiminnot ja toimittaja joiden **Vastuullinen hankinta** Osittain
osalta on tunnistettu merkittävä
lapsityövoiman käytön riski, ja
lapsityövoiman käytön
estämiseksi toteutetut
toimenpiteet

Pakko- ja rangaistustyövoima

G4-HR6 Toiminnot ja toimittajat, joiden **Vastuullinen hankinta** Osittain
osalta on tunnistettu merkittävä
pakko- ja rangaistustyövoiman
käytön riski, ja pakko- ja
rangaistustyövoiman käytön
estämiseksi toteutetut
toimenpiteet

Turvallisuuskäytännöt

G4-HR7	Prosenttiosuus turvahenkilöstöstä, joka on saanut koulutusta organisaation ihmisoikeuspolitiikkoihin ja organisaation toiminnan kannalta relevantteihin menettelytapoihin	Ei sisälly	
	Alkuperäiskansojen oikeudet		
G4-HR8	Alkuperäiskansojen oikeuksien rikkomusten lukumäärä ja niihin liittyvät toimenpiteet	Ei sisälly	
	Ihmisoikeusarviointit		
G4-HR9	Lukumäärä ja prosenttiosuus toiminnoista, joissa on toteutettu ihmisoikeuksien läpikäynti tai vaikutusarviointi	Vastuullinen hankinta	Osittain
	Toimittajien ihmisoikeusarviointit		
G4-HR10	Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu ihmisoikeuksiin liittyvien kriteerien mukaisesti	Vastuullinen hankinta	Osittain
G4-HR11	Merkittävät nykyiset ja mahdolliset negatiiviset ihmisoikeuksiin liittyvät vaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	Vastuullinen hankinta	Osittain
	Ihmisoikeuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit		
G4-HR12	Ihmisoikeuksiin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Ei sisälly	Ei valitusmekanismia käytössä.
	Yhteiskunta		
	Paikallisyhteisöt		
G4-SO1	Prosenttiosuus toiminnoista, joissa on toteutettu paikallisyhteisövuorovaikutus, vaikutusarviointit ja kehitysohjelmat	Vastuullinen hankinta	Osittain

G4-S02	Toiminnot, joilla on nykyisiä ja mahdollisia negatiivisia vaikutuksia paikallisyhteisöihin	Vastuullinen hankinta	Osittain	
Lahjonta ja korruption vastaisuus				
G4-S03	Lahjontaan liittyvän riskiarvioinnin läpikäyneiden liiketoimintayksiköiden lukumäärä ja prosenttiosuus sekä tunnistetut merkittävät riskit		Osittain	Yhtiössä on käytössä hallituksen hyväksymät liketapaperiaatteet, jotka on koulutettu koko henkilökunnalle. Lii ketapaperiaatteet sisältävät seuraavat osa-alueet: rehellisyys ja laillisuus, liiketoiminnan lahjomattomuus sekä korruption torjunta, eturistiriidat, hyvä hallintotapa, liikesuhteet, toimiva työyhteisö, luottamuksellisuus ja li ketapaperiaatteiden noudattaminen.
G4-S04	Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus		Osittain	Yhtiössä on käytössä hallituksen hyväksymät li ketapaperiaatteet, jotka on koulutettu koko henkilökunnalle. Lii ketapaperiaatteet sisältävät seuraavat osa-alueet: rehellisyys ja laillisuus, liiketoiminnan lahjomattomuus sekä korruption torjunta, eturistiriidat, hyvä hallintotapa, liikesuhteet, toimiva työyhteisö, luottamuksellisuus ja li ketapaperiaatteiden noudattaminen.
G4-S05	Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet		Sisältyy.	Ei kohdassa mainittuja lahjontatapauksia.
Poliittinen vaikuttaminen				
G4-S06	Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain	Taloudellinen vastuu	Sisältyy	

Kilpailun rajoitukset

G4-S07	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvien oikeustoimien lukumäärä ja oikeuden päätökset	Sisältyy	Ei kohdassa mainittuja oikeustoimia.
---------------	--	----------	--------------------------------------

Määräystenmukaisuus

G4-S08	Merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä	Sisältyy	Ei kohdassa mainittuja oikeustoimia.
---------------	---	----------	--------------------------------------

Toimittajien yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

G4-S09	Prosenttiosuus uusista toimittajista, jotka on arvioitu yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvien kriteerien mukaisesti	Ei sisälly.	
---------------	--	-------------	--

G4-S010	Merkittävät nykyiset ja mahdolliset negatiiviset yhteiskunnalliset vaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	Vastuullinen hankinta	Osittain
----------------	--	-----------------------	----------

Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit

G4-S011	Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Ei sisälly	Ei valitusmekanismeja käytössä
----------------	---	------------	--------------------------------

Oma näkökohta: Alkoholin kulutuksen aiheuttamien haittojen ehkäiseminen yhteiskunnassa	Alkoholihaittojen ehkäisy	Sisältyy	
--	---------------------------	----------	--

Tuotevastuu

Asiakkaiden terveys ja turvallisuus

G4-PR1	Prosenttiosuus merkittävistä tuotteista ja palveluista, joiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten parantaminen on arvioitu	Tuotelaatu	Osittain
G4-PR2	Tuotteiden elinkaarenaikaisiin terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Sisältyy	Ei kohdassa mainittuja rikkomuksia
Tuote- ja palvelutiedot			
G4-PR3	Organisaation tuotteiden ja palvelujen pakollisen tuoteinformaation ja -merkintöjen tyypit sekä prosenttiosuus tärkeimmistä tuotteista ja palveluista, joita nämä vaatimukset koskevat	Valikoimaanotto-ohje	Osittain
G4-PR4	Tuote- ja palveluinformaation ja -merkintöihin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Sisältyy	Ei kohdassa mainittuja rikkomuksia
G4-PR5	Asiakastytyväisyyystutkimusten tulokset	Asiakkaat ja tuotteet	Sisältyy
Markkinointiviestintä			
G4-PR6	Kiellettyjen tai kiistanalaisten tuotteiden myynti	Sisältyy	Ei kiistanalaisia tuotteita valikoimassa.
G4-PR7	Markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Sisältyy	Yksi yksittäistä myymälää koskeva tuotteiden esillepanoa koskeva ohjaava keskustelu valvojan viranomaisen kanssa.
Asiakkaiden yksityisyyden suoja			
G4-PR8	Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten	Sisältyy	Ei kohdassa mainittuja valituksia.

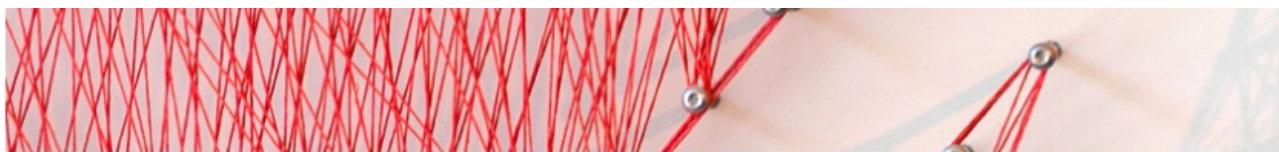
lukumäärä

Määräystenmukaisuus

G4-PR9	Tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvän lainsäädännön ja säännösten rikkomisesta aiheutuneiden merkittävien sakkojen rahamääräinen arvo	Sisältyy	Alkolle ei ole langetettu sakkoja tai sanktioita liittyen tuote-, turvallisuus- tai markkinointisäännösten rikkomuksiin.
---------------	--	----------	--

Yhteystiedot

Alko Oy

Käyntiosoite: Salmisaarenaukio 1, Helsinki

Postiosoite: PL 33, 00181 HELSINKI

Puh. 020 711 11 (ark. 8–16)

www.alko.fi

[virpi.valtonen\(at\)alko.fi](mailto:virpi.valtonen(at)alko.fi)

Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuportti 2015 on julkaistu suomeksi ja englanniksi.

Raportin toteutus

Projektiosaaminen, visuaalinen suunnittelu ja tuotanto

Zeeland Family

Ruoholahdenkatu 23

00180 Helsinki

www.zeelandfamily.fi

Tekninen toteutus

Solita Oy

Tulli Business Park

Åkerlundinkatu 11, 6. krs,

33100 Tampere

www.solita.fi

Kuvat

Katja Almgren, SPJL

Sari Gustafsson

Aki Havukainen (EMG)

Jida Liimatainen

Matti Matikainen

Olli Mikkonen

Kalle Parkkinen

A-klinikkasäätöön arkisto

Alkon kuvapankki

Videotuotanto

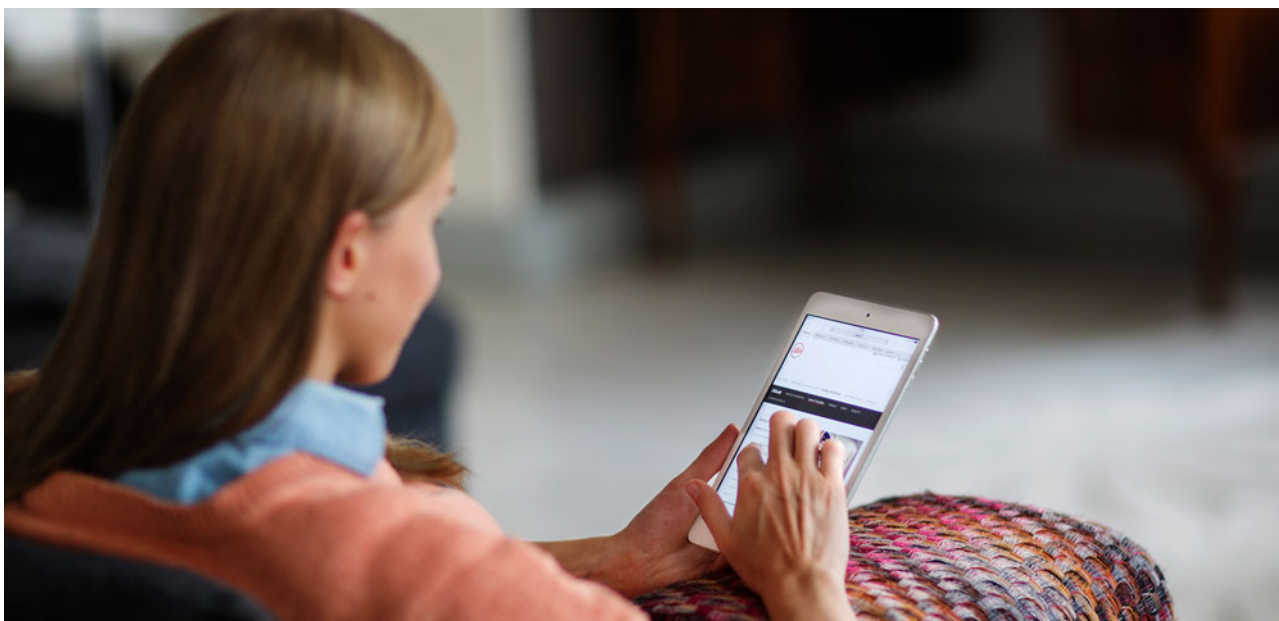
Mainostoimisto SEK and Grey
GoodMood Innovations Oy
Otavamedia OMA Oy

Muu yhteistyö

Semantix

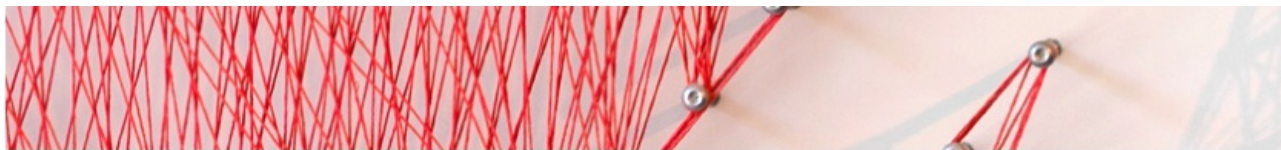
Alkon tehtävä

Alkon tehtävä

- Vastuullisuuden johtaminen
- Alkoholipoliittiset mielipiteet
- Sidosryhmäyhteistyö
- Alkoholihaittojen ehkäisy
- Taloudellinen vastuu

Vastuullisuuden johtaminen

Yksi Alkon neljästä **strategisesta tavoitteesta** on olla vastuullinen toimija yhteiskunnassa.

Yhteiskuntavastuun johtaminen on organisoitu seuraavasti: strateginen ohjausryhmä käsittelee yhtiön vastuullisuusasioita koskevat kehitysprojektit ja -toimenpiteet. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii viestintäjohtaja, joka raportoi tehdyistä toimenpiteistä ja tavoitteiden saavuttamisesta yhtiön johtoryhmälle ja hallitukselle.

Hallituksen alkoholipoliittinen valiokunta valmistelee hallitukselle esiteltävät alkoholipoliittisen vastuullisuuden asiat. Hallintoneuvosto hyväksyy vuosittain yhtiön alkoholipoliittisen ohjelman. Vastuullisuuden teemat korostavat vastuun merkitystä jokaisen alkolaisen arkityössä. Arjen vastuullisuusteot näkyvät Alkon sidosryhmille ja siten vaikuttavat asiakaskokemukseen. Operatiivisesta johtamisesta, myös vastuullisuusasioissa, vastaa kunkin liiketoimintayksikön ja tukitoiminnon vetäjä.

Alkon vastuullisuustyö linjassa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa

YK julkaisi syksyllä uudistetut kestävän kehityksen tavoitteet. Jäsenvaltioiden kestävän kehityksen tavoitteiden ja toimintaohjelman tavoitteena on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja kestävä kehitys kaikilla osa-alueilla: niin talouden, ihmisten hyvinvoinnin kuin ympäristönkin kannalta.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

YK:n 17 tavoitteella on yhteensä 169 alatavoitetta, joista seuraavat yhdeksän liittyvät Alkon vastuullisuusstrategiaan:

2. Ei nälkää

YK:n tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä varmistaa kestävä ruuantuotannon järjestelmät ja ottaa käyttöön sellaiset maanviljelyn käytännöt, jotka lisäävät tuottavuutta ja tuotantoa, auttavat ylläpitämään ekosysteemejä, vahvistavat kykyämme sopeutua ilmastomuutokseen, sään ääri-ilmiöihin, kuivuuteen, tulviin ja muihin luonnonkatastrofeihin ja parantavat maan ja viljelymaan laatua.

Alkon vastuullisen hankintatoiminnan tavoitteena on ottaa entistä enemmän käyttöön ympäristökriteereitä, jotka perustuvat muun muassa vuosina 2015 ja 2016 tehtäviin, alkutuotannon ja hankintaketjun ympäristövaikutuksia koskeviin tutkimuksiin.

3. Terveyttä ja hyvinvointia

YK:n tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä tehostaa huumausaineiden väärinkäytön estämistä ja riippuvuussien hoitoa. Tähän sisältyvät sekä huumausaineet että alkoholin haitallinen käyttö.

Alkon vastuullisuustyön kivijalka on jatkossakin alkoholin vastuullinen myynti ja haittavaikutusten vähentäminen omien sekä yhteistyöohjelmien avulla, myös täysin uudenlaisia toimintatapoja kokeillen.

6. Puhdas vesi ja sanitaatio

YK:n tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä parantaa veden laatua mm. minimoimalla haitalliset kemikaalipäästöt ja puolittamalla luontoon laskettavien käsittelemättömien jätevesien määrä sekä lisäämällä merkittävästi käyttöveden kierrätystä ja uudelleenkäyttöä globaalisti.

Veteen liittyvät tavoitteet sisällytetään Alkon ympäristökriteereihin vuonna 2016.

7. Edullista ja puhdasta energiaa

YK:n tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä kaksinkertaistaa energiatehokkuus globaalisti.

Noudatamme Alkon myymälöissä ja toimistoissa ISO14001-ympäristöstandardiin perustuvaa laatu järjestelmää, jonka mukaisesti vähennämme energiakulutusta ja tehostamme mm. ympäristö- ja energiatiedon keräämistä.

8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

YK:n tavoitteena on suojella kaikkien työntekijöiden oikeuksia ja edistää turvallisia työolosuhteita. Tämä koskee myös siirtotyöläisiä ja erityisesti siirtotyöläisnaisia sekä epävarmoissa työsuhteissa työskenteleviä.

Alkon vastuullisessa hankintatoiminnassa on avainasemassa FTA:n alaisen Business Social Compliance Initiative BSCI:n eettinen ohjeistus ja sen noudattamisen valvonta. Lisäksi pyrimme monin tavoin vahvistamaan hankintaketjumme eri portaiden osaamista sekä työntekijöiden asemaa ja oikeuksia.

11. Kestävät kaupungit ja yhteisöt

YK:n tavoitteena on vahvistaa maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelua.

Alkon myymien juomatuotteiden raaka-aineet tulevat maanviljelyksestä, usein alueilta, joita on viljelty jopa satoja vuosia. Vastuullisissa hankinnoissa kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelu liittyy loogisesti ympäristökriteereihin, joita kehitämme vuoden 2016 aikana.

12. Vastuullista kuluttamista

YK:n tavoitteena on vähentää jätteen määrää merkittävästi vuoteen 2030 mennessä estämällä ja vähentämällä jätteen syntymistä sekä tehostamalla kierrätystä ja uudelleenkäyttöä.

Alkon myymälöissä ja toimistoissa ylläpidetään ja parannetaan jatkuvasti jätehuolto- ja kierrätyskäytäntöjä osana yhtiön vastuullisuusstrategiaa. Lisäksi meillä on vielä paljon mahdollisuuksia parantaa Alkon myymien oheistuotteiden ympäristökriteerejä ja kuluttajille tarjottua kierrätysprosessia.

14. Vedenalainen elämä

YK:n tavoitteena on vuoteen 2025 mennessä estää ja merkittävästi vähentää kaikenlaista merien saastumista, erityisesti maalla tapahtuvasta toiminnasta johtuvaa saastumista. Tämä koskee sekä merien roskaantumista että rehevöitymistä.

Tämä tavoite sisällytetään Alkon tuleviin ympäristökriteereihin. Lisäksi kiinnitämme huomiota käyttämiimme pakkausmateriaaleihin kaikessa toiminnassamme.

17. Yhteistyö ja kumppanuus

YK:n tavoitteena on laajentaa globaaleja kestävän kehityksen kumppanuuksia ja täydentää niitä erilaisilla sidosryhmäkumppanuuksilla. Näin voidaan ottaa käyttöön ja jakaa tietoa, asiantuntemusta, teknologiaa ja taloudellisia resursseja, jotka tukevat kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista kaikissa maissa, erityisesti kehittyvissä maissa.

Alko kehittää aktiivisesti vastuullisuusyhteistyötä muiden pohjoismaisten alkoholimonopoliin sekä BSCI:n muiden jäsenten kanssa. Lisäksi aiomme tehdä jatkossa entistä enemmän yhteistyötä esimerkiksi järjestöjen kanssa.

Tavoitteenamme on vuodesta 2017 lähtien seurata edistystämme mahdollisimman monella kestävän kehityksen osa-alueella hyödyntämällä toimintaamme ohjaavia tunnuslukuja ja niille asetettuja tavoitteita.

Maailma muuttuu, ja Alko sen mukana

Seuraamme Alkossa tarkasti vastuullisuusasioiden ja kuluttamisen kehitystä, jotta pysymme suomalaisen yhteiskunnan ja muuttuvan maailman vaatimusten tasalla. Meille on tärkeää seurata niin ympäristö- ja vastuullisuustrendejä kuin kuluttajatrendejäkin.

Ympäristötrendeistä huoli luonon monimuotoisuuden, eli biodiversiteetin, köyhtymisestä on lisääntynyt viime vuosina. Koska tuotteidemme raaka-aineet ovat suurimmaksi osaksi peräisin maataloudesta, meidän on tärkeää ymmärtää, miten tuotteemme kytkeytyvät viljelymenetelmien muutoksiin ja miten maatalous vaikuttaa paikallisiin luonnonolosuhteisiin alkutuotantoalueilla. Paikallisiin olosuhteisiin liittyy vahvasti myös vesitalous – veden puhtaus ja yhä useammin ilmasto-olojen muuttuessa myös sen riittävyys sekä viljelyyn että ympäröivän yhteisön tarpeisiin.

Yksi tärkeimmistä kuluttajatrendeistä on se, että kuluttajat odottavat yritysten toimivan avoimesti ja läpinäkyvästi. Internetin ja etenkin sosiaalisen median myötä tieto saavuttaa kuluttajan parhaimmillaan sekunneissa. Kuluttaja on oppinut olettamaan, että halutessaan hän voi selvittää minkä tahansa tuotteen taustoja. Jos tietoa ei löydy tai yritys ei sitä halua antaa, syntyy epäily toimintatapojen eettisyydestä.

Tiedon lisääntyneen saatavuuden myötä toinen keskeinen kuluttajatrendi on ajatus ”syyllisyydestä vapaasta” kuluttamisesta. Kun teemme ostopäätöksiä, haluamme tuntea tuotteen tuotanto-olosuhteet ja luottaa siihen, että tuotteen taustalta ei löydy sen enempää ympäristöhaittoja kuin epäeettisiä käytäntöjäkään.

Kolmas kuluttajatrendi, terveyden ja oman hyvinvoinnin arvostus, sivuaa vahvasti Alkon liiketoimintaa ja yhteiskunnallista tehtävää. Varsinkin nuoret aikuiset hakevat jatkuvasti uusia ja parempia tapoja huolehtia omasta terveydestään niin ruokavalion, liikunnan kuin muidenkin elintapojensa osalta.

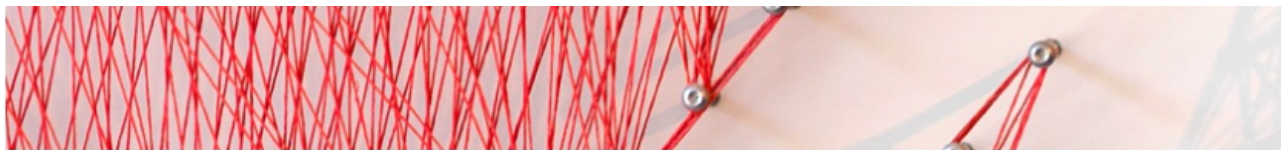
Yhteistyöllä ulottuvuutta

Alkon sidosryhmiin kuuluu asiakkaiden, työntekijöiden ja valtionhallinnon lisäksi joukko toimijoita, joiden kanssa yhteistyössä toimien pystymme vaikuttamaan tehokkaammin kuin yksin. Alkoholien myynnin vastuullisuudessa ja alkoholihaittojen vähentämisessä tärkeimmät yhteistyökumppanimme ovat A-klinikkasäätiö, EHYT ry ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL.

Vuoden aikana tapasimme myös kansalaisjärjestöjen edustajia mm. Eetti ry:stä ja Reilu Kauppa ry:stä vahvistaaksemme hankintaketjumme sosiaalisen vastuullisuuden näkökulmia. Lisäksi Finnwatchin edustaja oli puhumassa tavarantoimittajatyöpajassamme tammikuussa.

Vastuullisen hankinnan kehittämisessä koordinoimme toimintatapojamme muiden Pohjoismaisten alkoholimonopolioiden kanssa ja toisaalta teemme tiivistä yhteistyötä omien tavarantoimittajiemme kanssa. Nämä kaksi sidosryhmää ovat oleellisia myös Alkon ympäristötyön kannalta. Lisäksi arvokasta päivittäistä ympäristötyötä tekevät omat työntekijämme sekä ne vähittäiskaupan toimijat, joiden kanssa toimimme naapureina samoissa liikekiinteistöissä.

Vastuullisuuden tavoitteet

Saavutimme vuoden 2015 tavoitteet

Alkon **alkoholipoliittinen vastuu** tarkoittaa mm. niitä toimia, joilla tuemme yhtiömme erityistehtävän toteutumista: alkoholijuomien vähittäismyynnin yksinoikeutta.

Alko ehkäisee alkoholihaittoja Alkoholi ja elämäntapa -ohjelman avulla, joka sisältää Lasten seurassa -ohjelman (vuodesta 2009), sekä vuonna 2015 käynnistetyllä Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelmalla. Ohjelmien toteutumista arvioi Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Koska Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelma käynnistyi vasta vuonna 2015, sen onnistumisesta saadaan enemmän tietoa vuodesta 2016 alkaen.

Vuonna 2015 Lasten seurassa -ohjelma lähestyi sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoita varhaiskasvatustapahtumissa ympäri Suomen. Alkon **Riskirajoilla-seminaarissa** syyskuussa käsiteltiin laajasti alkoholihaittoja, jotka kohdistuvat muihin kuin käyttäjään itseensä. Lasten seurassa -ohjelman järjestötoimiin liittyvä Lasinen lapsuus -video sai useita palkintoja kansainvälisissä kilpailuissa. Vuonna 2015 THL arvioi Lasten seurassa -ohjelmaa mm. ohjelman verkkosivujen kävijämäärien sekä ohjelmasta saadun myönteisen palautteen perusteella.

Alkon **ikäraja-, päihtymysepäily- ja välittämisepäilytarkistukset** on raportoitu kassapäätteiden avulla Alkon seurantajärjestelmään jo vuodesta 1999. Ikäraja- ja välittämisepäilytarkistusten määrä nousi vuonna 2015, kun taas päihtymysepäilytarkistusten määrä laski hieman. Ikärajavalvontaa mitataan kassarekisteröintien lisäksi haamuostajien avulla. Alko saavutti ikärajavalvonnan asetetun tavoitteen.

Vuosi 2015 oli **vastuullisen hankinnan** kehittämisen näkökulmasta tärkeä vuosi. Alko otti käyttöön uudistetun BSCI:n eettisen toimintatapaohjeiston (Code of Conduct 2014), ja sen myötä tärkeimmäksi toimeksi nousi tavarantoimittajien kouluttaminen muutoksen vaikutuksiin. Ohjeistomuutoksen seurauksena tavarantoimittajien auditointi keskeytettiin siihen saakka, kunnes kaikki osapuolet ovat perehtyneet uudistuksiin. Jatkuvan koulutuksen työkaluksi päätettiin kehittää verkko-oppimismateriaali, joka saatii valmiiksi aikataulun mukaan joulukuussa. Verkko-oppimismateriaali on kaikkien kiinnostuneiden saatavilla, mutta Alkon tavarantoimittajien on suoritettava se vuoden 2016 aikana. Loppuvuodesta 2015 käynnistimme auditointien valmistelun uuden eettisen ohjeiston pohjalta. Tuotantolaitosten lisäksi myös alkutuotantoon ulottuvien auditointien tuloksia ja vaikuttavuutta päästään tarkastelemaan ensimmäisen kerran vuoden 2016 alkupuoliskolla.

Alko yhdenmukaisti yhteispohjoismaisen BSCI-seurantamallin yhteistyössä muiden alkoholimonopolioiden kanssa. Kehitys- ja koordinointityötä tehdään vakintuneen käytännön mukaisesti työryhmissä, ja seurantaryhmä (Monitoring Group) työskentelee toimitusjohtajien yhteisesti myöntämän mandaatin puitteissa. Yhtenäistä auditointistrategiaa toteutettiin Alkossa suunnitelman mukaisesti.

Keskityimme 2015 toimintamme kehittämiseen ja hankintaketjun **ympäristövaikutusten** selvittämiseen. Loppukesällä käynnistyneen yhteispohjoismaisen ympäristötutkimuksen tavoitteena on syventää ymmärrystämme hankintaketjumme ympäristövaikutuksista, kuten raaka-aineista, valmistuksesta, pakkauksista ja kuljetuksista. Tutkimuksen lisäksi käynnistimme kaksi ympäristöaiheista opinnäytetyötä. Toinen niistä vertailee viinintuotannossa käytettäviä erilaisia ympäristöjärjestelmiä ja -standardeja ja toinen keskittyy puolestaan Alkon tulevaisuuden ympäristötyön suuntaviivojen pohdintaan. Tutkimusten yhteisenä päämääränä on lisätä tietoisuuttamme hankintaketjumme ympäristövaikutuksista sekä löytää keinoja niiden vähentämiseksi ja jopa ehkäisemiseksi.

Kehitimme myymälöiden energiankulutuksen seuranta- ja toteutimme ensimmäistä kertaa energiatehokkuuslain mukaisen yrityksen energiakatselmuksen. Jatkoimme energiansäästöön tähtääviä toimia mm. hyödyntämällä led-valaistusta sekä liiketunnistimien käyttöä myymälöiden taustatiloissa. Keräsimme Baltic Sea Action Groupin sitoumuksen siivittämänä yhteensä noin 80 000 hanaviinipakkausten sisäpussia ja viinipussia sementin valmistuksen raaka-aineeksi. Alkon myymälöissä tehtiin vuoden mittaan lähes 170 sisäistä ja 16 ulkoista ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän mukaista ympäristöauditointia. Auditoinnilla on suuri merkitys hyvien käytäntöjen välittäjänä myymälöiden välillä. Ne auttavat myös yksittäisiä myymälöitä kehittämään omaa toimintaansa.

Jatkossa päämääränämme on löytää Alkon strategiaa tukevia uusia ympäristötavoitteita ja niille konkreettisia mittareita. Tavoitteet ja toimenpiteet ulottuvat jatkossa yhä enemmän myös tuotteiden toimitusketjuun. On tärkeää, että ympäristönäkökulma otetaan huomioon kaikessa toiminnassamme ja että asetamme itsellemme riittävän haastavia tavoitteita.

Kuluttajien mielikuva Alkon vastuullisuudesta ennallaan

Mittaamme Alkon onnistumista vastuullisuusstrategiansa toteuttamisessa sillä, miten sijoitumme TNS Gallupin Yritysten Maine ja vastuullisuus -tutkimuksessa. Vuonna 2015 tehdyn tutkimuksen mukaan mielikuva Alkon vastuullisuudesta on säilynyt kutakuinkin ennallaan, mutta vertailussa muun vähittäiskaupan, finanssialan ja palveluyritysten kesken Alkon sijoitus putosi edellisvuodesta neljä pykälää, sijalle 9. Tämän sijoituksen taustalla ovat varmasti yhä kasvaneet sidosryhmäodotukset, mutta myös vertailuyritysten hyvä vastuullisuustyö ja aihepiiriin kasvanut näkyvyys kuluttajaviestinnässä ja markkinoinnissa.

Uutta näkymää vastuullisuuteen

Tarkastelimme syksyllä 2015 Alkon vastuullisuusstrategiaa ja -viestintää. Tarkastelun tuloksena tuomme tulevana vuosina vahvemmin esiin myös muita kuin alkoholin vastuulliseen myyntiin liittyviä strategiamme elementtejä.

Tavoitteemme on, että Alkon suomalaiselle kuluttajalle antama laatulupaus tunnetaan tasapuolisesti ja läpinäkyvästi niin tuoteturvallisuuden, hankintaketjujen sosiaalisen vastuun kuin ympäristömyönteisyydenkin näkökulmista, ja että se osaltaan tukee Alkon asemaa luotettavana ja asiantuntevana alkoholijuomien vähittäismyyjänä.

Tähän tavoitteeseen pääsemme jatkamalla kehitystyötä kaikilla vastuullisuusstrategian osa-alueilla:

- Kannamme vastuumme ja maksimoimme vaikuttavuutemme ostajana tekemällä kansainvälistä yhteistyötä vastuullisen hankinnan ja hankintaketjumme kaikkien portaiden osaamisen kehittämiseksi.
- Etsimme aktiivisesti sosiaalisen vastuun ja ympäristöystävällisten tuotantotapojen osalta sertifoituja tuotteita lisätäksemme kuluttajan luottamusta ja auttaaksemme häntä ostopäätöksessä.
- Kehitämme jatkuvasti sisäisiä toimintatapojamme sekä alkoholipolittisen yhteiskuntavastuun, sosiaalisen hankinnan että ympäristömyönteisen toiminnan alueilla.

Pyrimme parantamaan Alkon vastuullisuusstrategian näkyvyyttä ja tunnettuutta

- ottamalla käyttöön uusia viestinnän kanavia ja toimintatapoja prosessien läpinäkyvyyden jatkuvaksi parantamiseksi
- viestimällä kaikista toimintamme osa-alueista aktiivisesti ja eri kohderyhmät tavoittaen.

Eettiset toimintaohjeet kaiken toiminnan perustana

Liiketapaperiaatteet

Yhtiössä on käytössä hallituksen hyväksymät liiketapaperiaatteet, ja henkilöstö on saanut niihin liittyvää koulutusta. Liiketapaperiaatteet sisältävät seuraavat osa-alueet: rehellisyys ja laillisuus, liiketoiminnan lahjomattomuus sekä korruption torjunta, eturistiriitojen ennaltaehkäisy, hyvä hallintotapa, liikesuhteet, toimiva työyhteisö, luottamuksellisuus ja liiketapaperiaatteiden noudattaminen.

Yhtiön liiketoimintaa ohjaava compliance-ohjelma

Vuonna 2016 Alko laati yhtiön liiketoimintaa ohjaavan compliance-ohjelman. Compliance eli vaatimustenmukaisuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiön johto ja henkilöstö ovat tietoisia yhtiötä koskevista säännöksistä sekä muista normeista ja että näitä yhtiössä myös noudatetaan.

BSCI:n eettiset periaatteet

Kaikkien Alkon tavarantoimittajien tulee sitoutua hankintaketjua koskeviin BSCI:n eettisiin toimintaperiaatteisiin ja niiden noudattamiseen. Eettiset periaatteet perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin ja sitoumuksiin, ja ne sisältävät seuraavat asiat: yhdistymisvapaus ja neuvottelu-oikeus, riittävä korvaus työstä, työterveys ja -turvallisuus, nuorten työntekijöiden suojelu, pakkotyökielto, eettinen liiketoiminta, syrjintäkielto, kohtuullinen työaika, lapsityövoimakielto, vakaa työsuhde ja ympäristönsuojelu.

Yhteistyön pelisäännöt tavarantoimittajien kanssa

Tasapuolisen tavarantoimittajayhteistyön turvaamiseksi on laadittu pelisäännöt, jotka koskevat Alkon ostohenkilöstön ja tavarantoimittajien sekä Alkon myymälöiden ja tavarantoimittajien välistä kanssakäymistä.

Alkoholipoliittiset mielipiteet

Kaksi kolmesta suomalaisesta pitää Alkoa hyvänä keinona rajoittaa alkoholihaittoja

Suomalaisilta on yli 30 vuoden ajan kysytty mielipiteitä suomalaisesta alkoholipolitiikasta. He pitävät nykyistä tapaa myydä ja ostaa alkoholia edelleen toimivana.

Vastaajista alkoholipolitiikan rajoitteita piti sopivina 48 prosenttia, 10 prosenttia toivoi niitä tiukennettavan ja puolestaan 35 prosenttia väljennettävän.

Tutkimuksessa kysytään mielipidettä myös alkoholin vähittäismyyntimonopolista (Alko) keinona rajoittaa alkoholihaittoja. Kansalaisista 60 prosenttia oli sitä mieltä, että Alko on keinona hyvä. Vastaajista 32 prosenttia ei pidä Alkoa toimivana keinona. Kannattajien määrä on noussut kahdella prosentilla edellisvuodesta.

Laajassa tutkimuksessa kysyttiin myös esim. sitä, mistä pitäisi saada ostaa väkeviä alkoholijuomia. Kaksi prosenttia oli sitä mieltä, ettei mistään, 87 prosenttia oli puolestaan sitä mieltä, että vain Alkosta. Väkeviä haluaa ostaa myös päivittäistavara-kaupoista 10 prosenttia.

Alkoholin ostoikärajat ovat Suomessa kohdillaan

Suomessa oluen ja viinin ostoikäraja on 18 vuotta. Sitä pitää sopivana tai liian matalana 98 prosenttia vastaajista. Väkevien ostoikäraja on 20 vuotta. Sitä pitää sopivana tai liian matalana 91 prosenttia.

Vuoden 2016 alussa kyselyyn vastasi 1007 suomalaista.

Alkoholipolitiikan tavoite on alkoholin käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisy sekä alkoholin kulutuksen hillitseminen.

Alkoholipoliittiset keinot

Tutkimustietojen perusteella alkoholin haittoja voidaan vähentää tehokkaimmin

- nostamalla alkoholin verotusta
- rajoittamalla alkoholin mainontaa
- monopolisoimalla alkoholin vähittäismyyntiä
- rajoittamalla alkoholijuomien myyntiaikoja
- tehostamalla rattijuopumuksen vastaista työtä
- tehostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapoja.

Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö

Tutkimuksen lähde. Suomen Gallup 1/2016. Tutkimus, jossa luodetaan vuosittain Suomen alkoholipoliittista ilmapäiriä, on tehty vuodesta 1984. Selvityksessä ei ole anniskeluun liittyviä kysymyksiä. Tutkimustiedoista on jätetty artikkelissa pois ”ei osaa sanoa” –vastaukset.

"Alkoholipolitiikan tavoite on alkoholin käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisy sekä alkoholin kulutuksen hillitseminen."

Sidosryhmäyhteistyö

Yhteistyöllä ulottuvuutta

Alko keskustelee yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa asemastaan ja suomalaisesta alkoholipolitiikasta. Tapaamme vuosittain esimerkiksi eduskuntapuolueita, mediaa ja valtionhallintoa. Keskitymme sidosryhmätapaamisissa yhtiön strategiaan, alkoholin myyntitilastoihin sekä yhtiön asemaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Kuten kaikessa toiminnassamme, myös sidosryhmäyhteistyössä, meidän on otettava huomioon vastuullinen roolimme valtion erityistehtävayhtiönä.

Alkon sidosryhmiin kuuluu toimijoita, joiden kanssa yhdessä Alko pystyy vaikuttamaan tehokkaammin kuin yksittäisenä yhtiönä. Teemme yhteistyötä mm. sosiaali- ja terveysalan järjestöjen, päihdejärjestöjen sekä kansalaisjärjestöjen kanssa. Vastuullisen hankinnan kehittämisessä koordinoimme toimintatapoja muiden pohjoismaisten alkoholiyhtiöiden kanssa ja teemme yhteistyötä tavarantoimittajiemme kanssa. Lisäksi arvokasta päivittäistä sidosryhmäyhteistyötä tekevät Alkon omat työntekijät sekä vähittäiskaupan toimijat, joiden kanssa Alkon myymälät toimivat naapureina samoissa kiinteistöissä.

Media on Alkosta hyvin kiinnostunut. Se on myös tyytyväinen Alkon tapaan toimia, sillä yhtiö sai medialta Taloustutkimuksen yritysviestintätutkimuksessa kaupan alan parhaan arvion.

Kehitämme yhteiskuntavastuutamme yhdessä sidosryhmien kanssa

Alkon tärkeimmiksi sidosryhmiksi on määritetty:

- henkilöstö
- kuluttajat
- tavarantoimittajat
- poliittinen ohjaus
- media.

Kartoitimme sidosryhmien näkemyksiä Alkon vastuullisuuden kehityskohteista vuonna 2014 toteutetussa sidosryhmäkyselyssä. Kuluneen vuoden aikana ei sidosryhmävuorovaikutuksessa ole noussut uusia yritys vastuuteemoja esille.

Alkolle olennaisia vastuullisuusteemoja:

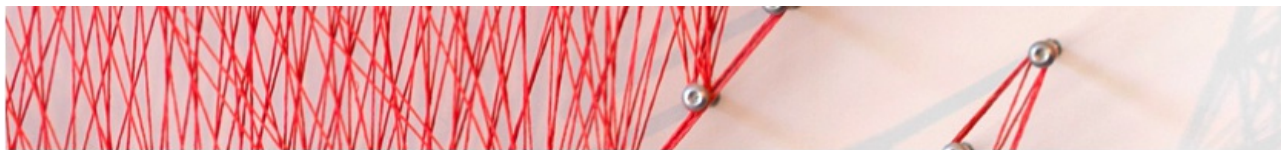
- vastuullinen hankinta (sis. sosiaalisen vastuun ja ympäristönäkökulman)
- myynninvalvonnasta huolehtiminen
- osaava asiakaspalvelu
- hyvinvoiva henkilöstö
- avoimuus ja läpinäkyvyys.

Sidosryhmien odotukset näkyvät myös lukuisissa tutkimuksissa, joita teetämme vuosittain. Yksi merkittävimmistä vastuullisuuden näkökulmien palautteista saadaan vuosittain toteutettavasta TNS Gallupin Yritysten Maine ja Vastuullisuus -tutkimuksesta.

"Teemme yhteistyötä mm. sosiaali- ja terveysalan järjestöjen, päihdejärjestöjen sekä kansalaisjärjestöjen kanssa."

Alkoholihaittojen ehkäisy

Alkoholipolitiikan tavoitteena on alkoholin käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisy sekä alkoholin kulutuksen hillitseminen.

Vastuullinen toimija yhteiskunnassa

VAHVA JA JATKUVA ALKOHOLIPOLIITTISEN VASTUUN VIESTINTÄ

KULUTTAJA

- Saatavuus samalla tasolla (myymälöiden sijainti, lukumäärä ja aukioloajat) ja hinta
- Alkoholitomat ja matala-alkoholiset tuotteet, pienet pakkauskoot
- Vastuullinen asiakaspalvelu: myynninvalvonta, asiointikielto-sopimus, tuotteiden esillepano
- Alkoholi ja terveys -viestintä
- Ei myynninedistämistoimenpiteitä
- Ruoka- ja juomakulttuurin edistäminen

YHTEISKUNTA

Alkoholi ja elämäntapa

- Lasten seurassa -ohjelma
- Työelämä ja alkoholi-haitat -ohjelma

Muut yhteistyöhankkeet

- VALO: Vuoden Sinettiseura (nuoret), Vuoden Urheiluseura (aikuiset)
- Hgin Nuorkauppakamari: Vuoden poliisi
- Nuorten akatemia: Mahis
- Pakka-toimet (EPT-laki 1.12.2015)
- Tutkimusyhteistyö mm. Juomatutkimus

Alkon alkoholipoliittiset toimet on kerrottu kuviossa lyhyesti. Toimet kohdistuvat yhteiskuntaan ja kuluttajaan.

Alko Oy on valtionyhtiö, joka kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan. Alkon tehtävänä on huolehtia sille yksinoikeudeksi säädetyn alkoholijuomien vähittäismyynnin harjoittamisesta.

Alkon toiminnan kannalta keskeisimmät päättäjät ja viranomaiset ja heidän tehtävänsä

SIDOSRYHMÄ TEHTÄVÄ

Eduskunta	Säätää mm. Alkon toimintaa ohjaavat lait. Alkoholilain muutoksesta on huomattava, että Suomen on ilmoitettava Euroopan komissiolle lainsäädäntöön tulevista teknisistä muutoksista, jotka komissio toimittaa muille jäsenvaltioille kommentoitavaksi. Tämä notifiointiprosessi kestää 3-6 kuukautta. Tämän jälkeen uusi lainsäädäntö voidaan vastata antaa.
-----------	---

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

Alkon tehtävä > Alkoholihaittojen ehkäisy

Sosiaali- ja terveysministeriö	Vastaa Alko Oy:n omistajaohjauksesta ja valvonnasta yhtiölle laissa määritellyn erityistehtävän vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriö noudattaa omistajaohjauksesta annettua lakia (1368/2007) ja tekee yhteistyötä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston kanssa.
Alkon hallintoneuvosto	Valtioneuvosto määrää Alko Oy:n hallintoneuvostoon 12 jäsentä neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston tehtävät
Alkon hallitus	Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokousten päätösten ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti.
Aluehallintovirastot eli AVI:t	AVI:t myöntävät alkoholijuomien vähittäismyyntiluvat sekä valvovat alueillaan vähittäismyyntiä. Alkoholijuomien mainonnan ja myynninedistämisen valvonta kuuluu ensisijaisesti kunkin alueen aluehallintovirastolle. Valvira valvoo useamman kuin yhden aluehallintoviraston alueella tapahtuvaa tai valtakunnallisesti toteutettua alkoholijuomien mainontaa.
Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvontavirasto eli Valvira	Alkoholilainsäädännön perusteella Valviralla on alkoholiasioiden valvontaan, lupa-asioihin sekä ohjaukseen liittyviä tehtäviä. Valvira mm. valvoo Alkon toimintaa ja sitä, että alkoholiyhtiö kohtelee alkoholijuomien tuottajia yhdenvertaisesti. Valvira antaa vuosittain Euroopan komissiolle raportin alkoholin vähittäismyyntimonopolin toiminnasta.
Tulli	Alkoholi- ja alkoholijuomavero ovat ns. harmonisoituja valmisteveroja, jotka ovat yhdenmukaistettu Euroopan Unionin jäsenmaissa direktiivillä. Lisäksi Suomessa kannetaan kansallista juomapakkausveroa. Valmisteverojen toimittamisesta vastaa Tulli. Tulli valvoo myös alkoholin yksityistä maahantuontia samoin kuin alkoholin nettikauppaa.

Alkoholijuomien käyttö aiheuttaa monenlaisia ongelmia

Alkoholijuomien käyttö aiheuttaa monenlaisia yksilöllisiä ja yhteiskunnallisia ongelmia. Siksi alkoholijuomien käyttöä säädelään tavalla tai toisella kaikkialla.

Monissa maissa alkoholiongelmia on pyritty ehkäisemään yhteiskunnallisten keinojen eli alkoholipolitiikan avulla. Laajasti ottaen alkoholipolitiikalla tarkoitetaan sellaisia julkisen vallan toimia, joilla pyritään vaikuttamaan alkoholijuomien käytön määrään, tapaan ja käyttöympäristöön tai suoraan alkoholihaittoihin.

Rajoittava alkoholipolitiikka pyrkii pitämään alkoholin saatavuuden tiukkana lainsäädännön avulla ja hinnat korkeina verotuksen avulla sekä estämään ongelmallista alkoholin käyttöä, esimerkiksi säätämällä rattijuopumus rikokseksi.

Alkoholipolitiikan keinoin ei useinkaan voida vaikuttaa suoraan yksittäisten ihmisten alkoholin käyttöön. Yksilöihin kohdistuvia rajoituksia ovat ennen muuta alkoholin vähittäismyyntille ja anniskelulle asetetut vähimmäiskärräajat sekä kielto myydä ja anniskella alkoholijuomia humalaisille. Alkoholipolitiikalliset rajoitukset kohdistuvat kuitenkin pääosin koko väestöön, kun säätelyn kohteena ovat alkoholijuomien tuotannon ja myynnin tavat ja edellytykset. Lainsäädännön avulla esimerkiksi alkoholijuomien vähittäismyyntipisteiden lukumäärä pidetään pienempänä kuin se olisi vapaan markkinatalouden vallitessa. Myös alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskelupaikkojen aukioloaikoja säädelään. Kuluttajien juomatapoihin pyritään vaikuttamaan myös säätelemällä verotuksen avulla oluiden, viinien ja väkevien alkoholijuomien hintasuhteita.

Alkoholipolitiikan keinot ovat monenlaiset ja niiden tehokkuudesta keskustellaan aika ajoin. Yleisesti voidaan sanoa, että alkoholin saatavuuden rajoittaminen vähentää alkoholin kulutusta ja alkoholihaittoja. Tämä on todistettu vakuuttavasti monien tutkimusten avulla. Alkoholijuomien korkeat hinnat samoin kuin muu alkoholin saatavuuden rajoittaminen vaikuttaa sekä alkoholin suurkuluttajiin että kohtuukäyttäjisiin.

Lähde: Esa Österberg, Päihdelinkki

Myynninvalvonta

Myynninvalvontaan osallistuvat kaikki

Yksi Alkon arjen vastuullisuuden kulmakivistä on myynninvalvonta.

Ikärajavalvonnan lisäksi varmistamme, ettei alkoholijuomia myydä päihtyneille, häiritsevästi käyttäytyville eikä myöskään, jos epäilemme alkoholia menevän välitykseen joko alaikäiselle tai päihtyneelle.

Omat, tarkat ohjeemme ovat määritellyt omavalvontasäännöissämme. Myyjien arjen työn avuksi niitä käsitellään sisäisessä Myynninvalvonnan pelsäennöt –oppaassa ja päivittäisessä työssä tarvittaessa.

Alkoholijuomien myynninvalvonnasta säädetään alkoholilaissa. Tapamme toimia on alkoholilaissa säädettyä tiukempia.

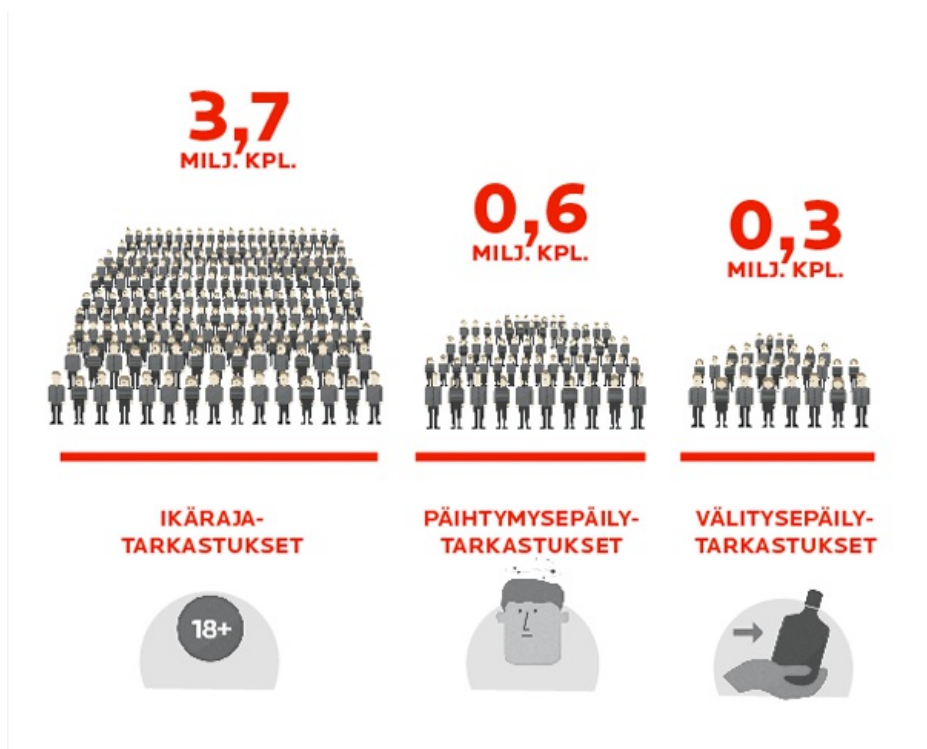
Perehdytämme ja kehitämme

Jokainen Alkossa aloittava työntekijä perehdytetään ikäraja-, päihtymys- ja välttämispäilyvalvontaan. Perehdytyksen jälkeen suoritetaan myynninvalvonnan koe, josta saa passin. Kokeen suorittamista valvotaan, ja passit kirjautuvat järjestelmään. Koe passeineen suoritetaan ennen ensimmäistä kassavuoroa.

Ohjeistamme myyjiä tarkistamaan iän alle 25-vuotiaalta vaikuttavilta. Ikärajavalvontamittausten perusteella Alko on pitäytynyt tässä iässä, koska ikärajavalvonnan tarkistusten määrä on säilynyt hyvällä tasolla.

Myynninvalvonnan osaaminen kehittyy parhaiten työssä oppimisen kautta. Niinpä parhaimmat myynninvalvonnan kehittämisen vinkit saadaankin myymälöistämme.

Vastuullinen asiakaspalvelu

Vastuullisessa toiminnassa mitataan onnistumista

Alkon koko myynninvalvonnan onnistumista seurataan. Ikärajatarkistukset sekä päihde- ja välittämisepäilytarkistukset "lyödään" kassaan, josta ne siirtyvät järjestelmään reaaliajassa. Tiedot viestitään koko henkilökunnalle intrassa kuukausittain, ja raportointijärjestelmä on avoin kaikkien seurata.

Vuonna 2015 ikärajoja tarkistettiin yli 3,69 miljoonaa kertaa, välittämisepäilytarkistuksia tehtiin yli 311 tuhatta ja päihtymysepäilytarkistuksia yli 634 tuhatta kertaa.

Ikärajavalvonnan onnistumista mitataan Mystery shopping –havainnointitutkimuksella. Vuonna 2015 Alkossa tehtiin 860 asiointia. Kaikkiin myymälöihin tehtiin kaksi asiointia, jonka lisäksi noin 150 myymälään tehtiin vielä kolmas käynti. Nämä myymälät olivat niitä, joissa nuorten osuus ja määrä on kaikkein korkein tai joissa oli ollut aiemmin haasteita ikärajavalvonnan kanssa.

Mystery shopping –havainnointitutkimuksessa 89,7 prosentilla asioijista ikä tarkistettiin, 10,3 prosentissa sitä ei tarkistettu.

Vuonna 2015 Alkossa aloitettiin raportoinnin kokonaisuudistus, ja siihen sisältyy myös myynninvalvonnan raportointi.

Ikärajavalvontaa pidetään tärkeänä

Ikärajavalvonnan hoitamista myymälöissä tuetaan myös asiakasviestinnällä. Keskitämme viestintää aikoihin, jolloin koulut päättyvät ennen kesää ja taas alkavat elokuussa. Vuonna 2015 ikärajavalvonnan viikot toukokuussa alkoivat 11.5 ja jatkuivat aina toukokuun loppuun. Elokuussa aloitimme viestinnän 27.7 ja jatkoimme sitä aina 16.8 saakka.

"Purkkakortilla kiitimme nuorta, joka näytti paperinsa oma-aloitteisesti".

Maahanmuutto näkyi myös Alkoissa

Maahanmuuttajien määrän lisääntyminen näkyi myös Alkon asiakaskunnassa. Alkossa on kerrottu myynninvalvonnan säännöistä jo vuosien ajan eri kielin. Vuonna 2015 lisäsimme informaatiota maahanmuuttajille.

Myynnin ikärajat

- 18-vuotias saa ostaa mietoja alkoholijuomia, joissa on enintään 22 % alkoholia
- 20-vuotias voi ostaa kaikkia alkoholijuomia

"Myynninvalvonnan osaaminen kehittyy parhaiten työssä oppimisen kautta. Niinpä parhaimmat myynninvalvonnan kehittämisen vinkit saadaankin myymälöistämme."

Case: Riskirajoilla-seminaari

Riskirajoilla-seminaari keräsi salillisen kuulijoita

Alko ja sosiaali- ja terveysministeriö pitivät yhteisen seminaarin alkoholihaitoista keskiviikkona 16. syyskuuta 2015 Helsingissä. Iltapäivän kestäneeseen seminaariin osallistui yli 100 kuulijaa.

Seminaarissa alkoholihaittoja katsottiin neljästä näkökulmasta

- Alkoholi, minä ja terveys
- Alkoholi meillä ja muualla
- Alkoholi on haitta muille
- Alkoholi ja työelämä

Seminaarissa luennoi Suomen ja kansainvälisiä johtavia alkoholiasiantuntijoita.

Poimintoja seminaariesitelmistä

Alkoholia terveydeksi?

Hannu Alho, päihdelääketieteen professori, Lääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto

Keskusteluissa alkoholin haitoista ja hyödyistä on usein todettu, että alkoholia vähän kuluttavilla (naiset 1, miehet 1-2 annosta päivässä enintään = kohtuukulutus) on keskimäärin pienempi riski kuolla sydän- ja verisuonitauteihin, erityisesti sairastua sepelvaltimotautiin tai kakkostyyppin diabetekseen verrattuna kuluttajiin, jotka eivät käytä alkoholia. Sitä ei kuitenkaan ole näyttöä, missä määrin kyseessä on todellinen syy-seuraussuhde eli missä määrin alentunut riski johtuu alkoholin kohtuukäytön todellisesta suojaavasta vaikutuksesta, ja missä määrin kyse on ennemminkin juojien kuin juomien ominaisuuksista.

Mitä jos vähentäisin tai jättäisin kokonaan juomatta – mitä hyvää se toisi tullessaan?

Kaarlo Simojoki, johtaja ylläkäri, LT, A-klinikkasäätiö

Alkoholin liiallisen käytön aiheuttamat haitat ovat kiistattomia niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. On kuitenkin tärkeää erottaa erilaisiin juomatapoihin liittyvät haitat toisistaan, sillä muutoin keskustelu kohdistuu ainoastaan alkoholiin riippuvaisiin unohtaen alkoholia riskikuluttavat. Tämän ryhmän suuren määränsä vuoksi on heidän alkoholinkäyttölleen merkittävä vaikutus kansanterveyteen. Viime vuosien tutkimukset osoittavat, että alkoholin käytön vähentäminen toisi terveydellisiä hyötyjä yksilölle ja kansanterveydellisiä sekä taloudellisia yhteiskunnalle. Suomessa keskustelu on edelleen hyvin polarisoitunutta, minkä ääripäissä ovat vastakkain täydellinen rappio ja raittiut. Tämä on jäädyttänyt keskustelun ja todennäköisesti nostanut myös kynnystä hakea apua varhaisvaiheessa.

Alcohol-Related Harm to Close Family Members

Jim Orford, MA, PhD, School of Psychology, University of Birmingham, England

The experience of being an 'affected family member' (AFM), having a close relative with a problem of alcohol misuse, has a number of key features. They are: a high level of stress, involving both worry and threat; being cut off from information about what is happening; facing difficult dilemmas about how to cope; lacking good quality social support, both informally and from professionals; and being at heightened risk for psychological and physical ill-health. That is the common picture irrespective of the AFM's age and sex and relationship to the misusing relative (wife, husband, mother, father, sibling, grandparent, etc.). The picture varies somewhat by relationship and family culture. AFMs are a disempowered group of people who need help. Interventions include those that help AFMs encourage their relatives to seek treatment, others that work jointly with AFMs and their relatives, and others which provide help for AFMs in their own right. The 5-Step Method, which will be briefly described, is an example of the latter. It is a flexible method that can be used in a variety of settings. A 'train the trainers' model for disseminating the method has been developed in Ireland and is being undertaken in other countries.

Päihdeongelmista toipuneiden vanhempien käsitykset vanhemmuudestaan

Henna Pirskanen, erikoistutkija, YTT

Viime vuosina tutkimus on alkanut tuottaa arvokasta tietoa vanhempien päihdeongelmien aiheuttamista haitoista perheenjäsenille. Sen sijaan tietoa siitä, millaisia näkemyksiä vanhemmilla on vanhemmuudestaan päihdeongelmista toipumisen jälkeen, ei juuri ole ollut. Kuitenkin toipuneilla vanhemmilla voi olla tarve toteuttaa vanhemman tehtävänsä parhaansa mukaan. Tässä esityksessä fokus on siinä, kuinka päihdeongelmista toipuneet vanhemmat kokevat uudelleenlöytyneen vanhemmuutensa.

Esitys perustui Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen "Sata Lasissa – Varttuminen suomalaisessa alkoholikulttuurissa"-tutkimusprojektissa kerättyjen päihdeongelmista toipuneiden vanhempien haastatteluihin. Tulokset osoittavat, että vanhemmat voivat asemoida oman vanhemmuutensa erilaisten ulottuvuuksien kautta. Tunnistimme päihdeongelmista toipuneiden vanhempien haastatteluista kuusi erilaista positiota: harjoittelijavanhemp, kokenut vanhemp, tunnetun tekijä, arjen pyörittäjä, kamppailija ja optimisti. Tutkimus tekee näkyväksi sen, että päihdeongelman jälkeen vastuullinen elämä lapsen kanssa on mahdollista. Uudelleenlöydetyt vanhemmuuden tarinat voivat osaltaan hälvittää päihteistä toipuneisiin vanhempiin kohdistuvaa stigmaa.

Päihdehaitat hallintaan

Jan Schugk, asiantuntijalääkäri, Elinkeinoelämän keskusliitto

Tehostaakseen päihdeongelmien ehkäisyä, käsittelyä ja hallintaa työpaikoilla työmarkkinakeskusjärjestöt uudistivat vuonna 2006 asiasta annetun suosituksensa. Kesäkuussa 2015 julkistettu uusi suositus *Päihdehaitat hallintaan* painottaa ennaltaehkäisyä, päihdeongelmien tunnistamista, varhaista puuttamista ja selkeiden työpaikkakohtaisten toimintamallien rakentamista. Suositusta voidaan käyttää työpaikkakohtaisten päihdeohjelmien laatimisen ja päivittämisen tukena. Jotta päihdehaittojen ennaltaehkäisy ja hallinta toteutuisi käytännössä, on työyhteisön tuettava jokapäiväisillä toimillaan päihteetöntä työkulttuuria ja puututtava mahdolliseen päihteiden käytön piilohyväsyntään, salailuun tai vähättelyyn. Epäily päihdeongelmasta on uskallettava ottaa esiin ja todettuun päihdeongelmaan on puututtava jämäkästi, tarvittaessa hoitoonohjauksen keinoin. Työnantajat sekä esimiehet ovat keskeisiä toimijoita päihdekysymyksissä, mutta ilman työyhteisön tukea on asiassa vaikea saavuttaa hyviä tuloksia. Myös työpaikan ja työterveyshuollon välinen hyvä yhteistyö korostuu uudessa suosituksessa.

Lasten seurassa -ohjelma

Lasten seurassa -ohjelmassa otetaan puheeksi

Keskustelu alkoholin aiheuttamista haitoista muille – erityisesti lapsille – on saanut entistä enemmän jalansijaa.

Lasten seurassa -ohjelmassa haitoista lapsille on keskusteltu jo vuodesta 2009. Tavoitteena on pitää mielessä, millaiselta aikuisen ja vanhemman alkoholinkäyttö näyttää lapsen silmin. Ohjelmassa korostetaan lisäksi sitä, että alaikäisten alkoholinkäyttöön pitää suhtautua aina kielteisesti. Alkon Lasten seurassa -ohjelmassa tehdään tutkimusta, viestitään ja kehitetään uusia tapoja toimia. Yhteistyössä ovat mukana A-klinikkasäätiö, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Vanhempainliitto ja Terveystieteiden tutkimuskeskus. Viestintäapuna toimii Sekloyal. Ohjelmalla on asiantuntijaryhmä, jossa on yhteistyötahojen lisäksi edustaja sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Alkon viestintää lasten seurassa -teemalla

Alko viesti Lasten seurassa -teemalla niin verkossa, Varhaiskasvattaja 2015 -messuilla kuin painetuin materiaalein Varhaiskasvatus- tapahtumissa. Haitat lapsille ja läheisille oli esillä myös Alkon Riskirajoilla -seminaarissa.

Alko pitää yllä Lasten seurassa -ohjelmassa verkkosivuja (www.lastenseurassa.fi). Sivustolla vieraili vuonna 2015 yhteensä 4158 henkilöä, ja näistä käynneistä yli 80 prosenttia oli uusia. Kävijät viihtyivät sisällön parissa noin 2,20 minuuttia. Sivujen Facebookissa oli 31.12.2015 yhteensä lähes 7000 tykkääjää.

Lasten seurassa -ohjelmassa viestittiin varhaiskasvattajille. Ohjelmassa julkaistua materiaalia oli jaossa kahdeksassa varhaiskasvatus tapahtumassa ympäri Suomen. Varhaiskasvattajat ottivat mukaansa maksuttomia materiaaleja Lasten seurassa - ohjelman aineistoon yli 5000. Tampereella, suurimmassa varhaiskasvatus tilaisuudessa kasseja meni yli 860.

Yhteistyökumppaneiden toimia Lasten seurassa -ohjelmassa

A-klinikkasäätiö

A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus –toiminnassa Lasten seurassa –ohjelmassa tuotettu Orpokoti-video oli edelleen esillä. Filmit julkaistiin 30.9.2014, ja niitä oli katsottu Youtubessa 31.12.2015 mennessä englanniksi n. 763 000 ja suomeksi noin n. 76 000 kertaa. Käytössä on myös ruotsinkielinen versio.

Syksyllä 2015 Lasinen lapsuus julkaisi kampanjan, jossa kysyttiin suomalaisilta nuorilta, mitä he haluaisivat sanoa vanhemmilleen näiden alkoholinkäytöstä. Kanava nuorilta vanhemmille -kampanja tuotettiin Lasten seurassa -ohjelman toimenpiteenä.

A-klinikkasäätiö ja Alko jatkoivat yhdessä tuotantoyhtiön kanssa suunnitelmia teatteriesityksen Fragile Särkyvää valmistelemiseksi. Lasinen lapsuus -toiminta toimii koordinaattorina Fragile Särkyvää-teatterikiertueen toimissa, ja teatteriesitys käynnistyy vuoden 2016 keväällä.

Suomen Vanhempainliitto

Suomen Vanhempainliitto piti yllä tietoisuutta Lasten seurassa –ohjelman teemoista mm. EHYT ry:n Päihdepäivillä. Alkoholihaitetta käsiteltiin liiton järjestämissä koulujen kasvatusilloissa.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto toimivat vuoden 2015 asiantuntijaryhmässä ja antoivat tietoa omalta saraltaan ohjelman käyttöön.

Sata lasissa – Varttuminen suomalaisessa alkoholikulttuurissa

Osana Lasten seurassa -ohjelmaa Alko on tukenut tutkimushanketta, jonka tavoitteena on selvittää alkoholinkäytön ylisukupolvisuutta. Tutkimus kohdistui perheisiin, joissa alkoholin käyttö on ongelma sekä perheisiin, jossa aikuiset olivat kohtuukäyttäjiä. Tavoitteena oli selvittää lapsen asemaa ja selviytymistä.

Vuonna 2015 Sata lasissa -hankkeen teemat olivat mm. EHYT ry:n Päihdepäivillä, jossa esiteltiin valmisteilla oleva filmi Siellä sitten käyttäydytään ja hankkeessa valmistuneet THL:n tutkijoiden Henna Pirkasen ja Jenni Simosen tutkimukset teemoinaan Alkoholi ja sukupolvien kohtaaminen – vanhempien ja lasten alkoholinkäyttöä koskeva vuorovaikutus perheessä.

FASD-päivä 9.9.2015

Keskiviikkona, syyskuun 9. päivänä 2015 Alko osallistui omalta osaltaan kansainväliseen FASD-päivään.

Avasimme myymälät 9.9 klo 9.09 kertoaksemme raittiin raskauden merkityksestä. Kansainvälisen FASD-päivän tunnusmerkiksi ympäri maailman onkin vakiintunut tuo päivä kelloaikoineen. Kampanjassa toimi asiantuntijana Kehitysvammaliitto.

Lapsen kehityshäiriöt, jotka aiheutuvat äidin raskauden aikaisesta alkoholinkäytöstä, voisivat olla täysin vältettävissä. Alkoholia ei siis kannata käyttää lainkaan raskausaikana, koska alkoholin käytön turvallista rajaa ei tunneta.

Viestimme asiakkaille FASD-päivästä verkossa, josta ohjasimme heidät lisätiedon saamiseksi yhteistyökumppanimme Kehitysvammaliiton sivuille. Asiasta kerroimme myös julistein myymälöiden ulkopuolella.

FASD-päivän viestintä otettiin hyvin vastaan, ja tavoitteemme on viestiä asiasta jatkossakin kampanjoiden.

Case: Kanava nuorilta vanhemmille -kampanja

Rakkaudentunnustuksia ja kaunistelemattomia totuuksia

A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus kysyi vuoden 2015 marraskuussa suomalaisilta nuorilta, mitä he haluaisivat sanoa vanhemmilleen näiden alkoholinkäytöstä. Kanava nuorilta vanhemmille -kampanja tuotettiin Lasten seurassa -ohjelman toimenpiteenä.

Nuori sai mahdollisuuden kertoa totuuksia, jakaa salaisuuksia, antaa neuvoja tai osoittaa rakkauttaan vanhemmilleen ääneen. Radiokampanjan ensimmäisessä vaiheessa aamuruuhkassa istuvilta aikuisilta kysyttiin nuoren tytön hauraalla äänellä: "Oletko koskaan ajatellut, mitä juomisesi minusta tuntuu?". Radiospottien avulla kerättyjä nuorten viestejä omille tai kaikille suomalaisvanhemmille saimme lasinenlapsuus.fi -palveluun yhteensä lähes sata.

Eri puolelta Suomea tulleet viestit nauhoitettiin radiospotteiksi Helsingin yhteislyseon nuorten toimesta Radio Helsingin studiolla. Joulukuusta alkaen nuorten viestit jaettiin kampanjan toisessa vaiheessa takaisin radion kuuntelijoille. Radio Helsingissä kuultiin ohjelmien lomassa otteita nuorten kirjoituksista. Lasinen lapsuus -työntekijät myös vierailivat iltapäiväohjelmassa.

Mitä nuoret sitten halusivat sanoa vanhemmilleen? Viestit käsittelevät samoja teemoja kuin aiemmin tehdyt kyselytutkimuksemme nuorille vanhempien juomisen seurauksista: Aikuisen alkoholinkäytön haittoina koetaan eniten pelkoa, häpeää ja ahdistusta. Seuraava nimimerkillä *Outisaatu* viesti kuvaa hyvin tätä sekä asian salassa pysymistä:

Pelkäsinkin viikonloppuja. Pelkäsinkin tulla kotiin. Pelkäsinkin mennä nukkumaan. Viinan katkuinen koti. Te ja teidän ystävät, puhetta ja naurua. Puolen yön jälkeen ovi kolahti ja koitti hiljaisuus. Neljän jälkeen kolahti uudelleen. Äiti, tultit usein yksin kotiin vaikka lähditte yhdessä. Se tiesi lisää unettomia öitä. Riitoja, huutoa, väkivaltaa. Itkua, pelkoa, avuttomuutta. Pelkoa. Pelkoa. Häpeää. Rikkoutuneita huonekaluja. Maanantaina oltiin hiljaa ja mentiin töihin. Iljoinen tervehdys naapurille. Rauha maassa... aina ensi perjantain asti.

Nuorten viesteissä korostuvat turvattomuuden tunteet ja se, että on joutunut liian varhain kantamaan vastuuta asioista, mitkä eivät lapselle kuuluisi. Kaikesta koetusta ikävästä välittyy kuitenkin myös pohjaton rakkaus sekä huoli juovasta vanhemmasta. Harvassa olivat kiitokset, mutta muutama nuori myös halusi tuoda esiin sen, miten vanhemmat ovat tarjonneet turvallisuutta ja esimerkiksi alkoholinkäytön mallin. Nimimerkki *lymyy* kirjoittaa näin:

Haluan kiittää vanhempiani siitä että he ovat opettaneet minulle että miten alkoholia käytetään oikein ja miten sitä ei pitäisi käyttää. Itse ihailen varsinkin omaa äitiani, hän pystyy olla juomatta alkoholia missä tilanteessa tahansa ja hänellä ei ole edes mitkään halut juoda, toivon että minusta tulisi yhtä vahva ja esimerkillinen ihminen aikuisena kun minun omasta äidistäni♥

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

Alkon tehtävä > Alkoholihaittojen ehkäisy > Case: Kanava nuorilta vanhemmille -kampanja

Kampanja tuotettiin osana **Lasten seurassa -ohjelmaa**, joka jatkaa edelleen vaikuttamistyötä aikuisten herättelemiseksi pohtimaan omaa alkoholinkäyttöään nimenomaan lasten näkökulmasta.

Kirjoittaja: Minna Ilva

Työelämä ja alkoholihaitat

Työelämä ja alkoholihaitat – yksilön ja yhteiskunnan haaste

Alkon Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelma lisää tietoa asiasta – monipuolisesti.

Alko, A-klinikkasäätiö, EHYT ry, Työterveyslaitos, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Työturvallisuuskeskus käynnistivät vuonna 2015 Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelman. Mukaan tuli vuoden 2015 lopussa myös KELA.

Ohjelman taustalla ovat työmarkkinajärjestöjen Päihdehaitat hallintaan -suositus, joka julkaistiin uudistettuna 4.6.2015. Ohjelman tavoite on saada tietoa työpaikoille jo olemassa olevista keinoista sekä selvitysten ja tutkimusten kautta luoda uutta tietoa tulevaisuudessa.

A-klinikkasäätiö toteutti vuoden 2015 lopulla kyselyn, jossa selvitettiin yritysten ja yhteisöjen tilannetta päihdehaittojen ennaltaehkäisyssä, puuttumisessa, käsittelyssä ja hoitoonohjauksessa. Kyselyn tavoite oli siis selvittää, miten suositus toteutuu työpaikoilla. Kysely valmistui vuoden 2015 lopussa, ja sen tuloksia esitellään keväällä 2016.

EHYT ry:n toimet ohjelmassa kattavat alkoholin ja laillisten resepti- ja käsikauppalääkkeiden samanaikaista käyttöä. Tiedonkeruu käynnistettiin vuoden 2015 puolella ja saaduista tuloksista viestitään laajemmin vuonna 2016.

Työterveyslaitos toteutti ohjelmassa syksyllä 2015 kaksi kaksipäiväistä koulutusta, joissa käytiin läpi laitoksella kehitettyjen työkalujen käyttöönottoa työpaikoilla ja työterveyshuollossa. Työkalujen avulla työpaikat ja työterveyshuollot voivat toteuttaa alkoholihaittojen ehkäisyä ja varhaista puuttumista alkoholihaittojen hallitsemiseksi ja ehkäisemiseksi. Koulutukseen osallistui työpaikan johtoa, työsuojelua, esimiehiä, työntekijöitä ja työterveyshuollon ammattihenkilöitä.

Alko on käynnistänyt vuonna 2015 Työelämä ja alkoholihaitat –ohjelmasta projektin, jonka myötä Alkossa lisätään tietoa ja uusitaan toimintatapoja mm. alkoholihaittojen ehkäisemistä ennakoon. Alkossa uusia työtapoja päihdehaittojen hallintaan työpaikalla kehittävät mm. Sini Heikkinen ja Tanja Martin (kuvassa).

Alkoholi on yleisin päihde

Suomessa yleisimmin käytetty päihde on alkoholi, jota käyttää jossakin määrin noin yhdeksän kymmenestä täysi-ikäisestä suomalaisesta. Suurimmalla osalla heistä käyttö pysyy ainakin enimmäkseen kohtuuden rajoissa. Eri tutkimusten mukaan työelämässä olevista miehistä kuitenkin 15–20 prosentilla ja naisista 10–15 prosentilla alkoholinkäyttö on sen verran suurta, että se aiheuttaa terveydellisiä tai sosiaalisia haittoja. Tällöin puhutaan alkoholin suurkulutuksesta. Vastaavasti eri lähteiden mukaan 1–5 %:n työvoimasta tapauksessa on sitten kyseessä varsinainen alkoholiriippuvuus, pakonomainen tarve käyttää alkoholia.

Lähde: Taitolaji-sivusto.

" Ohjelman tavoite on saada tietoa työpaikoille jo olemassa olevista keinoista sekä selvitysten ja tutkimusten kautta luoda uutta tietoa tulevaisuudessa."

Case: Unta ei kannata houkutella alkoholin avulla

Onko tullut tavaksi ottaa yksi rentouttava juoma, ehkä kaksikin heti raskaan päivän jälkeen? Ja vielä tekee mieli kaataa yömyssy ennen nukkumaanmenoa.

Kannattaa kuitenkin miettiä, sillä alkoholi vaikuttaa unen laatuun. Juominen useimmiten häiritsee yöunta, ja erityen alkoholin nauttimista ennen nukkumaan menoa on syytä välttää.

Alkoholi saattaa auttaa torkahtamaan, mutta jo pari drinkkiä vaikuttaa unen laatuun. Jos juoma-annosten määrää alkaa lisääntyä ja säännöllistyä, seuraavana aamuna voi jopa tuntua, ettei edellysönä ole nukkunut silmäntäyttäkään.

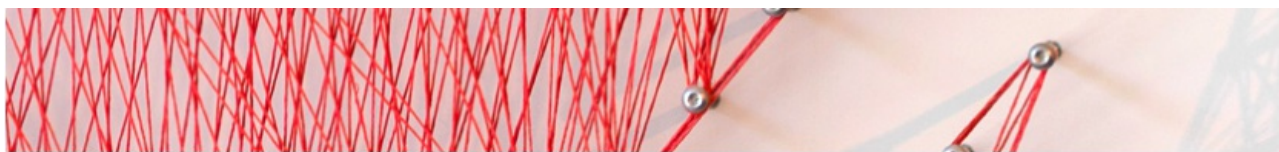
Miten alkoholi vaikuttaa unen laatuun?

Jo muutama lasillinen häiritsee normaalia yöunta. Mitä lähempänä nukkumaanmenoa juo, sitä selvempi seuraus on. Unen ensimmäinen vaihe, REM-uni, häiriintyy. Samoin häiriintyy syvä uni, jonka tarkoitus on toimia palauttavana. Kun alkoholi poistuu elimistöstä unen aikana, unesta tulee varsin levotonta ja herääminen kesken unta on selvästi tavallisempaa. Moni onkin huomannut, että herää alkoholia juotuaan useimmiten muutaman tunnin nukuttuaan.

Unen laadun vaihtelut ovat osa normaalia yöunta, mutta alkoholi useimmiten sekoittaa rytmin, ja ihminen voikin herätä täysin uupuneena. Täytyy myös muistaa, että alkoholi on nestettä ja kaiken lisäksi se on diureettinen. Näistä johtuu lisääntynyt virtsaamisen tarve. Diureetti tuo tullessaan myös vilusen olon. Juominen lisää myös kuorsauksen määrää.

Niinpä alkoholin nauttimista on syytä välttää ennen nukkumaan menoa. Yhden alkoholiannoksen haihtuminen vie tunnin verran, mutta tietysti tämä vaihtelee mm. ihmisen painon ja sukupuolen mukaan.

Yhteistyö haittojen ehkäisemiseksi

Polut-video (yllä) haluaa herättää alkoholinkäyttöön tottuneet työikäiset 30–45 -vuotiaat.

Alko osallistuu asiantuntijana tai muulla tavoin lähinnä valtakunnallisiin yhteistyöhankkeisiin, jotka tukevat alkoholihaittojen ehkäisemistä edistävää toimintaa.

Yhteistyökumppaneita ja toimia

Nuorten Akatemia

Nuorten Akatemia tekee työtä nuorten hyvinvoinnin eteen. Alko on osallistunut vuodesta 2000 Nuorten Akatemian toimintaan ja tukenut järjestöä taloudellisesti lähinnä Mahis-toiminnassa.

Alkon tukemassa Nuorten Akatemian Mahis-toiminnassa käynnistyi vuonna 2015 kaikkiaan 84 Mahis-tukea saanutta ryhmää, joissa nuoret pääsevät yhdessä suunnittelemaan ja toteuttamaan itseään innostavaa ja kiinnostavaa projektitoimintaa. Projekteja toteuttavissa Mahis-ryhmissä on mukana haavoittuvassa elämäntilanteessa olevia nuoria, jotka saavat koulutetun ohjaajan tukemana vahvistusta elämänhallintaan, vertaistukea sekä uusia harrastuksia ja ystävyyssuhteita. Yhteisen ja tavoitteellisen ryhmätoiminnan kautta he saavat myös tulevassa työ- ja opiskeluelämässään tarvittavia yhteistyö-, suunnittelu-, luovuus- ja vuorovaikutusvalmiuksia.

Mahis-projekteina on kuluneen vuoden aikana toteutunut esimerkiksi poikien ilta nuorisotalolla, tyttöjen ratsastusprojekti, vastaanottokeskusten nuorten kotouttaminen, moporyhmän ajoharjoitteluradan rakennus, voimauttava valokuvausprojekti, lyhytelokuvan teko, dokumentti koripallojoukkueesta, monitoimipäivä alakouluikäisille sekä monikulttuurinen kokkikerho. Lisäksi on toteutunut useita retkiä, leirejä, harrastuskerhoja ja tapahtumia.

Yhteistyöstä Valo Urheiluorganisaation kanssa sekä Vuoden poliisi -valinnasta voit lukea artikkeleista [Valo-yhteistyö](#) ja [Vuoden poliisi](#).

Vuonna 2014 solmimme yhteistyösopimuksen Helsingin yliopiston kanssa päihdeopetuksen tukemiseksi. Vuonna 2015 yhteistyön tuloksena syntyi filmi Polut-video, joka haluaa herättää alkoholinkäyttöön tottuneet työikäiset 30–45 -vuotiaat. Videon tarinassa on korostettu mm. alkoholinkäytön kytkeytymistä arkeen ja käytön muuttumista tavaksi. Tarinassa otetaan esille krapulan vuoksi tekemättä jääviä asioita, juomisen vähättelyä sekä tapaa juoda jatkuvasti arkena ja juhlena. Tarinan kantava teema on ihmisen tekemät valinnat ja niiden vaikutus elämään. Videossa seurataan päähenkilöä parinkymmenen vuoden ajan ja esiin nostetaan hetkiä, joissa henkilö voisi valita alkoholin ja raittiuden välillä. Kerronta jakaantuu kahteen polkuun, jotka risteävät elämän varrella. Poluista toinen vie kohti raittiimpaa ja terveempää vanhuutta ja toinen kohti sairautta - joka kuitenkin voitaneen elämäntapamuutoksen jälkeen parantaa. "Polut" on tehty Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ja Alkon yhteistyönä. Video on osa Alkon Työelämä ja alkoholin haitat -ohjelmaa, joka käynnistettiin vuonna 2015.

Alko tukee alkoholitutkimusta

Alko tukee myös tutkimusta ja opetusta. Pitkäaikaisin tuen saaja on Alkoholitutkimussäätiö sekä tutkimustuloksia ja viimeistä tietoa olevia mm. päihdealan artikkeleita julkaisevaa Yhteiskuntapolitiikka-lehteä.

Alkon vuosikertomuksen ja yhteiskuntavastuuraaportin kohdassa [Talousvastuu](#) kerrotaan maksetuista avustuksista.

Valo-yhteistyö

Alko tekee yhteistyötä Valon, Valtakunnallisen liikunta- ja urheiluorganisaation kanssa

Yhteistyössä Valon seuroja eniten lämmittää kaksi Alkon myöntämää stipendiiä, jotka ovat myönnetään Suomen parhaalle urheiluseuralle ja Sinettiseuralle nuorisotyöhön.

Yhteistyön tavoitteena on edistää terveellistä elämäntapaa. Vuoden 2015 stipendien saajat olivat Helsingin NMKY Suomen parhaimpana urheiluseurana sekä Kajaani Gymnastic, joka pokkasi Kasvata urheilijaksi –stipendin.

Suomen parhaaksi urheiluseuraksi 2015 valittiin Helsingin NMKY Urheilugaalassa tiistaina 12.1.2016

Alko tukee stipendillä seuraa, joka edistää monipuolisesti liikkumista ja urheilua omalla ja lähialueilla. Perusedellytyksenä valittavalle seuralle on laadukas toiminta. Lisäksi seura tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia olla mukana urheilemassa ja liikkumassa.

Alko on edellyttänyt kriteereissään myös sitä, että valittava urheiluseura on aktiivinen, yhteistyökykyinen sekä rohkea verkostojen rakentaja. Sen lisäksi seura tekee yhteistyötä esimerkiksi muiden urheiluseurojen, koulun, vanhempien, kunnan ja yritysten kanssa. Merkille pantavia ovat yhteistyön uudet innovaatiot!

Tasapuolinen valinta on varmistettu

Jokainen halukas liikuntajärjestö esitti Valolle yhtä seuraa palkittavaksi eikä yksittäinen seura voinut toimia palkinnon hakijana. Näistä esityksistä Valon raati valitsi kuusi seuraa. Alkon ja Valon raati puolestaan valitsi näistä kolme seuraa, joista varsinainen voittaja valittiin. Lopullisen valinnan teki Valon raati vielä asiantuntijakommenttien jälkeen.

Urheiluseuran kolme parasta julkaistiin 10.12.2015, ja ne ovat Helsingin NMKY, Jyväskylän Kenttäurheilijat ja Siilinjärven Pesis. Tiistaina 12.1.2016 Helsingin NMKY valittiin Suomen parhaaksi urheiluseuraksi 2015.

Alko on tukenut nykyiseen Valoon, Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatioon sulautunutta Nuorta Suomea jo vuodesta 2003. Tukemme on ohjautunut nuorisoa liikkuttaneille seuroille, joiden toiminnan tavoitteissa terveellinen ja liikunnallinen elämäntapa ovat olleet keskeisiä.

Kajaani Gymnastic palkittiin Kasvata urheilijaksi -stipendillä

Kajaani Gymnasticille luovutettiin perjantaina 22.1.2016 Kainuun urheilugaalassa Kasvata urheilijaksi –palkinto menestyksellisestä toiminnasta 2015.

Seura sai diplomin ja tunnustuksen lisäksi Alkon lahjoittaman 3500 euron arvoisen stipendin leiritoimintaan. Kajaani Gymnastic on edistänyt toiminnallaan terveellisiä elämäntapoja ja pääteettömyyttä nuorten seuraliikkujiin ja –urheilijoiden keskuudessa.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

Alkon tehtävä > Alkoholihaittojen ehkäisy > Valo-yhteistyö

Kilpa-aerobicin ja telinevoimisteluun erikoistuneessa Kajaani Gymnasticissa liikkuu viikoittain 268 lasta ja nuorta. Seura kannustaa harrastajiaan terveellisiin elämäntapoihin, oikeaan määrään liikuntaa, lepoa ja ravintoa – monipuolisesti.

Alkon yhteistyö alkoi jo 2008 Valon urheilu- ja liikuntaorganisaatioon kuuluvan Nuoren Suomen kanssa. Kasvata urheilijaksi –stipendin lahjoittaminen on osa vastuullista toimintaamme, jolla edistämme tärkeää tehtäväämme ehkäistä alkoholin haittoja.

Vuoden poliisi

Nuorisopoliisi Toni Reinikainen vuoden poliisi 2015

Ylikonstaapeli Reinikainen Itä-Suomen poliisilaitokselta valittiin Vuoden poliisiksi 2015. Hän on tehnyt nuorille itsensä tutuksi niin Facebookissa kuin kouluvierailuillakin. Työ nuorten parissa ehkäisee myöhemmässä, haastavassa iässä tulevia ongelmia.

Reinikaisen mukaan on tärkeää, että poliisi on ihmisten arjessa.

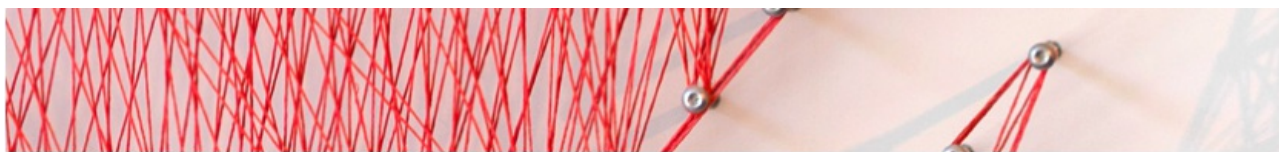
- Ihmiset haluavat nähdä poliisin liikenteessä, katukuvassa ja yleisötapauksissa.

Yhteys sosiaalisen mediassa nuoriin on osa Reinikaisen arkea. Sielläkin hän pystyy edistämään ennalta estävää työtä.

- Voimme vain laskea kohdattujen ja valistettujen määrän. Tällä työllä on merkitystä ainakin joidenkin ihmisten kohdalla.

Alko on yksi pitkäaikaisimmista Vuoden poliisi –valinnan tukijoista. Tuki Vuoden poliisi –valintaan kohdistetaan [Helsingin Nuorkauppakamarin kautta](#).

Taloudellinen vastuu

Alkon toiminnan taloudellinen lisäarvo 2015

Taloudellisen vastuun perusta, kestävä taloudellinen tulos, saavutetaan vastuullisilla arvoilla ja toimintatavoilla.

Kestävän taloudellisen tuloksen aikaansaamiseksi toimintamme on oltava tehokasta. Sen lisäksi meidän on huomioitava sidosryhmämme tasapuolisesti sekä raportoitava taludestamme läpinäkyvästi ja avoimesti.

Liiketapaperiaattemme edellyttävät, että toimimme rehellisesti ja avoimesti sekä noudatamme voimassa olevia lakeja, säännöksiä ja sopimuksia. Tätä edellyttämme myös liikekumppaneiltamme. Emme hyväksy lahjontaa tai korruptiota, vaan toimimme taloudellisesti vastuullisin perustein. Kassavarojen sijoittamisen tavoitteena on turvata sijoitettujen pääomien lisäksi maksuvalmius sekä saada tuottoa sijoitetuille varoille alhaisella riskillä.

Asiakkaat 1 159,7 milj. euroa

Asiakkailemme tarjoamme turvallisia ja laadukkaita tuotteita ja palveluja. Vuonna 2015 alkoholijuomista saadut tuotot olivat 1 151,7 milj. euroa (1 172,0 milj. euroa vuonna 2014).

Palveluita ja tarvikkeita tarjosimme asiakkaillemme 5,4 milj. euron (7,1 milj. euron) arvosta. Luku sisältää

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti kokonaisuudessaan.

Alkoholintarkastuslaboratorion analyysituloksista saadut tuotot, 307 tuhatta euroa (514 tuhatta euroa).

Tarjoamme asiakkaillemme kattavan myymäläverkoston ja laajan tuotevalikoiman. Tilauspalvelupisteemme täydentävät palveluverkostoa sekä tukevat haja-asutusseutujen paikallista elinkeinoelämää.

Uudistimme valikoimanhallintamme vuoden 2015 aikana. Uudistuksen valmistelun aloitimme jo vuonna 2014. Tavoitteenamme on vastata entistä paremmin muuttuvaan asiakaskysyntään. Uudistaminen antaa mahdollisuuden paikallisten tuotteiden päästä entistä paremmin myymälöidemme valikoimiin.

Liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 2,6 milj. euroa (3,1 milj. euroa) ja ne olivat pääasiassa vuokratuottoja ja käyttöomaisuuden myyntivoittoja.

Tavaran- ja palvelujen toimittajat 962,9 milj. euroa

Sitoutuminen eettisiin periaatteisiin on osa hankintaprosessiamme, jossa suoran hankintahinnan lisäksi huomioimme epäsuorasti syntyvät vaikutukset. Sovellamme BSCI-järjestön kehittämää vastuullisen hankinnan prosessia alkoholijuomaostoissamme ja edellytämme toimittajiltamme eettisiä toimintatapoja. Yleiset hankintaehdot sisältävät eettisen kaupankäynnin periaatteet.

Alkoholijuomaostoissamme otamme huomioon myös lainsäädännön (Asetus alkoholiyhtiön toiminnasta 243/2000) antamat ohjeet toimittajien tasapuolisesta ja läpinäkyvästä kohtelusta. Lisäksi julkaisemme **Alkoholijuomien valikoimaanotto ja vähittäismyynti - opaskirjasta**, jossa kerromme alkoholijuomien valikoimaanotto prosessista.

Pääosa hankinnoistamme on alkoholijuomia, joita ostimme alkoholijuomateollisuudelta ja -tukkukaupan toimijoilta 920,7 milj. eurolla vuonna 2015 (926,5 milj. euroa vuonna 2014). Suurin osa näistä toimijoista on suomalaisia, mutta ostimme alkoholijuomia myös ulkomaisilta toimijoilta 12,6 milj. euron arvosta vuonna 2015. Ostamme alkoholijuomat euromääräisinä, jotta valuuttariskiä ei muodostuisi.

Muita tuotteita ja palveluita ostimme 42,1 milj. eurolla vuonna 2015 (47,7 milj. euroa).

Muihin tuote- ja palveluhankintoihin sisältyvät esimerkiksi it-palvelut sekä vuokrat:

- It-palveluihin ja -konsultaatioihin panostimme 7,9 milj. euroa (7,8 milj. euroa). Pääosa it-kuluista syntyi ohjelmien lisensseistä ja ylläpitotuesta.
- Vuoden 2015 lopussa 351 myymälästämme 329 sijaitsi vuokratuissa kiinteistöissä, joista maksoimme vuokraa 17,2 milj. euroa (17,2 milj. euroa). Myymälöiden vuokratulot alenivat osittain myymälämuutosten ansiosta. Muutoissa valitsimme edellistä pienemmän ja tilatehokkaamman huoneiston. Yleisen taloudellisen tilanteen vuoksi myymälätilojen vuokrien indeksikorotukset ovat olleet maltillisia.

Suorien vaikutusten lisäksi hankintamme vaikuttavat tavaran- ja palvelutoimittajien kautta välillisesti myös ulkopuolisiin toimijoihin koko tuotantoketjussa. Eettisten kaupankäynnin periaatteiden avulla otamme huomioon välilliset vaikutuksemme, mutta niiden rahallista suuruutta emme ole tässä arvioineet.

Henkilöstö 86,2 milj. euroa

Maksoimme **henkilöstölle** vuonna 2015 palkkoja ja palkkioita 67,4 milj. euroa (68,0 milj. euroa vuonna 2014). Eläkekulujen suuruus oli 14,5 milj. euroa (15,9 milj. euroa) ja muut henkilöstösivukulut olivat puolestaan 3,7 milj. euroa vuonna 2015 (3,6 milj. euroa). Henkilökäyttöämme myymälöissä väheni myynnin laskiessa.

Tuimme henkilöstön työhyvinvointia virkistystoiminnan tuen, ruokailuedun ja sairaanhoidon kautta. Työntekijää kohden panostuksemme oli 2 230 euroa (2 122 euroa) ja kaiken kaikkiaan 5,3 milj. euroa (5,4 milj. euroa). Järjestämme eritasoisia tuotekoulutuksia pääasiassa myymälähenkilöstöllemme. Järjestimme suurimman osan koulutuksistamme omissa tiloissamme, mutta koulutimme henkilöstöämme myös sisäisessä verkko-oppimisympäristössä ja etäyhteyksien avulla. Koulutuksiin panostimme yhteensä 1,6 milj. euroa vuonna 2015 (1,9 milj. euroa).

Eläkkeet

Lakisääteisten työeläkkeiden lisäksi osa Alkon henkilökunnasta kuuluu lisäeläkejärjestelmän piiriin. Lisäeläkkeiden eläketurva hoidetaan eläkeyhtiöiden kautta, myös ns. Alkon Eläkesäätiön A-osaston lisäeläke. Vuoden 2015 lopussa 325 henkilöä kuului Alkon Eläkesäätiön A-osaston lisäeläkkeen piiriin ja kuusi henkilöä ns. Vistalcon lisäeläkkeen piiriin.

Toimitusjohtajalla ja kahdella johtoryhmän jäsenellä ei ole lisäeläkejärjestelyä, mutta vuoden 2015 lopussa kolme johtoryhmän jäsentä kuuluu maksuperusteisen lisäeläkkeen piiriin. Tämän lisäeläkkeen eläkeikä määräytyy Tyel:n mukaan ja vuosittain maksettava etuus on 10 prosenttia vuosiansiosta ilman kannustinpalkkoja.

Yksi johtoryhmän jäsenistä kuuluu Alkon eläkesäätiön A-osaston piiriin, jonka mukaan eläkeikä on 61 vuotta ja eläke 66 prosenttia palkasta.

Alkon Eläkesäätiön A-osaston lisäeläkkeen eläkeikä on 58–63 vuotta henkilön työtehtävistä ja palvelusajasta riippuen ja eläke 66 prosenttia palkasta.

Maksoimme lisäeläkkeiden vakuutusmaksuja vuonna 2015 yhteensä 2,8 milj. euroa, mikä on 4,2 prosenttia yhtiön koko palkkasummasta.

Yhteiskunta 72,8 milj. euroa

Yhteiskunta saa toiminnastamme **verotuloja**. Veroasioitamme johtaa talousjohtajamme, joka raportoi olennaisista veroasioista hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Emme tee verosuunnittelua tai ohjaa varojamme ulkomaisille tileille, vaan maksamme kaikista myydyistä tuotteistamme ja tuloksestamme Suomen lain mukaiset verot. Maksamamme verotulot menevät valtion budjetin kautta yleisesti valtion menojen rahoittamiseen ja ne ovat tärkeä tulonlähde valtiolle. Verotuloilla rahoitetaan mm. sosiaali- ja terveyspalveluita.

Alkoholijuomaveroa myymistämme tuotteista kertyi 586,0 milj. euroa vuonna 2015 (605,2 milj. euroa vuonna 2014). Tavarantoimittajamme maksavat suurimman osan myymiemme tuotteiden alkoholijuomaveroista suoraan valtiolle. Maksamme puolestaan alkoholijuoma- ja pakkausverot niistä tuotteista, jotka kulkevat Alkon keskusvaraston kautta. Maksoimme suoriteperusteisesti alkoholijuomaveroa Alkon keskusvaraston kautta kulkevista juomista 21,8 milj. euroa (28,9 milj. euroa) sekä juomapakkausveroa 0,2 milj. euroa (0,2 milj. euroa). Alkoholijuomaverokertymä kaiken kaikkiaan valtiolle oli noin 1,4 mrd. euroa vuonna 2015.

Arvonlisäveroa maksoimme 40,5 milj. euroa (49,0 milj. euroa) ja yhteisöveroa 10,1 milj. euroa (10,5 milj. euroa).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemien laskemien mukaan alkoholista johtuvia suoria haittoja yhteiskunnalle syntyi noin 1,4 miljardilla eurolla vuonna 2013.

Yhteisöt 0,3 milj. euroa

Teemme yhteistyötä **Lasten seurassa -ohjelmassa** A-klinikkasäätiön, Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Suomen Vanhempainliiton kanssa ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Sen lisäksi käynnistimme vuonna 2015 **Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelman**, jossa yhteistyökumppaneina ovat A-klinikkasäätiö, EHYT ry, KELA, THL, Työterveyslaitos ja Työturvallisuuskeskus. Yhteistyö pohjautuu keskinäisiin sopimuksiin kuitenkin niin, että vuonna 2015 näissä ohjelmissa KELA, THL sekä Työturvallisuuskeskus toimivat asiantuntijoina vastikkeetta. Maksoimme vastikkeellisesta toiminnasta yhteisöille vuonna 2015 yhteensä 137 500 euroa (106 000 euroa vuonna 2014). Vuonna 2014 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle myönnetystä avustuksesta siirtyi vuoden 2015 puolella käytettäväksi 3 931,44 euroa.

Tämän lisäksi teemme yhteistyötä **Nuorten Akatemian** ja Valo ry:n (Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio) kanssa. Näiden yhteisöjen kanssa vastikkeellisten avustusten määrä oli 47 600 euroa (102 500 euroa*) Helsingin Nuorkauppakamarin Vuoden poliisin valinnan tukeminen ja Valon Kasvata urheilijaksi -stipendi ovat vastikkeettomia, yhteensä 8 000 euroa. Samoin vastikkeettomiin avustuksiimme kuuluu Veikko ja Lahja Hurstin Laupeudentyö ry:lle annettu 2 000 euroa vähävaraisten joulun kustannuksiin.

Tuimme lisäksi Alkoholitutkimussäätiön tutkimustoimintaa 67 300 euron lahjoituksella ja Yhteiskuntapolitiikka-lehteä 15 000 euron avustuksella.

*) Vuoden 2014 vertailutiedossa on yhteistyöavustus Helsingin yliopistolle. Yhteistyö on päättynyt.

Koko vuoden tulosvaikutteiset avustukset olivat 0,3 milj. euroa (0,6 milj. euroa).

Emme antaneet avustuksia tai tukia poliittisille tahoille.

Omistaja 40,0 milj. euroa

Alkon omistaa Suomen valtio (100 %). Maksoimme omistajallemme vuoden 2014 tuloksesta osinkoa 40,0 milj. euroa (38,0 milj. euroa vuoden 2013 tuloksesta). Osinko maksettiin vuonna 2015 kahdessa erässä: kesäkuussa 20,0 milj. euroa ja syyskuussa 20,0 milj. euroa. Vuoden 2015 tuloksen osinko tulee olemaan lähellä viime vuoden tasoa huolimatta siitä, että alkoholin kokonaiskulutus sekä Alkon litramääräinen myynti ovat jatkaneet laskuaan.

Emme saa valtiolta taloudellisia avustuksia.

Investoinnit 4,7 milj. euroa

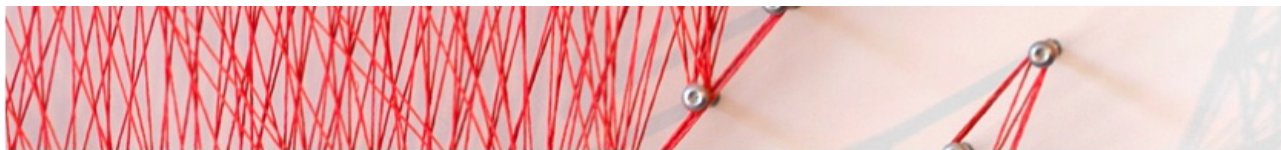
Investoimme myymäläverkon kehittämiseen ja strategian mukaisiin hankkeisiin. Myymälöiden kehittämiseen investoimme 2,3 milj. euroa vuonna 2015 (2,4 milj. euroa vuonna 2014). Vuonna 2015 avattiin kolme uutta myymälää ja uuteen liikepaikkaan siirtyi 12 myymälää. Kolme myymälää suljettiin. Remonttitoita tehtiin 8 myymälässä. Myymälöiden kehittämiseen tehdyt investoinnit pysyivät vuoden 2014 tasossa.

Vuonna 2015 Alko Oy jatkoi toimintansa kehittämistä projektimuotoisesti. Alko teki kehitysprojekteissa useita pienempiä investointeja sekä aloitti investoinnit verkkokaupan rakentamiseksi. Verkkokauppaan investoitiin 0,5 milj. euroa ja investointeja jatketaan vuonna 2016. Investointeja tehtiin verkkokauppaprojektin lisäksi raportoinnin ja tiedon hyödyntämisen tehostamiseen uuden teknologian avulla 0,5 milj. euroa, alkoholittomien tuotteiden uudelleen konseptointiin 0,3 milj. euroa sekä myymälöiden turvallisuuden kehittämiseen 0,2 milj. euroa. Lisäksi tehtiin ICT-investointeja järjestelmien toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Merkittävimmät kohteet olivat talouden ja logistiikan järjestelmät 0,4 milj. euroa ja kumppaniverkko 0,2 milj. euroa. Muita pienempiä yksittäisiä investointeja tehtiin yhteensä 0,2 milj. euroa.

"Taloudellisen vastuamme perusta, kestävä taloudellinen tulos, saavutetaan vastuullisilla arvoilla ja toimintatavoilla."

Alkon verojalanjälki 2015

Alkon veroasioita johtaa talusjohtaja, joka raportoi olennaisista veroasioista hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle.

Tulkinnallisissa tilanteissa voidaan ostaa verokonsultointia ulkopuoliselta veroasiantuntijalta tai pyytää ennakkopäätös verottajalta. Alko ei tee verosuunnittelua tai ohjaa varojaan ulkomaisille tileille, vaan maksaa kaikista myydyistä tuotteista ja tuloksesta Suomen lain mukaiset verot.

Alko maksaa alkoholijuoma- ja pakkausverot niistä tuotteista, jotka kulkevat Alkon keskusvaraston kautta. Alkon keskusvaraston kautta kulkevista juomista maksettiin suoriteperusteisesti alkoholijuomaveroa 21,8 milj. euroa vuonna 2015 (28,9 milj. euroa vuonna 2014) sekä juomapakkausveroa 0,2 milj. euroa (0,2 milj. euroa). Alko maksoi arvonlisäveroa 40,5 milj. euroa (49,0 milj. euroa) ja yhteisöveroa 10,3 milj. euroa (10,5 milj. euroa). Alko maksoi palkkaveroja 15,6 milj. euroa (16,0 milj. euroa) ja sosiaaliturvamaksuja 1,4 milj. euroa (1,5 milj. euroa).

Alkoholijuomaveroa Alkon myymistä tuotteista kertyi yhteensä 586,0 milj. euroa vuonna 2015 (605,2 milj. euroa), josta suurimman osan Alkon tavarantoimittajat maksavat suoraan valtiolle. Alkoholijuomaverokertymä valtiolle oli kaiken kaikkiaan noin 1,4 mrd. euroa vuonna 2015.

"Alko ei tee verosuunnittelua tai ohjaa varojaan ulkomaisille tileille, vaan maksaa kaikista myydyistä tuotteista ja tuloksesta Suomen lain mukaiset verot."

Asiakkaat ja tuotteet

Asiakkaat ja tuotteet

Asiakaskokemus

Alkoholijuomien myynti ja kulutus

Tuotevalikoiman suunnittelu

Tuotelaatu

Asiakaskokemus

Asiakas haluaa huippuasiakaskokemuksen

Ja alkolaiset haluavat saada sen aikaiseksi

Syvensimme ymmärrystämme asiakkaiden tarpeista tutkimusten avulla ja osallistimme asiakkaitamme eri tavoin kehitystyöhömmö vuonna 2015.

Jokaisen alkolaisen on tärkeää ymmärtää, millaisena asiakas kokee palvelumme, minkälaisia mielikuvia Alko synnyttää ja miten niihin voi itse vaikuttaa. Huippuasiakaskokemus syntyy silloin, kun olemme aidosti kiinnostuneita, kuuntelemme ja ymmärrämme asiakkaan odotuksia ja tarpeita ja osaamme vastata niihin, jopa ylittää ne. Tavoittemme on siis saada asiakas kokemaan odotustensa ylittyneen niin myymälöissä kuin digitaalisissa kanavissakin.

Vain mittaamalla tietää

Mittasimme asiakaskokemusten laatua vuonna 2015 kahdella tutkimuksella, jotka olivat Suomi Tänään – Kansallinen asiakaspalvelupalaute (Taloustutkimus) ja Asiakaskokemustutkimus (AsKo-tutkimus) myymälöiden ovensuuhaastattelu (TNS Gallup).

Molemmissa tutkimuksissa kävi ilmi, että Alkon myyjien palveluasennetta ja asiantuntemusta arvostetaan, mutta muissa asiakaskokemuksen osatekijöissä on vielä parannettavaa. Alueellisesti parhaat arvostukset saivat Alkon Pohjois- ja Lounais-Suomen sekä Uudenmaan myymälät.

Kansallinen asiakaspalvelupalaute -tutkimus 2015

Kansallisen asiakaspalvelupalaute-tutkimuksen mukaan Alko oli asiakaskokemuksessa kauppaketjujen ykkönen jo neljättä vuotta peräkkäin. Alkon arvostus nousi vuoden 2014 tasosta (8,45 > 8,50).

Kauppaketjujen lisäksi Alkoa verrattiin yhteensä 30 suomalaisen palveluyritykseen. Tässä koko tutkimusryhmässä Alkolla oli neljänneksi tyytyväisimmät asiakkaat.

Asiakkaat olivat tyytyväisimpiä Alkon palvelun asiantuntemukseen ja ystävällisyyteen, joissa Alko erottuu muista kauppaketjuista eniten edukseen. Heikommat osatekijätulokset saimme tilojen viihtyisyydessä ja asiakkaiden tyytyväisyydessä hinta-laatusuhteeseen. Muihin kauppaketjuihin verrattuna olemmekin parhaita kaikissa muissa osatekijöissä paitsi hinta-laatusuhteessa.

Asiakaskokemustutkimus myymälöissä ovensuuhaastatteluin

- Alkon asiakaskokemusindeksi nousi vuoden 2014 tasosta: 3,99 > 4,07 (asteikko 1–5). Koko maan parhaisiin asiakaskokemuksiin ylsivät Alkon Suonenjoen, Pielaveden ja Kolari Ylläs Äkäslompolan myymälät.
- Hyviä tuloksia
 - Asiakkaiden suosittelemuus
 - Asiakkaistamme 83 % suosittelisi ystävilleen omaa vakimyymläänsä aivan varmasti tai vähintäänkin erittäin todennäköisesti.
 - Kaikki asiakaskokemuksen osatekijät
 - Kehittyivät hieman vuodesta 2014. Ainoastaan valikoima ja myyjän asiantuntemus arvioitiin samalle tasolle kuin vuonna 2014.
 - Viiniä ja alkoholittomia ostaneet
 - Kokemus oli parempi kuin väkeviä ja panimotuotteita ostaneiden kokemus.
 - Pienten myymälöiden asiakaskokemus
 - Pienissä myymälöissä asiakaskokemukset ovat suuria myymälöitä parempia, ja asiakkaan huomiointi ja avun tarjoaminen on aktiivisempaa ja helpompaa.
- Vielä parannettavaa
 - Sesonkiesillepanot
 - Heikoin tulos, joskin arvosana parani eniten kaikista osatekijöistä.
 - Ensivaikutelma
 - Toiseksi heikoin osatekijä. Asiakkaat mainitsivat useimmin ensivaikutelmaan liittyvinä positiivisina asioina ystävällisen myyjän vastaanoton, ruuhkattomuuden ja asioinnin helppouden.
 - Tavanomaisuus
 - Myymälät nähdään selkeinä, siisteinä ja rauhallisina mutta myös tavanomaisina.
 - Nuorten suosittelemuus
 - Muita asiakasryhmiä heikompaa. Nuoret arvioivat Alkon valikoiman kuitenkin paremmaksi kuin muun ikäiset asiakkaat.

Kuuntelimme asiakkaidemme toiveita asiakasworkshopeissa

Järjestimme asiakkaillemme keskusteluryhmiä, joissa he saivat kertoa mm. Alkon tulevaisuuden myymäläkonseptiin eli myymälätilaan liittyvistä toiveistaan. Verkkokauppatutkimuksessa ja yritysasiakkaiden keskusteluryhmässä pyysimme asiakkaitamme kertomaan myös Alkon tulevaan verkkokauppaan liittyvistä odotuksistaan.

Asiakaskokemuksen ja palveluosaamisen kehittäminen keskiössä vuonna 2015

Kartoitimme myyjien osaamisen tasoa tavoite- ja kehityskeskusteluissa, joissa arvioimme myös palveluosaamista nk. osaamiskompassin avulla (myyntiosaamisen, tuoteosaamisen ja palveluasenteen näkökulmista). Palveluosaamisen kehittäminen oli mukana kaikissa palvelu- ja tuotekoulutuksissa, kuukausikoulutuksista jatkotason koulutuksiin. Toteutimme myös perustason koulutuskokonaisuuteen kuuluvia, ainoastaan asiakaspalveluun keskittyviä koulutuspäiviä, joihin osallistuvat uudet tai vasta vähän aikaa Alkossa työskennelleet työntekijät.

Asiakaspalvelupäivän keskeisiä teemoja ovat

- huippuasiakaskokemus
- Alkon palvelukulttuuri
- minä asiakaspalvelijana
- hyvien käytäntöjen jakaminen.

Asiakaspalveluvastaavien koulutuksissa keskityttiin Alkon strategiaan tavoitteisiin ja siihen, miten asiakaspalveluvastaavat voivat omalla toiminnallaan edistää tavoitteiden saavuttamista.

Haasteellisiksi asiakaspalveluvastaavat kokivat mm. oman tiimin innostamisen ja palautteen antamisen, vertaistuen löytämisen, ideoinnin ja hyvien käytäntöjen jakamisen.

Alkoholijuomien myynti ja kulutus

Alkoholijuomien myynti väheni edelleen Alkossa

Miedot viinit (mm. puna-, valko- ja kuohuviinit) ovat Alkon alkoholijuomaryhmistä suurin.

Litroina mitattuna mietojen viinien osuus onkin 57,3 prosenttia alkoholijuomamyynnistämme. Vuonna 2015 mietojen viinien myynti oli kaikkiaan 53,9 miljoonaa litraa, joka on 2,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014.

Eniten viineistä myytiin *punaviinejä* (24,9 milj. litraa), joiden osuus kaikista miedoista viineistä oli 46 prosenttia. Punaviinejä myytiin 3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Myydyistä punaviineistä lähes 30 prosenttia oli chileläisiä. Seuraavaksi suosituimpia ovat espanjalaiset, italialaiset ja australialaiset punaviinit. Pulloissa myydyistä punaviineistä vähittäishinnaltaan alle 10 euron viinien osuus oli noin 74 prosenttia.

Valkoviinien myynti laski 2,6 prosenttia vuonna 2015. Niitä myytiin 21,1 milj. litraa, ja valkoviinien osuus kaikista miedoista viineistä oli noin 39 prosenttia. Suosituimpia olivat chileläiset, eteläafrikkalaiset, saksalaiset ja italialaiset valkoviinit. Pulloissa myydyistä valkoviineistä vähittäishinnaltaan alle 10 euron viinien osuus oli noin 83,5 prosenttia.

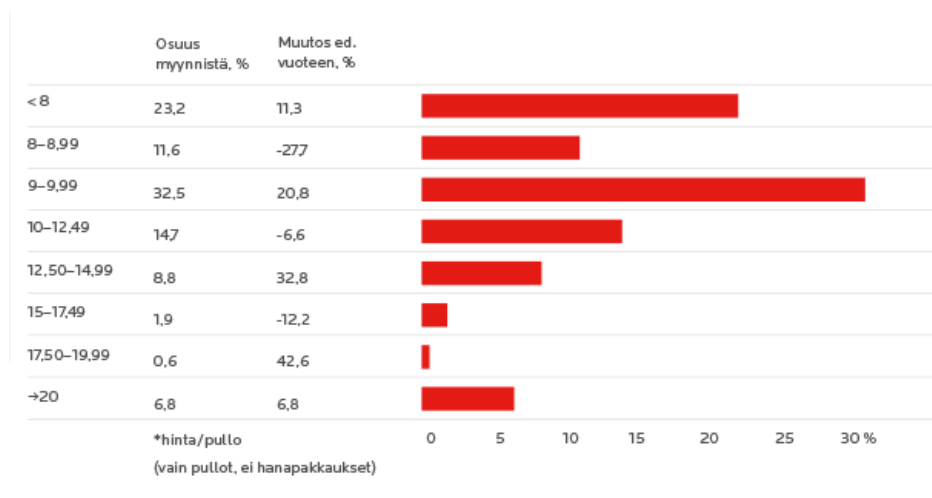
Kuohuviinien suosio jatkui. Niiden myynti kasvoi 5,2 prosenttia ja kokonaismyynti oli noin 5,2 milj. litraa. Samppanjoiden osuus tästä oli 0,35 miljoonaa litraa. Lähes 36 prosenttia Alkosta ostetuista kuohuviineistä oli espanjalaisia. Kaupaksi kävivät hyvin myös ranskalaiset ja italialaiset kuohuviinit, joiden myynti kehittyi hyvin vuonna 2015.

Vileästä alkukesästä huolimatta *roseeviinien* myynti kasvoi 1,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2015 roseeviinejä myytiin Alkossa noin 0,9 milj. litraa. Kesä on roseeviinien parasta myyntisesonkia.

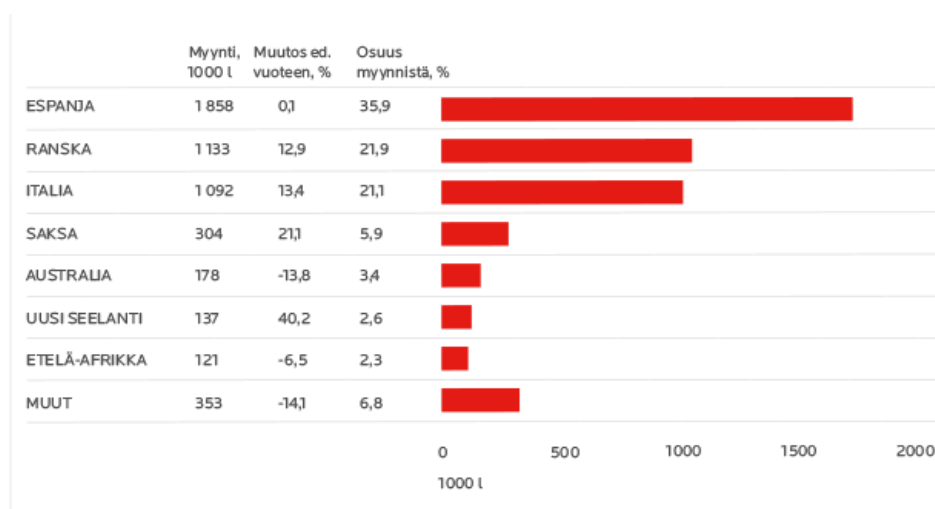
Hinnanmuodostus

Kuohuviinien myynti hintaryhmittäin

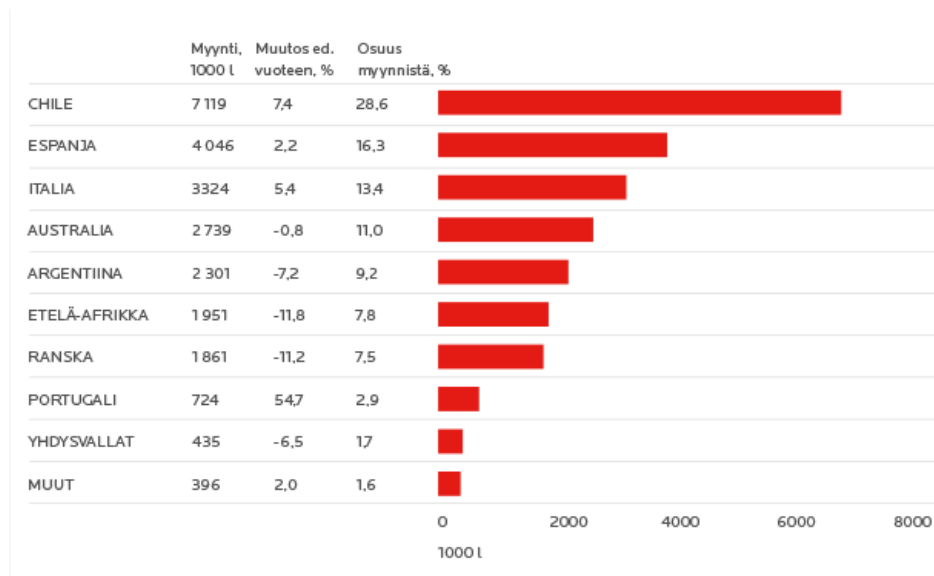

Kuohuviinien myynti alkuperämaan mukaan

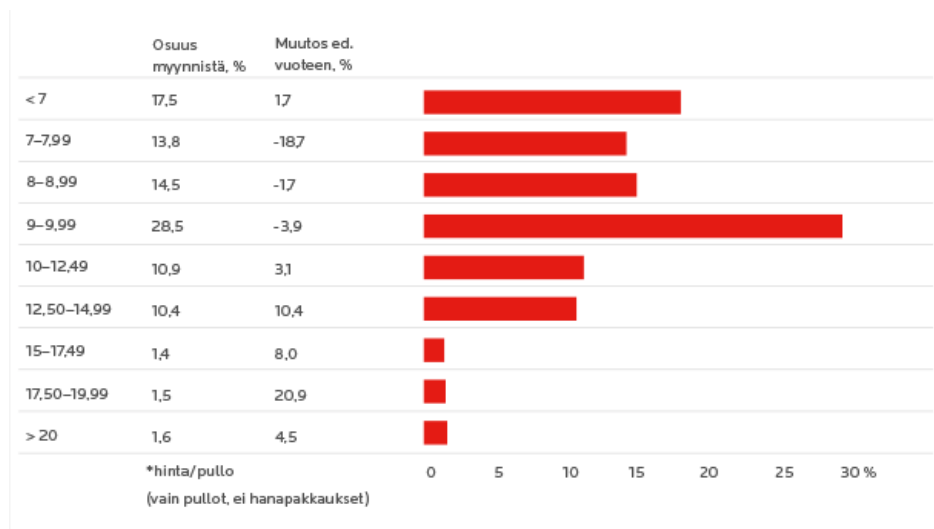

Punaviinien myynti alkuperämaan mukaan

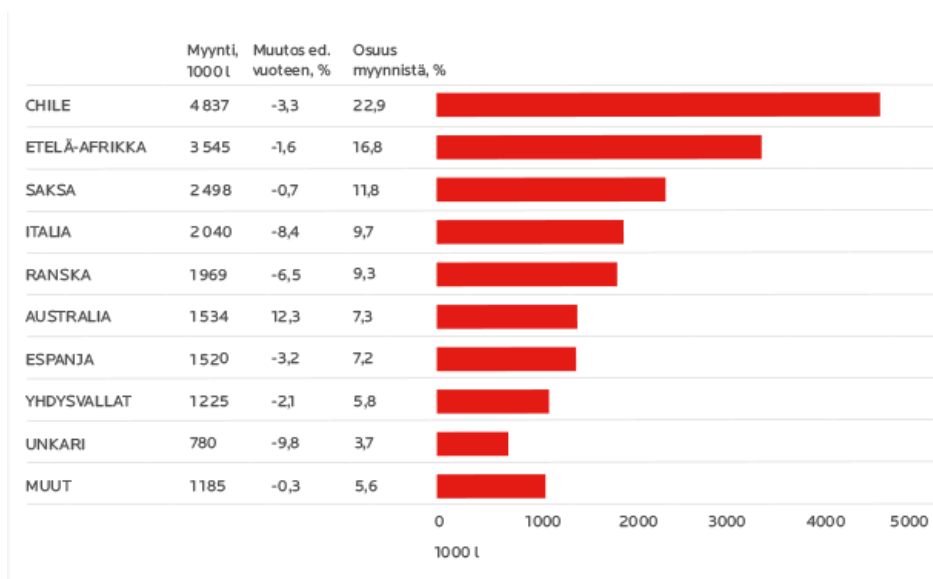

Punaviinien myynti hintaryhmittäin

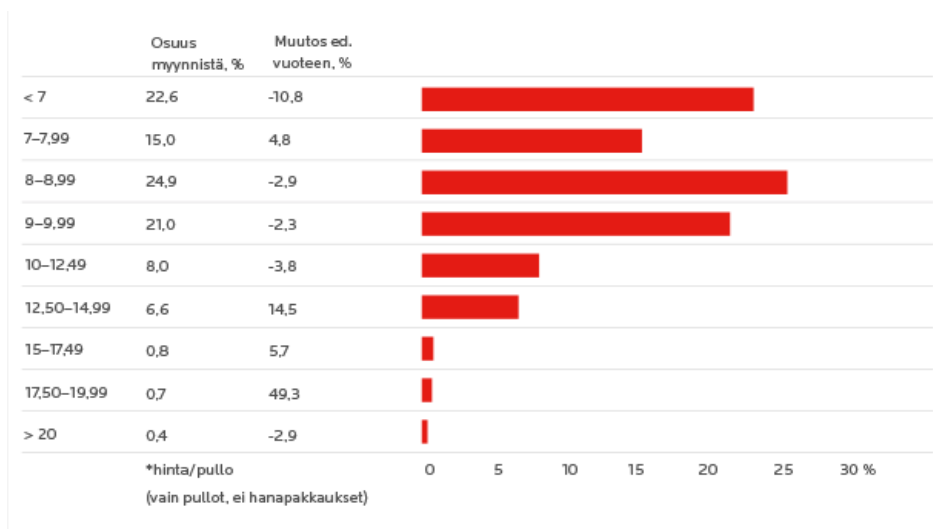

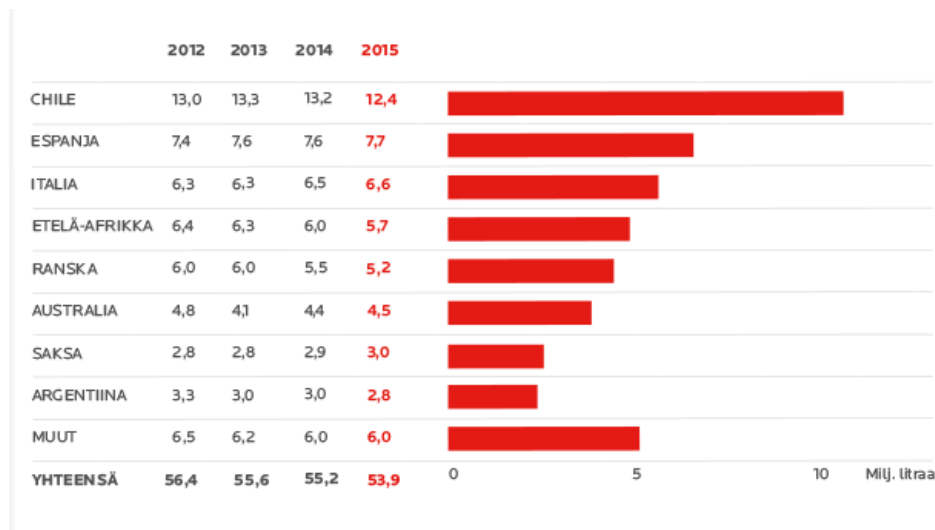
Valkoviinien myynti alkuperämaan mukaan

Valkoviinien myynti hintaryhmittäin

Viinit yhteensä maittain

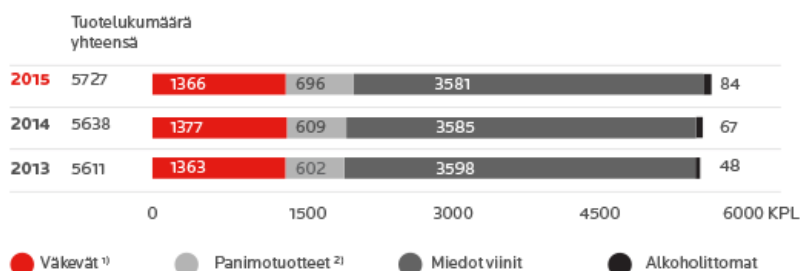
Maustettujen viinujen ja ginin myynti kasvoi

Vuonna 2015 väkevien alkoholijuomien myynnin lasku hidastui hieman aiempiin vuosiin verrattuna. Kokonaisuutena väkevien myynti laski 3,5 prosenttia. Vodkien ja viinujen volyymi laski 3,5 prosenttia (myynti 14,1 milj. litraa) ja muiden väkevien 2,4 prosenttia (myynti 7,6 milj. litraa). Väkevien viinien kokonaismyynti laski 6,3 prosenttia ja oli 3,1 milj. litraa.

Maustettujen viinujen suosio jatkui: niiden myynti kasvoi 9,0 prosenttia. Myös ginin myynti lisääntyi 6,4 prosenttia. Ruskeissa tisleissä iäkkäämpien konjakkin VSOP:n ja XO:n vahvasti negatiivinen trendi kääntyi hienoiseen kasvuun, ja viskien kysyntä nousi edellisvuodesta. Kasvu kohdistui erityisesti mallasviskeihin, mutta myös irlantilaisiin ja amerikkalaisiin viskeihin.

Vuonna 2015 asiakkaiden kiinnostus näkyi selvästi harrastajille suunnatuissa tuotteissa, ja niiden valikoimaa laajennetaan jatkossakin.

Alkon myymien tuotteiden lukumäärä tuoteryhmittäin

1) VODKAT JA VIINAT, MUUTVÄKEVÄT JA VÄKEVÄT VIINIT

2) OLUET, SIIDERIT JA LONGDRINK-JUOMAT

LUVUSSA MUKANA KAIKKI MYYDYT TUOTTEET SEKÄ KAIKKI PULLO- JA PAKKAUSKOOT

Erikoisoluiden suosio kasvussa

Vuonna 2015 Alko myi 8,6 milj. litraa olutta, mikä oli 1,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Oluiden osuus koko alkoholijuomamyyntistä oli noin 9 prosenttia. Eniten asiakkaamme ostivat lager- ja vahva lager -tyyppisiä oluita, jotka edustivat noin 75 prosenttia oluen kokonaismyyntistä. Niiden myynti jatkoi laskuaan. Toisaalta erikoisoluiden suosio ja olutkulttuurin kehittyminen näkyi

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

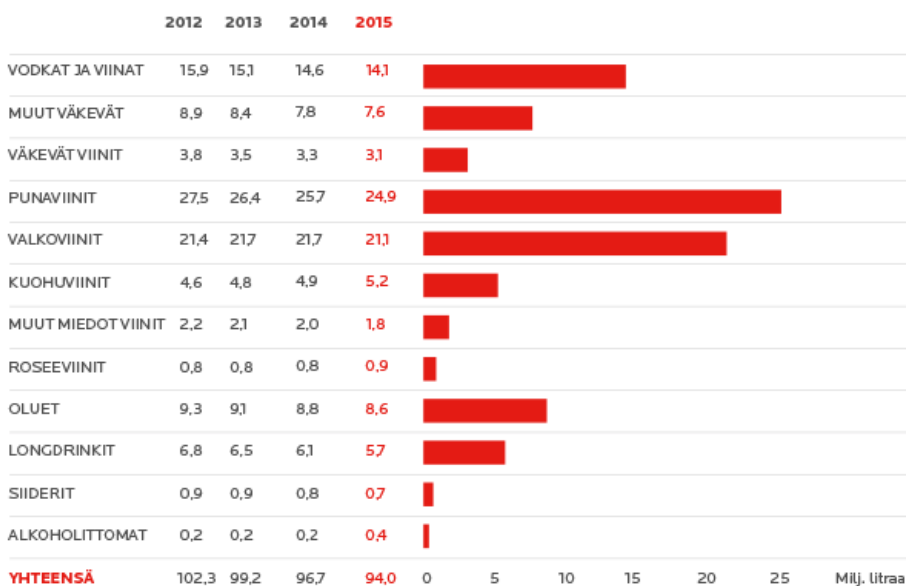
Asiakkaat ja tuotteet > Alkoholijuomien myynti ja kulutus

muissa segmenteissä, josta hyvänä esimerkkinä on ale-tyyppisten oluiden 26,5 prosentin kasvu. Muissakin oluttyypeissä oli positiivista virettä, etenkin stouteissa ja portereissa sekä erikoisuuksissa. Siiderien myynti väheni 10,6 prosenttia ja longdrinkien 7,4 prosenttia edellisvuodesta.

Alkoholittomien juomien myynti kaksinkertaistui

Vuonna 2015 alkoholittomia myytiin 362 000 litraa, mikä oli 95,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Alkoholittomat viinit tuplasivat myyntinsä. Alkoholittomien oluiden myynti kasvoi yli 200 prosenttia ja mikseroiden yli 40 prosenttia. Alkukesällä 2015 alkoholittomien juomien esillepanoa uudistettiin ja valikoimaa kehitettiin kaikissa myymälöissä.

Alkon myynti tuoteryhmittäin

Vuonna 2015 yhteensä 100 %:n alkoholina 15,8 miljoonaa litraa

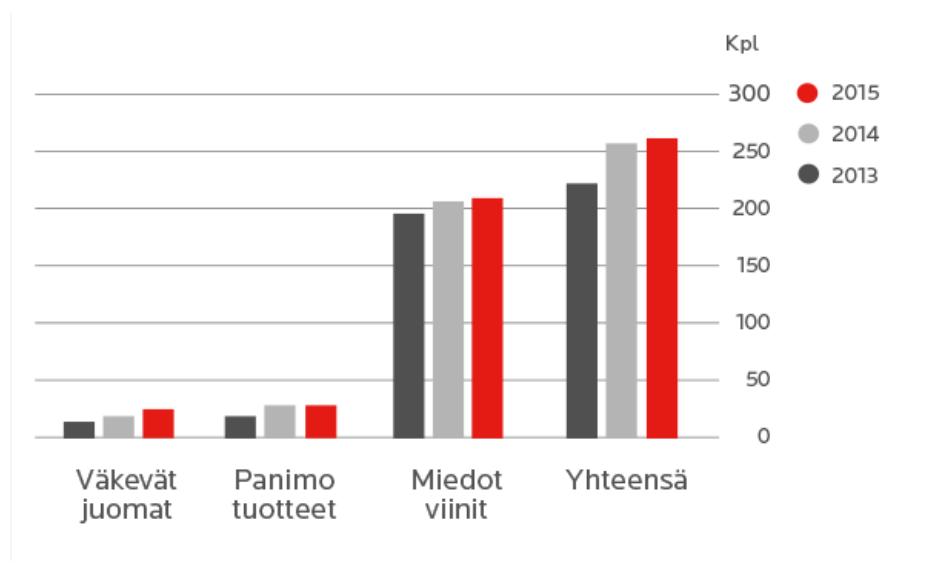
Luomutuotteet ja eettisen kaupan tuotteet jatkoivat edelleen kasvuaan

Vuonna 2015 luomutuotteita myytiin Alkossa 4,7 miljoonaa litraa (+ 3,8 %). Näistä valtaosa oli mietoja viinejä. Luomutuotteiden osuus kokonaismyynnistä oli 5 prosenttia. Luomutuotteita on ollut Alkon valikoimissa vuodesta 1994. Luomualkoholijuomat valmistetaan luonnonmukaisesti viljellyistä raaka-aineista EU:n luomusäätöjen sallimilla tavoilla. Alkossa myytävät luomutuotteet ovat paikallisten luomujärjestöjen ja viranomaisten sertifioimia.

Eettisen kaupan tuotteita myytiin 1,3 milj. litraa (+ 9,6 %). Alkon valikoimissa eettisen kaupan tuotteita on ollut vuodesta 2007. Eettinen kauppa perustuu ajatukselle, että viljelijälle ja työntekijälle maksetaan oikeudenmukainen korvaus työstään ja että työolosuhteet ovat asianmukaiset. Kaikki valikoimamme eettisen kaupan tuotteet (esim. Reilu Kauppa ja Fair for Life) ovat saaneet kansainvälisen tuotekohtaisen sertifiointin.

Pyrimme myös jatkossa kehittämään luomu- ja eettisen kaupan tuotteiden valikoimaamme.

Luomutuotteet

Alkoholijuomien kulutus

Vuonna 2015 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli THL:n julkaisemien ennakkotietojen mukaan 10,8 litraa 100-prosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti. Alkoholin kokonaiskulutus väheni noin kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni 2,3 prosenttia ja alkoholin tilastoimaton kulutus 3,3 prosenttia. Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

"Alkoholittomat tuotteet nostavat suosiotaan"

"Vuonna 2015 asiakkaiden kiinnostus näkyi selvästi harrastajille suunnatuissa tuotteissa, ja niiden valikoimaa laajennetaan jatkossakin."

Case: Alkoholittomien maistatus

Alkon historian paras alkoholittomien juomien valikoima

Alko uudisti toukokuussa 2015 alkoholittomien tuotteiden konseptin. Tuotteet tuotiin raikkaammin ja näkyvämmiin esiin myymälöissä ja valikoimaa kehitettiin.

Myymälöissä alkoholittomien lanseerausta vahvistettiin maistatuksella. Kahden päivän ajan torstaina ja perjantaina 28.5.–29.5. Alkon 105 myymälässä pääkonttorin ja alueorganisaatioiden työntekijät tarjosivat alkoholitonta kuohuvaa, valkoviiniä ja punaviiniä. Tarkoituksena oli esitellä asiakkaille uudistunutta 48 tuotteen alkoholitonta valikoimaa. Asiakkaiden vastaanotto oli ilahtunut.

”Päätin heti, että haluan mukaan. Laboratoriomme noin puolet on mukana maistattamassa”, totesi Alkon vanhempi laborantti Kristiina Lindholm toukokuussa.

Alko oli alkoholittomien tuotteiden valikoiman kehittämisessä ja esilletuomisessa trendin aallonharjalla, sillä alkoholittomien tuotteiden kulutus on maailmanlaajuisesti kasvussa.

Alkoholittomien tuotteiden valikoimanuudistus tuotti asiakaskysyntää, sillä vuoden 2015 aikana alkoholittomien tuotteiden myynti kasvoi liki 100 prosenttia. Alkoholittomat tuotteet ja niiden myynninkasvu herättivät myös laajaa mediahuomiota ympäri maan.

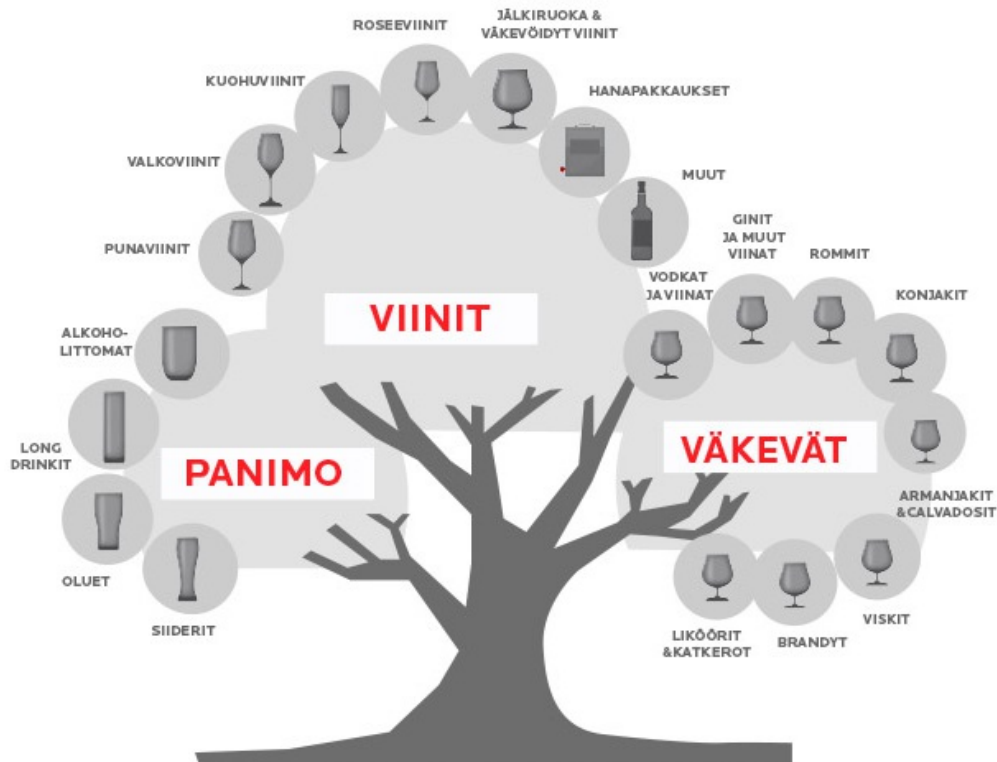
Tuotevalikoiman suunnittelu

Alkon valikoima perustuu systemaattiseen suunnitteluun

Alkon päävalikoiman tuotteet tulevat ympäri maailmaa. Alkon valikoimaa täydennetään kausituottein, tilausvalikoimatuottein sekä juomin, joita on vain rajallisesti saatavana. Alkon valikoima vastaa kysyntään kaikkina sesonkeina ja valikoimassa on yli 4 000 tuotetta.

Alkossa tuotevalikoima ajatellaan puuksi

Tuoteryhmäpuun kolme suurta oksistoa kasvavat panimotuotteista, viineistä ja väkevistä. Nämä kolme oksistoa haarautuvat edelleen pienempiin lehvästöihin. Esimerkiksi viinit versovat puna-, valko-, rosee- ja jälkiruokaviineihin sekä hanapakkauksiin ja muihin tuotteisiin. Nämä lehvästöt jakautuvat edelleen omiin latvuksiinsa. Esimerkiksi punaviineissä latvuksia ovat makutyypit, kuten mehevä & hilloinen sekä roteva & voimakas, jotka jakautuvat vielä eri hintaluokkiin.

Näitä Alkossa kutsutaan tuotesegmenteiksi.

Kaiken kaikkiaan Alkon valikoima jakautuu 222 tuotesegmenttiin.

Alkon myymälöissä olevaa tuotevalikoimaa suunnitellaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja tuoteryhmäpuun avulla. Segmenttien tuotteita kohdennetaan myymälöihin kysynnän mukaisesti. Toisaalla myydään enemmän vaikkapa runsaita & paahteisia valkoviinejä ja toisaalla stout-oluita.

Lisäksi myymälä voi itse valita keskimäärin neljänneksen omasta valikoimastaan. Asiakkaiden tarpeita ja toiveita valikoiman kehittämisen suhteen kartoitetaan erilaisilla asiakastutkimuksilla, kuten esimerkiksi ostokäyttäytymis- ja asiakastytyväisyyssuutkimuksilla. Lisäksi myymälät ja Alkon asiakaspalvelu ottavat vuosittain vastaan satoja tuotetoiveita, joita toteutetaan mahdollisuuksien mukaisesti.

Paikallisesti saatavia tuotteita valikoimiin entistä ketterämmin

Vuoden 2015 alusta pientuottajat ovat voineet valita 1–10 Alkoa, joihin haluavat tuotteitaan toimittaa. Tuottajat päättävät itse tarjoamansa tuotteet ja asettavat niille kuluttajahinnan. Vuoden 2015 lopulla mukana oli 18 pientuottajaa 37 tuotteella. Näistä oluita oli 26, viinejä 8 ja muita tuotteita 3.

Uudistus mahdollistaa hyvinkin pienten tuottajien juomien tarjoamisen Alkoissa ja paikallisesti saatavien tuotteiden myymisen. Esimerkiksi pienpanimoille uusi valikoimaluokka on ollut toivottu uudistus, sillä aiemmin pienpanimoiden tuotteet piti tarvittaessa saada tarjolle koko maahan.

Uusi pientuottajien valikoima kehittyy tuottajien aktiivisuuden mukaan. Tämän takaa se, että pientuottajan juoma on Alkon valikoimassa parissa kuukaudessa – jopa kuukaudessa – tuotteen tarjoamisesta. Näin Alkot voivat tarjota entistä monipuolisemmin ja ketterämmin lähituotteita, sillä oman kylän panimo, tislamo tai viinitila voi tarjota esimerkiksi kausituotteita tai erikoiseriä oman paikkakuntansa Alkon hyllylle.

Alko otti vuonna 2015 valikoimiinsa 1 169 uutuutta

Alkon valikoimiin tuotteita otetaan systemaattisen suunnittelun pohjalta. Alko julkaisee kahdesti vuodessa ostosuunnitelman, minkä lisäksi tuotteita haetaan kausihauissa sekä tarvittaessa muissa lisähauissa

Alkon ostosuunnitelmassa on tarkat kriteerit, joilla tuotteita haetaan. Puolueeton asiantuntijaraati arvioi hakuun osallistuvat tuotteet aistinvaraisesti ja parhaiten menestyneet valitaan täydentämään Alkon valikoimia. Myös viini makutyyppi määräytyy arvioiden perusteella. Ennen lopullista ostopäätöstä tuotteen on vielä läpäistävä Alkoholintarkastuslaboratorion testit. Laboratoriossa varmistetaan tuotteen laimukaisuus, tuoteturvallisuus ja analysoidaan myös kuluttajalle merkittäviä seikkoja, kuten esimerkiksi sokerin määrä tai oluen katkeroainepitoisuus.

Alkolle tehtiin vuoden 2015 aikana 8 657 juomatuotetarjousta, joista myyntiin otettiin 1 169 tuotetta (vakiovalikoimaan 754 ja tilausvalikoimaan 415).

Ostotoiminnan keskeiset periaatteet ovat läpinäkyvyys ja tasapuolisuus kaikkia tuotteita tarjoavia kumppaneita kohtaan. Valmistajat, maahantuojat ja agentit voivat tarjota Alkolle omia tai edustamia tuotteita Alkon verkkosivuilla olevan ostosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2015 paras tavarantoimittaja

Alko on valinnut vuodesta 2010 lähtien vuoden tavarantoimittajan. Vuoden 2015 parhaaksi tavarantoimittajaksi valittiin Moët Hennessy Suomi Oy. Vertailussa oli mukana 28 asetettua kriteeriä täyttävää suorajakelijaa.

Case: Toinen mahdollisuus

Työvaatteet kiersivät Toinen mahdollisuus -tuotesarjaksi

Alkojen myyjät ympäri Suomen ottivat vapunaattona 2015 käyttöönsä uudet työvaatteet. Vuodelta 2007 peräisin olleet vanhat kuosit vaihdettiin uusiin. Vaatteiden suunnittelusta vastasi suomalaisen muodin legenda Ritva-Liisa Pohjalainen. "Alkon uudessa mallistossa on panostettu huolettavuuteen ja käytettävyyteen. "Vaatteita käyttävien myyjien mielipiteitä ja palautetta vanhoista työvaatteista on kuunneltu herkällä korvalla", kertoo työvaateuudistuksesta vastannut projektikoordinaattori **Sanna Myllyä**.

Vanhoista käyttämättömistä työasuista ja kankaista valmistettiin Alkon valikoimiin erilaisia oheistuotteita, kuten sokkomaistelupusseja.

"Alko on käyttänyt jo pitkään kierrätysmateriaaleja asiakkaille tarjottavissa oheistuotteissa, joten oli itsestään selvää, että vanhoille työvaatteille pyritään löytämään uutta käyttöä", kertoo Alkon oheistuotteista vastaava tuotepäällikkö **Kristiina Lilienkamp**.

Ensimmäiset Toinen mahdollisuus -sarjan tuotteet tulivat myyntiin syyskuussa 2015. Joulun alla myyntiin saapuivat jouluun sopivat lahjapakkaukset ja keväällä 2016 myymälöihin tulee vielä valmistujaisiin sopiva lahjapussi. Sarjaan kuuluu myös kahden pullon lokerokassi ja muutamissa myymälöissä jo myynnissä olevat kassit.

Toinen mahdollisuus -tuotteet on suunnitellut suomalainen Topper. Sama yhtiö vastasi myös Alkon vappuna käyttöön otettujen uusien työvaatteiden valmistuksesta.

Alkon henkilöstön käytössä olleet asut kiersivät nuorten työpajoihin uusikäyttöön. Vanhoja työvaatteita lahjoitettiin myös UFF:lle ja osasta valmistettiin öljyntorjuntamattoja.

Tuotelaatu

Tuotteiden turvallisuus ja laatu

Vuonna 2015 arvioimme 7 579 meille tarjottua uutta alkoholijuomaa. Arviointien perusteella Alkon valikoimaan otettiin 1 169 uutta juomaa (vakiovalikoimaan 754 ja tilausvalikoimaan 415).

Alkon valikoimiin tulevat tuotteet testataan ensisijaisesti aistinvaraisesti. Haju- ja makuaistia ei ole vielä toistaiseksi pystytty millään laitteella päihittämään, joten Alkon asiantuntijat ovat avainasemassa uusien tuotteiden tarkastamisessa.

Kaikkia laadun osatekijöitä ei voida arvioida aistinvaraisesti, vaan tuotelaadun takaamiseksi tarvitaan myös laboratorioanalytiikkaa. Alkoholintarkastuslaboratorio ACL käy läpi Alkon valikoimiin valittavat tuotteet. Lisäksi laboratoriossa tutkitaan tasaisin väliajoin myymälöiden hyllyillä olevat vakiovalikoiman tuotteet.

Valikoimassa olevat tuotteet tutkitaan uudelleen siinä vaiheessa, kun niissä tapahtuu muutoksia. Esimerkiksi viini tutkitaan vuosikerran vaihtuessa. Tällä jatkuvalla laadunvalvonnalla varmistetaan tuotteiden turvallisuus ja tuotetietojen oikeellisuus. Jos tuotteessa ei tapahdu muutoksia, sille tehdään testejä riskinarviointiin perustuvan laadunvalvontaohjelman mukaisesti. Jos tuotteen turvallisuudessa on ongelmia, sitä ei hyväksytä myyntiin.

Laadunvalvontaa aistinvaraisesti

Alkole tarjotut tuotteet arvioidaan ensin aistinvaraisesti haistamalla ja maistamalla. Ennen kuin otamme juoman myyntiin vakiovalikoimaamme, testaamme sen turvallisuuden ja laadun myös laboratoriotutkimuksin. Valikoimassamme olevien tuotteiden laatua ja myyntipakkausten laadunvalvontaa seuraamme laadunvalvontaohjelmamme mukaisesti. Kun tuote tavalla tai toisella muuttuu (mm. viinin vuosikerran vaihtuessa), juoma testataan aistinvaraisesti ja laboratorioanalyysin. Tuotelaadun testaamisen ohessa päivitämme asiakasmateriaaleihin sisältyvät tuoteluonnehdinnat, analyysiarvot ja muut tuotetiedot.

Alkon laadunvalvonta ja ACL osallistuvat pohjoismaisten alkoholimonopoliin laatuyhteistyöhön. Näin opimme toisiltamme parhaita käytäntöjä, ja voimme vaihtaa tietoja tuotteen laadun kannalta merkityksellisistä asioista.

Tuotepalautusten määrä vähentyi

Vuonna 2015 asiakkaat palauttivat Alkoon 14 428 tuotetta (14 674 vuonna 2014). Suurin osa palautuksista, 90 %, koski viinejä ja erityisesti punaviinejä, joiden osuus tuotepalautuksista oli 68 prosenttia. Suurin yksittäinen syy palauttaa tuote oli ns. korkkiaromi. Se oli syynä yli kolmannekseen tuotepalautuksista (37 %).

Myymäloista poistettiin 30 tuote-erää. Yhden tuotteen myynti lopetettiin kokonaan, koska tuotteessa ollut aromivirhettä ei pystytty korjaamaan. Tämän lisäksi kaksi viiniä vedettiin takaisin kuluttajilta lasihile-epäilyn vuoksi. Tavallisimpia syitä tuotteiden takaisinvedoille ovat tuotteiden vaihtumiset toimituksissa tai juomissa olleet vaarattomat väri- ja aromipoikkeamat. Käytämme tuotehallintajärjestelmää, jonka avulla pystymme seuraamaan tuotepoikkeamista tehtyjä kirjauksia ja tarvittaessa reagoimaan niihin välittömästi.

Paransimme verkkosivujemme tietosisältöä lisäämällä tuotekuvan kaikille myynnissä oleville juomille sekä lisäämällä makutyypit ja ruokasuositussymbolit myös tilausvalikoiman tuotteille. Päivityksen yhteydessä kaikkiaan 1 277 uutta tuotetta sai kuvan ja 714 juomaa ruokasymbolin.

Alkoholitarkastuslaboratorio (ACL) varmistaa tuotteiden kemiallisen laadun

Alkon vakiovalikoimaan kuuluvia ja siihen tulevia uusia tuotteita tutkitaan laboratoriossa kattavasti ja osin EU-alueella voimassa olevia viranomaisvaatimuksia laajemmin. Vuonna 2015 analysoimme noin 5 700 (n. 7 100) alkoholijuomanäytettä, joista tehtiin kaikkiaan noin 64 000 (74 000) analyysia. ACL on Suomen virallinen alkoholilaboratorio, joka myy palveluitaan myös Alkon ulkopuolisille yrityksille ja viranomaisille.

Laitteistoja uudistettiin ja analytiikkaa kehitettiin

Vuonna 2015 laboratoriossa keskityttiin laadunvalvontaohjelman lisäksi laboratorion prosessien ja analytiikan kehittämiseen. Otimme käyttöön uuden viinianalysaattorin. Lisäksi ryhdyimme kehittämään uutta analyttistä menetelmää laadunvalvonnan aistinvaraisen arvioinnin tueksi. Kehitystyötä jatketaan vuonna 2016.

"Kaikkia laadun osatekijöitä ei voida arvioida aistinvaraisesti, vaan tuotelaadun takaamiseksi tarvitaan myös laboratorioanalytiikkaa. "

Henkilöstö

Henkilöstö

Paras työpaikka

Henkilöstö lukuina

Henkilöstön määrän kehittyminen

Henkilöstön etuudet ja palkitseminen

Työehtosopimukset ja yhteistoiminta

Työhyvinvointi ja turvallisuus

Koulutus ja kehittäminen

Paras työpaikka

Alko valittiin helmikuussa 2015 jälleen Suomen parhaaksi työpaikaksi Great Place to Work -kilpailun suurten yritysten sarjassa. Huipputason henkilöstökokemuksen saavuttaminen on pitkäjänteisen, tavoitteellisen työn tulos, jossa Alkon työntekijöitä on otettu laajasti mukaan yhteiseen kehittämiseen. Vuonna 2015 kohdistimme toimenpiteitä erityisesti niihin työyhteisöihimme, joiden henkilöstökokemus on ollut selkeästi keskimääräistä alempi. Tämä työ on kannattanut, sillä suurin osa näistä tiimeistä nousi hyvälle tasolle henkilöstökokemuksessa.

Alko on panostanut strategian konkretisointiin yksilön tasolle, osallistavaan johtamiseen, vahvaan sisäiseen viestintään, toimialallamme olennaisen tärkeään työvuorosuunnittelun käytäntöjen yhtenäistämiseen läpi organisaation, esimiesten työsuhteosaamisen vahvistamiseen sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

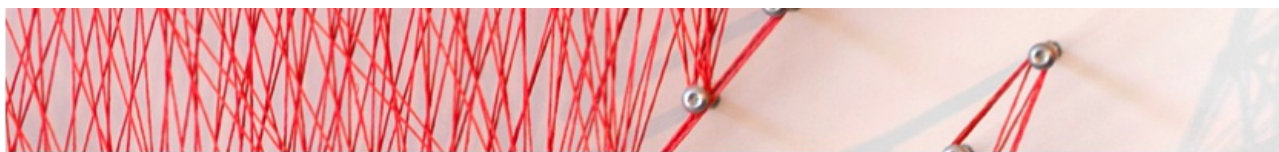
Alkon huipputason asiakaspalvelun perustana on asiantunteva ja hyvällä asenteella palveleva henkilöstö. Vuonna 2015 otimme käyttöön osaamisen kehittämisen uudet muodot, kuten myymälävalmennukset, aiempaa osallistavammat menetelmät sekä koulutusten ohjaamisen Skypen eli yhteisöllisen, sähköisen viestintäkanavan avulla. Alkon työntekijät osallistuvat vuosittain keskimäärin kolmeen ja puoleen koulutuspäivään. Omat palvelu- ja tuotekouluttajamme huolehtivat myymälähenkilökuntamme osaamisen kehittämisestä yhdessä oto-kouluttajamyymien kanssa. Tätä osaamisen kehittämistä tukevat myös uudistetut osaamiskeskustelut ja -arviointit. Lisäksi aloitimme Alkon myyjien palkkausjärjestelmän uudistamisen yhteistyössä työntekijäjärjestön kanssa. Uusi, vuonna 2016 käyttöön otettava järjestelmä perustuu osaamisen kehitykselle.

Työhyvinvoinnin kehittämiseksi tarjoamme sekä yksilöille että työyhteisöille palautetta heidän hyvinvointinsa tilasta. Olemme rakentaneet erilaisia jatkopolkuja tilanteisiin, joissa hyvinvointi, työkyky tai työyhteisön toimivuus ovat heikolla tasolla. Jatkopolkuja ovat olleet esimerkiksi voimavaravalmennukset, yksilö- ja ryhmäcoachingit sekä työyhteisösovittelet.

Yhdessä onnistuminen perustuu selkeisiin ja konkreettisiin tavoitteisiin. Kannustinjärjestelmämme tavoitteet johdetaan Alkon strategiasta. Henkilöstötutkimuksen mukaan työntekijät myös luottavat johdon näkemykseen suunnastamme. Alkon vahvuuksia ovatkin erinomainen henkilöstön innostaminen sekä johdon valmius kuunnella ja osallistaa henkilöstöä. Johtomme panostaa myös läsnäoloon ja avoimeen vuorovaikutukseen organisaation eri tasoilla mm. vierailemalla ja toisinaan työskentelemällä myymälöissämme.

Vuoden 2015 aikana uusimme strategiaamme ja sen yhteydessä aiempi henkilöstöön liittyvä tavoite olla Suomen paras työpaikka muutettiin tavoitteeksi Paras työ. Haluamme edelleen olla hyvä ja vastuullinen työnantaja, joka tarjoaa toimivat rakenteet parhaalle työlle. Strategiakaudella 2016–2018 korostamme kuitenkin entistä vahvemmin sitä, että viime kädessä jokainen alkolainen rakentaa itse itselleen parasta työtä kehittämällä itseään ja osaamistaan sekä lähtemällä mukaan entistä joustavampiin työnteon malleihin, joita yhdessä kehitämme. Myös työyhteisössä jokaisella on oma vastuunsa hyvän työyhteisön rakentajana ja tätä myös nostamme entistä vahvemmin esiin osana Paras työ -tavoitetta.

Henkilöstö lukuina

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

► 2015 / 2525 henkilöä

1821 henkilötyövuotta

► 2014 / 2611 henkilöä

1879 henkilötyövuotta

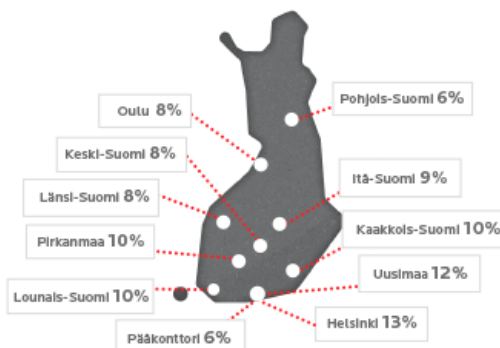
► 2013 / 2705 henkilöä

1901 henkilötyövuotta

HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN

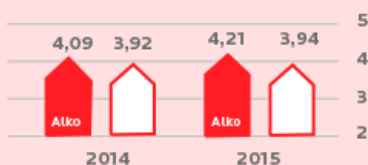

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ HENKILÖSTÖRYHMITÄIN

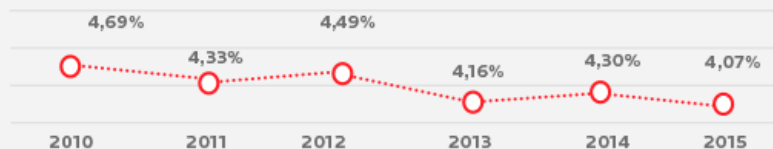

- johtoryhmä 7
- esimiehet 31
- myymäläpäälliköt 232
- myyjät 1709
- asiantuntijat 119

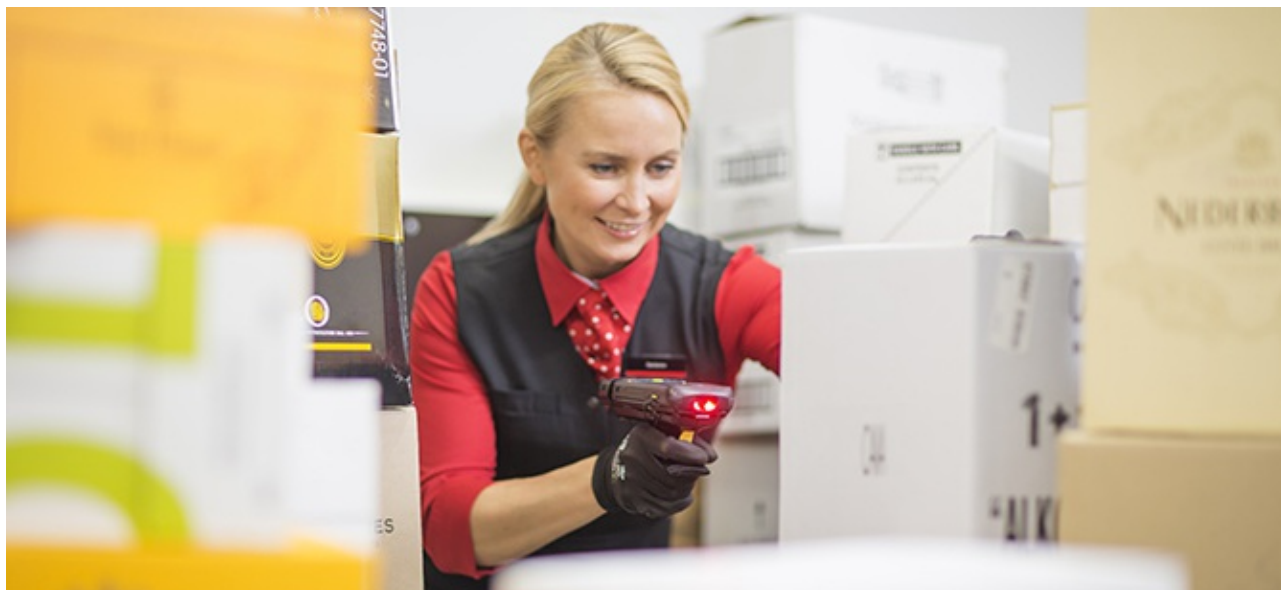
ALKON HENKILÖSTÖN SITOUTUNEISUUS VERRATTUNA PALVELUALAAN

SAIRAUSPOISSAOLOJEN KEHITYMINEN

Henkilöstön määrän kehittyminen

Vuoden 2015 lopussa henkilöstömme lukumäärä oli 2 525 (2 611), joka oli noin 3,3 % vähemmän kuin edellisvuonna. Määräaikaisia työntekijöitä oli vuoden lopussa 417 (406) ja toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oli 2 108 (2 205) henkilöä.

Keskimäärin Alkon palveluksessa oli vuoden 2015 aikana 2 415 (2 524) työntekijää, joka oli laskennallisiksi henkilötyövuosiksi muutettuna 1 821 (1 879) henkilötyövuotta*. Syinä henkilömäärän supistumiseen olivat toiminnan sopeuttaminen suhteessa laskevaan myyntiin sekä hyvien henkilökäytön käytänteiden hyödyntäminen mm. loma- ja työvuorosuunnittelussa.

VUOSI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Henkilömäärä (keskim.)	2 606	2 624	2 657	2 610	2 524	2 415
Henkilötyövuodet (keskim.)	1 950	1 926	1 928	1 901	1 879	1 821
Henkilömäärä 31.12.	2 692	2 753	2 756	2 705	2 611	2 525

Graafi: Henkilöstön määrän kehitys 2010–2015 sekä henkilömäärä 31.12.2015

Pääkonttorissa työskentelevistä asiantuntijoista lähes kaikki työskentelevät kokoaikaisessa, toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. Osa-aikaisen henkilöstön osuus kaikista toistaiseksi voimassa olevista työsuhteista oli noin 68,6 prosenttia eli hieman edellisvuotta vähemmän (70 %). Osa-aikaisista työntekijöistä suurin osa on myyjä, koska Alkon myynti painottuu loppuviikkoon ja sesonkeihin. Hyvällä henkilöstösuunnittelulla varmistamme, että voimme tarjota mahdollisimman paljon työtä omalle henkilöstölle. Mahdollisten avautuvien tehtävien ja työvuorojen osalta tarjoamme lisätyötä aina ensin Alkon osa-aikaiselle henkilöstölle. Yhtenäisillä käytänteillä edistämme hyvää työvuorosuunnittelua. Tavoitteemme on yhdistää toiminnassamme hyvän asiakas- ja henkilöstökokemuksen sekä tehokkuuden vaatimukset.

*1 henkilötyövuosi = 1 kokoaikaisen työntekijän täysi työpanos vuoden aikana

Palvelussuhteen kesto ja vaihtuvuus

Alkossa työsuhteet ovat pitkiä, mikä kertoo henkilöstön vahvasta sitoutumisesta. Noin 71 % vakituisesta henkilöstöstä on työskennellyt Alkossa yli 5 vuotta. Alkon työntekijän työsuhteen pituus oli vuoden 2015 lopussa keskimäärin 11,25 vuotta eli lähes edellisvuoden tasolla (11,00).

Henkilöstöjakauma palvelusvuosittain, vakituinen henkilöstö

TYÖSUHTEEN KESTO

(TOIST.VOIM. TYÖSUHTEET)

HENKILÖMÄÄRÄ

%

alle 1 vuosi	72	3 %
1-2 vuotta	211	10 %
3-4 vuotta	330	16 %
5-9 vuotta	560	27 %
10-15 vuotta	478	23 %
16-19 vuotta	125	6 %
20-29 vuotta	246	12 %
30-39 vuotta	80	4 %
yli 40 vuotta	6	0 %
Kaikki yhteensä	2 108	100,0 %
	70,9 %	yli 5 vuotta työskennelleiden osuus

Vuonna 2015 Alkossa alkoi 733 (732) uutta työsuhdetta, joista 53 (70) oli toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita. Loput uudet työsuhteet olivat määräaikaista. Suurta määräaikaisten työsuhteiden määrää selittää liiketoimintamme kausiluonteisuus: sesonkien ajaksi tarvitsemme määräaikaista henkilökuntaa tukemaan vakituista henkilökuntaamme. Uudet työsuhteet jakautuivat 660 henkilölle. Näistä 153 oli työskennellyt aiemmin Alkossa, osa jopa saman vuoden aikana, ja 507 henkilöä tuli yhtiöömme töihin ensimmäistä kertaa. Alkossa viihdytään, ja Alkoon halutaan palata myös takaisin. Aloittaneista työntekijöistä 72 % oli naisia ja 28 % miehiä.

Haluamme tukea monimuotoisuutta työyhteisössämme, ja pyrimme ottamaan tämän huomioon palkatessamme uusia työntekijöitä. Myyjien, suurimman tehtäväryhmämme, työnkuva sisältää kuitenkin monia sellaisia työvaiheita, joista osa, esimerkiksi kuormien purkaminen, edellyttävät riittävän hyvää fyysistä kuntoa. Asiakaspalvelun näkökulmasta myös sujuva suomen kielen taito on tärkeää.

Päättäneitä työsuhteita oli vuoden 2015 aikana 562 (558), joista 70,4 % naisia ja 29,6 % miehiä. Suurimmalla osalla joulusesonkin palkatuista henkilöistä työsuhde Alkoon päättyi tammikuussa 2016, minkä vuoksi aloittaneiden lukumäärä näyttää päättäneitä työsuhteita suuremmalta. Kokonaishenkilömäärä laski keskimäärin 4,3 % vuoden 2015 aikana.

Alkaneeet ja päättyneet työsuhteet vuonna 2015

	2014	2015	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN
Henkilöstömäärä 31.12.	2 611	2 525	-3,3 %
Vuonna keskimäärin	2 524	2 415	-4,3 %
Työsuhteita alkoi, kpl	732	733	+0,1 %
Työsuhteita päättyi, kpl	558	562	+0,7 %
joista työnantajan päättämänä	12	23	+ 92 %
Kokonaisvaihtuvuus (kaikki työsuhteet), %	22,1	23,3	+5,3 %
Lähtövaihtuvuus, toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet, %	9,1	9,1	-
Omaehtoinen lähtövaihtuvuus, toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet, %	6,4	5,9	-7,8 %

Alkosta siirtyi vuoden 2015 aikana 57 (49) henkilöä eläkkeelle. Tämän lisäksi yksi henkilö siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle. Panostamme työkykyä ylläpitävään toimintaan ja teemme tiivistä yhteistyötä niin työeläkeyhtiön kuin työterveyshuollonkin kanssa. Keskimääräinen eläköitymisikä (sisältää työkyvyttömyyseläkkeet) Alkossa oli 59,8 vuotta (60,0).

Sukupuolijakauma

Alkon henkilöstö on hyvin naisvaltainen, 72 % (72 %) henkilöstöstämme on naisia. Alkon johtoryhmässä kolme miestä ja neljä naista. Pää- ja aluekonttoreiden esimiehistä sekä myymäläpäälliköistä naisia ja miehiä on lähes yhtä paljon (miehiä 48 %, naisia 52 %). Asiantuntijatehtävissä toimivista naisista on 69 prosenttia ja myyjistä 75 prosenttia. Tähän vaikuttaa muun muassa se, että kaupan ala on naisvaltainen ja myös Alkon myyjän tehtäviin suurin osa hakijoista on naisia.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Myyjät	73 %	74 %	74 %	71 %	75 %	75 %
Myymäläpäälliköt	42 %	46 %	49 %	57 %	50 %	54 %
Muut esimiehet	48 %	52 %	50 %	66 %	56 %	42 %

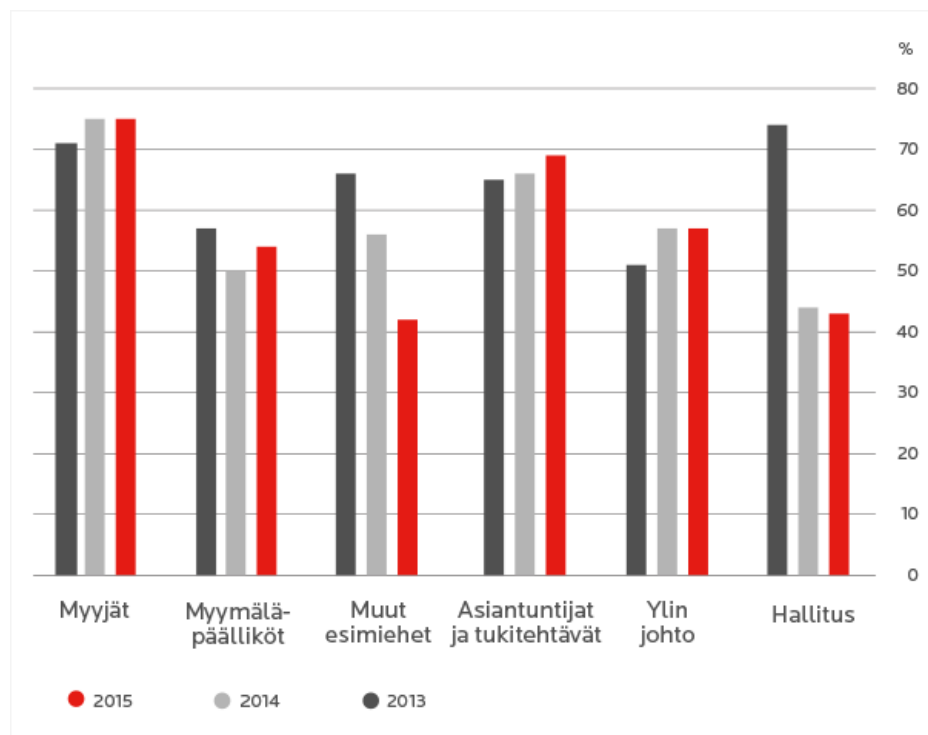

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraportti 2015

Henkilöstö > Henkilöstön määrän kehittyminen

Asiantuntijat ja toimihenkilöt	70 %	68 %	68 %	65 %	66 %	69 %
Ylin johto	50 %	50 %	55 %	51 %	57 %	57 %
Hallitus	57 %	47 %	56 %	74 %	44 %	43 %
YHTEENSÄ	69%	70%	71%	70%	72%	72%

Naisten osuus tehtäväryhmittäin

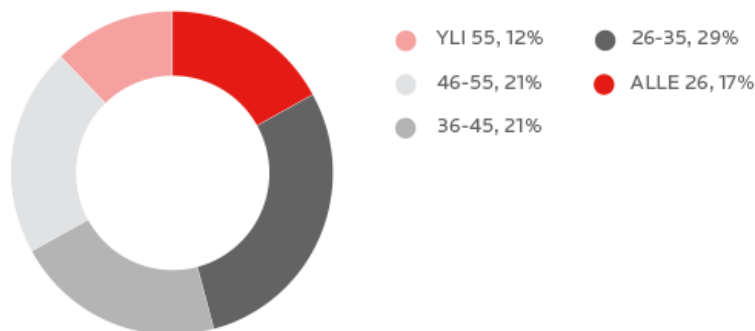
Ikäjakauma

Tarkasteltaessa kaikkia työsuhteita Alkon työntekijöiden ikäjakauma on pysynyt hyvin samankaltaisena jo viimeiset viisi vuotta. Kaikissa ikäryhmissä naiset edustavat enemmistöä. Alkon toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleva miestyöntekijä on keskimäärin 41,4-vuotias ja naistyöntekijä 40,6-vuotias. Alkon työntekijöiden keskimääräinen ikä on 40,8 vuotta toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa ja kaikissa työsuhteissa 38,6 vuotta. Tämä johtuu siitä, että kausityöntekijät ovat keskimäärin nuorempia kuin vakituinen henkilöstö. Toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa (ilman kausityöntekijöitä) alle 26-vuotiaiden osuus henkilöstöstä on 8 %.

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
alle 26	19 %	20 %	21 %	20 %	17 %	17 %
26-35	29 %	29 %	30 %	29 %	30 %	29 %
36-45	20 %	20 %	19 %	20 %	20 %	21 %
46-55	20 %	20 %	20 %	21 %	22 %	21 %
yli 55	11 %	10 %	10 %	10 %	10 %	12 %

Henkilöstön ikäjakauma, kaikki työsuhteet

Perhevapaat

Uusien perhevapaiden määrä laski hieman edellisestä vuodesta, 3,7 %. Eroa selittää etenkin miesten käyttämien vanhempainvapaiden määrä, joka laski 10,5 %. Naisten osalta tilanne on pysynyt edellivuoden tasolla.

Uudet, tarkasteluvuoden aikana alkaneet perhevapaat 2013–2015

ALKANEET PERHEVAPAAT	2013	2014	2015
Miehiä	26	57	51
Naisia	144	134	133

Suurin osa miesten hyödyntämistä perhevapaista on yhä ns. isyysvapaata, joka on lyhyempi jakso kuin naisten äitiysvapaa, ja vastaavasti suurin osa vanhempainvapaalle ja hoitovapaalle jäävistä työntekijöistä on naisia. Varsinaista työhönpaluustetta tai työsuhteen säilymisastetta ei ole raportoitu, mutta suurin osa perhevapailla palaavista työntekijöistä palaa aikaisempaan tehtäväänsä. Vain pieni osa jättää palaamatta esimerkiksi työnantajavaihdoksen vuoksi. Vuoden 2015 lopussa oli 116 henkilöä perhevapailla. Näistä kolme oli isyysvapaata ja loput äitiys-, vanhempain- ja hoitovapaata. Sukupuolen mukaan tarkasteltuna vuoden 2015 lopussa perhevapaalla oli 6 miestä ja 110 naista.

Päättäneet perhevapaat 2013–2015

PÄÄTTYNEET PERHEVAPAAT

2013

2014

2015

Miehiä

38

57

50

Naisia

150

150

114

Henkilöstön etuudet ja palkitseminen

Palkitsemme henkilöuntaamme monipuolisesti. Alkon palkitsemiskokonaisuuteen kuuluvat peruspalkka, edut sekä kannustinpalkkiojärjestelmä, jonka kautta strategian ja palkitsemisen välinen yhteys tehdään näkyväksi koko henkilöstölle. Pyrimme vuosittain parantamaan palkitsemisen sisältöä ja viestimään siitä entistä paremmin. Haluamme näin tarjota työntekijöillemme strategiaa tukevan palkitsemiskokonaisuuden.

Vuonna 2015 Alkon henkilöstökulut olivat 85,4 (86,8) miljoonaa euroa. Palkkoja ja palkkioita maksettiin 67,4 (68,0) miljoonaa euroa. Alkon kaikkien työntekijöiden keskimääräinen vuosipalkka (sis. mahdolliset luontoisedut sekä kannustinpalkkion) oli 30 027 (30 713) euroa, mikä oli hieman vähemmän kuin vuonna 2014. Tämä johtui mm. pienemmästä kannustinpalkkiototeumasta, tehostetusta henkilökäytöstä ja eläköitymisistä. Alkon myyjien ja myymäläpäällikköiden palkat perustuvat työehtosopimusten mukaisiin palkkaryhmiin ja -taulukoihin. Myös muut palkkaukseen vaikuttavat tekijät, kuten lisät, kokemusvuodet sekä paikkakunta-kohtaiset kalleusluokat, ovat työehtosopimuksissa sovittuja ja koskevat kaikkia työehtosopimuksen piiriin kuuluvia työntekijöitä. Pääkonttorin ja aluetoimistojen asiantuntija- ja esimiestehtävissä toimivien palkka määräytyy tehtävän vaativuuden ohella osaamisen, kokemuksen, suorituksen ja tulosten perusteella. Käytämme toimistotyön vaativuuden arvioinnissa yleisesti käytössä olevaa HAY-luokitusta.

Naisten ja miesten peruspalkkojen suhde

Suurin osa henkilöstömme palkoista määräytyy taulukkopalkkojen perusteella. Kahden vuoden välein tehtävän tasa-arvosuunnitelman osana tarkastellaan myös palkkauksen tasa-arvoa. Viimeisin tarkastelu tehtiin vuonna 2015 edellisen vuoden palkkatoteumien pohjalta. Sukupuoli ei ole Alkossa palkkaukseen vaikuttava tekijä eikä merkittäviä palkkaeroja ole juurikaan havaittu vertailukelpoisten tehtävien osalta.

Henkilöstöetuudet

Alko tarjoaa sekä määräaikaistalle että vakituistalle henkilöstölleen työterveyshuollon, lakisääteiset vakuutukset työtapaturmien ja ammattitautien varalta, vanhempainvapaamahdollisuudet sekä eläke-etuudet. Lisäksi Alko tukee työhyvinvoinnin edistämistä ja vapaa-ajantoimintaa. Edut ovat lähtökohtaisesti kaikkien Alkon työntekijöiden käytettävissä (pl. matkapuhelin- ja autoetu, jotka ovat tehtäväsidonnaisia).

Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen

Alkon yhtiökokous päättää vuosittain Alkon hallintoneuvoston, hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten palkkiot sekä muut taloudelliset etuudet. Palkkiot maksetaan rahakorvauksina. Hallintoneuvoston kokouksissa läsnä olleille hallintoneuvoston jäsenille maksettiin kokouspalkkioita 27.5.2014 ja 27.4.2015 pidettyjen varsinaisten yhtiökokousten päätösten mukaisesti seuraavasti:

• hallintoneuvoston puheenjohtaja	1 000 euroa
• hallintoneuvoston varapuheenjohtaja	800 euroa
• hallintoneuvoston jäsen	700 euroa.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2015 viisi kertaa.

Varsinaisten yhtiökokousten päättämät palkkiot hallitukselle vuonna 2015 olivat seuraavat:

- hallituksen puheenjohtaja 2 750 euroa kuukaudessa
- hallituksen varapuheenjohtaja 1 300 euroa kuukaudessa
- hallituksen jäsen 1 100 euroa kuukaudessa
- lisäksi kokouspalkkio 600 euroa.

Vuonna 2015 hallitus kokoontui 10 kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti hallituksen nimittämien valiokuntien kokouksiin oli 92 %.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitsemisesta päättää hallitus henkilöstövaliokunnan esityksestä. Johdon palkitsemisessa noudatetaan 13.8.2012 annettua talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa yritysjohton ja avainhenkilöiden palkitsemisesta.

Palkitsemisjärjestelmät

Alko Oy:n palkitsemisjärjestelmillä tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista. Peruspalkkaan liittyvät palkitsemisjärjestelmät perustuvat myymälähenkilökunnalla työehtosopimusten mukaisiin palkkataulukoihin. Pääkonttorin asiantuntijatehtävissä toimivien palkkauksen perustana on tehtävän vaativuus. Vastuullisuus on yksi tärkeä osa palkitsemisjärjestelmiämme. Vuonna 2015 aloitettiin peruspalkkajärjestelmien uudistukseen tähtäävät työryhmät molempien työntekijäjärjestöjen kanssa. Myyjien palkkausjärjestelmän kehittämisessä edistettiin siten, että uskomme järjestelmän olevan käyttöönotettavissa vuoden 2016 aikana. Tuleva järjestelmä perustuisi myyjän osaamisen kehittämiselle. Toimihenkilöitä edustavan ATH:n kanssa sovittiin järjestelmän kehittämisen lykkäämisestä.

Kannustinpalkkiojärjestelmä

Hallitus päättää vuosittain henkilöstövaliokunnan valmisteleman esityksen pohjalta henkilökunnan ja johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmien periaatteet ja tulostavoitteet. Hallitus hyväksyy vuosittain toteutuvat palkkiot. Kannustinjärjestelmää muutettiin strategiaa paremmin tukevaksi ja henkilöstön kannalta selkeämmäksi vuoden 2014 alusta, eikä järjestelmään tehty suuria muutoksia vuoden 2015 osalta. Alkon kannustinjärjestelmä palkitsee koko henkilökuntaa, jos yhtiö saavuttaa sille asetetun kynnystavoitteen, joka on asetettu liikevoitolle. Kannustinpalkkiojärjestelmä kannustaa henkilöstöämme toimimaan yhteisten strategisten tavoitteiden toteutumiseksi ja se perustuu vahvasti Alkon strategiaan painopistealueisiin: asiakas-, henkilöstö-, vastuullisuus-, ja tehokkuusnäkökulmiin ja sen mittarit ohjaavat meitä yhdessä onnistumiseen ja tuloksellisuuteen.

Johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmä perustuu yhtiön tulokortista valittuihin tavoitteisiin (asiakas, vastuullisuus, henkilöstö ja toiminnan tehokkuus) ja niiden toteutumista kuvaaviin mittareihin. Vuoden 2015 kannustinpalkkio on enintään 15 % vuosipalkasta ja sen tavoitteet olivat kaikilla johtoryhmän jäsenillä samat.

Kaikkien henkilöstöryhmien kannustinmittarina on vastuullisuus. Vastuullisuuden mittari on valittu kunkin henkilöstöryhmän tehtävän näkökulmasta:

- myymäläpäälliköt, myyjät: alkoholipolittinen vastuullisuus: ikäraja-, päihtymysvalvonnan tavoitteet
- aluepäälliköt, aluekoordinaattorit, myymäläpäälliköt, myyjät: alkoholipolittinen vastuullisuus: vastuullisuusmysterytutkimus
- pääkonttorin esimiehet, asiantuntijat ja henkilöstö: maine ja vastuullisuus -tutkimuksen vastuullisuus TRI*M -indeksi).

Palkitsemisjärjestelmä on rakennettu yhtiön sisäisesti ja siinä ei ole käytetty ulkopuolisia palkitsemiskonsultteja. Palkkio maksetaan kerran vuodessa, ja maksamisen edellytyksenä on etukäteen määritelty liikevoittotavoite sekä hallituksen hyväksyntä. Vuoden 2015 kannustinpalkkio (sisältäen sekä johdon että henkilöstön kannustinpalkkiot) henkilösivukuluineen on 3,4 milj. euroa (3,0), joka on 4,0 prosenttia (3,3 %) henkilöstökuluista. Vuoden 2015 aikana myös kehitettiin kannustinpalkkiojärjestelmää, joka muutettiin vuonna 2016 varten strategiapalkkiojärjestelmäksi, joka ohjaa aiempaa vahvemmin monikanavaisen Alkon rakentamiseksi tarvittavaa yhteisöllisyyttä ja asetettuihin tavoitteisiin pääsemistä.

Henkilökohtainen palkanlisä myymälöissä

Peruspalkan lisäksi palkitsemme työssään parhaiten onnistuneita myyjiä ja myymäläpäälliköitä kerran vuodessa maksettavalla henkilökohtaisella palkanosalla, jonka määräytymisen perusteet on sovittu yhdessä henkilöstön edustajien kanssa.

Myyjien henkilökohtaisen palkanosan kriteereinä ovat:

- vastuullisuus
- palveluhenkisyys
- osaaminen
- yhdessä onnistuminen ja tuloksellisuus.

Myymälapäälliköiden henkilökohtaisen palkanosan kriteereinä ovat:

- palvelujohtaminen
- vastuullisuus
- työyhteisön johtaminen
- muutosten johtaminen sekä
- toiminnan tehokkuus.

Henkilökohtainen palkansa maksettiin vuonna 2015 390 (365) myyjälle ja 50 (48) myymäläpäällikölle. Molemmissa ryhmissä palkkiolla oli kaksi tasoa; myyjillä 605 euroa ja 405 euroa, myymäläpäälliköillä 2860 euroa ja 2360 euroa. Myyjien HEKO-palkkio päätettiin sulauttaa uuteen kehitettävään palkkausjärjestelmään, joten vuonna 2015 maksetut HEKO-palkkiot olivat myyjien osalta viimeiset.

Henkilöstön keskimääräinen kokonaisvuosiansio on 6,9 % toimitusjohtajan kokonaisvuosiansiosta. Se pysyi edellisen vuoden tasolla. Lukuun on laskettu kaikki aktiivisessa työsuhteessa koko vuoden 2015 Alkon palveluksessa olleet henkilöt työsuhte- ja työaikaanmuotoon katsomatta. Alkon kaikkien työntekijöiden keskimääräinen vuosipalkka (sis. mahdolliset luontoisedut sekä kannustinpalkkion) vuonna 2015 oli 30 027 (30 713) euroa, se laski hieman edellisestä vuodesta. Tämä johtui mm. pienemmästä kannustinpalkkiototeumasta sekä tehostetusta henkilökäytöstä sekä eläköitymisistä.

Eläkkeet

Alkon työntekijät on vakuutettu lakisääteisen työeläkevakuutuksen mukaisesti. Ennen vuotta 1992 aloittaneet työntekijät kuuluvat lisäeläkevakuutuksen piiriin, jonka mukaisesti heillä on lakisääteistä alhaisempi eläkeikä. Ylimmän johdon osalta on luovuttu lisäeläkeratkaisuista uusien palkattavien johtajien kohdalla. Vuonna 2015 neljä seitsemästä johtoryhmän jäsenestä kuului lisäeläkejärjestelmän piiriin.

"Alko Oy:n palkitsemisjärjestelmillä tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista."

Työehtosopimukset ja yhteistoiminta

Alkossa noudatetaan kahta työehtosopimusta: Suomen Kaupan liitto ry:n ja myyjä edustavan Alkoholikaupan Ammattiliitto ALV ry:n välillä solmittua työehtosopimusta sekä Suomen Kaupan liitto ry:n ja toimihenkilöitä edustavan Alkoholialan Toimihenkilöt ry:n välillä solmittua työehtosopimusta. Yhtiökohtaisia työehtosopimuksia täydentää kaupan alan työehtosopimus. Edellä mainittuja työehtosopimuksia noudatetaan kaikkien Alkon työntekijöiden kohdalla.

Kaikki työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2017 saakka. Työehtosopimusneuvottelut käydään liittotasolla. Alkon Liikeväki ALV ry kuuluu Palveluajon ammattiliitto PAM:iin ja Alkoholialan Toimihenkilöt ry palkansaajajärjestö Pardiaan.

Alkossa on työehtosopimusten määrittelemä luottamusmiesjärjestelmä. Alkossa toimii myös YT-neuvottelukunta, jossa on työnantajan edustajien lisäksi edustajat molemmista työntekijäjärjestöistä. Vuoden 2015 aikana YT-neuvottelukunta kokoontui 10 kertaa.

Vuonna 2015 Alkolla oli tuomioistuimissa vireillä yhteensä kolme työsuhderiitaa, joista kaksi on edelleen kesken: yksi käräjäoikeudessa ja toinen korkeimmassa oikeudessa. Kolmas, lisätyön tarjoamisvelvoitetta koskenut erimielsyys, ratkaistiin Alkon tappioksi työtuomioistuimessa keuhäällä 2015.

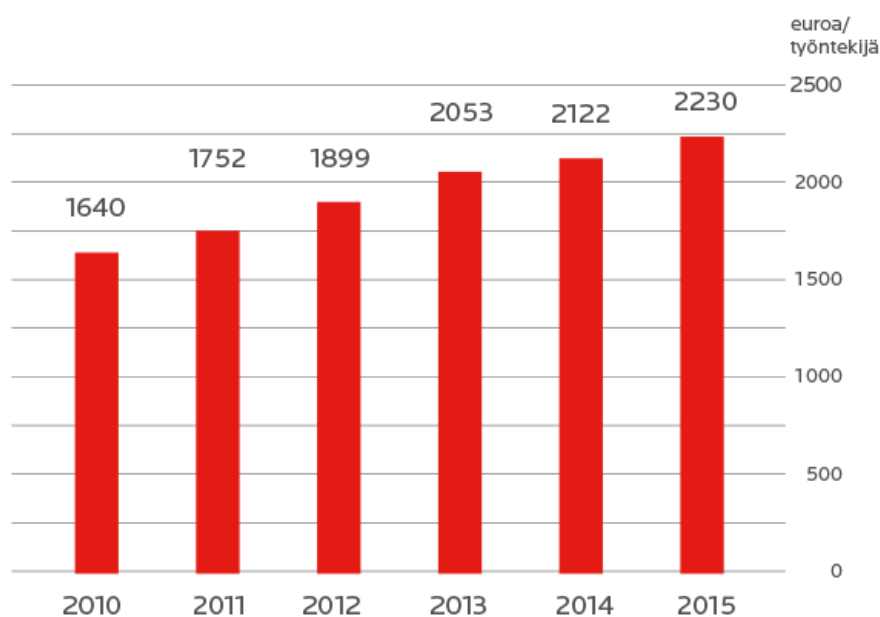
Työhyvinvointi ja turvallisuus

Panostamme työhyvinvoinnin keskeisiin elementteihin, kuten osaamiseen ja johtamiseen, turvalliseen työympäristöön sekä työkykyriskien ennaltaehkäisyyn. Työhyvinvointia kehitettiin mm. valmennuksilla, jotka tarjoavat esimiehille konkreettisia työkaluja mm. työkykyriskien varhaiseen tunnistamiseen sekä työyhteisön haastaviin tilanteisiin puuttumiseen. Myös osaamisen tunnistamista ja arviointia harjoiteltiin. Tunnistetuille ryhmille ja yksilöille tarjosimme kohdennettuja hyvinvointitoimia.

Panostimme työhyvinvointiin liittyviin toimenpiteisiin vuonna 2015 keskimäärin 2 279 (2 122) euroa työntekijää kohden. Kasvu johtuu mm. ruokailukustannusten noususta, myymälätasoisien tiimin hyvinvointirahan kertaluonteisesta nostosta sekä vertailulukuna käytettävän henkilömäärän laskusta, kun työtunteja on laskevan myynnin tilanteessa sekä vähennetty että kohdistettu omalle henkilöstölle mahdollisimman paljon.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen

Työsuojelu

Työsuojelun yhteistoimintaa varten Alkossa toimii yhtiötason työsuojelutoimikunta. Toimikunnassa myyjillä on neljä edustajaa, toimihenkilöillä kaksi ja työnantajalla kaksi. Lisäksi työterveyshuollon edustaja osallistuu kokouksiin. Työsuojelutoimikunnan tehtävät on määritelty työsuojelulaissa ja -sopimuksissa, jotka on solmittu työnantajan ja molempien työntekijäjärjestöjen kanssa.

Vuonna 2015 työsuojelutoimikunta kokoontui viisi kertaa. Kinnitimme työsuojelussa erityistä huomiota työhyvinvointi- ja turvallisuustietoisuuteen, terveellisen työympäristön ja -yhteisön kehittämiseen, ergonomiaan, tapaturmien ennaltaehkäisyyn sekä tapaturmatutkintaan.

Vuonna 2015 neuvoteltiin koko Alkon henkilöstöä koskeva historiallinen, kahden työntekijäjärjestön yhteinen työsuojelusopimus, joka konkretisoituu vuonna 2016 uuden työsuojeluorganisaation myötä.

Työtapaturmat ja ammattitaudit

Panostamme vahvasti työntekijöiden ohjaukseen ja työhön liittyvien riskien ennaltaehkäisyyn. Vuonna 2015 Alkossa tapahtui yhteensä 103 (131) työtapaturmaa, joista 32 (32) työmatkalla. Työssä tapahtuneiden tapaturmien lasku oli merkittävä ja johtui mm. uuden turvaveitsen käyttöönotosta, aiempaa vahvemmasta tietoisuusviestinnästä ja uudesta tapaturmatutkinnan käytännöstä. Tapaturmat aiheuttivat keskimäärin 5 (4) päivän poissaolon. Tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden jakaumaa sukupuolen mukaan ei tällä hetkellä raportoida. Yhtään ammattitautia ei raportoitu vuoden 2015 aikana.

Tapaturmien määrä laski vuonna 2015 aiempien vuosien tapaturmatilastoihin verrattuna. Yleisimmät tapaturmat Alkossa ovat nostamiseen liittyvät tuki- ja liikuntaelinten tapaturmat, jotka sattuvat kuormien purkamisen yhteydessä. Työmatkoilla tyypillisimmät tapaturmien aiheuttajat ovat liukastumiset ja kaatumiset.

Tapaturmien lukumäärän kehitys 2010–2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tapaturmat, kpl	118	105	100	129	131	103
- joista työmatkatapaturmia	33	22	24	40	32	32
Tapaturmien aiheuttamien poissaolopäivien lukumäärä keskimäärin	10	9	9	5	4	5

Sairauspoissaolot

Vuonna 2015 sairauspoissaolot vähenivät hieman edellisvuodesta. Sairauspoissaoloprosentti oli 4,07 % (4,30 %). Yhtä henkilötyövuotta kohden sairauspäiviä oli 9,9 (10,8).

Sairauspoissaolo-%	4,69 %	4,33 %	4,49 %	4,16 %	4,30 %	4,07 %
Sairauspoissaolopäivät/HTV	12,2	11,1	11,5	10,5	10,8	9,9
Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015

Sairauspoissaolojen kehittyminen

Suurin osa sairauspoissaaloista on lyhyitä (alle 30 pv kestäviä), ja noin 6,7 % (7,1 %) sairauspoissaaloista on pitkiä (30 pv tai pidempää). Pitkien sairauslomien määrä väheni edellisvuodesta, samoin niiden keskimääräinen kesto.

Suurimpana yksittäisenä sairauspoissaolon syynä olivat myös vuonna 2015 tuki- ja liikuntaelinsairaudet, joiden määrä nousi hieman edellisvuodesta. Jatkamme edelleen tuki- ja liikuntaelinvaikeiden systemaattista ja johdonmukaista ennaltaehkäisyä mm. ergonomiatyöillä.

Vuonna 2015 päivitimme Alkon työkykyjohtamisen mallia kehittämällä prosessejamme, antamalla esimiehille varhaisen välittämisen malliin liittyvää koulutusta sekä seuraamalla sairauspoissaoloja aktiivisesti. Nämä toimet tuottivatkin erinomaista tulosta mm. sairauspoissaolojen selkeänä laskuna. Vuoden 2015 lopussa tehdyn työterveyshuollon kilpailutuksen myötä tulemmme vuoden 2016 aikana vahvistamaan työkykyjohtamistamme edelleen mm. ottamalla käyttöön työkykyjohtamisjärjestelmän sekä panostamalla entistä enemmän toimenpiteiden yksilöllisyyteen ja vaikuttavuuteen painopisteen ollessa ennaltaehkäisevässä työterveyshoidossa.

"Panostamme työhyvinvoinnin keskeisiin elementteihin, kuten osaamiseen ja johtamiseen, turvalliseen työympäristöön sekä työkykyriskien ennaltaehkäisyyn."

Koulutus ja kehittäminen

Alkossa on pitkät perinteet henkilöstön systemaattisessa kehittämisessä. Erityisesti palveluosaamiseen on panostettu, sillä parhaan asiakaskokemuksen taustalla on osaava henkilöstö. Vuonna 2015 jatkoimme tätä tietä, laajentaen osaamisen kehittämisen keinoja ja teemoja entisestään. Uudet yhteisölliset työvälineet avasivat uuden tavan jakaa ja kehittää myymälöissä aiemmin eristyksissä ollutta osaamista. Lanseerasimme myös etäohjatun pruuuvauksen, jossa matkustamista vaativien luokahuonekoulutusten rinnalle tuotiin mahdollisuus osallistua ja seurata asiantuntijaa Skypen kautta. Tätä samaa menetelmää hyödynnettiin myös monissa muissa koulutusteemoissa. Vaikka uudistus tehosti koulutusta kokonaisuutena, se myös laajensi kouluttautumistapoja ja -teemoja. Perinteistä yhden päivän mittaista jatkokoulutusta tarjottiin lähikoulutuksena yli tuhannelle alkolaiselle myymälähenkilöstöön kuuluvalla, ja valtaosa palveluosaamisen ylläpitämiseen tarkoitetusta kuukausikoulutuksesta tapahtui kasvokkain yli 500 koulutustilaisuudessa eri puolilla Suomea.

Osaamisen kehittämisestä ja käytännön kouluttamisesta vastaavat päätoimiset palvelu- ja tuotekouluttajat sekä oman toimensa ohella kouluttajina toimivat myyjät ja myymäläpäälliköt. Vuoden aikana kehitimme erityisesti kouluttajien pedagogisia taitoja, jotta koulutustilaisuudet olisivat entistä osallistavampia ja kannustaisivat osaamisen jakamiseen. Teimme myös neljä opintomatkaa, joiden tarkoituksena oli antaa kouluttajille entistä paremmat valmiudet jakaa tarinoita tuotteiden taustalta ja kertoa niiden käyttöyhteyksistä. Tämä näkyikin vahvasti niin sisäisissä koulutusteemoissa kuin Etikettiklubin koulutuksissa ja materiaaleissa.

Koulutuspäivien lukumäärä väheni aiempiin vuosiin verrattuna. Merkittävin syy tähän oli koko henkilöstöä koskeneiden koulutushankkeiden päättyminen - aiempina vuosina esimerkiksi palvelukulttuurin kehittämiseen tähtäävä WAU-hanke sekä esimiestyön kehittämiseen kohdistuva Ilona-hanke tarkoittivat laajaa kouluttautumista. Lisäksi peruskoulutusta järjestettiin harvemmin, koska uudet rekrytoinnit vähenivät. Palvelu- ja tuotekoulutusta, turvallisuuskoulutusta sekä vastaavien henkilöiden koulutusta (esim. asiakaspalvelu- ja tuotevastaavat) järjestettiin kuitenkin pääsääntöisesti entiseen malliin. Myymälässä tapahtuvia tiimivalmennuksia puolestaan lisättiin aiempiin vuosiin verrattuna.

Koulutuspäivien lukumäärä vuosina 2013–2015 (myymäläverkosto)

	2013	2014	2015
Koulutuspäiviä, lkm	9 837	9 673	7 683
Koulutuspäiviä työntekijää kohden	4	4	3,5

Alko uudisti koulutusrakenteensa vuonna 2015. Teimme suunnitelman korkean palveluosaamisen ylläpitämiseksi jatkossakin, uusia keinoja hyödyntäen. Nivoimme tulevan koulutuskalenterin tiukemmin asiakkaiden näkökulmasta oleellisiin asiointiajankohtiin ja juhlaan. Uudistus näkyy vuonna 2016 uusina sesonkikoulutuksina, joita järjestetään kolme kertaa vuodessa ja joihin koko henkilöstö osallistuu. Samanaikaisesti päätettiin uudistaa osaamista syventävä jatkokoulutus. Jatkokoulutusteemat rakennettiin yhdessä osto- ja myymälähenkilöstöstä kootun työryhmän kanssa. Lisäksi koulutussisältöjä päätettiin kohdistaa erityyppisille myymälöille ja järjestettiin ensimmäistä kertaa avoin haku koulutuspaikkoihin. Vuoden 2015 lopussa koulutusteemat oli valittu, osallistujavalinnat tehty ja ryhmät

muodostettu; vuoden 2016 aikana näemme koulutusuudistusten tulokset.

Osaamiskeskustelut ja suorituksen arvioinnit

Tavoite- ja osaamiskeskustelut ovat olennainen osa johtamiskäytäntöämme niin suorituksen johtamisen kuin henkilön kehittämisenkin näkökulmasta. Jokaisen työntekijän kanssa käydään tavoite- ja osaamiskeskustelu kaksi kertaa vuodessa. Näiden keskustelujen perustaksi lanseerasimme tammikuussa 2016 ryhmätavoitekeskustelut. Keskusteluissa asetetaan tavoitteet tiimin ja yksilön työlle ja osaamisen kehittymiselle sekä seurataan työssä suoriutumista, kehittymistä ja henkilökohtaista työhyvinvointia. Esimiehet ja tiimiläiset keskustelevat muutoinkin säännöllisesti työstä ja yksilön tilanteesta. Keskustelujen rytmi määrittyy työn luonteen mukaan ja vaihtelee muutamasta kuukaudesta viikkoon.

Syksyn 2015 tavoite- ja kehityskeskusteluissa keskusteltiin jokaisen myyjän osaamisesta uuden Osaamiskompassi-työkalun avulla. Kyseessä on henkilökohtaisen osaamiskeskustelun ja palautteenannon työkalu, jossa myyjän osaamista verrataan myyjän toimenkuvaan ja oman myymälän keskimääräiseen osaamistasoon. Rakensimme vuoden 2015 aikana myös valtakunnalliset osaamisportaat, joiden avulla tunnistamme alkolaiset moniosaajat mm. tulevaisuuden monikanavaisen asiakaspalvelun tarpeisiin. Osaamisportaat toimivat myös erinomaisena välineenä esimiesten kesken tapahtuviin osaamiskeskusteluihin, joissa kalibroidaan tiimiläisten osaamisen arviointeja ja rakennetaan yhteistä kieltä osaamisen ja suorituksen käsittelyyn.

Henkilöstötutkimus

Henkilöstötutkimus antaa tietoa henkilöstön kokemuksista, esimiestyöstä ja johtajuudesta, työyhteisöstä, omasta innostuksesta ja motivaatiosta sekä työvälineistä ja muista työn mahdollistajista.

Vuonna 2015 lisäsimme henkilöstötutkimukseen erityisesti yksilön aktiivisuutta ja innostumista mittaavia kysymyksiä, jotta tutkimus mittaa päivitetyn Paras työ -strategiaosa-alueemme toteutumista myös jatkossa. Henkilöstötutkimukseen vastattiin erittäin aktiivisesti.

Eniten paranivat työvälineisiin, työturvallisuuteen ja esimiesten toimintaan liittyvät tulokset. Viime vuosien mittava panostus työvälineisiin ja yhteisöllisten työtapojen hyödyntämiseen on tuottanut tulosta. Työturvallisuutta on parannettu sekä teknisin ratkaisuin että valmentamalla henkilöstöä. Esimies- ja tiimityöhön liittyviä valmennuksia on tehty pitkäjänteisesti.

Sitoutuneisuusindeksin tulos ylittää selvästi palvelualojen keskimääräisen vertailutason. Tämä indeksi on myös valittu strategiseksi mittariksi Paras työ -strategiaosa-alueelle. "Olen innostunut työstäni" -väittämän tulos sijoittuu jopa parhaaseen kymmenykseen vertailuaineistossa. Myös työhyvinvoinnin mittarit ovat kaikkiaan erittäin korkealla tasolla. Tärkeimpänä kehityskohteena on puolestaan työntekijöiden kokemus siitä, miten paljon he voivat vaikuttaa omaan työhönsä.

Alkon henkilöstön sitoutuneisuus verrattuna palvelualaan 2015

ALKON HENKILÖSTÖN SITOUTUNEISUUS VERRATTUNA PALVELUALAAN 2015

vuosi	2014	2015
Alko	4,09	4,21
Palvelualan vertailuaineisto	3,92	3,94

Case: Alokaspäivä

Alkolaisen esikoulu

Alkossa vaalitaan palveluosaamisen asiantuntijuutta. Kykyään kohdata asiakas ja osaamistaan eri tuoteryhmien monipuolisesta maailmasta voi kasvattaa jatkuvasti, mutta monen alkolaisen ensimmäiset tiedonjyväset ovat tarttuneet starttipäivästä. Kyseessä on koko päivän mittainen koulutus, joka johdattaa Alkon maailmaan. Koulutuksessa käsitellään tuotteita, myynninvalvontaa, asiakaspalvelua, Alkon asemaa ja alkolaisen velvollisuuksia sekä oikeuksia.

Alkossa on tapana, että starttipäivän kaltaiset koulutukset kuuluvat kaikille. Myös kaikki sesonkityöntekijät käyvät starttipäivässä. Vuonna 2015 starttipäiviin osallistui 252 työntekijää.

Päivän aikana käydään läpi kaikkien juomaryhmien tyypillisimmät piirteet, luonnehdinnat ja käyttöyhteydet. Tuotteiden kanssa aloitetaan aivan perusteista. Koulutuksen tuotteet on koottu omiksi kokonaisuuksikseen, jotka tukeutuvat esimerkiksi Alkon viinien makutyyppeihin ja oluttyyppeihin. Omat aistihavainnot eli haistaminen, katsominen ja maistaminen yhdistyvät kouluttajien antamaan teoretiseen sekä keskusteluun siitä, millaiselle asiakkaalle ja mihin käyttöyhteyteen tuote sopii. Uusille alkolaisille tulee tutuksi myös alkolainen tapa pruvata, johon kuuluu se, että juomasta arvioidaan ominaisuuksia, ominaisuuksista johdetaan juomalle sopiva käyttöyhteys ja lopulta juoma syljetään pois. Tuotteita arvioitaessa näkökulmana on aina asiakas.

Alkossa oppiminen perustuu nykyaikaisesti tiedonhankintaan. Koulutuksien tarkoituksena on antaa täkyjä ja ärsykeitä sille, että jokainen työntekijä alkaa itsenäisesti etsiä tietoa ja oppia uutta. Starttipäivä antaa Alkon myymälähenkilökunnalle eväät oman oppimisen aloittamiseen.

Starttipäivän tavoitteena on, että jokainen selvää tavanomaisista asiakaspalvelutilanteista, yleisimmistä ruoan ja juoman yhdistämisestä koskevista kysymyksistä sekä tuntee jokaisen juomaryhmän perusasiat. Tärkeää on oppia myös se, että kukaan ei voi tietää kaikkea. Erikoistuminen on valttia ja omasta myymälästä tai koko yhtiöstä löytyy aina asiantuntija, jonka puoleen voi kääntyä haastavissa kysymyksissä.

Starttipäivässä jaetaan mukaan Alkon tuoteaapinen -opas. Se on yli 220-sivuinen tietokirja kaikista Alkon tuoteryhmistä. Tätä kirjaa käytetään apuna kaikessa Alkon tuotekoulutuksessa eli esimerkiksi peruskoulutuksessa ja jatkokoulutuksessa. Kirjassa käydään lävitse esimerkiksi yli 100 rypälelajiketta, yli 40 viinintuottajamaata ja viinin valmistamistapoja.

Opas antaa hyvän viitteen siitä, miten paljon opittavaa starttipäivän jälkeen vielä riittääkään.

Case: Alkossa koulutetaan henkilökuntaa läpi vuoden

Alkossa koulutetaan henkilökuntaa läpi vuoden

Mitä kaikkea tuotekoulutuksen saralla onkaan tapahtunut?

Tuotekoulutus päällikkö Jukka Sopenperä tuli Alkoon vuonna 1975, joten perspektiiviä menneeseen on kosolti. Uudet tavat toimia kiinnostavat häntä yhtälailla.

– Tuotekoulutusta on ollut pitkään ennen omaa Alkon-aikaani. Tuoteosaamiseen kehittäminen on tullut tutuksi minulle jo 1970-luvulta. Erityisosaamista ei ole unohdettu Alkossa, monenmoisia tuotteisiin liittyviä tosiasioita tehtiin tutuiksi jo 1980-luvulta. Jokaisen alkolaisen on tunnettava tuotteet. Tästä linjasta ei ole tingitty.

Säännöllinen, ajankohtainen tuotekoulutus kulki pitkään mm. uudet tuotteet nimellä, sittemmin on puhuttu kuukausikoulutuksesta.

– Kuukausikoulutus-nimi syntyi Kuninkaalassa tuolloin sijainneessa Alkon pääkonttorissa heti 2000-luvun taitteessa. Nimi tuli käyttöön mietinnän tuloksena, kun sisältöön otettiin mukaan entistä enemmän muitakin tärkeitä teemoja kuten palveluosaamista ja myöhemmin vastuullisuutta.

Kuukausikoulutus sinänsä ei tuntunut mitenkään maata mullistavalta nimeltä, mutta se oli kattavampi ja kertoi osin myös koulutuksen tiheydestä. Kuukausikoulutusten alettua toimintaa on tehostettu jatkuvasti ja eritoten viimeiset 15 vuotta sitä on uudistettu entistä enemmän. Luentotyypipisten

koulutustilaisuuksien rinnalle tuli mm. Apaja-niminen verkkokoulutus 2009.

Reilu peli – kaikki mukaan

Osallistuminen kuukausikoulutukseen on ollut avoin kaikille. Koulutuksia on ollut 8 kierrosta vuodessa, kierrosta kohti tilaisuuksia on ollut 120 etelästä pohjoiseen ja idästä länteen. Tietoa on jaettu niin perinteisinä luentoina kuin verkossakin.

Jukka on ollut kuukausikoulutuksien kehittämisessä aktiivisesti mukana. Vinkkejä ja ehdotuksia on tullut myyjistä yhtiön johtoon.

– Kaikesta on voinut ammentaa uutta, ja erityisesti lisätä eri menetelmien käyttöä. Kun tietotekniikka on kehittynyt, yhä enemmän on päästy käsityöstä, vaikka toki sitä esim. tuotteiden taustoja hakiessaan joutuu tekemään. Tuotteiden esittelyä on rytmitetty, yhteistä materiaalia kehitetty ja itse kouluttajia koulutettu kokouksissa säännöllisesti.

Kuukausikoulutuksesta sesonkikoulutukseen 2016

Sesonkikoulutukset ovat sitä, miltä kuulostavat: asettuvat suurimpiin Alkon sesonkeihin, joita ovat pääsiäisesonki, kesän juhlat sekä joulukuu. Koulutukset ovat pituudeltaan kolme tuntia eli kuukausikoulutuksia pidempää, jotka olivat kestoltaan kaksituntisia.

– Sesonkikoulutus sisältää myyntikoulutusta, runsaasti tietoa tuotteista sekä asiakaspalvelusta.

Sesonkikoulutus on ollut vastaus niin myymälöistä tulleisiin toiveisiin kuin strategiaan valintoihin. Koko Alkossa on katsottu tärkeäksi valmistautuminen juuri sesonkeihin, jolloin asiakkaiden vaatimukset tietää tuotteista nousevat ylitse arjen tarpeiden.

Vastuullinen toimitusketju

Vastuullinen toimitusketju

Vastuullinen hankinta

Ympäristöasiat

Vastuullinen hankinta

Hankintoja maailman joka kolkalta

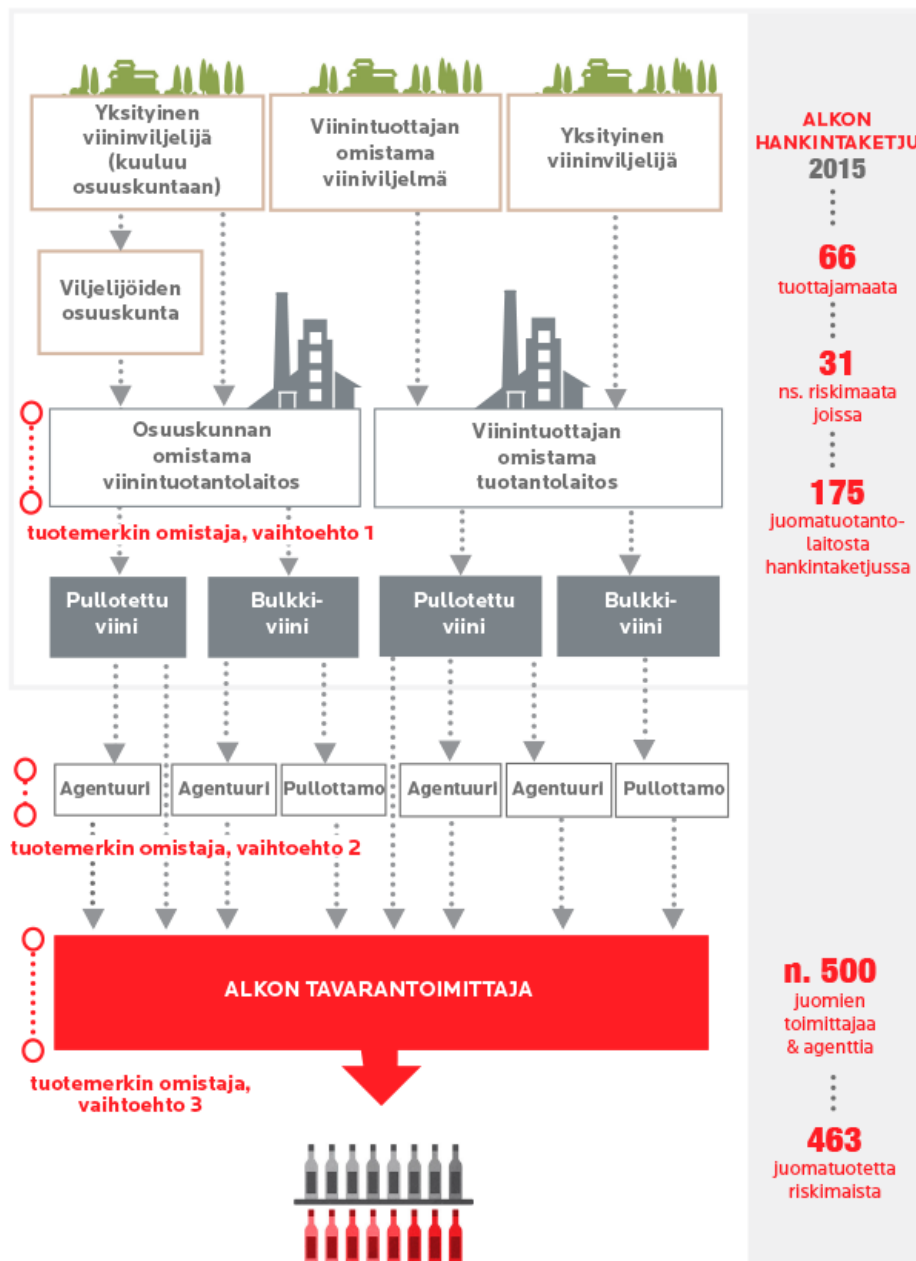
Vuonna 2015 ostimme alkoholijuomateollisuudelta ja -tukkukaupan toimijoilta 94 miljoonaa litraa alkoholijuomia 66 alkuperämaasta ja 1 822 kotimaiselta tai ulkomaiselta valmistajalta. Alkolla ei ole omia tuotteita eikä omaa tuotantoa.

Maiden joukosta on valittu mahdollisten auditointien kohteeksi 31 ns. riskimaata perustuen BSCI:n ja toimialakohtaiseen riskianalysiin. Näissä riskimaissa on 175 juomatuotantolaitosta, jotka kuuluvat Alkon hankintaketjuun.

Riskimaiden tuotantolaitoksista tulevien 463 juomatuotteen joukosta on valittu kategoria- ja volyymiperusteisesti vuonna 2016 auditoidut vakiovalikoiman tuotteet. Kaikkiaan riskimaista tulevien tuotteiden osuus on vajaat 10 prosenttia Alkon myynnistä.

Alkon toimitusketju on laaja ja erittäin kansainvälinen. Se myös elää jatkuvasti valikoiman vaihtuessa, mikä tuottaa haasteita hankintojen vastuullisuuden varmistamiselle. Oman lisänsä tuo joidenkin toimitusketjujen pituus ja monimutkaisuus. Tuotteen alkuperäinen tuottaja voi olla toisinaan hyvinkin vaikeasti jäljitettävissä, etenkin jos tuote saa lopullisen tuotemerkinsä monen väliportaan päässä alkutuottajasta.

Viinin reittejä hankintaketjussa

Eettiset periaatteet päivittäisessä käytössä

Tasapuolisuus ja syrjimättömyys

Tuotteiden ottamisesta valikoimaan, niiden hinnoittelusta ja valikoimasta poistamisesta päätetään tasapuolisesti ja syrjimättömin perustein riippumatta toimittajan kansallisuudesta tai kotipaikasta. Näitä periaatteita noudatetaan myös vastuullisen hankinnan toimintamallissa. Alko myös mittaa tavarantoimittajiensa kokonaistyytyväisyyttä vuosittain. Vuoden 2015 kyselyssä tavarantoimittajat antoivat Alkon osto- ja logistiikkayksikölle kokonaistyytyväisyysarvosanan 8,15 (asteikolla 4–10) eli arvosana parani noin 3 prosenttia edellisvuodesta (2014: 7,93).

Vastuullisen hankinnan ehdot

Alko on Business Social Compliance Initiativen (BSCI) jäsenyryksenä sitoutunut eettisiin toimintaperiaatteisiin ja vaatii sitä myös juomatuotteita Alkolle tarjoavilta ja toimittavilta myyjiltä. Kaikki Alkon juomatuotantoajat ovat antaneet kirjallisen vakuutuksen omasta sitoutumisestaan.

BSCI:n eettiset toimintaperiaatteet ovat

Vakaa
työsuhde

Pakkotyö-
kielto

Yhdistymisvapaus ja
neuvotteluoikeus

Riittävä
korvaus työstä

Työterveys ja
-turvallisuus

Nuorten työntekijöiden
suojelu

Eettinen
liiketoiminta

Syrjintäkielto

Kohtuullinen
työaika

Lapsityövoima-
kielto

Ympäristön-
suojelu

Vuonna 2015 ryhdyimme soveltamaan vastuullisen hankinnan periaatteita myös epäsuoriin ostoihin.

Jatkoimme hankintaketjun vastuullisuuden varmentamista

Juomatuotantolaitoksista voi löytyä työturvallisuuteen liittyviä epäkohtia, kuten tukittuja varauuskäyntejä ja vaarallisia kemikaalien säilytysjärjestelyjä. Elämiseen riittävä palkkaus, työntekijöiden oikeus järjestäytymiseen ja muut vaikutusmahdollisuudet eivät nekään ole itsestäänselvyyksiä.

Alkutuotannossa, esimerkiksi viinitiloilla, ongelmat työntekijöiden oloissa liittyvät puolestaan usein sadonkorjuukauden kiiresesonkiin. Sadenkorjuun aikainen ylitöiden teettäminen, niistä maksettava korvaus ja ylipäättään palkkaukseen liittyvät epäselvyydet ovat yleisimpiä puutteita. Haasteita saattavat aiheuttaa myös esimerkiksi paikkakunnalta toiselle perheeseen liikkuvien työntekijöiden lasten koulunkäynnin turvaaminen ja muut hyvin perustavanlaatuisetkin asiat, kuten se, että ulkona viijelyksillä työtään tekeville ei ole saniteettitiloja. Jatkossa panostammekin myös alkutuotantoon ulottuviin auditointeihin.

Vuoden 2015 aikana teimme vain kolme auditointia eli tarkastuskäyntiä, joiden tavoitteena oli paikallisten työolosuhteiden arviointi ja parantamissuunnitelmien tekeminen. Aiempia vuosia pienempi määrä johtui BSCI:n eettisten toimintaohjeiden (Code of Conduct) päivityksestä vuonna 2014. Tuottajille päätettiin antaa ensin aikaa tutustua uuteen ohjeistoon ennen auditointikäytännön jatkamista. Vuonna 2014 tehdyissä auditoinneissa havaittujen poikkeamien korjauksia kuitenkin seurattiin itsearviointimenetelmän ja raportoinnin avulla. Tyypillisimpiä löydöksiä eli korjaamista vaativia asioita tuotantolaitoksilla olivat kemikaalien säilytyksen puutteelliset käytännöt ja hätäpoistumisteiden puutteet.

Vuoropuhelua tavarantoimittajien kanssa

Hankintaketjun vastuullisuuden kehittäminen ja varmentaminen vaatii kaikkien osapuolien yhteistyötä. Vuonna 2015 Alko otti uutena yhteistyömuotona käyttöön sosiaalisen vastuun teemojen ympärille rakennetut, tavarantoimittajille tarkoitetut tilaisuudet. Niitä järjestettiin sekä yksinomaan vastuullisuusteemasta että yhdistettynä yleisiin tavarantoimittajatilaisuuksiin. Aloitimme myös aktiivisemman yhteistyön kansalaisjärjestöjen kanssa, ja tavarantoimittajatyöpajoissamme oli mukana edustajia mm. Finnwatchista, SASKista, Planista, Kepasta ja Eettisen kaupan puolesta ry:stä.

Lokakuussa auditointipalveluyritys UL Responsible Sourcingin edustajat kertoivat tavarantoimittajillemme BSCI:n eettisen ohjeiston uudistuksista ja perehdyttivät heitä tyypillisen auditointi- eli tarkastuskäynnin tapahtumiin.

Yhteispohjoismainen vastuullisen hankinnan strategia päivitettiin

Tammikuussa pohjoismaisten alkoholimonopoliin toimitusjohtajat hyväksyivät yhdessä koordinoitun, päivitetyn vastuullisuusstrategian. Strategiset toimenpiteet keskittyvät kahteen osa-alueeseen: sosiaalisen- ja ympäristövastuun varmistamiseen hankintaketjussa.

Strategian perusteella yhdenmukaistimme edelleen sosiaaliseen vastuuseen liittyviä riskiarvioita sekä auditointien ja muiden seuranta-toimenpiteiden suunnittelua. Hyödynsimme yhteistä kehitystyötä muiden Pohjoismaisten alkoholimonopoliin kanssa luodaksemme yhtenäisen riskien arviointiprosessin (due diligence). Työistalla oli myös vakiintunut toimintatapa auditoinnin käynnistämiseksi sekä seuraamusmalli, mikäli auditoinnin kohteeksi valikoitunut tuottaja kieltäytyy auditoinnista.

Käynnistimme yhdessä muiden pohjoismaisten alkoholiyhtiöiden kanssa myös kohdennetun tutkimuksen hankintaketjun ympäristövaikutuksista. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa tehokkaimmat tavat vähentää toimintamme ympäristövaikutuksia.

Järjestimme BSCI:n vaatimuksiin ja prosesseihin liittyvää koulutusta omille tavarantoimittajillemme. Lisäksi kehitimme heille ja muille toimitusketjun jäsenille suunnatun Code of Conduct -verkkokoulutuksen, joka otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa. Koko toimitusketjuun vaikuttaminen myös koulutuksen kautta on oleellinen osa toimintatapaamme; osaamisen karttuessa myös tavarantoimittajien tulee osaltaan varmistaa sosiaalisen vastuullisuuden toteutuminen.

Vastuullisuus näkyy myös tuotevalikoimassa

Alkolla oli vuoden 2015 lopussa valikoimissaan noin 50 sertifioitua eettisen kaupan juomatuotetta ja yli 200 luomuviniä, -olutta ja -siideriä sekä väkevien juomien tuoteryhmässä noin 20 luomutuotetta.

Kaikki valikoimamme eettisen kaupan tuotteet ovat saaneet kansainvälisen sertifikaatin. Tällä hetkellä valikoimassa on tuotteita, joilla on Fair Trade-, Fair for life- tai For life-sertifointi. Näillä tuotteilla on yleisesti hyväksytty auditointijärjestelmä, mutta tuotteita ei ole auditoitu Alkon toimeksiannosta. Alkon valikoimissa eettisen kaupan tuotteita on ollut vuodesta 2007 lähtien.

Luonnonmukainen eli luomu-tuotantotapa on tullut jäädäkseen tuotteidemme raaka-aineiden viljelyyn. Sillä tavoitellaan mahdollisimman pieniä lopputuotteeseen jääviä vierasainejäämiä, mutta ennen kaikkea hyötyjä viljelysten ja niitä ympäröivän luonnon ympäristön parantuneen kunnon ja biodiversiteetin kannalta. Luomutuotannon kriteereihin viinintuotannossa liittyy myös esimerkiksi tavanomaista alempi sallittu sulfidimäärä lopputuotteessa. Luomumerkittyjen tuotteiden ohella Alkon valikoimassa on biodynaamisesti tuotettuja puna- ja valkoviinejä sekä samppanjaa. Biodynaaminen viljelymuoto on ollut erityisesti Ranskassa nouseva trendi, mutta joitain tuotteita hankimme myös Espanjasta, Italiasta, Itävallest ja Saksasta sekä Kalifornian osavaltiota.

Alkoholittomien juomien ryhmä jatkoi kasvuaan. Valikoimassamme oli vuoden lopussa noin 50 alkoholitonta olutta, siideriä, viiniä ja kuohuviiniä.

Myös oheistuotteiden valikoimassa kiinnitämme entistä enemmän huomiota vastuullisuusnäkökohtiin. Käytämme lahjapusseissa sekä kierrätettäviä että kierrätettyjä materiaaleja. Keväällä 2015 Alko uudisti myyjien työasut, ja vanhoista käyttämättömistä työasuista ja kankaista suunniteltiin Alkon valikoimiin erilaisia **oheistarvikkeita kierrätysmateriaaleista**: sokkomaistelupusseja, lahjapakkauksia ja -pusseja sekä kaksi erilaista kassamallia. Henkilöstön käytössä olleet asut kierrätimme nuorten työpajoihin uusiokäyttöä varten. Lahjoitimme vanhoja työvaatteita myös UFF:lle ja osasta valmistettiin öljyntorjuntamattoja.

"Riskimaista tulevien tuotteiden osuus on vajaan 10 prosentin Alkon myynnistä"

Case: Argentiinan CSR-matka

Paikan päällä Argentiinassa

Ryhmä pohjoismaisten alkoholimonopoli edustajia vieraili Argentiinan merkittävimmällä viinintuotantoalueella Mendozassa maaliskuun lopulla. Mukana oli myös pieni ryhmä alkolaisia. Suomen, Ruotsin, Norjan, Islannin ja Färsaarten alkoholimonopolit ovat tehneet yhteiset linjaukset toimitusketjun eettisistä toimintaperiaatteista ja sitoutuneet tekemään yhteistyötä niiden toteuttamiseksi. Matka oli osa tätä kehitysohjelmaa.

Matkan tarkoitus oli tavata paikallisia viinintuotannon asiantuntijoita, tuottajia ja järjestöjä ja kerätä lisää tietoa paikallisesta vastuullisuustyöstä jatkumona vuonna 2011 tehdylle Argentiinan-vierailulle. Neljä vuotta sitten monet paikallisista eivät olleet kuulleetkaan monista meille tärkeistä asioista, kuten kausityöntekijöiden oikeuksista. Tällä kertaa huomasimme, että sosiaalisen vastuun aiheet olivat jo tuttuja, ja yhtenä syynä tähän mainittiin nimenomaan monopoliyhtiöiden vaatimukset. Argentiinassa onkin tapahtunut viime vuosina paljon edistystä, ja lainsäädäntö tukee vastuullisia toimintatapoja. Osa viinitaluksista kertoi kannustavansa työntekijöitään opintoihin tai tarjoavansa lapsille ohjelmaa vanhempien työpäivän ajaksi. Ryhmän tapaamilla isoilla tuottajilla oli omat yritys vastuuhjelmansa, joihin he vakuuttivat sitoutuneensa.

Kaikesta tästä huolimatta tiiviimpään yhteistyöhön on tarvetta viinien koko tuotantoprosessissa, sillä tunnistettuja epäkohtia on vielä olemassa. Viinitaloilla tehtävä työ on kausiluontoista, joten vuokratyön käyttäminen on Argentiinassa yleistä. Työvoiman vuokraajat ovat velvollisia noudattamaan muun muassa minimipalkkaa koskevia lakeja. Osa henkilövuokraajista toimii kuitenkin lakien ulkopuolella. Toisaalta myös itsenäisesti tiloilta työtä etsivien, epävirallisten työntekijöiden oikeuksien toteutumista on vaikea valvoa.

Korruptio on yleinen haaste kaupalliselle toiminnalle Argentiinassa. Vierailujemme välillä tilanne oli kuitenkin muuttunut. Toisin kuin aiemmin, nyt usean organisaation edustajat puhuivat korruptiosta avoimesti. Tuottajat toivottavat läpinäkyvyyden ja toimialan eli argentiinalaisten viinintuottajien oman Code of Conductin tervetulleiksi, mutta on myös selvää, että korruptio-ongelmaan on puututtava maan ylimmältä tasolta, jotta siihen pystytään vaikuttamaan.

Argentiinan taloudellinen tilanne on hyvin haasteellinen, ja epäviralliset inflaatioluvut liikkuvat 30–40 prosentin vaiheilla. Muiden seikkojen ohella tämä vaikeuttaa huomattavasti nimenomaan viinin pienviljelijöiden asemaa, koska he eivät voi turvata varojaan dollaritaloituksella kuten isot yritykset tekevät.

Erityisesti maaseudulla on tunnistettu työttömien nuorten aikuisten väestöryhmä, joka ei ole koskaan nähnyt omien vanhempiensa käyvän töissä. Siksi työssäkäynnin arvostus ylipäättään on hyvin heikkoa. Tämä väestöryhmä elää sosiaaletuksien varassa ja tekee mahdollisesti ajoittain pimeää työtä. Kaupunkiseudulla tilanne on tyypillisesti parempi, mikä aiheuttaa maan sisäistä eriarvoistumista. Argentiinan julkinen koulujärjestelmä toimii hyvin, mutta maaseudun viljelyksillä kausityöläisten perheet eivät välttämättä läitä lapsiaan kouluun, joten lapset jäävät kokonaan järjestelmän ulottumattomiin.

Työntekijäliitot ovat vahvoja. Kaikkien käytyjen keskustelujen haastavin aihe oli kuitenkin pienten viininviljelijöiden kykenemättömyys kilpailla raaka-ainemarkkinoilla, joilla suuntaus on kohti toiminnan keskittymistä ja suuria yritysryppäitä.

Ilmastonmuutoksen myötä myös vesivarojen kestävä käyttö oli monen viinintuottajan mielessä. Mendozan alueella ilmastonmuutoksen paikalliset vaikutukset olivat yksi pääpuheenaiheista. Alue on täysin riippuvainen Andien vuoriston jäätiköiltä lähtöisin olevista vesivarannoista, ja viimeisten parin vuoden aikana ilmastonmuutos on alkanut vähentää jokien virtaamaa. Samaan aikaan Mendozan alueen väestö on kasvanut. Nämä tekijät yhdessä ovat nostaneet vesihallinnon kriittiseksi tekijäksi.

Pohjoismaisten alkoholimonopoli edustajien mukana Argentiinan viinibisnekseen tutustui myös Ethical Wine Trade -kampanjan edustajia, ruotsalaisyritysten vastuullisuutta tarkkaileva Swedwatch sekä Academy for Human Rights in Businessin Ruotsin-toimiston yritys vastuuasiantuntija Parul Sharma. Alko vieraillee kansainvälisesti yritys vastuun riskimaiksi arvioituissa maissa kerran vuodessa. Vuoden 2016 kohde on Etelä-Afrikka.

Ympäristöasiat

Pitkäjänteistä työtä ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Alkoholijuomien valmistuksesta, kuljetuksista, pakkauksista sekä Alkon myymälöiden toiminnasta aiheutuu ympäristövaikutuksia. Näistä merkittävin osa syntyy tuotteiden hankintaketjun eri vaiheissa. Alkolla ei ole omaa tuotantoa, vaan ostanne juomia sekä koti-, että ulkomaisilta tavarantoimittajilta.

Ympäristötyömme perustuu asetukseen alkoholiyhtiön toiminnasta (243/2000), Alkon strategiaan ja [ympäristöpolitiikkaan](#). Käytännön toimia ohjaavat sertifioidun ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän tavoitteet- ja vastuut. Raportoimme ympäristövaikutuksista Alkon internetsivuilla sekä vuosittain Alkon vuosikertomuksessa ja yhteiskuntavastuuraaportissa.

Ympäristöjärjestelmän avulla tunnistamme ja vähennämme haitallisia vaikutuksia sekä niistä aiheutuvia kustannuksia. Kaikki 351 myymälämme ovat, vuodesta 2011 alkaen, noudattaneet toiminnassaan kansainvälisen ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän toimintaperiaatteita. Alkole myönnettiin ISO 14001 -ympäristösertifikaatti vuonna 2014. Olemme mukana myös [Baltic Sea Action Groupin Elävä Itämeri -hankkeessa](#) hanapakkausten sisäpussien keräystä koskevalla sitoumuksella.

Luomutuotteiden valikoima on laaja

Ensimmäinen sertifioitu luomuviini tuli Alkoon vuonna 1994. Sen jälkeen luomun osuus on ollut tasaisessa kasvussa, ja tällä hetkellä valikoimassamme on yli 260 luomuksi sertifioitua tuotetta eri kategorioissa. Luonnonmukaisella eli luomu-tuotantotavalla tavoitellaan maataloudessa mahdollisimman pieniä lopputuotteeseen jääviä vierasainejäämiä, mutta ennen kaikkea hyötyjä viljelysten ja niitä ympäröivän luonnonympäristön parantuneen kunnon ja biodiversiteetin kannalta. Luomutuotannon kriteereihin viinintuotannossa liittyy myös matalampi sallittu sulfidimäärä lopputuotteessa.

Luomumerkittyjen tuotteiden lisäksi valikoimasta löytyy biodynaamisesti tuotettuja puna- ja valkoviinejä sekä samppanjaa.

Huomio toimitusketjun ympäristövaikutuksiin

Tekeillä olevan alkoholijuomien ympäristövaikutuksia selvittävän yhteispohjoismaisen tutkimuksen mukaan hankintaketjun suurimmat vaikutukset syntyvät alkoholijuomien raaka-aineiden, kuten rypäleiden ja viljan, viljelystä. Raaka-aineiden viljely aiheuttaa päästöjä, jotka lisäävät ilmaston lämpenemistä. Luonnon monimuotoisuuden väheneminen on myös yksi merkittävistä alkoholijuomien raaka-aineiden tuotannon seuraamuksista. Alkoholijuomien pakkaukset, erityisesti lasipakkaukset, sekä tuotteiden valmistuksen energiankulutus kuormittavat myös ympäristöä.

Ympäristöasiat ovat osa yhteispohjoismaista vastuullisen hankinnan toimintamallia. Yhteistyön tavoitteena on vähentää ja ehkäistä alkoholijuomien toimitusketjun ympäristövaikutuksia. Vuonna 2015 käynnistimme hankintaketjun ympäristövaikutuksia selvittävän tutkimuksen lisäksi kaksi ympäristöaiheista opinnäytetyötä. Hyödynnämme tutkimuksista saatavia tietoja mm. Alkon ympäristöpäämäärien ja -tavoitteiden päivittäisessä, sekä henkilökuntamme koulutuksissa. Tavoitteenamme on myös löytää uusia toimintatapoja ja välineitä hankintaketjumme ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Juomapakkausten kierrätys

Pullot ja tölkit kiertoon

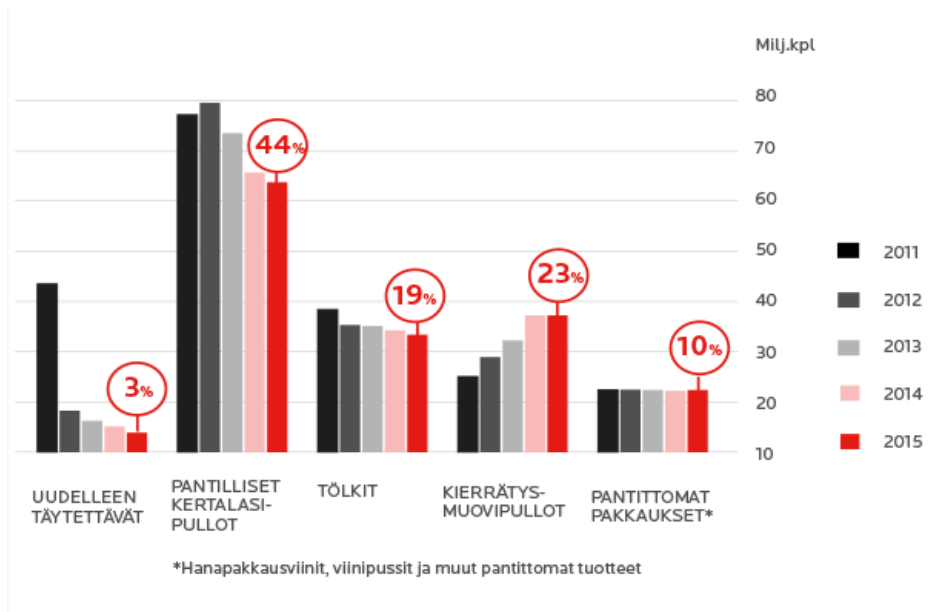
Myimme 2015 yli 138,2 miljoonaa kappaletta erilaisia alkoholijuomia sisältäviä pakkauksia.

- pantillisia kertakäyttöisiä lasipulloja 61,5 miljoonaa
- uudelleentäytettäviä lasipulloja 4,5 miljoonaa
- tölkkejä 26,8 miljoonaa
- pantillisia kierrätysmuovipulloja 31,2 miljoonaa
- hanapakkauksia 6,2 miljoonaa
- kartonkipakkauksia 3,2 miljoonaa
- pantittomia lasi- ja muovipulloja 4,8 miljoonaa.

Teemme tyhjien juomapakkausten kierrätyksessä yhteistyötä muiden kauppaketjujen kanssa. Valtaosa palautuspisteistä (310 kpl) oli vuoden 2015 lopussa ruokakauppojen tai ostoskeskusten yhteydessä sijaitsevia ns. yhteispalautuspisteitä, joihin asiakkaat voivat palauttaa kaikki pantilliset lasipullot, muovipullot ja tölkit. Lisäksi Alkolla oli 41 pelkästään oman myymälänsä yhteydessä sijaitsevaa palautuspistettä. Pantittomat lasipullot suositellaan palautettavan kunnallisiin lasinkeräyspisteisiin.

Alko on yksi Suomen Palautuspakkaus Oy:n (PALPA) omistajista ja Suomen Keräyslasiyhdistys ry:n jäsen. PALPA on jo useiden vuosien ajan vastannut pantillisten tölkkien ja muovipullojen kierrätysjärjestelmistä. Kevästä 2012 alkaen kertakäyttöisten lasipullojen kierrätysjärjestelmä on ollut Palpa Lasi Oy:n vastuulla.

Myydyt pakkaukset

Kuljetukset

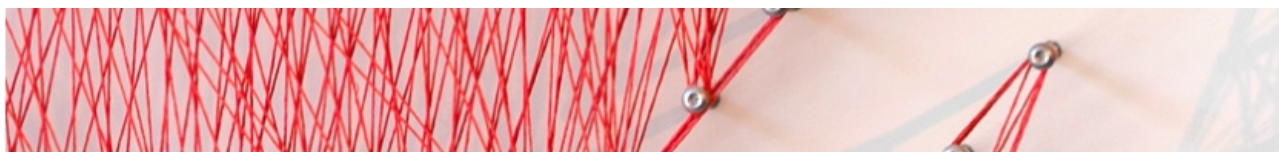
Kuljetuksia yhdistämällä vähemmän päästöjä

Alkolla ei ole omaa kuljetuskalustoa, vaan ostanne tuotteiden kuljetukset myymälöihin ulkopuolisilta kuljetusliikkeiltä. Teemme tiivistä kuljetusyhteistyötä tavarantoimittajiemme kanssa yhdistämällä samoihin myymälöihin meneviin kuormiin mahdollisimman paljon eri varastoista lähteviä toimituksia. Yhdistely tapahtuu kuljetusliikkeiden terminaaleissa. Järjestelyn avulla on mahdollista pienentää sekä kuljetuskustannuksia että kuljetusten ympäristövaikutuksia.

Seuraamme kuljetusten aiheuttamien CO₂-päästöjen määrää. Vuonna 2015 tuontikuljetusten CO₂-päästöt olivat 521 (547) tonnia ja kotimaan myymäläjakelukuljetusten päästöt 73 (88) tonnia. Luvut sisältävät Alkon keskusvaraston kautta myymälöihin toimitetut tuotteet, mutta eivät paluukuljetuksia myymälöistä. Päästöjen vähennys selittyy sillä, että Alkon keskusvaraston kautta kulkevien tuotteiden volyymi on pienentynyt.

Kahdella suurimmalla Alkon tuotteita Suomessa kuljettavalla yrityksellä on käytössä ympäristöjärjestelmä. Ulkomailta ostettuja, Alkon maahantuontipalvelua käyttäviä tuotteita kuljetti säännöllisesti neljä kuljetusyritystä, joilla kaikilla on käytössä ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä. Alkon keskusvarastopalvelut tuottaa Postin Vantaan logistiikkakeskus, jolla myös on ISO 14001 -sertifikaatti.

Jätteet, sähkö ja lämmitys

Ympäristötyötä myymälöissä

Tavoitteenamme on sijoittaa Alkon myymälät ja tilauspalvelupisteet keskeisille liikepaikoille muiden palveluiden läheisyyteen. Liiketilän valinnassa otamme huomioon muun muassa asiakkaiden tarpeet, myymälän sijainnin, logistiikan toimivuuden ja kiinteistön ympäristönäkökohdat. Arvostamme toimivaa jätehuoltoa, monipuolisia jätteiden kierrätysmahdollisuuksia, ympäristöystävällisiä lämmitysmuotoja ja energian talteenottomahdollisuuksia. Yhteinen pullonpalautus kiinteistön muiden toimijoiden kanssa katsotaan eduksi. Valtaosa myymälöistämme 329 (31.12.2015) sekä pääkonttori ja aluetoimistot toimivat vuokratiloissa. Alkon itse omistamissa liikehuoneistoissa toimii yhteensä 22 myymälää.

Yhden myymälän keskimääräinen pinta-ala on 296 (302 vuonna 2014) neliometriä. Myymälätilojen aiheuttamat välittömät ympäristövaikutukset koostuvat lämmön-, sähkön- sekä vedenkulutuksesta. Lämpö, vesi ja jätehuolto kuuluvat pääsääntöisesti toimitilojen vuokraan. Tästä syystä tarkkoja kulutustietoja ei ole kaikilta osin saatavilla.

Valaistus merkittävin osa energiankulutusta

Alkon myymälöiden, aluetoimistojen ja pääkonttorin arvioitu sähkön kokonaiskulutus oli vuonna 2015 noin 13 GWh (14,0 GWh 2014). Tarkkoja kulutustietoja ei ole saatavilla kaikista toimipisteistä, joten luku perustuu osittain arvioon. Vuonna 2015 tehdyn yrityksen energiakatselmuksen mukaan Alkon energian kokonaiskulutuksesta merkittävin osa syntyy myymälöiden sähkönkulutuksesta. Vuokratiloissa toimivissa myymälöissä sähköenergian ominaiskulutus on 126 kWh/m² ja Alkon omissa tiloissa toimivissa myymälöissä 134 kWh/m². Sähkön kokonaiskulutuksesta valtaosa, 93 %, syntyy myymälän valaistuksesta ja loput mm. kassojen ja kylmäkalusteiden kulutuksesta.

Vähennämme sähkön käyttöä mm. käyttämällä liiketunnistimia myymälän taustatiloissa, vaihtamalla spot-lamppuja led-valoiksi ja ohjeistamalla henkilökuntaa säästämään energiaa. Kaikkien myymälöidemme valomainokset on toteutettu led-tekniikalla ja myymälöitä uudistettaessa vaihdamme myös vanhat kohdevalot uusiin energiaa säästäviin led-valaisimiin. Seuraamme jatkuvasti led-tekniikan kehittymistä ja sen mahdollista hyödyntämistä myymälöiden valaistusratkaisuissa.

Turku Energialta ostamamme sähkö on tuotettu uusiutuvalla energialla. Sähkön alkuperä on varmennettu alkuperätakuulain määrittelemällä tavalla sertifikaatteja käyttäen.

Kehitimme vuonna 2015 sähkönkulutuksen seurantajärjestelmäämme. Tavoitteenamme on saada jatkossa tarkempia kohdekohtaisia sähkönkulutustietoja myymälöistämme. Seuranta tehostamalla, sekä energiaselvityksen kehitysideoita hyödyntämällä voimme saada säästöjä aikaan energiankulutuksessamme.

Suuri osa myymälöistämme lämmitetään kaukolämmöllä. Tarkkoja lämmitysenergian kulutustietoja ei ole tällä hetkellä saatavilla. Suosimme kiinteistöjemme lämmitys- ja jäähdytysratkaisuisa mahdollisuuksien mukaan myös uusiutuvia energialähteitä, kylmälaitteista vapautuvaa lauhdelämpöä sekä poistoilmaa liikehuoneistojen lattialämmityksessä.

Pahvi ja muovijäte hyötykäyttöön

Alkon pääkonttorissa, myymälöissä ja aluetoimistoissa noudatetaan oman jätelajitteluohjeistuksen lisäksi kuntakohtaisia ohjeita ja määräyksiä. Kaikki toimipisteemme on ohjeistettu lajittelemaan, säästämään energiaa ja hankkimaan ympäristöystävällisiä toimitustuotteita. Ongelmajätteiden käsittelyä varten on oma ympäristöohjeistuksensa, ja Alkon Alkoholintarkastuslaboratorio (ACL) toimittaa kaikki haitalliset kemikaalit Ekokem Oy:lle.

Jätehuolto kuuluu, ongelmajätteiden käsittelyä lukuun ottamatta, pääsääntöisesti myymälöiden vuokrasopimukseen. Myymälöissä syntyvä bio-, metalli-, lasi-, energia- ja paperijäte lajitellaan ja kierrätetään kiinteistön jätehuollon kautta. Toimitimme vuonna 2015 lähes 840 tonnia pahvijätettä, yli 108 tonnia lavamuovia ja yli 3000 kiloa hanapakkausten sisäpusseja hyötykäyttöön. Käytämme lavoja, koreja ja muita uudelleenkäytettäviä kuljetusapuvälineitä alkoholijuomien ja muiden Alkossa myytävien tuotteiden kuljetuksissa. Niistä valtaosa on pantillisia ja ne kiertävät lähes sataprosenttisesti. Kaikki toiminnasta syntyvä jätevesi menee kunnalliseen viemäriverkostoon.

Myymäläkalusteiden kierrätyksellä säästöjä aikaan

Myymälöiden ja toimistotilojen kalusteiden materiaalit valitaan siten, että ne ovat kestäviä, kierrätettäviä ja uudelleen käytettäviä. Myymälöiden saneeraus sekä kalustaminen hoidetaan keskitetysti. Tavoitteenamme on, että mahdollisimman suuri osa ylijääneistä kalusteista hyödynnetään joko omissa tai yhtiön ulkopuolisissa kohteissa. Vuonna 2015 pystyimme uudelleenkäyttämään keskimäärin n. 35 % hyllylevyistä, 35 % toimistokalusteista sekä 68 % varastohyllyistä. Olemme sitouttaneet myös kalustetoimittajamme hyödyntämään kierrätyskalusteita myymäläprojekteissa. Jos esimerkiksi myymälä muuttaa aikaisempaa pienempiin tiloihin, otetaan ylijäävät kalusteet talteen kalustajien varastoon ja ne hyödynnetään seuraavissa projekteissa.

Myymälät voivat ilmoittaa ylimääräiset, mutta käyttökelpoiset kalusteensa ja laitteensa myös Alkon sisäiseen KaLa-pörssiin. Pörssissä mm. ostoskärryt ja erilaiset hyllykalusteet etsivät uutta kotia. Huonokuntoiset ja tarpeettomat kalusteet ja laitteet palautetaan Alkon keskusvarastolle, mikäli niitä ei ole mahdollista kierrättää kiinteistön kautta. Varastolla romu lajitellaan kolmeen pääjakeeseen: metallijätteeseen, rakennusjätteeseen sekä ser-romuun. Nämä romutettavat kalusteet ja laitteet toimitetaan Kuusakoski Oy:lle jatkokäsittelyä varten.

"Sähkön kokonaiskulutuksesta valtaosa, 93 %, syntyy myymälän valaistuksesta ja loput mm. kassojen ja kylmäkalusteiden kulutuksesta."

Case: Alkolta odotetaan vastuullisuutta myös ympäristöasioissa

Alkon ympäristöjärjestelmä on ISO 14001 sertifioitu. Järjestelmän ulkoisesta auditoinnista vastaava johtava auditoija Joanna Westerholm kertoo haastattelussa ja havainnoistaan Alkon ympäristötyöstä ulkopuolisen auditoijan silmin.

Kuka olet ja mitä teet? Olen Joanna Westerholm ja toimin laatu – ja ympäristöjärjestelmien johtavana auditoijana Bureau Veritaksessa. Olen ollut Bureau Veritaksen palveluksessa 15 vuotta ja näiden vuosien aikana olen saanut tutustua lukuisiin eri toimialoihin, erityisesti vähittäiskaupan, logistiikan ja palvelun eri sektoreilla, toimiviin yrityksiin. Ympäristö – ja laatuasiat ovat aina olleet erityinen kiinnostuksen kohteeni ja kun näihin yhdistää liikkuvan ja vaihtelevan työskentelyn mielenkiintoisten organisaatioiden ja niiden henkilöstön parissa, niin siinä syy miksi päädyin juuri auditoijan työhön.

Mikä yritys Bureau Veritas on? Vuonna 1828 perustettu Bureau Veritas on maailman johtava testaus-, tarkastus- ja sertifiointipalveluja (TIC) tarjoava yritys. Toimintamme perustuu puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen ja kriteeristön arvioinnille asettaa usein ISO standardi, jonka vaatimusten täyttymistä arvioimme kolmannen osapuolen roolissa. Bureau Veritas Certification on sertifioinut Suomessa yli 750 laadun-, ympäristön- ja turvallisuuden hallintajärjestelmää eri teollisuuden aloilla sekä palvelusektorilla.

Mitä auditoijan työnkuvaan kuuluu? Asiakkaiden laatu- ja ympäristöjärjestelmien arviointi. Työssä parasta on se että saa paneutua erilaisten yritysten johtamiseen. Pahinta on jatkuva ”framillaoleminen” eli on ikäänkuin asiakkaan arvioitavana koko päivän.

Miten näet ympäristöasioiden tilan Suomessa ja muualla maailmalla? Suomessa yritysten ympäristöongelmat ovat helpompia kuin useimmissa muissa Euroopan maissa, puhumattakaan Afrikasta tai Aasiasta. Meillä sähkönjakelu ja jätehuolto toimii ja vettäkin riittää. Myös ympäristöjärjestelmässä yleisesti tarkkailtavien asioiden kuten energiankulutuksen mittaaminen on Suomessa luotettavaa ja täsmällistä.

Mitä hyötyä ISO 14001 -sertifikaatista on yrityksille? Se luo raamit ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation johtamiseen. Ympäristöasioiden hyvä hallinta ei ole ristiriidassa yrityksen taloudellisen menestyksen kanssa, vaan tehokkuus ympäristöasioissa kuten energiakulutuksessa edesauttaa myös toiminnan tehokkuutta ja kannattavuutta.

Auttaako järjestelmä oikeasti kehittämään yritysten toimintaa parempaan suuntaan? Jokaisella yrityksellä on omat ympäristönäkökohtansa. Niitä ei saa eikä tarvitse keinotekoisesti suurennella kun luodaan ISO 14001 järjestelmää. Jokaiselle yrityksellä on mahdollisuus pieneltä osaltaan ”parantaa maailmaa”. Olennaista on että ympäristöjärjestelmää saa yrityksen toimimaan ja löytämään entistä järkevämpiä tapoja toteuttaa omia prosessejaan ja huomioimaan tuotteidensa koko elinkaari raaka-aineiden hankinnasta valmiiden tuotteiden loppusijoitukseen saakka.

Miksi palveluyrityksen, kuten Alkon, kannattaa sertifioida oma järjestelmänsä? Osoittaakseen oman toimintansa jatkuva parantaminen ja saadakseen toiminnastaan objektiivisen arvion. Sertifioitu järjestelmä on aina myös viesti asiakaskunnalle; riippumaton osapuoli on todentanut vaatimusten täyttymisen.

Miten näet Alkon roolin ympäristöasioiden osalta – valtionyhtiönä ja erityisyhtiönä? Odotetaanko Alkolta enemmän kuin

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

Vastuullinen toimitusketju > Ympäristöasiat > Case: Alkolta odotetaan vastuullisuutta myös ympäristöasioissa

Muita? Alko on osa suomalaista sielunmaisemaa. Suomalaiselle kuluttajalle on jo vuosisatoja ollut tärkeää käyttää arktisissa oloissa luonnonvaroja tehokkaasti, tuhlaamatta. Siksi myös nykypäivän kuluttaja odottaa Alkolta vastuullista toimintaa ympäristön suhteen. Alkosta tulee mieleen hyvä laatu ja täsmällisyys kaikessa toiminnassa. Hyvä ympäristöasioiden hoito on sellaista, johon suomalainen otaksuu Alkolla olevan varaa jopa enemmän kuin useimmilla kovemman kilpailutilanteen kanssa painivalla yhtiöllä.

Mitä Alkon ympäristöasioiden tila näyttää ulkopuolisen silmin? Alkon ympäristöjärjestelmä on hyvällä tasolla. Alko on tehnyt mittavaa ympäristötyötä jo ennen sertifiointia ja se näkyy järjestelmässä. Erityisen positiivisena asiana auditointikiirroksilla on näkynyt henkilöstön luja sitoutuminen ympäristöjärjestelmään ja tarkka ohjeistuksen seuraaminen.

Mitä voimme tehdä vielä paremmin? Kun sertifioitu ympäristöjärjestelmä on Alkolla vielä suhteellisen nuori, niin mielestäni Alkon tulisi keskittyä oman toiminnan kehittämisessä ympäristöjohtamisen menettelyjen ja ympäristötavoitteiden mittareiden edelleen kehittämiseen ja tarkentamiseen esim. kuljetuslogistiikka, sähkönsäästö sekä johdonkatselmusmenettelyt.

Sidosryhmien tarpeiden ja odotusten ymmärtäminen ovat tärkeässä roolissa myös uudessa ISO14001:2015 standardissa. Tähän linkittyvät olennaisesti Alkolla mm. hankintaketjun teemat ja yhteiskumppaneiden kanssa tehtävä yhteistyö.

"Organisaation on parannettava jatkuvasti ympäristöjärjestelmän soveltuvuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta ympäristönsuojelun tason parantamiseksi." Jatkuva parantaminen on ISO14001 standardin ydin, johon Alko on antanut auditoinneissa näyttöä ja sitoutunut ympäristötavoitteissaan myös tulevina vuosina.

Kannustan jatkamaan henkilöstön koulutusta ja sisäistä viestintää. Lyhyetkin jatkuvat tietoiskut voivat motivoida ympäristöjärjestelmän jatkuvaan parantamiseen ja edelleen koko henkilöstön siihen osallistamiseen.

"Organisaation on parannettava jatkuvasti ympäristöjärjestelmän soveltuvuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta ympäristönsuojelun tason parantamiseksi."

– JOANNA WESTERHOLM

Case: Alkon asiakkaat yhä ympäristötietoisempia

Yhä useampi asiakas on kiinnostunut alkoholijuomien ympäristöystävällisyydestä ja tuotteiden ympäristövaikutuksista. Moni tietää esimerkiksi Alkon muovipussien olevan kierrätetystä muovista ja, että valikoimasta löytyy kassien lisäksi myös muita kierrätetyistä materiaaleista valmistettuja tuotteita. Aihe myös puhututtaa myymälässä ja henkilökunnalle esitetään kysymyksiä mm. juomapakkausten, kuten hanapakkausten ja tetrojen kierrätyksestä, tuotekuljetusten ympäristöhaitoista ja tuotteiden hiilijalanjäljestä. Päivittäin kysellään myös luomu- ja Reilun kaupan tuotteista, ja toisinaan Alkolta pyydetään selitystä siitä, miten Alko takaa tuotteiden luonnonmukaisuuden ja reilun. Osalle asiakkaita on tärkeää, että myös sesonkituotteista, kuten glögeistä, löytyy luomuvaihtoehto, Maarit toteaa.

Monipuolisempaa tietoa myymälöiden ja tuotteiden ympäristövaikutuksista

Koska Alkossa kiinnitetään paljon huomiota ympäristöasioihin, voisi niistä Maaritin mielestä myös kertoa asiakkaille nykyistä enemmän ja monipuolisemmin. Yhteisiä ympäristöarvoja halutaan tehdä näkyväksi myymälän arjessa. Jokainen tekee pieniä ympäristötekoja päivittäin kierrättämällä esimerkiksi pahvit, paperit, muovit, lasit, pullot ja jopa työvaatteet. Yhteistyö eri sidosryhmien, esim. kauppakumppanin, kanssa myös ympäristökäytäntöjen osalta on tärkeää ja siihen kannattaisi jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Moni Alkon asiakas tietää mitä etsii sekä osaa usein hakea tietoa myös itsenäisesti. Sosiaalinen media tavoittaa suuren osan Alkon asiakkaista ja kiinnostuneet voivat lukea aiheeseen liittyvää lisätietoa myös esimerkiksi alko.fi-sivustolta. Toisaalta kaikki eivät ole "somessa" joten näitä asiakasryhmiä voisi tavoitella perinteisempiä kanavia pitkin. Esimerkiksi Etiketti-lehden ympäristöaiheinen teemanumero koskettaisi ja saavuttaisi paitsi henkilöstön myös asiakkaat, Maarit ehdottaa. Koska ympäristöön liittyvää tietoa on eri kanavissa valtavasti, voi joskus olla vaikeaa poimia ne kaikista oleellimmat asiat. Tärkeää on henkilökunnan tietoisuus, osaamisen kehittäminen ja myymälän toimiminen ohjeistuksen mukaisesti. Minusta tärkeintä on miettiä, kuinka *juuri minä voın omalla toiminnallani vaikuttaa asioihin juuri tänään* – Maarit toteaa.

Maarit tuli töihin Alkoon kausimyyjäksi vuonna 2007 ja nykyisin hän työskentelee Jyväskylän Keljon kauppakeskuksen myymälässä. Maarit on opiskellut työn ohessa mm. kulttuuripolitiikkaa ja matkailualaa ja tällä hetkellä hän opiskelee kuvataideopettajaksi Lapin yliopistossa.

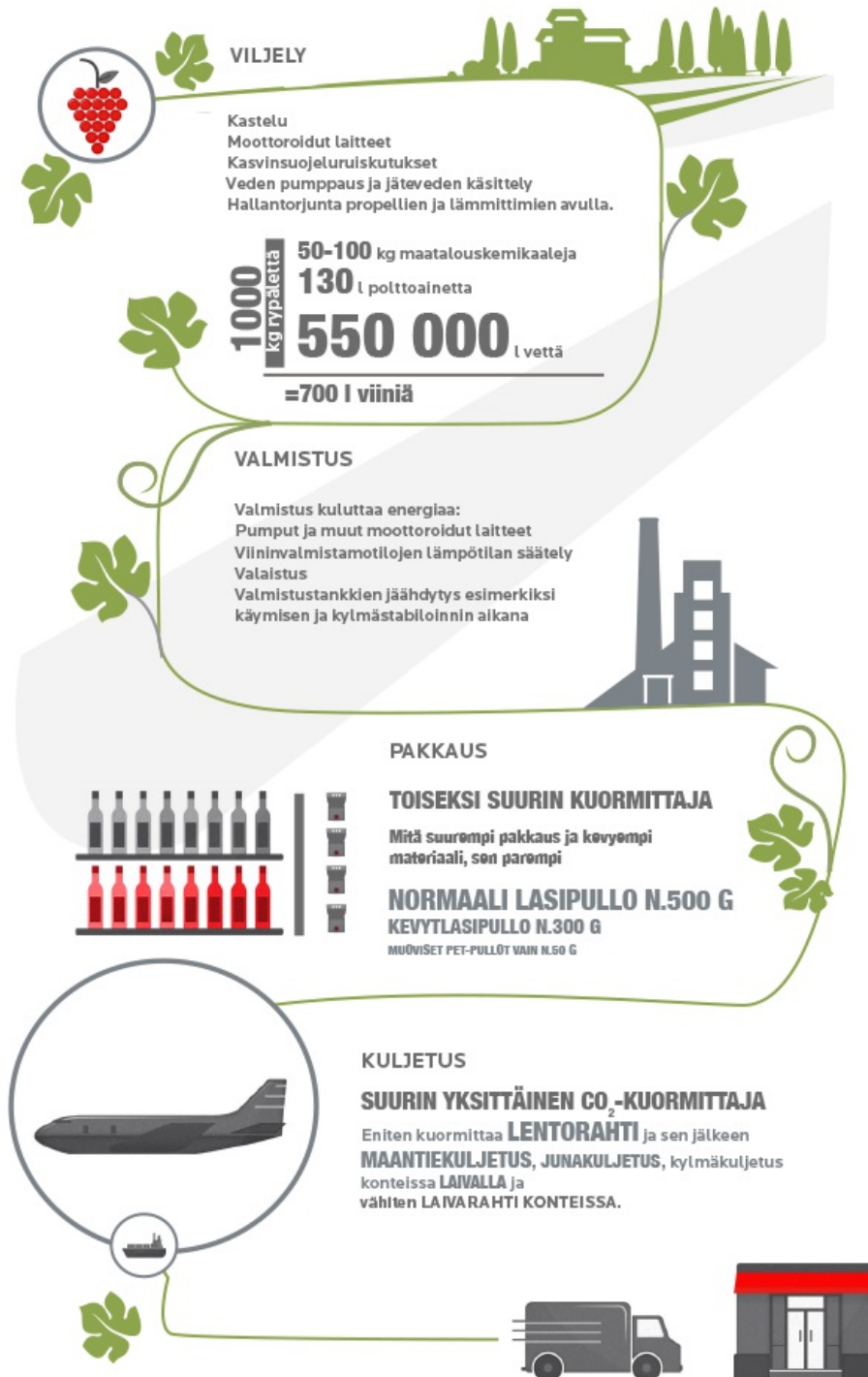

"Yhteisiä ympäristöarvoja halutaan tehdä näkyväksi myymälän arjessa."

Case: Viinintuotannon ympäristövaikutukset

Alkossa tutkitaan: Viinintuotannon ympäristövaikutukset

Alkon tuoteviestintäpäälikkö Taina Vilkuna palkittiin syyskuussa 2015 Master of Wine -tittelillä vasta kolmantena suomalaisena. Tutkinto myönnetään syvällisestä viinialan tuntemuksesta. Tutkinnon osana suoritettava teorialentti koostuu viininviljelyä, viinin valmistusta ja viiniliiketoimintaa käsittelevistä kysymyksistä, ja se kestää peräti viisi päivää. Vilkuna on opinnoissaan perehtynyt myös viinintuotannon ympäristövaikutuksiin. ”Asiakkaat ovat koko ajan kiinnostuneempia ostamiensa tuotteiden ympäristövaikutuksista. Valittavasti yksiselitteistä vastausta esimerkiksi eri viinityyppien vaikutuksista ympäristöön on vielä mahdotonta antaa. Suuntaviivoja toki löytyy, ja ajan mittaan olen koonnut tietoa yhteen”, Taina Vilkuna kertoo.

”Viinirypäletonnin tuotanto vaatii noin 50–100 kg maatalouskemikaaleja, 130 litraa polttoainetta sekä 550 000 litraa vettä. Tonnista rypäleitä saadaan viiniä noin 7 hehtolitraa. Merkittävä osa viininviljelyn ympäristövaikutuksia on suhteellisen suuri hiilijalanjälki. Koko maailman viinivalmistuksen ja kuljetuksen yhteinen hiilijalanjälki vastaa noin miljoonan auton vuosittaista polttoainekulutusta. Se on noin 0,08 % kaikista kasvihuonekaasupäästöistä maailmassa vuodessa”, sanoo Vilkuna.

Viinitarhoilla kuluu energiaa ja syntyy kasvihuonekaasuja monessa eri vaiheessa. Traktorit ja muut viinitarhoilla käytetyt moottoroidut laitteet kuluttavat polttoainetta. Polttoaineen laatu – diesel tai biodiesel – ja määrä sekä aurinkoenergian

hyödyntäminen vaikuttavat kokonaiskuormitukseen.

Viljelyssä käytettävien kemikaalien levitys vaikuttaa hiilidioksidipäästöihin kahdella tavalla: sekä niiden valmistukseen että levitykseen kuluneen energian kautta.

Kasteluveden pumppaus ja jäteveden käsittely, hallantorjunta esim. propellien tai lämmittimien avulla, viinivalmistamotilojen jäähdytys tai lämmitys kulloisenkin tarpeen mukaan, valaistus ja itse viinin siirtämiseen käytettävät pumput ja valmistustankkien jäähdytys käymisen ja kylmästabiloinnin aikana vaativat energiaa.

Mielenkiintoinen, pieni yksityiskohta on käymisessä vapautuvan hiilidioksidin hyötykäyttö joissain viinitaloissa: se otetaan talteen ja käytetään suojakaasuna hapettumisen ehkäisemiseksi viinin valmistusprosessin aikana. Hiilidioksidi ei ilmaan vapautuessaankaan kasvata päästöjä, koska se on kasvukaudella imeytynyt ilmakehästä fotosynteesissä rypäleisiin.

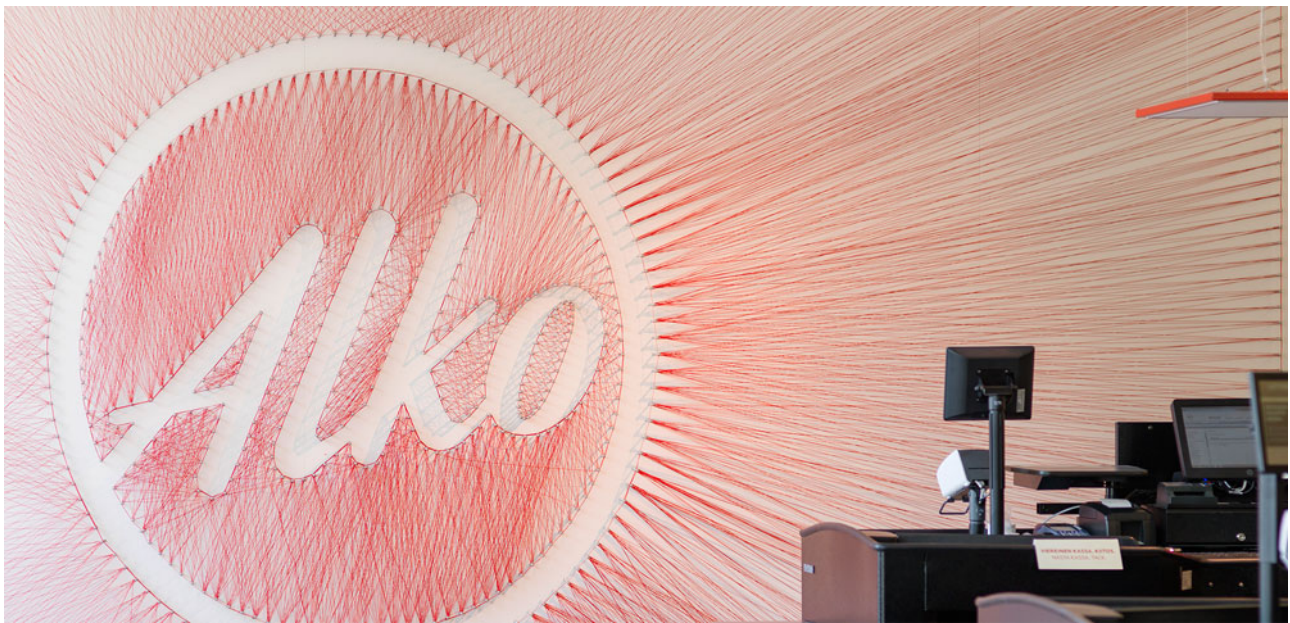
Suurin yksittäinen kuormittaja on kuljetus. Eniten kuormittaa lentorahti, ja sen jälkeen suuruusjärjestyksessä maantiekuljetus, junakuljetus, kylmäkuljetus konteissa laivalla ja laivarahti jäähdyttämättömissä konteissa. Kuten monissa muissakin tuotteissa, suhteessa kuormittavimmat ovat kuitenkin ne viimeiset kilometrit, jotka asiakas usein taittaa yksityisautolla kotinsa.

Hiilidioksidipäästöjä olisi helpointa vähentää muuttamalla viinien pakkaus- ja rahtaustapoja. Rahtaus laivalla isoissa 25 000 litran flexitankeissa – jotka ovat kuin erittäin suuria bag-in-boxeja, eli viinilaatikoita – ja pullotus/pakkaus vasta määränpäässä aiheuttavat pienimmät päästöt. Lasipulloja käytettäessä kuormitusta voitaisiin kuitenkin pienentää keventämällä pulloa normaalista 500 grammasta kevyimpään, eli noin 300 gramman lasipulloon. Muoviset PET-pullot ovat kaikkein kevyimpiä, vain n. 50 grammaa. Hanapakkauslavallinen painaa alle kolmasosan verrattuna samaan määrään lasipulloihin pakattua viiniä. Yleistäen voi sanoa, että mitä suurempi pakkauskoko, sen pienempi hiilijalanjälki.

Viinien luomu- tai biodynaaminen viljely ei automaattisesti tarkoita pienempää hiilijalanjälkeä, mutta niillä tavoitellaan muita positiivisia ympäristövaikutuksia välttämään lähiympäristöön ja ekosysteemiin sekä esimerkiksi viljelyksiä ympäröivän yhteisön käyttämän talousveden laatuun. Synteettisten tuholaistorjunta-aineiden ja muiden kemikaalien pois jättämisen seurauksena polttoainetta, yleensä dieselä, kuluu kuitenkin enemmän, jos maata muokataan mekaanisesti eikä siirrytä moottoreista hevosiin. Prosesseissa on myös oltava tarkkana. Jos luomuviljelyssä käytettäviä komposteja ei hoideta asianmukaisesti, niistä voi päästä hiilidioksidia paljon pahempaa kasvihuonekaasumetaania ilmakehään.

Vuoden 2016 aikana Alkossa tehdään lisää tutkimustyötä viinin ja muiden juomien tuotannon ympäristövaikutusten yhä paremmaksi ymmärtämiseksi. Tavoitteena on saada hankintaorganisaation käyttöön tietoa, jota pystytään hyödyntämään ostoprosessin aikana.

Hallinnointi

Hallinnointi

Alko Oy:n hallinnointiperiaatteet

Yhtiökokous ja hallintoneuvosto

Hallitus

Johtoryhmä

Etuudet, palkkiot ja palkitseminen

Valvonta, riskienhallinta ja tarkastus

Alko Oy:n hallinnointiperiaatteet

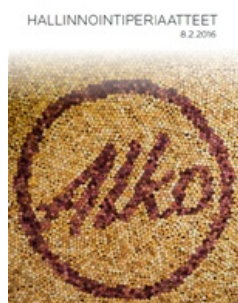

Alko Oy on valtion omistama osakeyhtiö. Alko Oy:n toiminnan perustana ovat alkoholilaki (1143/1994), asetus alkoholiyhtiön toiminnasta (243/2000), osakeyhtiölaki ja yhtiöjärjestys.

Alkoholilain mukaan Alko Oy:n tehtävänä on huolehtia sille eräin poikkeuksin yksinoikeudeksi säädetystä alkoholijuomien vähittäismyynnistä siten, että tavoitteena on alkoholin kulutuksesta aiheutuvien haittojen ehkäiseminen.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alko Oy:n omistajaohjauksesta ja valvonnasta Alko Oy:lle laissa määritellyn erityistehtävän vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriö noudattaa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annettua lakia (1368/2007) ja tekee yhteistyötä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston kanssa.

Alkon 2.6.2014 hyväksyttyihin hallinnointiperiaatteisiin ei ole kirjattu uuden GRI G4 -raportointiohjeen mukaisia hallinnointiin liittyviä vaateita. Osa näistä lisäselvityksistä on yhteiskuntavastuuraaportissamme kunkin aiheen kohdalla (esim. sosiaalisen vastuun asiat), osa on GRI-indeksiluettelossa sekä erillisessä G4-selvityksessä.

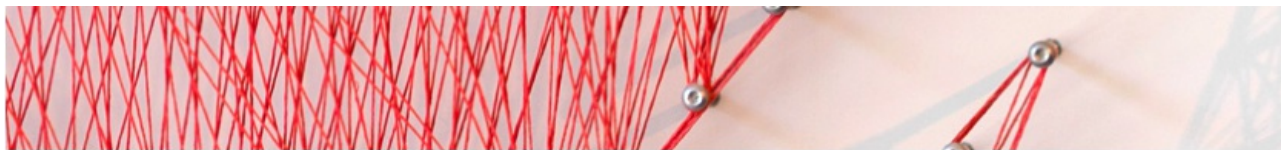
Alkon hallinnointiperiaatteet 2015

Organisaatio

Yhtiökokous ja hallintoneuvosto

Yhtiökokous

Alko Oy:n varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää yhtiökokousedustajan. Yhtiökokous päättää osakeyhtiölain mukaan sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta, vastuuvapaudesta, hallintoneuvoston jäsenten palkkioista, hallituksen jäsenten valinnasta ja palkkioista, tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista sekä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Alko Oy:n hallitus päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Kokouskutsu ja asialista toimitetaan viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta.

Hallintoneuvosto

Alkon hallintoneuvostossa on kaksitoista jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto nimeää myös puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallintoneuvoston tehtävät on määrätty alkoholilaissa ja Alkon yhtiöjärjestyksessä.

Hallintoneuvoston tehtäviä ovat:

- valvoa, että yhtiön asioita ja hallintoa hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan kannattavuutta silmällä pitäen ja että lakia ja yhtiöjärjestyksen määräyksiä sekä yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudatetaan
- antaa hallitukselle ohjeita laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä asioissa
- seurata alkoholilajien kehitystä sekä kotimaassa että ulkomailla ja antaa tämän perusteella yleisiä ohjeita alkoholiyhtiön toiminnan kehittämiseksi
- vahvistaa alkoholiyhtiöstä annetun asetuksen 1§:n (243/2000) mukainen toimintasuunnitelma alkoholihaittojen ehkäisemiseksi
- antaa alkoholilain 36 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kertomus yhtiön vähittäismyyntin kehityksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin yhtiö on ryhtynyt alkoholilain edellyttämällä tavalla ja
- antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa yhtiön tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen johdosta.

Alkon hallintoneuvostoon kaudella 2012–2015 kuuluivat puheenjohtaja Sari Sarkomaa, varapuheenjohtaja Eila Tiainen sekä jäsenet Timo Heinonen 7.3.2013 asti, Anne Holmlund, Reijo Hongisto, Arja Juvonen, Saara Karhu, Pauli Kiuru 7.3.2013 alkaen, Mats Nylund, Heli Paasio, Leena Rauhala, Markku Rossi ja Simo Rundgren. Sosiaali- ja terveysministeriötä hallintoneuvostossa edustaa johtaja Kari Paaso. Sosiaali- ja terveysministeriön edustuksesta yhtiön hallintoneuvostossa säädetään alkoholilain 38 §:ssä. Hallintoneuvosto kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa.

Alkon hallintoneuvosto kaudelle 2016-2019 on julkaistu alko.fi -sivuilla ja luettavissa [Alkon hallinnointiperiaatteista](#). 1.1.2016.

Hallitus

Harri Sailas

s. 1951

hallituksen puheenjohtaja ekonomi
hallituksessa vuodesta 2014

Luottamustoimet:

Helsingin Diakonissalaitoksen säätö, hallintoneuvoston jäsen (2015-)
Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön valtuuskunta, varapuheenjohtaja (2014-)
Työeläkevuottajat TELA, hallituksen puheenjohtaja (2008-)

Kirsi Varhila

s. 1961

hallituksen varapuheenjohtaja
valtiotieteiden maisteri
yljohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
hallituksessa vuodesta 2014

Luottamustoimet:

Huoltovarmuuskeskus, hallituksen jäsen (2014-)

Sari Aalto-Matturi

s. 1966

hallituksen jäsen valtiotieteen lisensiaatti
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n toiminnanjohtaja
hallituksessa vuodesta 2012

Luottamustoimet:

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry,
varapuheenjohtaja (2015-),
jäsen (2012-)
A-klinikkasäätiö, valtuuskunnan jäsen (2013-)
Sosiaalipedagogiikan säätiö, hallituksen jäsen (2012-)

Juhani Eskola

s. 1951

hallituksen jäsen
lääketieteen ja kirurgian tohtori
Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen pääjohtaja
hallituksessa vuodesta 2015

Luottamustoimet:

International Vaccine Institute, hallituksen jäsen (2009-)

Leila Kostiainen

s. 1950

hallituksen jäsen oikeustieteen kandidaatti hallituksessa vuodesta 2012

Luottamustoimet:

Väinö Tannerin säätiö, hallituksen jäsen (2009-)
Lexman Oy, hallituksen jäsen (1995-)

Kuisma Niemelä

s. 1958

hallituksen jäsen
filosofian maisteri, KTT h.c. hallituksessa vuodesta 2014

Luottamustoimet:

Oriola KD Oyj, hallituksen jäsen (2014-)
Joutsen Finland Oy, hallituksen jäsen (2014-)
Puls Nutrition Oy, hallituksen puheenjohtaja (2014-)
Partiosäätiö - Scoutstiftelsen rs, hallintoneuvoston jäsen (2013-)
Huoltovarmuusneuvosto, jäsen (2010-)

Jarmo Väisänen

s. 1951

hallituksen jäsen valtiotieteen lisensiaatti
finanssineuvos, valtioneuvoston kanslia
hallituksessa vuodesta 2014

Luottamustoimet:

Finrail Oy, hallituksen jäsen (2015-)
Suomen Erillisverkot Oy, hallituksen puheenjohtaja (2011-)
Gasum Oy, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja (2010-)

Henkilöstön edustaja

Riina Väntsi

s. 1973

Alkoholilalan Toimihenkilöt ry:n puheenjohtaja

Henkilöstön edustaja

Mikko Eronen

s. 1978

Alkoholikaupan Ammattiliitto ALV ry:n vt. puheenjohtaja, varapuheenjohtaja

Hallitus

Yhtiökokous valitsee hallitukseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kolmesta kuuteen jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi kestää valitsemista ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Kokouksiin osallistuu kaksi henkilöstön edustajaa. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtajan kutsusta.

Hallituksen työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä.

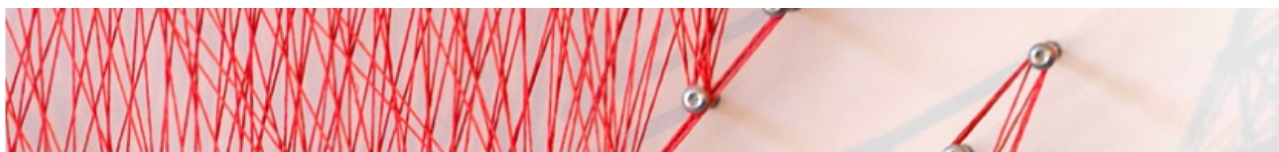
Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat mm.

- hoitaa yhtiötä yhtiökokouksen päätösten, osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti
- hoitaa yhtiötä alkoholisäädösten mukaisesti vahvistaa yhtiön strategia
- hyväksyä vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti sekä valvoa niiden toteutumista
- hyväksyä merkittävät investoinnit sekä kiinteistöosakkeiden hankinnat ja myynnit
- vahvistaa sisäisen valvonnan periaatteet ja valvoa niiden toteuttamista ja valvonnan riittävyyttä
- vahvistaa riskienhallinnan periaatteet
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaohje ja vuosisuunnitelma
- seurata tilintarkastajien riippumattomuutta ja toimintaa
- valmistella tilintarkastajien valintaa koskeva esitys yhtiökokoukselle
- käsitellä ja hyväksyä osavuosikatsaukset, toimintakertomus ja tilinpäätös
- päättää yhtiön organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut johtoryhmän jäsenet
- päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkka ym. työsuhte-etuuksista
- päättää johdon ja henkilöstön kannustinjärjestelmästä
- päättää henkilöstöpolitiikan strategiset linjaukset osana yhtiön strategiaa
- käsitellä yhtiön henkilöstötutkimusten tulokset
- vahvistaa yhtiön hallinnointiperiaatteet, hallituksen työjärjestys ja valiokuntien työjärjestykset sekä tarkistaa niiden sisältö vuosittain
- käsitellä hallituksen valiokuntien raportit
- käsitellä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan esittämät asiat
- käsitellä viranomaisvalvontaan liittyvät asiat.

Yhtiökokous valitsi 27.4.2015 Alkon hallituksen puheenjohtajaksi Harri Sailaksen, varapuheenjohtajaksi Kirsi Varhila ja jäseniksi Sari Aalto-Matturin, Juhani Eskolan, Leila Kostiaisen, Kuisma Niemelän ja Jarmo Väisänen. Hallituksen kokouksiin ilman äänioikeutta osallistuvat henkilöstön edustajat Riina Väntsi ja Marko Säkkinen 14.9.2015 asti ja Mikko Eronen 15.9.2015 alkaen.

Hallitus kokoontuu noin kymmenen kertaa vuodessa. Hallitus arvioi vuosittain toimintansa tehokkuutta ja menettelytapoja sekä onnistumista tehtävässään. Hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Kirsi Varhila on virkasuhteessa sosiaali- ja terveysministeriöön ja Jarmo Väisänen valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Toimitusjohtaja Hille Korhonen, talousjohtaja Anton Westermarck ja hallituksen sihteerinä viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho 31.8.2015 asti ja yhtiölakimies Jonna Björklund 1.9.2015 alkaen osallistuvat hallituksen kokouksiin.

Valiokunnat

Hallituksen valiokunnat

Alko Oy:n hallituksella on kolme valiokuntaa: tarkastus-, henkilöstö- sekä alkoholipoliittinen valiokunta. Hallitus nimittää valiokuntien puheenjohtajan ja jäsenet. Hallitus on vahvistanut kaikille valiokunnille työjärjestykset, jotka sisältävät valiokuntien keskeiset tehtävät ja periaatteet.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa yhtiön hallitusta sille kuuluvien valvontatehtävien hoitamisessa.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- valvoa taloudellista raportointiprosessia
- arvioida sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan riittävyyttä ja toimivuutta
- valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa
- käsitellä ja arvioida tilintarkastukseen ja tilintarkastajiin liittyvät asiat
- valvoa lakien, määräysten ja muiden säännösten noudattamista.

Valiokunta koostuu vähintään kolmesta ja enintään viidestä hallituksen jäsenestä. Puheenjohtajalla tulee olla riittävä laskentatoimen tuntemus. Toimitusjohtaja ja talousjohtaja toimivat valiokunnan esittelijöinä ja tarkastusjohtaja valiokunnan sihteerinä.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Kuisma Niemelä, jäsenet Leila Kostainen ja Jarmo Väisänen, esittelijät Hille Korhonen ja Anton Westermarck sekä sihteerinä Heli Riivari.

Henkilöstövaliokunta

Henkilöstövaliokunnan tehtävänä on hallitusta avustaa valvoa ja valmistella yhtiön henkilöstöpolitiikkaa ja -käytäntöä, organisaation kehittämistä sekä lisäksi avustaa hallitusta kaikissa palkitsemisjärjestelmiin ja työsuhteisiin liittyvissä tehtävissä. Valiokunta koostuu kolmesta hallituksen jäsenestä. Yhtiön toimitusjohtaja toimii valiokunnan esittelijänä ja henkilöstöjohtaja sihteerinä. Henkilöstövaliokunta kokoontuu noin kuusi kertaa vuodessa.

Henkilöstövaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Harri Saikola, jäsenet Leila Kostainen ja Jarmo Väisänen. Valiokunnan esittelijänä toimii Hille Korhonen ja sihteerinä Tytti Bergman.

Alkoholipoliittinen valiokunta

Alkoholipoliittisen valiokunnan tehtävänä on avustaa ja tukea yhtiön hallitusta neuvoo-antavana toimijana alkoholilain ja -asetuksen mukaisissa sosiaali- ja terveyspoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Valiokunta koostuu kolmesta-neljästä hallituksen jäsenestä. Lisäksi valiokunnan kokouksiin osallistuu tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntija. Yhtiön toimitusjohtaja toimii valiokunnan esittelijänä ja viestintä- ja vastuullisuusjohtaja toimii valiokunnan sihteerinä. Alkoholipoliittinen valiokunta kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa.

Alkoholipoliittiseen valiokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Kirsi Varhila, jäsenet Sari Aalto-Matturi, Juhani Eskola ja Kuisma Niemelä sekä kutsuttaessa asiantuntijana Ismo Tuominen (STM). Valiokunnan esittelijänä toimii Hille Korhonen sekä sihteerinä Maritta Iso-Aho.

G4-selvitys

Yritysvastuun raportointi GRI-ohjeiston mukaisesti

Hallinnointi

G4-35 Vastuunjako

Yritysvastuuasioiden käsittely hallituksessa

- Alko Oy:n varsinainen yhtiökokous, valtion edustajana perhe- ja peruspalveluministeri, valitsee yhtiön hallitukseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä kolmesta kuuteen jäsentä. Hallituksen kokoonpanossa painotetaan yhtiön eritysasemaa monopoliyhtiönä ja yhtiön vastuullisuustehtävää erityisesti alkoholipoliittisen vastuun näkökulmasta.
- Vuonna 2015 hallituksen kokouksissa on käsitelty ja hyväksytty mm. seuraavat asiakokonaisuudet
 - yhtiön strategia. Yhtenä strategian neljästä painopistealueesta on tavoite olla Vastuullinen toimija yhteiskunnassa.
 - budjetti ja toimintasuunnitelma. Seuraavan vuoden vastuullisuushankkeet ja projektit esitetään vähintään yllätasolla.
 - keskeisimmät henkilöstöasiat.
 - yhtiön alkoholipoliittiset hankkeet ja niiden seuranta.
 - yhteiskuntavastuuraaportin sisältö ja periaatteet

G4-37 Sidosryhmien konsultointi

Sidosryhmien ja hallituksen välinen keskusteluprosessi yritysvastuuasioissa

- Alko Oy:n hallintoneuvostossa on kaksitoista jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston on yksi tärkeimmistä sidosryhmistä. Hallintoneuvoston tehtävänä on mm.
 - valvoa, että yhtiön asioita ja hallintoa hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan kannattavuutta silmällä pitäen ja että lakia ja yhtiöjärjestyksen määräyksiä sekä yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudatetaan
 - antaa hallitukselle ohjeita laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä asioissa
 - seurata alkoholiolojen kehitystä sekä kotimaassa että ulkomailla ja antaa tämän perusteella yleisiä ohjeita alkoholiyhtiön toiminnan kehittämiseksi
 - vahvistaa alkoholiyhtiöstä annetun asetuksen 1§:n (243/2000) mukainen toimintasuunnitelma alkoholihaittojen ehkäisemiseksi
 - antaa alkoholilain 36 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kertomus yhtiön vähittäismyyntin kehityksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin yhtiö on ryhtynyt alkoholilain edellyttämällä tavalla.
 - antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa yhtiön tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen johdosta.

G4-38 Hallituksen kokoonpano

Yritysvastuuasioihin liittyvä osaaminen hallituksessa

- Hallituksen ja eri vallokuntien jäsenten kokoonpanon esittely.
 - jäsenten riippumattomuus: Hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä.
 - toimikauden pituus: Hallituksen jäsenen toimikausi kestää valitsemista ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka.
 - jäsenten muut merkittävät tehtävät ja sitoumukset: Kirsi Varhila on virkasuhteessa sosiaali- ja terveysministeriöön, Jarmo Väisänen valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon ja Juhani Eskola Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti 2015

Hallinnointi > Hallitus > G4-selvitys

- Hallituksen jäsenillä on oman tehtävänsä ja/tai kokemuksensa kautta osaamista erityisesti alkoholipolitiikan ja alkoholin haittavaikutusten osalta.
- henkilöstön (sidosryhmien) edustajat: Hallituksen kokouksiin osallistuu kaksi henkilöstöedustajaa.

G4-40 Hallituksen valinta

Yritysvastuuseen liittyvän osaamisen huomioiminen hallituksen valinnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alko Oy:n omistajaohjauksesta. Perhe- ja peruspalveluministeri edustaa yhtiön koko osakekantaa yhtiökokouksessa, jossa vuosittain valitaan yhtiön hallitus ja sen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Hallituksen kokoonpanossa on huomioitu vahvasti yhtiön erityisasema monopoliyhtiönä, sen alkoholipolittinen tehtävä sekä yritysvastuuasioden paino.

G4-42 Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä

Hallituksen rooli yritysvastuussa

- Alko Oy:n johto valmistelee yhtiön strategian, toimintasuunnitelman, politiikat ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet, joita päivitetään vuosittain. Asiakokonaisuuksiin liittyvät hallituksen valiokunnat käsittelevät esitykset, jotka viedään hallituksen hyväksyttäväksi. Yhtiön sisäistä ohjeistusta koskevat politiikat sekä hallinnointiperiaatteet käsitellään ja päivitetään hallituksessa vuosittain.
- Kuvaus vastuullisuusorganisaatiosta.
 - Vastuullisuuteen liittyvät strategiset ohjausryhmät:
 - Suomen vastuullisin palveluyritys, pj. viestintäjohtaja
 - Suomen paras työpaikka, pj. henkilöstöjohtaja
 - Tehokas erikoisliikeketju, pj. talousjohtaja
 - Viestintäyksikön vastuullisuustiimi vastaa vastuullisuuden toimenpiteistä ja niiden kehittämisestä.

G4-43 Hallituksen pätevyys

Yritysvastuuasioden merkitys hallituksen pätevyyden määrittelyssä

- Hallitus käsittelee vastuullisuuden toimenpiteitä ja niiden tuloksia säännöllisesti kokouksissaan

G4-44 Hallituksen suorituksen arviointi

- Hallitus toteuttaa työjärjestyksensä mukaisesti vuosittain itsearvioinnin, jossa yhtenä kysymyksenä on: Onko hallituksella selkeä kuva yhtiön vastuullisuustoimenpiteistä. Hallitus ei ole poikkeuksellisesti toteuttanut itsearviointia vuonna 2015.

G4-48 Yritysvastuureportin hyväksyminen

- Viestintäyksikkö valmistelee ja tuottaa Alkon yhteiskuntavastuureportin yhdessä muiden yksiköiden kanssa.
- Viestintäyksikkö vastaa, että olennaiset näkökulmat on otettu huomioon raportissa. Vastuullinen toimija yhteiskunnassa - ohjausryhmä käsittelee yhteiskuntavastuureportin rakenteen.
- Hallituksen tarkastusvaliokunta ja hallitus käsittelevät raportin rakenteen ennen sen julkaisemista.

G4-49-50 Epäkohtien kommunikointi ja hallitukselle raportoidut epäkohdat

Yritysvastuuseen liittyvien epäkohtien kommunikointi hallitukselle

- Alkon hallitusta informoitiin tapauksesta, jossa yksi tavarantoimittaja ilmoitti mahdollisista lasihileistä viinissä. Tuotteen myynti keskeytettiin välittömästi Alkossa.

G4-51 Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen

Uusia raportoitavia kohtia palkitsemisen liittymisestä kestävä kehityksen suorituskykyyn

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti 2015

Hallinnointi > Hallitus > G4-selvitys

- Hallituksen jäsenet saavat yhtiökokouksen päättämät kuukausi- ja kokouspalkkiot.
- Johtoryhmän enimmäispalkkio on 15 % vuosiansiosta. Kaikilla johtoryhmän jäsenillä on samat tavoitteet ja ne ovat seuraavat:
- Suomen paras asiakaskokemus: Sijaluku palveluyritysten joukossa (Kansallinen asiakaspalvelupalaute) ja Asiakaskokemusindeksi – painoarvo 25 %
- Suomen vastuullisin palveluyritys: Vastuullisuusmystery, Sijaluku kauppa-, palvelu ja finanssiryhmässä (Maine ja vastuullisuus) – painoarvo 25 %
- Suomen paras työpaikka: Henkilöstökokemusindeksi, sijaluku suurten yritysten ryhmässä (Great Place to Work) – painoarvo 25 %
- Tehokas erikoisliikeketju: Kust/lv (%) (vertailu tavoitteeseen) – 25 %

G4-52 Palkitsemisjärjestelmät

Yritysvastuun merkitys palkitsemisessa

- Kuvaus yhtiön kannustinpalkkiojärjestelmästä.
- Kannustinpalkkiojärjestelmän mittarit vuodelle 2015 pohjautuvat strategisten osa-alueidemme tavoitteisiin: asiakas, vastuullisuus, henkilöstö ja tehokkuus.
- Kaikkien henkilöstöryhmien kannustinmittarina on vastuullisuus. Vastuullisuuden mittari on valittu kunkin henkilöstöryhmän tehtävän näkökulmasta:
 - aluepäälliköt, aluekoordinaattorit, myymäläpäälliköt, myyjät: alkoholipoliittinen vastuullisuus: ikäraja-, päihtymysvalvonnan tavoitteet
 - aluepäälliköt, aluekoordinaattorit, myymäläpäälliköt, myyjät: alkoholipoliittinen vastuullisuus: vastuullisuusmystery
 - pääkonttorin esimiehet, asiantuntijat ja henkilöstö: maine ja vastuullisuus – tutkimuksen vastuullisuus TRI*M -indeksi).
- Järjestelmä on rakennettu yhtiön sisäisesti ja siinä ei ole käytetty ulkopuolisia palkitsemiskonsultteja.

G4-53 Sidosryhmien näkemysten huomiointi

Sidosryhmien huomiointi palkitsemiskäytännöistä päättämisessä

- VastuullisuusTRI*M- indeksi on yhtenä kriteerinä pääkonttorin henkilöstön ja johtoryhmän kannustinjärjestelmässä. TNS Gallupin toteuttamaan vastasi Alkoa koskien 530 suomalaista, jotka arvioivat Alkon vastuullisuutta eri näkökulmasta. Tutkimuksen otannassa on otettu huomioon väestö iän, sukupuolen ja alueen mukaan.

G4-56 Arvot ja liiketoimintaperiaatteet

Code of conduct käytäntöjen kuvaaminen

Liiketoimintaperiaatteet: Yhtiössä on käytössä hallituksen hyväksymät liiketoimintaperiaatteet, jotka on koulutettu koko henkilökunnalle. Liiketoimintaperiaatteet sisältävät seuraavat osa-alueet: rehellisyys ja laillisuus, liiketoiminnan lahjomattomuus sekä korruption torjunta, eturistiriidat, hyvä hallintotapa, liikesuhteet, toimiva työyhteisö, luottamuksellisuus ja liiketoimintaperiaatteiden noudattaminen.

1. BSCI:n eettiset periaatteet: Kaikkien Alkon tavarantoimittajien tulee sitoutua allekirjoituksellaan hankintaketjua koskeviin BSCI:n eettisiin toimintaperiaatteisiin ja niiden noudattamiseen. Eettiset periaatteet perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin ja sitoumuksiin ja ne sisältävät seuraavat asiat: yhdistymisvapaus ja neuvottelu-oikeus, riittävä korvaus työstä, työterveys ja -turvallisuus, nuorten työntekijöiden suojeleminen, pakkotyökielto, eettinen liiketoiminta, syrjintäkielto, kohtuullinen työaika, lapsityövoimakielto, vakaa työsuhde ja ympäristönsuojelu.
2. Yhteistyön pelisäännöt tavarantoimittajien kanssa: Tasapuolisen tavarantoimittajayhteistyön turvaamiseksi on laadittu pelisäännöt Alkon ostohenkilöstön ja tavarantoimittajien samoin kuin Alkon myymälöiden ja tavarantoimittajien väliselle kanssakäymiselle.

G4-57 Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvä neuvonanto

Code of conduct käytäntöjen kuvaaminen

- Viestintäyksikkö sekä yhtiölakimies antavat toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvää neuvontaa

G4-58 Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen

Code of conduct käytäntöjen kuvaaminen

- BSCI:n grievance-mechanism

Johtoryhmä

Hille Korhonen

s. 1961
tekniikan lisensiaatti
toimitusjohtaja
yhtiön palveluksessa vuodesta 2013

Minna Alitalo

s. 1962
ekonomi ja kauppätieteiden maisteri
ostojohtaja
yhtiön palveluksessa vuodesta 2009

Tytti Bergman

s. 1969
kauppätieteiden maisteri
henkilöstöjohtaja
yhtiön palveluksessa vuodesta 2013

Maritta Iso-Aho

s. 1964
hallintotieteiden maisteri, eMBA
viestintäjohtaja
yhtiön palveluksessa vuodesta 2008

Paula Kujansivu

s. 1976

Dosentti, tekniikan tohtori, filosofian maisteri

liiketoimintajohtaja, verkkokauppa

yhtiön palveluksessa vuodesta 2012

Kari Pennanen

s. 1964

yhteiskuntatieteiden maisteri, eMBA, Kjs

liiketoimintajohtaja, myymäläverkosto

yhtiön palveluksessa vuodesta 1989

Anton Westermarck

s. 1968

kauppatieteiden maisteri

tabusjohtaja

yhtiön palveluksessa vuodesta 2014

Johtoryhmän luottamustoimista ja sidonnaisuuksista voi lukea lisää [hallinnointiperiaatteista](#).

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön liiketoimintaa lain, yhtiöjärjestyksen ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hän huolehtii myös yhtiökokouksen, hallituneuvoston ja hallituksen päätösten täytäntöönpanosta. Toimitusjohtajalla on sijainen.

Toimitusjohtaja Hille Korhosen eläke-etuudet määräytyvät työntekijän eläkelain mukaisesti. Toimitusjohtajan palvelussuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta ja hänelle irtisanomisajan palkan lisäksi maksettava erokorvaus vastaa kuuden kuukauden palkkaa, jos työsuhde päätetään hänestä riippumattomasta syystä.

Johtoryhmä

Alkolla on johtoryhmä, johon kuuluu seitsemän jäsentä. Alkon hallitus nimittää toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaiset ja muut johtoryhmän jäsenet. Alko Oy:n johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön johtamisessa sekä yhtiön strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamisessa. Johtoryhmä valmistelee yhtiön strategian, toimintasuunnitelman ja budjetin sekä muut hallitukselle esiteltävät asiat. Johtoryhmän tehtävänä on seurata tuloksetusta, liiketoimintaa ja operatiivisten päätösten toteutumista.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Hille Korhonen, toimitusjohtajan sijainen, palvelujohtaja Kari Pennanen, ostojohtaja Minna Alitalo, henkilöstöjohtaja Tytti Bergman, viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho, liiketoimintajohtaja, Paula Kujansivu (verkkokauppa) 8.2.2016 lähtien, markkinointijohtaja Mika-Pekka Miettinen (29.1.2016 saakka) ja tabusjohtaja Anton Westermarck. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti, keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa.

Yhtiön kaikki johtoryhmän jäsenet ja muut avainhenkilöt antoivat ilmoituksen sidonnaisuuksistaan. Saatujen selvitysten perusteella kaikki johtoryhmän edustajat ja nimetyt avainhenkilöt ovat riippumattomia yhtiön sidosryhmistä.

Etuudet, palkkiot ja palkitseminen

Yhtiökokous on päättänyt, että kokouspalkkiona maksetaan läsnä olleille hallintoneuvoston jäsenille hallintoneuvoston kokouksista seuraavasti

- puheenjohtaja 1 000 euroa
- varapuheenjohtaja 800 euroa
- jäsen 700 euroa.

Yhtiökokous on päättänyt hallituksen kuukausipalkkioiksi:

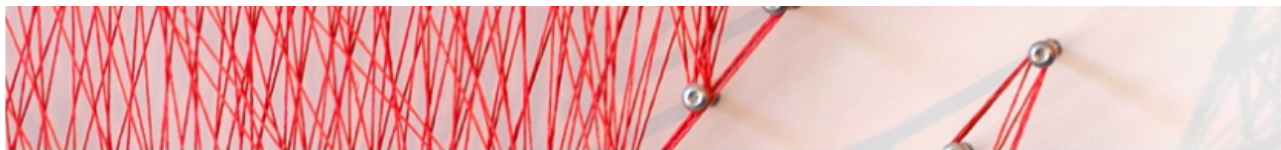
- puheenjohtajan kuukausipalkkio 2 750 euroa
- varapuheenjohtajan kuukausipalkkio 1 300 euroa
- jäsenen kuukausipalkkio 1 100 euroa.

Yhtiökokous on lisäksi päättänyt, että hallituksen jäsenille ja hallituksen nimeämien valiokuntien varsinaisille jäsenille maksetaan 600 euroa läsnä ollulta hallituksen tai valiokunnan kokoukselta.

Alko Oy:n palkitsemisjärjestelmillä tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista. Hallitus päättää vuosittain henkilöstö- valiokunnan esityksen pohjalta henkilökunnan ja johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmien periaatteet ja tulostavoitteet. Hallitus hyväksyy vuosittain johtoryhmän toteutuvat palkkiot. Johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmä perustuu yhtiön strategiaan tavoitteisiin ja niiden toteutumista kuvaaviin mittareihin. Vuoden 2015 kannustinpalkkio on enintään 15 prosenttia vuosipalkasta. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut yritysjohdon ja avainhenkilöiden palkitsemista kannanotossaan 13.8.2012.

Henkilökunnan kannustinjärjestelmän tarkoituksena on kannustaa alkolaisia toimimaan strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2015 kannustinpalkkio on työntekijäryhmittäin enintään 6–12 prosenttia vuosipalkasta.

Palkka- ja palkkioselvitys

Palkka- ja palkkioselvitys 2015

Varsinaisten yhtiökokousten päätösten 27.5.2014 ja 27.4.2015 mukaisesti kokouspalkkiona maksetaan läsnä olleille hallintoneuvoston jäsenille hallintoneuvoston kokouksista seuraavasti:

- hallintoneuvoston puheenjohtaja 1000 euroa
- hallintoneuvoston varapuheenjohtaja 800 euroa
- hallintoneuvoston jäsen 700 euroa

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2015 viisi kertaa ja sen jäsenten osallistumisprosentti hallintoneuvoston kokouksiin oli seuraava:

HALLINTONEUVOSTON JÄSEN	OSALLISTUMINEN KOKOUKSIIN, %	PALKKIOT, EUROA
Sari Sarkomaa, pj	100	5 000
Eila Tiainen, vpj	100	4 000
Anne Holmlund	100	3 500
Reijo Hongisto	100	3 500
Arja Juvonen	80	2 800
Saara Karhu	100	3 500
Pauli Kiuru	100	3 500
Mats Nylund	80	2 800
Heli Paasio	80	2 800
Leena Rauhala	100	3 500
Markku Rossi	80	2 800
Simo Rundgren	100	3 500
Yhteensä	93	41 200

Palkkiot on ilmoitettu vuoden aikana pidettyjen kokousten mukaisesti.

Varsinaisten yhtiökokousten päättämät palkkiot hallitukselle vuonna 2015:

- hallituksen puheenjohtaja 2 750 euroa kuukaudessa
- hallituksen varapuheenjohtaja 1 300 euroa kuukaudessa
- jäsen 1 100 euroa kuukaudessa
- lisäksi kokouspalkkio 600 euroa.

Hallitus kokoontui 10 kertaa ja sen jäsenten osallistumisprosentti hallituksen kokouksiin oli seuraava:

HALLITUKSEN JÄSEN *)	OSALLISTUMINEN HALLITUKSEN KOKOUKSIIN, %	KUUKAUSI- PALKKIOT, EUROA	HALLITUKSEN KOKOUSPALKKIOT, EUROA	VALIOKUNTIEN KOKOUSPALKKIOT, EUROA	PALKKIOT YHTEENSÄ, EUROA
Harri Sailas, pj	100	33 000	6 000	4 800	43 800
Kirsi Varhila, vpj	90	15 600	5 400	3 000	24 000
Sari Aalto-Matturi, jäsen	90	13 200	5 400	3 000	21 600
Juhani Eskola, jäsen 27.4. alkaen	86	8 800	3 600	1 200	13 600
Leila Kostiaainen, jäsen	100	13 200	6 000	7 200	26 400
Kuisma Niemelä	100	13 200	6 000	6 000	25 200
Harri Vainio, jäsen 27.4. asti	100	4 400	1 800	4 200	10 400
Jarmo Väisänen	90	13 200	5 400	6 000	24 600
Yhteensä	94	114 600	39 600	35 400	189 600

*) Peruspalveluministeri Susanna Huovinen valitsi 19.12.2014 osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla hallituksen puheenjohtajaksi toimitusjohtaja Harri Sailaksen ja varapuheenjohtajaksi Kirsi Varhilan.

Palkkiot on ilmoitettu vuoden aikana pidettyjen kokousten mukaisesti.

Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti hallituksen nimittämien valiokuntien kokouksiin oli 92 %.

Johtoryhmän ja henkilökunnan kannustinpalkkiojärjestelmä

Alko Oy:n palkitsemisjärjestelmillä tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista. Hallitus päättää vuosittain henkilöstövaliokunnan valmisteleman esityksen pohjalta henkilökunnan ja johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmien periaatteet ja tulostavoitteet. Hallitus hyväksyy vuosittain toteutuvat palkkiot.

Henkilökunnan kannustinjärjestelmän tarkoituksena on kannustaa alkolaisia toimimaan strategisten tavoitteiden (asiakas, vastuullisuus, henkilöstö, toiminnan tehokkuus) saavuttamiseksi. Lähtökohtana on ryhmäkohtainen palkitseminen. Vuoden 2015 kannustinpalkkio on työnkuvasta riippuen enintään 6 – 12 % vuosipalkasta.

Johtoryhmän kannustinpalkkiojärjestelmä perustuu yhtiön strategiasta valittuihin tavoitteisiin (asiakas, vastuullisuus, henkilöstö ja toiminnan tehokkuus) ja niiden toteutumista kuvaaviin mittareihin. Vuoden 2015 kannustinpalkkio on enintään 15 % vuosipalkasta.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitseminen

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitsemisesta päättää hallitus henkilöstövaliokunnan esityksestä. Johdon palkitsemisessa noudatetaan

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti 2015

Hallinnointi > Etuudet, palkkiot ja palkitseminen > Palkka- ja palkkioselvitys

13.8.2012 annettua talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa yritysjohtajien ja avainhenkilöiden palkitsemisesta.

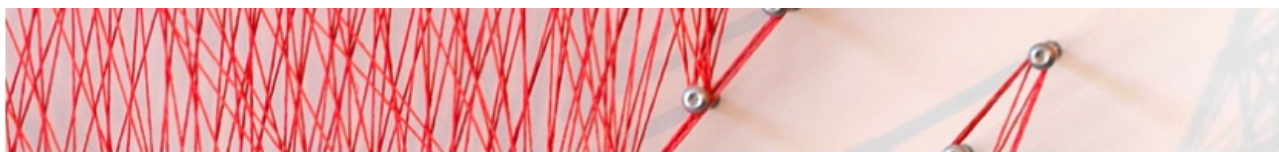
	KOKONAISPALKKA, EUROA (RAHAPALKKA)		LYHYEN AIKAVÄLIN KANNUSTINPALKKIO MAKSU VUOSITTAIN, EUROA		LUONTAISETUUDET		YHTEENSÄ, EUROA (RAHAPALKKA + KANNUSTINPALKKIO + LUONTAISETUUDET)	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Toimitusjohtaja	381 939	380 195	31 314	42 531	18 835	20 419	432 088	443 145
Muu johtoryhmä	1 002 966	1 012 994	82748	85 205	48 904	49 277	1 134 618	1 147 476
Yhteensä	1 384 905	1 393 189	114 062	127 736	67 739	69 696	1 566 706	1 590 621

	ELÄKEIKÄ	ELÄKE-EDUT	IRTISANOMISAIKA	IRTISANOMISAJAN LISÄKSI MAKSETTAVA
				IRTISANOMISKORVAUS
Toimitusjohtaja	63 v.	TyELin mukainen eläke	Toimitusjohtajan puolelta 6 kk ja yrityksen puolelta 6 kk	6 kk palkka
Muu johtoryhmä	Yksi jäsen 61 v. Kolme jäsentä TyELin mukainen eläkeikä Kaksi jäsentä TyELin mukainen eläkeikä	66 % eläkepalkasta TyEL ja 10 %:n maksuperusteinen lisäeläke vuosipalkasta TyELin mukainen eläke	Johtoryhmän jäsenen puolelta 3 kk ja työnantajan puolelta 4-6 kk	-

Lisäeläkkeiden vuosimaksut

	2015, EUROA	2014, EUROA
Toimitusjohtaja	TyELin mukainen	TyELin mukainen
Muu johtoryhmä	82 955	120 971
Yhteensä	82 955	120 971

Valvonta, riskienhallinta ja tarkastus

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Sosiaali- ja terveysministeriö valvoo alkoholilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira raportoi vuosittain Euroopan komissiolle siitä, miten yksinoikeusasemassa toimiva alkoholiyhtiö on toteuttanut vaadittua tasapuolisuutta ja toimintojen läpinäkyvyyttä suhteessa tavarantoimittajiin. Raportissa otetaan huomioon myös Kilpailuviraston lausunto. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira valvoo alkoholiyhtiön vähittäismyyntiä. Alkoholijuomien valikoimaan ottamista, valikoimasta poistamista sekä hinnoitteluperusteita koskevista Alkon päätöksistä voi valittaa Valviraan, edelleen hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Johtoryhmä vastaa Alkon sisäisestä valvonnasta. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on tarkoituksenmukaista ja tehokasta, tabudellinen ja toiminnallinen raportointi on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäisen valvonnan tärkeimmät osa-alueet ovat johtamistapa- ja organisaatiokulttuuri, raportointi ja sisäinen viestintä sekä seuranta- ja valvontatoimenpiteet.

Alkon talousraportointi ja siihen liittyvä valvonta koostuvat kolmesta osa-alueesta, jotka ovat 1) liiketapahtumien tehokas mutta laadukas rekisteröinti ja käsittely, 2) tabudelliseen raportointiin liittyvien säännösten noudattaminen sekä 3) liiketoimintaa ja päätöksentekoa tukeva talousraportointi. Yhtiön raportointi perustuu suomalaiseen tilinpäätöskäytäntöön (Finnish Accounting Standards, FAS) sekä sisäisiin raportointiin liittyviin laskentaohjeisiin ja tabussääntöön. Talousyksikkö vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja sen valvonnan kehittämisestä sekä talousraportointiin liittyvien lakien ja säännösten noudattamisesta. Talousjohtaja raportoi yhtiön toiminnan taloudellisista tuloksista ja ennusteista tarkastusvaliokunnan ja hallituksen kokouksissa. Alkon liiketapahtumaperiaatteet ja tasapuolisuusohjeet sekä alkoholijuomien valikoimaanottoa ja vähittäismyyntiä koskevat ohjeet ovat perusta yhtiön hallinnoinnille ja keskeisten sidosryhmien kanssa toimimiselle.

Alkon hallitus vahvistaa riskienhallintapolitiikan ja valvoo riskienhallinta-toimenpiteiden riittävyyttä ja toimivuutta. Toimitusjohtaja vastaa yhdessä johtoryhmän kanssa riskienhallintapolitiikasta ja sen noudattamisesta sekä siitä, että riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti. Alko Oy:n riskienhallinta perustuu systemaattiseen ja ennakoi-vaan tapaan analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Alkon riskit on jaoteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Yhtiön sisäinen tarkastus arvioi hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden mukaisesti Alkon valvonnan riittävyyttä ja tehokkuutta, riskien hallintaa, toiminnan laatua ja hallintoprosessien toimintaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton toiminto, joka on hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi toiminnallisesti hallitukselle.

Tilintarkastus

Yhtiössä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi on tilikausi ja tehtävä päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsi keuhällä 2015 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajana Lasse Holopainen, KHT.

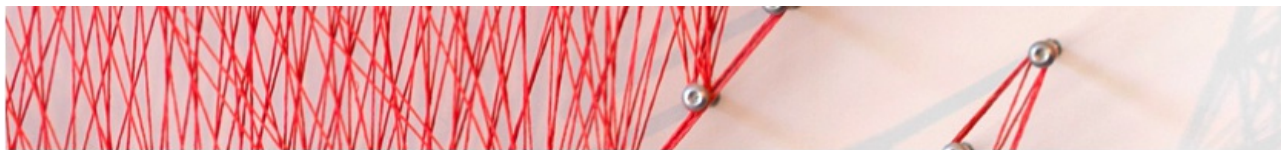
TILINTARKASTAJA

Lasse Holopainen

s. 1960

päävastuullinen tilintarkastaja, KPMG Oy Ab, KHT

Hallinnoinnista tiedottaminen

Tiedottaminen

Yhtiön hallinnointiperiaatteet ovat Alko Oy:n internet-sivuilla www.alko.fi. Lisäksi Alko Oy julkaisee hallinnointiperiaatteet vuosittain vuosikertomuksen ja yhteiskuntavastuuraaportin yhteydessä.

Hallintokoodin noudattaminen

Alko Oy noudattaa soveltuvin osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 15.6.2010 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointi- koodia. Suomen listayhtiöiden hallinnointiperiaatteiden lisäksi Alko Oy noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön omistajaohjausstrategiaa, talouspoliittisen ministerivaliokunnan 13.8.2012 kannanottoa yritysjohtoon ja avainhenkilöiden palkitsemisesta sekä valtioneuvoston 3.11.2011 antamaa periaatepäätöstä koskien valtion omistajapolitiikkaa.

Poikkeukset hallinnointikoodista johtuvat yhtiön omistusrakenteesta: yhtiöllä on yksi omistaja, yhtiön osakkeita ei noteerata julkisesti eikä yhtiöllä ole osakeperusteisia palkkio ja kannustinjärjestelmiä. Poikkeamat hallinnointikoodista koskevat seuraavia koodin suosituksia suluissa yksilöidyn osin: suositus 1 (yhtiökokoustietojen julkistaminen), suositus 3 (hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan osallistuminen yhtiökokoukseen), suositus 4 (hallitukseen ehdolla olevien osallistuminen yhtiökokoukseen), suositus 11 (hallitukseen ehdolla olevien ilmoittaminen) ja suositus 55 (joidenkin edellä mainituista poikkeamista johtuvien tietojen ilmoittaminen yhtiön internetsivuilla).

Tilinpäätös

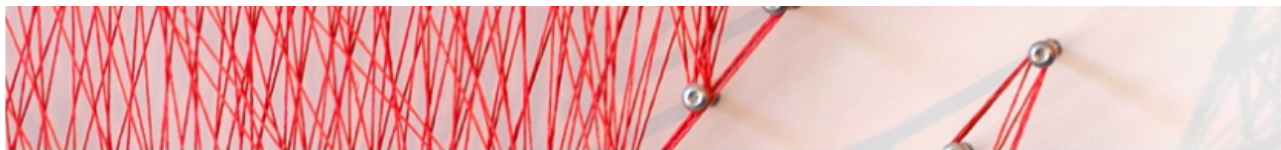
Tilinpäätös

[Hallituksen toimintakertomus](#)

[Hallintoneuvoston lausunto](#)

[Tilinpäätös](#)

Hallituksen toimintakertomus

Hallituksen toimintakertomus

Alkon tehtävänä on myydä kuluttajille yli 4,7-prosentista alkoholia. Tehtävää toteuttaessaan Alkon tulee huomioida alkoholin aiheuttamat haitat. Alkon toiminnan keskiössä on vastuullisuus. Alkon strategisina tavoitteina on tarjota parasta asiakaspalvelua, parasta työtä, olla vastuullinen toimija yhteiskunnassa ja toimia tehokkaana erikoisketjuna.

Suomalaisista 60 (58) prosenttia on sitä mieltä, että valtion alkoholimonopoli Alko ja sille annettu yksinoikeus alkoholijuomien myyntiin on hyvä tapa rajoittaa alkoholihaittojen laajuutta. 87 (89) prosenttia oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia on saatava ostaa vain Alkoista. Enemmistö väestöstä haluaa pitää viinin (50 prosenttia) ja vahvan oluen (51 prosenttia) Alkoissa. Tiedot käyvät ilmi tammikuussa 2016 tehdystä Alkoholipoliittiset mielipiteet -tutkimuksesta, johon haastateltiin puhelimitse 1007 suomalaista. Alkon strategisina tavoitteina on tarjota parasta asiakaskokemusta, olla vastuullinen toimija yhteiskunnassa, tarjota parasta työtä ja toimia tehokkaasti.

Vuonna 2015 Alko valittiin Suomen parhaaksi työpaikaksi Great Place to Work -tutkimuksen suurten yritysten sarjassa. Asiakaspalvelun ja vastuullisuuden osalta Alko on Suomen paras vähittäiskaupan ketju. Palveluyritysten vertailussa kehitystä on tapahtunut oikeaan suuntaan. Alko mittaa ja analysoi toimintaansa jatkuvasti ja kehittää tehokkuuttaan. Talouden hidas kasvu ja kuluttajien alhainen luottamus talouteen vähensivät Alkon asiakasmäärää ja liiträmyyntiä vuonna 2015.

Alko lanseerasi laajan alkoholittomien tuotteiden valikoiman ja myyntikonseptin vuoden 2015 aikana. Parantunut tarjonta ja terveyden sekä hyvinvoinnin trendit nostivat alkoholittomien tuotteiden myynnin vauhdikkaaseen kasvuun. Alkoholittomia tuotteita myytiin 95,3 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Alkon myymäläverkostoa monimuotoistettiin. Erilaiset liikepaikat ja erikokoiset ja -tyyppiset myymäläratkaisut vastaavat erilaisten asiakkaiden tarpeisiin. Uudenaikaisilla myymälöillä ja liikepaikoilla vastataan myös tehokkuuden ja terveen kilpailun ohjelman vaatimuksiin.

Tunnusluvut

	2015	2014	2013
Liikevaihto, milj. €	1 158,9	1 179,8	1 175,0
Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa, milj. €	572,7	575,7	583,8
Liikevoitto, milj. €	49,7	50,5	49,4
Satunnaiset erät, milj. €			
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta, milj. €	-10,1	-10,5	-12,4
Tuloverot satunnaisista eristä, milj. €			
Tilikauden voitto, milj. €	40,2	40,8	38,2
Varsinaisen toiminnan tulos, milj. €	40,2	40,8	38,2

Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti kokonaisuudessaan.

Oman pääoman tuotto, %	51,7	53,8	53,0
Omavaraisuusaste, %	30,3	30,5	27,9
Taseen loppusumma, milj. €	256,4	253,7	266,6
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, milj.€	4,7	6,0	6,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2 415	2 527	2 610

Alkon alkoholijuomaverollinen liikevaihto oli 1 158,9 (1 179,8) milj. euroa. Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa oli 572,7 (575,7) milj. euroa. Alkoholijuomaverollista sekä alkoholijuomaverotonta liikevaihtoa puolestaan vähensi litramyynnin pieneneminen 2,8 prosentilla.

Liikevoitto oli 49,7 (50,5) milj. euroa, joka on 4,3 (4,3) prosenttia alkoholijuomaverollisesta liikevaihdosta. Kiinteät kustannukset olivat 152,7 (152,9) milj. euroa.

Alkon tulos hieman laski edellisvuodesta johtuen pääasiassa myyntivolyymien laskusta. Kiinteät kustannukset pysyivät edellisvuoden tasolla.

Rahoitustuotot vuonna 2015 olivat 0,7 (0,8) milj. euroa. Tilikauden voitto oli 40,2 (40,8) milj. euroa. Tulos oli ennakoitua parempi.

Taseen loppusumma oli 256,4 (253,7) milj. euroa. Tase kasvoi 2,7 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna vaihto-omaisuuden arvonnousun johdosta.

Omavaraisuusaste oli 30,3 (30,5) prosenttia.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 4,7 (6,0) milj. euroa. Investoinnit kohdistuivat myymäläverkoston kehittämiseen sekä strategisiin ja muihin toimintaa kehittäviin projekteihin.

Verotus ja hinnat

Alkoholijuomien valmisteveroon ei kohdistunut muutoksia vuonna 2015.

Alkon vähittäismyyntihinnat nousivat tavarantoimittajien tekemien hinnankorotusten johdosta vuoden aikana 0,6 prosenttia. Hintoja muutettiin helmi-, kesä- ja lokakuussa.

Myynnin kehitys

Vuonna 2015 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli THL:n julkaisemien ennakkotietojen mukaan 10,8 litraa 100-prosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti. Alkoholin kokonaiskulutus väheni noin kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni 2,3 prosenttia ja alkoholin tilastoimaton kulutus 3,3 prosenttia.

TNS Gallupin tekemän tutkimuksen mukaan alkoholin matkustajatuonnin määrä sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna väheni 4,2 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Alkon myymälöiden myynti litroina väheni 94,0 (96,7) milj. litraan, joka oli 2,8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Väkevien alkoholijuomien litramyynti väheni 3,5 prosenttia, mietojen viinien 2,3 prosenttia ja panimotuotteiden 3,2 prosenttia.

MUUTOS

Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuuraaportti kokonaisuudessaan.

Vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti 2015

Tilinpäätös > Hallituksen toimintakertomus

TUOTERYHMÄ	MYynti 2015 MILJOONINA LITROINA	MYynti 2014 MILJOONINA LITROINA	EDELLISEEN VUOTEEN, MILJOONAA LITRAA	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN, PROSENTTIA
Vodkat ja viinat	14,1	14,6	-0,5	-3,5
Muut väkevät	7,6	7,8	-0,2	-2,4
Väkevät viinit	3,1	3,3	-0,2	-6,3
Punaviinit	24,9	25,7	-0,8	-3,0
Valkoviinit	21,1	21,7	-0,6	-2,6
Kuohuviinit	5,2	4,9	0,3	5,2
Roseeviinit	0,9	0,8	0,1	1,2
Muut miedot viinit	1,8	2,0	-0,2	-9,2
Säderit	0,7	0,8	-0,1	-10,6
Longdrinkit	5,7	6,1	-0,4	-7,4
Oluet	8,6	8,8	-0,2	-1,7
Alkoholittomat	0,4	0,2	0,2	95,3
Yhteensä	94,0	96,7	-2,7	-2,8
Yhteensä 100 %:n alkoholina	15,8	16,3	-0,5	-3,1

Alkoholipoliittinen vastuu

Ikäraja-, päihtymysepäily- ja välittämisepäilytarkistukset ovat osa Alkon vastuullista asiakaspalvelutyötä. Vuonna 2015 asiakkaista 3,7 (3,6) miljoonaa todisti täysi-ikäisyytensä, päihtymysepäilytarkistuksia tehtiin 0,63 (0,65) miljoonaa ja välittämisepäilytarkistuksia 0,3 (0,3) miljoonaa. Ikärajavalvonnan onnistumista mitattiin Mystery Shopping -tutkimuksella, jonka tulos oli 90 (89) prosenttia.

Alkon Lasten seurassa -ohjelma välitti tietoa muun muassa verkossa ja Facebook-sivuillaan erityisesti varhaiskasvattajille. Ohjelmaa tehdään yhteistyössä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Mannerheimin Lastensuojeluliiton, A-klinikkasäätiön ja Suomen Vanhempainliiton kanssa. Alko käynnisti Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelman yhteistyössä A-klinikkasäätiön, EHYT ry:n, THL:n, Työturvallisuuslaitoksen, Kelan ja Työterveyslaitoksen kanssa.

Ympäristövastuu ja vastuullinen hankinta

Alkon teettämät vastuullisen hankinnan tarkastuskäynnit jatkuivat tuotanto-olosten suhteen riskialttiisiin maihin. Auditointeja toteutettiin kolme. Alkoholijuomateollisuudessa sadonkorjuun sesonkiluonteisuus asettaa merkittävimmät haasteet työ- ja ihmisoikeuksien

.....
Tämä on verkosta itse tuotettu pdf-tiedosto eikä se välttämättä ole yhtä kattava kuin Alkon vuosikertomus ja yhteiskuntavastuureportti kokonaisuudessaan.

toteutumiselle. Vakavia eettisten toimintaperiaatteiden rikkomuksia, kuten lapsityövoiman käyttöä, ei auditoinneissa havaittu.

Yhteensä pohjoismaisen BSCI-yhteistyön kautta tehtiin 10 auditointia ja 11 seuranta-auditointia. Alkon vuonna 2014 teettämien auditointien pohjalta vaadittujen tuottajien parannusohjelmien toteutumista seurattiin itsearviointi- ja raportointimenettelyllä.

Kaikki viisi pohjoismaista alkoholimonopolia yhdessä vierailivat Argentiinassa maaliskuussa. Vierailuun sisältyi myös virallista ohjelmaa yhdessä Ruotsin ja Suomen Argentiinan-suurlähettiläiden kanssa. Tarkoitus oli edelleen vahvistaa tiedon tasoa ja jatkaa vuonna 2011 vastaavalla vierailulla aloitettuja keskusteluja useiden paikallisten sidosryhmien, kuten viinintuottajien ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Sekä Systembolaget että Alko järjestivät maahantuoille BSCI-koulutusta. Alkon järjestämässä BSCI-koulutuksessa käytiin läpi mm. tyypillisen auditointipäivän tapahtumia, löydöksiä sekä parhaita käytäntöjä. Osallistujia oli noin 50. Alko myös tuotti maahantuoja ja tuottajia varten alko.fi-sivujen kautta saatavilla olevan Eettisten toimintaperiaatteiden verkkokoulutuksen, joka valmistui joulukuussa ja lanseerattiin käyttöön tammikuussa 2016.

ISO 14 001 -ympäristöjärjestelmän ulkoisia määräaikauditointeja tehtiin vuoden 2015 aikana 16 myymälään ja pääkonttorille. Myymälöissä tehtiin koko vuonna 169 (175) sisäistä ympäristöauditointia. Alko on mukana kesällä 2015 käynnistyneessä hankintaketjun ympäristövaikutuksia selvittävässä yhteispohjoismaisessa ympäristötutkimuksessa.

Tuotteet

Alkon valikoimassa oli juomia 64 (61) maasta. Juomia ostetaan 161 (125) kotimaiselta maahantuojalta tai valmistajalta sekä 263 (194) ulkomaiselta tavarantoimittajalta.

Vuoden 2015 viimeisessä hinnastossa oli 2 549 (2 473) alkoholijuomaa. Kuluttajat voivat ostaa tuotteita vakiovalikoiman lisäksi tilausvalikoimasta, jossa oli vuoden 2015 joulukuussa 1 263 (1 430) tuotetta. Alkon lippulaivamyymälässä Helsingissä on näiden lisäksi erikoisvalikoima, jossa on noin 160 tuotetta.

Alko ottaa uusia tuotteita myyntiin viikoittain. Vakiovalikoimaan tuli 754 (713) uutta tuotetta vuonna 2015. Tilausvalikoimaan uutuuksia tuli 415. Myynnissä on myös alkoholittomia juomia (49) ja tarvikkeita.

Palvelut ja asiakkaat

Alkolla oli vuoden 2015 lopussa 351 (353) myymälää. Myymäläverkostoa täydensi 94 (97) tilauspalvelupistettä. Alkon myymälöissä kävi 57,7 (58,9) miljoonaa asiakasta, mikä oli kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Alkon asiakastyytyväisyyden arvosana koheni edellisestä vuodesta. Kansallisessa asiakaspalvelupalautetutkimuksessa Alkon arvosana oli kaikkien aikojen korkein, 8,50 (8,45). Tutkimuksen mukaan Alko oli asiakaskokemuksessa kauppaketjujen ykkönen jo neljättä vuotta peräkkäin. Kauppaketjujen lisäksi Alkoa verrattiin yhteensä 30 suomalaiseen palveluyritykseen, ja tässä koko tutkimusryhmässä Alkolla oli neljänneksi tyytyväisimmät asiakkaat.

Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2015 lopussa 2 525 (2 611) työntekijää. Henkilötyövuosiksi muunnettuna koko- ja osa-aikatyötä tekevien henkilöiden työpanos oli 1 821 (1 879) henkilötyövuotta.

Koulutuspäiviä oli keskimäärin 3,5 (4,0) työntekijää kohden. Koulutusten tavoitteena on taata myymälähenkilökunnalle ajantasainen tieto tuotteista ja parantaa asiakaskokemusta Alkossa entisestään.

Koko henkilökunta on kannustinjärjestelmän piirissä. Kannustinjärjestelmä sisältää vastuullisuus-, asiakas-, henkilöstö- ja tehokkuusnäkökulmien mittareita sekä ohjaa yhdessä onnistumiseen ja tuloksellisuuteen.

Palkat ja palkkiot henkilökunnalle olivat yhteensä 67,4 (68,0) milj. euroa. Vuoden 2015 osalta henkilökunnalle ja johdolle maksetaan

kannustinpalkkiota henkilösivukuluineen 3,4 milj. euroa (3,0) eli 4,0 (3,3) prosenttia henkilöstökuluista.

Osakkeet ja osakkeenomistaja

Suomen valtio omistaa Alkon koko osakekannan (10 000 000 osaketta).

Hallinnointi

Alkon yhtiökokous valitsi 27.4.2015 hallituksen puheenjohtajaksi ekonomi Harri Sailaksen ja varapuheenjohtajaksi valtiotieteen maisterin, ylijohdaja Kirsi Varhila. Jäseniksi yhtiökokous valitsi valtiotieteen lisensiaatin, toiminnanjohtaja Sari Aalto-Matturin, lääketieteen ja kirurgian tohtorin, pääjohtaja Juhani Eskolan, oikeustieteen kandidaatin Leila Kostiaisen, filosofian maisterin Kuisma Niemelän ja valtiotieteen lisensiaatin, finanssineuvos Jarmo Väisäsen.

Hallituksen kokouksiin osallistuivat ilman äänioikeutta henkilöstön edustajat Marko Säkkinen ja Riina Väntsi. Säkkinen oli mukana hallituksessa elokuuhun, jonka jälkeen Mikko Eronen toimi loppuvuoden hänen tilallaan henkilöstön edustajana.

Hallituksella on tarkastus-, henkilöstö- ja alkoholipoliittinen valiokunta.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Vastuullisena tarkastajana toimi KHT Lasse Holopainen.

Riskienhallinta

Alkon hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa yhdessä johtoryhmän kanssa siitä, että riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan ja että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

Alkon riskienhallinta tarkoittaa systemaattista ja ennakoivaa tapaa analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia. Riskit on jaoteltu vahinkoriskeihin ja strategisiin, operatiivisiin sekä taloudellisiin riskeihin.

Johtoryhmä arvioi säännöllisesti yhtiön toimintaan kohdistuvat mahdolliset riskit, joilla voi olla vaikutusta yhtiön tulevaisuuteen ja kannattavuuteen. Samalla riskille nimetään vastuuhenkilöt, jotka määrittelevät ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta. Kriittisimmät riskit ovat:

- Alkoholilain muutokset saattavat vaikuttaa yhtiöön merkittävästi.
- Alkoholijuomaveron korottaminen saattaa vaikuttaa alkoholijuomien matkustajatuonnin lisääntymiseen ja siten Alkon myynnin laskuun.
- Alkon toiminnan keskeinen osa on vastuullinen asiakaspalvelu siten, että alaikäisille tai päihtyneille ei myydä alkoholia. Mahdolliset poikkeamat aiheuttavat yksittäisen myymälän tilapäisen sulkemisen.
- Yhtiön liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Tietojärjestelmien mahdolliset toimintahäiriöt tai se, etteivät ne vastaa liiketoiminnan vaatimuksiin, voivat aiheuttaa katkoksia liiketoiminnassa.
- Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun riskit alkoholijuomien hankintaketjussa voivat toteutuessaan heikentää yhtiön mainetta vastuullisena toimijana.

Lähiajan näkymät

Vallitsevat terveyden ja hyvinvoinnin megatrendit vaikuttavat edelleen alkoholin myyntiin. Samaten heikko kuluttajien taloudellinen tilanne, matkustajatuonti ja kaupan alan negatiivinen kehitys vaikuttavat Alkon myyntiin.

Alko jatkaa myymälöidensä kehittämistä vastatakseen erilaisiin asiakastarpeisiin. Vuonna 2016 Alko kehittää digitaalisia palveluitaan voimakkaasti ja avaa verkkokaupan palvelukseen asiakkaita entistä paremmin.

Vuonna 2016 eduskunnan on määrä käsitellä uutta alkoholilakia, joka vaikuttaa Alkon rooliin tulevaisuudessa.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Hallitus esittää, että muun oman pääoman rahastosta siirretään 172 659,82 euroa vapaaseen omaan pääomaan kattamaan työhyvinvoinnin parantamisen kuluja.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015 ovat 57 660 014,44 euroa (57 239 809,96 euroa), josta tilikauden voitto on 40 247 544,66 euroa (40 812 443,44 euroa).

Hallitus esittää, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

	EUROA
– osinkona jaetaan	40 000 000,00
– jätetään omaan pääomaan	17 660 014,44
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015	57 660 014,44

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 2016

Hallitus

Hallintoneuvoston lausunto

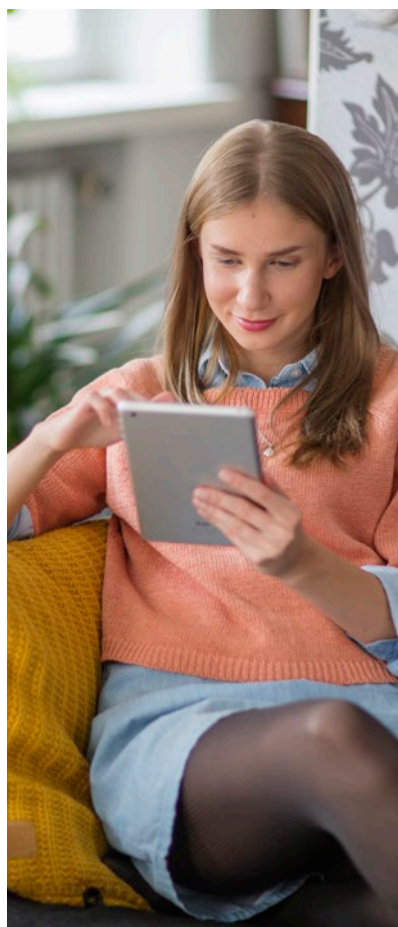
Alko Oy:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2015 tilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen, ja esittää lausuntonaan vuoden 2016 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön tuloslaskelma ja tase tilikaudelta 2015 vahvistetaan. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen voittovarojen käyttöä koskevaan ehdotukseen.

Helsingissä, 16. maaliskuuta 2016

Vesa-Matti Saarakkala
Anna-Maja Henriksson
Tuula Haatainen
Susanna Huovinen
Antti Kaikkonen
Osmo Kokko
Pauli Kiuru
Ulla Parviainen
Anna-Kaisa Pekonen
Tuomo Puumala
Päivi Räsänen
Sari Sarkomaa

ALKO KONSERNI TILINPÄÄTÖS 2015

Alkon tehtävänä on myydä kuluttajille yli 4,7-prosentista alkoholia. Tehtävää toteuttaessaan Alkon tulee huomioida alkoholin aiheuttamat haitat. Alkon toiminnan keskiössä on vastuullisuus. Alkon strategisina tavoitteina on tarjota parasta asiakaspalvelua, parasta työtä, olla vastuullinen toimija yhteiskunnassa ja toimia tehokkaana erikoisketjuna.

Suomalaisista 60 (58) prosenttia on sitä mieltä, että valtion alkoholimonopoli Alko ja sille annettu yksinoikeus alkoholijuomien myyntiin on hyvä tapa rajoittaa alkoholihaittojen laajuutta. 87 (89) prosenttia oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia on saatava ostaa vain Alkoista. Enemmistö väestöstä haluaa pitää viinin (50 prosenttia) ja vahvan oluen (51 prosenttia) Alkoissa. Tiedot käyvät ilmi tammikuussa 2016 tehdystä Alkoholipoliittiset mielipiteet -tutkimuksesta, johon haastateltiin puhelimitse 1 007 suomalaista. Alkon strategisina tavoitteina on tarjota parasta asiakaskokemusta, olla vastuullinen toimija yhteiskunnassa, tarjota parasta työtä ja toimia tehokkaasti.

Vuonna 2015 Alko valittiin Suomen parhaaksi työpaikaksi Great Place to Work -tutkimuksen suurten yritysten sarjassa. Asiakaspalvelun ja vastuullisuuden osalta Alko on Suomen paras vähittäiskaupan ketju. Palveluyritysten vertailussa kehitystä on tapahtunut oikeaan suuntaan. Alko mittaa ja analysoi toimintaansa jatkuvasti ja kehittää tehokkuuttaan. Talouden hidas kasvu ja kuluttajien alhainen luottamus talouteen vähensivät Alkon asiakasmäärää ja litramyyntiä vuonna 2015.

Alko lanseerasi laajan alkoholittomien tuotteiden valikoiman ja myyntikonseptin vuoden 2015 aikana. Parantunut tarjonta ja terveyden sekä hyvinvoinnin trendit nostivat alkoholittomien tuotteiden myynnin vauhdikkaaseen kasvuun. Alkoholittomia tuotteita myytiin 95,3 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Alkon myymäläverkostoa monimuotoistettiin. Erilaiset liikepaikat ja erikokoiset ja -tyyppiset myymäläratkaisut vastaavat erilaisten asiakkaiden tarpeisiin. Uudenlaisilla myymälöillä ja liikepaikoilla vastataan myös tehokkuuden ja terveen kilpailun ohjelman vaatimuksiin.

TUNNUSLUVUT

	2015	2014	2014
Liikevaihto, milj. €	1 158,9	1 179,8	1 175,0
Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa, milj. €	572,7	575,7	583,8
Liikevoitto, milj. €	49,7	50,5	49,4
Satunnaiset erät, milj. €			
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta, milj. €	-10,1	-10,5	-12,4
Tuloverot satunnaisista eristä, milj. €			
Tilikauden voitto, milj. €	40,2	40,8	38,2
Varsinaisen toiminnan tulos, milj. €	40,2	40,8	38,2
Oman pääoman tuotto, %	51,7	53,8	53,0
Omavaraisuusaste, %	30,3	30,5	27,9
Taseen loppusumma, milj. €	256,4	253,7	266,6
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, milj. €	4,7	6,0	6,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2 415	2 527	2 610

Alkon alkoholijuomaverollinen liikevaihto oli 1 158,9 (1 179,8) milj. euroa. Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa oli 572,7 (575,7) milj. euroa. Alkoholijuomaverollista sekä alkoholijuomaverotonta liikevaihtoa puolestaan vähensi litramyynnin pieneneminen 2,8 prosentilla.

Liikevoitto oli 49,7 (50,5) milj. euroa, joka on 4,3 (4,3) prosenttia alkoholijuomaverollisesta liikevaihdosta. Kiinteät kustannukset olivat 152,7 (152,9) milj. euroa.

Alkon tulos hieman laski edellisvuodesta johtuen pääasiassa myyntivolyymin laskusta. Kiinteät kustannukset pysyivät edellisvuoden tasolla.

Rahoitustuotot vuonna 2015 olivat 0,7 (0,8) milj. euroa. Tilikauden voitto oli 40,2 (40,8) milj. euroa. Tulos oli ennakoitua parempi.

Taseen loppusumma oli 256,4 (253,7) milj. euroa. Tase kasvoi 2,7 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna vaihto-omaisuuden arvon nousun johdosta.

Omavaraisuusaste oli 30,3 (30,5) prosenttia.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 4,7 (6,0) milj. euroa. Investoinnit kohdistuivat myymäläverkoston kehittämiseen sekä strategiaan ja muihin toimintaa kehittäviin projekteihin.

VEROTUS JA HINNAT

Alkoholijuomien valmisteveroon ei kohdistunut muutoksia vuonna 2015.

Alkon vähittäismyyntihinnat nousivat tavarantoimittajien tekemien hinnankorotusten johdosta vuoden aikana 0,6 prosenttia. Hintoja muutettiin helmi-, kesä- ja lokakuussa.

MYYNIN KEHITYS

Vuonna 2015 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli THL:n julkaisemien ennakkotietojen mukaan 10,8 litraa 100-prosenttista alkoholia 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti. Alkoholin kokonaiskulutus väheni noin kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni 2,3 prosenttia ja alkoholin tilastoimaton kulutus 3,3 prosenttia.

TNS Gallupin tekemän tutkimuksen mukaan alkoholin matkustajatuonnin määrä sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna väheni 4,2 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Alkon myymälöiden myynti litroina väheni 94,0 (96,7) milj. litraan, joka oli 2,8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Väkevien alkoholijuomien litramyynti väheni 3,5 prosenttia, mietojen viinien 2,3 prosenttia ja panimotuotteiden 3,2 prosenttia.

	MYynti 2015 MILJOONAINA LITROINA	MYynti 2014 MILJOONAINA LITROINA	MUUTOS EDELISEEN VUOTEEN, MILJOONAA LITRAA	MUUTOS EDELISEEN VUOTEEN, %
Vodkat ja viinat	14,1	14,6	-0,5	-3,5
Muut väkevät	7,6	7,8	-0,2	-2,4
Väkevät viinit	3,1	3,3	-0,2	-6,3
Punaviinit	24,9	25,7	-0,8	-3,0
Valkoviinit	21,1	21,7	-0,6	-2,6
Kuohuviinit	5,2	4,9	0,3	5,2
Roseeviinit	0,9	0,8	0,1	1,2
Muut miedot viinit	1,8	2,0	-0,2	-9,2
Siiderit	0,7	0,8	-0,1	-10,6
Longdrinkit	5,7	6,1	-0,4	-7,4
Oluet	8,6	8,8	-0,2	-1,7
Alkoholittomat	0,4	0,2	0,2	95,3
YHTEENSÄ	94,0	96,7	-2,7	-2,8
YHTEENSÄ 100 %-N ALKOHOLINA	15,8	16,3	-0,5	-3,1

ALKOHOLIPOLIITTINEN VASTUU

Ikäraja-, päihtymysepäily- ja välittämisepäilytarkistukset ovat osa Alkon vastuullista asiakaspalvelutyötä. Vuonna 2015 asiakkaista 3,7 (3,6) miljoonaa todisti täysi-ikäisyytensä, päihtymysepäilytarkistuksia tehtiin 0,63 (0,65) miljoonaa ja välittämisepäilytarkistuksia 0,3 (0,3) miljoonaa. Ikärajavalvonnan onnistumista mitattiin Mystery Shopping -tutkimuksella, jonka tulos oli 90 (89) prosenttia.

Alkon Lasten seurassa -ohjelma välitti tietoa muun muassa verkossa ja Facebook-sivuillaan erityisesti varhaiskasvattajille. Ohjelmaa tehdään yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Mannerheimin Lastensuojeluliiton, A-klinikkasäätiön ja Suomen Vanhempainliiton kanssa. Alko käynnisti Työelämä ja alkoholihaitat -ohjelman yhteistyössä A-klinikkasäätiön, EHYT ry:n, THL:n, Työturvallisuuslaitoksen, Kelan ja Työterveyslaitoksen kanssa.

YMPÄRISTÖVASTUU JA VASTUULLINEN HANKINTA

Alkon teettämät vastuullisen hankinnan tarkastuskäynnit jatkuivat tuotanto-olojen suhteen riskialttiisiin maihin. Auditointeja toteutettiin kolme. Alkoholijuomateollisuudessa sadonkorjuun sesonkiluonteisuus asettaa merkittävimmät haasteet työ- ja ihmisoikeuksien toteutumiselle. Vakavia eettisten toimintaperiaatteiden rikkomuksia, kuten lapsityövoiman käyttöä, ei auditoinneissa havaittu.

Yhteensä pohjoismaisen BSCI-yhteistyön kautta tehtiin 10 auditointia ja 11 seuranta-auditointia. Alkon vuonna 2014 teettämien auditointien pohjalta vaadittujen tuottajien parannusohjelmien toteutumista seurattiin itsearviointi- ja raportointimenetellyllä.

Kaikki viisi pohjoismaista alkoholimonopolia yhdessä vierailivat Argentiinassa maaliskuussa. Vierailuun sisältyi myös virallista ohjelmaa yhdessä Ruotsin ja Suomen Argentiinan-suurlähettiläiden kanssa. Tarkoituksena oli edelleen vahvistaa tiedon tasoa ja jatkaa vuonna 2011 vastaavalla vierailulla aloitettuja keskusteluja useiden paikallisten sidosryhmien, kuten viinintuottajien ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Sekä Systembolaget että Alko järjestivät maahantuojille BSCI-koulutusta. Alkon järjestämässä BSCI-koulutuksessa käytiin läpi mm. tyypillisen auditointipäivän tapahtumia, löydöksiä

sekä parhaita käytäntöjä. Osallistujia oli noin 50. Alko myös tuotti maahantuojia ja tuottajia varten alko.fi-sivujen kautta saatavilla olevan Eettisten toimintaperiaatteiden verkkokoulutuksen, joka valmistui joulukuussa ja lanseerattiin käyttöön tammikuussa 2016.

ISO 14 001 -ympäristöjärjestelmän ulkoisia määräaikaissertifikaatteja tehtiin vuoden 2015 aikana 16 myymälään ja pääkonttorille. Myymälöissä tehtiin koko vuonna 169 (175) sisäistä ympäristöauditointia. Alko on mukana kesällä 2015 käynnistyneessä hankintaketjun ympäristövaikutuksia selvittävässä yhteispohjois- maisessa ympäristötutkimuksessa.

TUOTTEET

Alkon valikoimassa oli juomia 64 (61) maasta. Juomia ostetaan 161 (125) kotimaiselta maahantuojalta tai valmistajalta sekä 263 (194) ulkomaiselta tavarantoimittajalta.

Vuoden 2015 viimeisessä hinnastossa oli 2 549 (2 473) alkoholijuomaa. Kuluttajat voivat ostaa tuotteita vakiovalikoiman lisäksi tilausvalikoimasta, jossa oli vuoden 2015 joulukuussa 1 263 (1 430) tuotetta. Alkon lippulaivamyymälässä Helsingissä on näiden lisäksi erikoisvalikoima, jossa on noin 160 tuotetta.

Alko ottaa uusia tuotteita myyntiin viikoittain. Vakiovalikoimaan tuli 754 (713) uutta tuotetta vuonna 2015. Tilausvalikoimaan uutuuksia tuli 415. Myynnissä on myös alkoholittomia juomia (49) ja tarvikkeita.

PALVELUT JA ASIAKKAAT

Alkolla oli vuoden 2015 lopussa 351 (353) myymälää. Myymäläverkostoa täydensi 94 (97) tilauspalvelupistettä. Alkon myymälöissä kävi 57,7 (58,9) miljoonaa asiakasta, mikä oli kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Alkon asiakastyytyväisyyden arvosana koheni edellisestä vuodesta. Kansallisessa asiakaspalvelupalautetutkimuksessa Alkon arvosana oli kaikkien aikojen korkein, 8,50 (8,45). Tutkimuksen mukaan Alko oli asiakaskokemuksessa kauppaketjujen ykkönen jo neljättä vuotta peräkkäin. Kauppaketjujen lisäksi Alkoa verrattiin yhteensä 30 suomalaiseseen palveluyritykseen, ja tässä koko

tutkimusryhmässä Alkolla oli neljänneksi tyytyväisimmät asiakkaat.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2015 lopussa 2 525 (2 611) työntekijää. Henkilötyövuosiksi muunnettuna koko- ja osa-aikatyötä tekevien henkilöiden työpanos oli 1 821 (1 879) henkilötyövuotta.

Koulutuspäiviä oli keskimäärin 3,5 (4,0) työntekijää kohden. Koulutusten tavoitteena on taata myymälähenkilökunnalle ajantasainen tieto tuotteista ja parantaa asiakaskokemusta Alkossa entisestään.

Koko henkilökunta on kannustinjärjestelmän piirissä. Kannustinjärjestelmä sisältää vastuullisuus-, asiakas-, henkilöstö- ja tehokkuusnäkökulmien mittareita sekä ohjaa yhdessä onnistumiseen ja tuloksellisuuteen.

Palkat ja palkkiot henkilökunnalle olivat yhteensä 67,4 (68,0) milj. euroa. Vuoden 2015 osalta henkilökunnalle ja johdolle maksetaan kannustinpalkkiota henkilösivukuluineen 3,4 milj. euroa (3,0) eli 4,0 (3,3) prosenttia henkilöstökuluista.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJA

Suomen valtio omistaa Alkon koko osakekannan (10 000 000 osaketta).

HALLINNOINTI

Alkon yhtiökokous valitsi 27.4.2015 hallituksen puheenjohtajaksi ekonomi Harri Sailaksen ja varapuheenjohtajaksi valtiotieteen maisterin, ylijohtaja Kirsi Varhilan. Jäseniksi yhtiökokous valitsi valtiotieteen lisensiaatin, toiminnanjohtaja Sari Aalto-Matturin, lääketieteen ja kirurgian tohtorin, pääjohtaja Juhani Eskolan, oikeustieteen kandidaatin Leila Kostiaisen, filosofian maisterin Kuisma Niemelän ja valtiotieteen lisensiaatin, finanssineuvos Jarmo Väisäsen.

Hallituksen kokouksiin osallistuivat ilman äänioikeutta henkilöstön edustajat Marko Säkkinen ja Riina Väntsi. Säkkinen oli

mukana hallituksessa elokuuhun, jonka jälkeen Mikko Eronen toimi loppuvuoden hänen tilallaan henkilöstön edustajana.

Hallituksella on tarkastus-, henkilöstö- ja alkoholipoliittinen valiokunta.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Vastuullisena tarkastajana toimi KHT Lasse Holopainen.

RISKIENHALLINTA

Alkon hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa yhdessä johtoryhmän kanssa siitä, että riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan ja että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

Alkon riskienhallinta tarkoittaa systemaattista ja ennakkoivaa tapaa analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia. Riskit on jaoteltu vahinkoriskeihin ja strategisiin, operatiivisiin sekä taloudellisiin riskeihin.

Johtoryhmä arvioi säännöllisesti yhtiön toimintaan kohdistuvat mahdolliset riskit, joilla voi olla vaikutusta yhtiön tulevaisuuteen ja kannattavuuteen. Samalla riskeille nimetään vastuuhenkilöt, jotka määrittelevät ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta. Kriittisimmät riskit ovat:

- Alkoholilain muutokset saattavat vaikuttaa yhtiöön merkittävästi.
- Alkoholijuomaveron korottaminen saattaa vaikuttaa alkoholijuomien matkustajatuonnin lisääntymiseen ja siten Alkon myynnin laskuun.
- Alkon toiminnan keskeinen osa on vastuullinen asiakaspalvelu siten, että alaikäisille tai päihtyneille ei myydä alkoholia. Mahdolliset poikkeamat aiheuttavat yksittäisen myymälän tilapäisen sulkemisen.
- Yhtiön liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Tietojärjestelmien mahdolliset toimintahäiriöt tai se, etteivät ne vastaa liiketoiminnan vaatimuksiin, voivat aiheuttaa katkoksia liiketoiminnassa.
- Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun riskit alkoholijuomien hankintaketjussa voivat toteutuessaan heikentää yhtiön mainetta vastuullisena toimijana.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Vallitsevat terveyden ja hyvinvoinnin megatrendit vaikuttavat edelleen alkoholin myyntiin. Samaten heikko kuluttajien taloudellinen tilanne, matkustajatuonti ja kaupan alan negatiivinen kehitys vaikuttavat Alkon myyntiin.

Alko jatkaa myymälöidensä kehittämistä vastatakseen erilaisiin asiakastarpeisiin. Vuonna 2016 Alko kehittää digitaalisia palveluitaan voimakkaasti ja avaa verkkokaupan palvellaakseen asiakkaita entistä paremmin.

Vuonna 2016 eduskunnan on määrä käsitellä uutta alkoholilakia, joka vaikuttaa Alkon rooliin tulevaisuudessa.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus esittää, että muun oman pääoman rahastosta siirretään 172 659,82 euroa vapaaseen omaan pääomaan kattamaan työhyvinvoinnin parantamisen kuluja.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015 ovat 57 660 014,44 euroa (57 239 809,96 euroa), josta tilikauden voitto on 40 247 544,66 euroa (40 812 443,44 euroa).

Hallitus esittää, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

	euroa
• osinkona jaetaan	40 000 000,00
• jätetään omaan pääomaan	17 660 014,44
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015	57 660 014,44

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 2016

Hallitus

TULOSLASKELMA JA TASE

ALKO KONSERNI

TULOSLASKELMA, FAS milj. EUR

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
LIKEVAIHTO	1 159,0	1 180,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2,6	3,1
Materiaalit ja palvelut	-959,2	-979,5
Henkilöstökulut	-85,6	-87,4
Poistot ja arvonalentumiset	-8,2	-6,3
Liiketoiminnan muut kulut	-59,9	-59,5
LIIEVOITTO	48,8	50,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0,7	0,8
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISERÄÄ	49,5	51,2
VOITTO/TAPPIO SATUNNAISERIEN JÄLKEEN	49,5	51,2
Tuloverot	-10,1	-10,3
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	39,4	40,9

TASE, FAS milj. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	6,9	8,4
Aineelliset hyödykkeet	38,1	40,0
Sijoitukset	5,7	6,7
PYSYVÄT VASTAAVAT	50,7	55,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	66,1	62,3
Pitkäaikaiset saamiset	1,6	1,6
Laskennallinen verosaaminen	0,9	0,8
Lyhytaikaiset saamiset	18,3	17,5
Rahat ja pankkisaamiset	120,3	118,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT	207,2	200,8
VASTAAVAA	257,9	255,9
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	16,8	16,8
Muut rahastot	2,6	2,8
Edellisten tilikausien voitto	18,1	17,1
Tilikauden voitto/tappio	39,4	40,9
OMA PÄÄOMA	77,0	77,6
PAKOLLISET VARAUKSET	1,5	
VIERAS PÄÄOMA		
Laskennallinen verovelka	1,4	1,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	178,0	176,9
VIERAS PÄÄOMA	179,4	178,3
VASTATTAVAA	257,9	255,9

RAHOITUSLASKELMA, FAS

ALKO KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA, FAS milj. EUR

	2015	2014
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto/tappio	39,4	40,9
OIKAISUT:		
Poistot ja arvonalentumiset	8,2	6,3
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	-0,9	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,7	-0,8
Tuloverot	10,1	10,3
Muut oikaisut	0,0	0,0
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	56,0	56,8
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS:		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-)/vähennys(+)	-3,8	5,2
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1,7	1,7
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-0,3	-15,7
Varausten muutos	1,5	0,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	51,8	48,1
Maksetut korot liiketoiminnasta	-0,1	0,0
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,0	0,0
Saadut korot liiketoiminnasta	0,7	1,6
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-0,1	-0,1
Maksetut verot liiketoiminnasta	-7,7	-7,6
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	44,6	42,1
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	44,6	42,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4,8	-6,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,1
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		
Investoinnit muihin sijoituksiin		
Luovutustulot muista sijoituksista	1,9	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2,9	-6,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten lainojen nostot		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		
Maksetut osingot	-40,0	-38,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-40,0	-38,0
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	1,8	-2,0
Rahavarat tilikauden alussa	118,6	120,5
Rahavarojen muutos	1,8	-2,0
Rahavarat tilikauden lopussa	120,3	118,6

FAS=Finnish Accounting Standards

TULOSLASKELMA JA TASE

ALKO OY

TULOSLASKELMA, FAS milj. EUR

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
LIIVEVAIHTO	1 158,9	1 179,8
Liiketoiminnan muut tuotot	2,6	3,1
Materiaalit ja palvelut	-959,2	-979,5
Henkilöstökulut	-85,6	-87,4
Poistot ja arvonalentumiset	-7,6	-6,0
Liiketoiminnan muut kulut	-59,5	-59,5
LIIVEVOITTO	49,7	50,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,7	0,8
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISERIÄ	50,4	51,3
VOITTO/TAPPIO SATUNNAISERIEN JÄLKEEN	50,4	51,3
Tuloverot	-10,1	-10,5
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	40,2	40,8

TASE, FAS milj. EUR

	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	6,9	8,4
Aineelliset hyödykkeet	10,5	11,9
Sijoitukset	32,9	33,8
PYSYVÄT VASTAAVAT	50,2	54,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	66,1	62,3
Pitkäaikaiset saamiset	1,6	1,6
Lyhytaikaiset saamiset	18,3	17,2
Rahat ja pankkisaamiset	120,2	118,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT	206,2	199,5
VASTAAVAA	256,4	253,7
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	16,8	16,8
Muut rahastot	2,6	2,8
Edellisten tilikausien voitto	17,4	16,4
Tilikauden voitto/tappio	40,2	40,8
OMA PÄÄOMA	77,1	76,8
PAKOLLISET VARAUKSET	1,5	
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	177,8	176,8
VIERAS PÄÄOMA	177,8	176,8
VASTATTAVAA	256,4	253,7

RAHOITUSLASKELMA, FAS

ALKO OY

RAHOITUSLASKELMA, FAS milj. EUR

	2015	2014
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto/tappio	40,2	40,8
OIKAISUT:		
Poistot ja arvonalentumiset	7,6	6,0
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	-0,9	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,7	-0,8
Tuloverot	10,1	10,5
Muut oikaisut	0,0	0,0
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	56,3	56,6
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS:		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-)/vähennys(+)	-3,8	5,2
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2,1	2,0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-0,2	-15,8
Varausten muutos	1,5	0,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	51,8	48,0
Maksetut korot liiketoiminnasta	-0,1	0,0
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,0	0,0
Saadut korot liiketoiminnasta	0,7	1,6
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-0,1	-0,1
Maksetut verot liiketoiminnasta	-7,7	-7,6
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	44,6	42,0
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	44,6	42,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4,7	-6,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	-0,1
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		
Investoinnit muihin sijoituksiin		
Luovutustulot muista sijoituksista	1,9	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2,7	-6,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot	-40,0	-38,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-40,0	-38,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	1,8	-2,2
Rahavarat tilikauden alussa	118,4	120,5
Rahavarojen muutos	1,8	-2,2
Rahavarat tilikauden lopussa	120,2	118,4

FAS=Finnish Accounting Standards

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAADINTAPERIAATTEET

Alko-konserniin kuuluvat Alko Oy emoyhtiönä ja neljä kiinteistö-osakeyhtiömuotoista tytäryhtiötä. Puolangan Keskus (50,48 %), Raahen Asemakatu 12 (57,9 %), Vuoksenniskan Harjulanrinne (73,08 %) ja Kiinteistö Oy Arkadiantalo (100 %). Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Kiinteistö Oy Arkadiantalo. Muilla tytäryhtiöillä ja osakkuusyhtiöillä ei ole olennaista merkitystä konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

SISÄINEN OSAKKEENOMISTUS

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Poistot tehdään pysyvien poistosuunnitelman mukaan.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA KATTEET

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, keskinäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuuksia ei ole.

TILINPÄÄTÖKSEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilinpäätös on vertailukelpoinen.

ARVOSTUSPERIAATTEET

LIKEVAIHTO

Liikevaihto sisältää myynnin valmisteveroineen.

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTAMINEN

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty käyttöönottokuukaudesta alkaen. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Poistoajat ovat:

	vuosia
Rakennukset	25–40
Rakennelmat	20
Koneet ja kalusto (hankintavuosi < 2002)	10
Koneet ja kalusto (hankintavuosi ≥ 2002)	7
Koneet ja kalusto (hankintavuosi ≥ 2009)	5
Kuljetuskalusto	5
Atk-laitteet	3
Atk-ohjelmat	3–5
Myymälähuoneistojen perusparannukset	5

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTAMINEN

Vaihto-omaisuus on arvostettu keskihintaan. Myymälöiden varastot sisältävät valmisteveron. Vantaan Voutilassa sijaitseva keskusvarasto on valmisteveroton.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTAMINEN

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilikauden päättymispäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, FAS

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT YHTEENSÄ				
Vuokratuotot	1,3	2,0	1,3	2,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,4	1,1	0,4	1,1
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	1,0	0,0	1,0	0,0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2,6	3,1	2,6	3,1
MATERIAALIT JA PALVELUT				
Ostot tilikauden aikana	-961,2	-973,4	-961,2	-973,4
Varastojen lisäys tai vähennys	3,7	-5,3	3,7	-5,3
Aineet, tavarat, tarvikkeet	-957,5	-978,6	-957,5	-978,6
Ulkopuoliset palvelut	-1,7	-0,9	-1,7	-0,9
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-959,2	-979,5	-959,2	-979,5
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN TILIKAUDELLA				
	1 821	1 879	1 821	1 879
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	-67,4	-68,0	-67,4	-68,0
Eläkekulut	-14,5	-15,9	-14,5	-15,9
Muut henkilösivukulut	-3,7	-3,6	-3,7	-3,6
Henkilöstökulut	-85,6	-87,4	-85,6	-87,4

Ennen 31.12.1991 työsuhteensa aloittaneet alkolaiset ovat lisäeläkkeen piirissä. Heidän eläkeikänsä on 61 vuotta ja eläke 66 % palkasta. Emoyhtiön ottamaan OP-Henkivakuutuksen Ryhmäeläkevakuutukseen liittyy lisävakuutusrahasto 18,9 milj euroa. Rahastoa voidaan käyttää lisäeläkkeen indeksikorotusvastuisiin ja muihin vakuutuksen vastaisiin velvoitteisiin.

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
JOHDON PALKAT, PALKKIOT JA LUONTOISEDUT				
Toimitusjohtaja	0,4	0,4	0,4	0,4
Hallituksen jäsenet	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallintoneuvoston palkat ja palkkiot	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,7	0,7	0,7	0,7

Palkkoihin sisältyvät kannustepalkkiot ovat maksuperusteiset.

Vuoden 2015 lopussa osa johtoryhmän jäsenistä kuului lisäeläke-etuuden piiriin. Yksi johtoryhmän jäsen kuului etuusperusteisen ryhmäeläkevakuutuksen piiriin, jonka mukaan eläkeikä on palveluvuosista riippuen noin 61 vuotta ja eläke 66 % palkasta. Kolme johtoryhmän jäsentä kuului maksuperusteisen ryhmäeläkevakuutuksen piiriin, jonka mukainen eläkeikä on Tyel:n mukainen ja vuosimaksu 10 % vuosiansiosta ilman kannustinpalkkiota. Kolmen johtoryhmän jäsenen eläke määräytyy Tyel:n mukaan eivätkä he näin ollen kuulu lisäeläkkeen piiriin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, FAS

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8,2	-6,3	-7,6	-6,0
Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista ja liikearvosta	-8,2	-6,3	-7,6	-6,0
Pysyvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset ja palautukset	0,0		0,0	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-8,2	-6,3	-7,6	-6,0
TILINTARKASTAJAN PALKKIOT				
KPMG Oy Ab				
Tilintarkastus	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,1	0,0	0,1
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Vuokrat	-22,2	-20,7	-22,4	-21,6
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-4,6	-4,9	-4,6	-4,9
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Annetut avustukset	-0,3	-0,6	-0,3	-0,6
Energia	-1,3	-1,4	-1,4	-1,3
Työvaatteet ja tarvikkeet	-2,8	-2,7	-2,8	-2,7
Rakennus- ja korjauspalvelut	-1,4	-1,7	-1,4	-1,7
IT - palvelut	-7,9	-7,8	-7,9	-7,8
Kuljetukset	-1,5	-1,6	-1,5	-1,6
Muut ostetut palvelut	-6,1	-5,5	-6,1	-5,5
Viestintä ja markkinointi	-3,1	-3,6	-3,1	-3,6
Puhelin ja tietoliikenne	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Luottokorttiprovisiot ja rahankäsittely	-3,6	-3,7	-3,6	-3,7
Muut kulut	-3,1	-3,2	-2,3	-2,4
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-59,9	-59,5	-59,5	-59,5
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
RAHOITUSTUOTOT				
Osinkotuotot muilta	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuotot osuuksista	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	0,7	0,8	0,7	0,8
Muut rahoitustuotot	0,7	0,8	0,7	0,8
Rahoitustuotot yhteensä	0,8	0,8	0,8	0,8

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, FAS

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
RAHOITUSKULUT				
Muut korko- ja rahoituskulut muille	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Muut rahoituskulut		0,0		0,0
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Rahoituskulut yhteensä	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	0,7	0,8	0,7	0,8
Valuuttakurssivoitot ja tappiot	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Valuttakurssivoitot ja -tappiot yhteensä	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-10,1	-10,5	-10,1	-10,5
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	0,0	0,2		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-10,1	-10,3	-10,1	-10,5

TASEEN LIITETIEDOT

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
PYSYVÄT VASTAAVAT				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	5,9	1,6	5,9	1,6
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	1,0	6,7	1,0	6,7
Aineettomat hyödykkeet	6,9	8,4	6,9	8,4
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	13,9	13,9	0,0	0,0
Rakennukset ja rakennelmat	13,9	14,2	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	10,0	11,7	10,2	11,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,2	0,2	0,2	0,2
Ennakkomaksut keskeneräiset hankinnat	0,1			
Aineelliset hyödykkeet	38,1	40,0	10,5	11,9
SIIJOITUKSET				
Osuudet saman kons. yrityksissä	0,4	0,4	27,5	27,5
Osuudet osakkuusyhtiöissä	1,8	1,8	1,8	1,8
Muut osakkeet ja osuudet	3,6	4,5	3,6	4,5
Sijoitukset	5,7	6,7	32,9	33,8
Pysyvät vastaavat yhteensä	50,7	55,1	50,2	54,1

TASEEN LIITETIEDOT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

ALKO KONSERNI
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2014 milj. EUR

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET
MENOT

ENNAKKOMAKSUT

YHTEENSÄ

Hankintameno 1.1.	10,5	6,7	17,2
Lisäykset	1,2	0,1	1,3
Hankintameno 31.12.	11,7	6,7	18,5
Kertyneet poistot 1.1.	-9,3	0,0	-9,3
Tilikauden poisto	-0,8	0,0	-0,8
Kertyneet poistot 31.12.	-10,1	0,0	-10,1
KIRJANPITOARVO 31.12.	1,6	6,7	8,4

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2015 milj. EUR

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET
MENOT

ENNAKKOMAKSUT

YHTEENSÄ

Hankintameno 1.1.	11,7	6,7	18,5
Lisäykset	0,2	1,4	1,6
Siirrot erien välillä	7,2	-7,2	0,0
Hankintameno 31.12.	19,1	1,0	20,1
Kertyneet poistot 1.1.	-10,1	0,0	-10,1
Tilikauden poisto	-3,1	0,0	-3,1
Kertyneet poistot 31.12.	-13,2	0,0	-13,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	5,9	1,0	6,9

ALKO OY
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2014 milj. EUR

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET
MENOT

ENNAKKOMAKSUT

YHTEENSÄ

Hankintameno 1.1.	10,5	6,7	17,2
Lisäykset	1,2	0,1	1,3
Hankintameno 31.12.	11,7	6,7	18,5
Kertyneet poistot 1.1.	-9,3	0,0	-9,3
Tilikauden poisto	-0,8	0,0	-0,8
Kertyneet poistot 31.12.	-10,1	0,0	-10,1
KIRJANPITOARVO 31.12.	1,6	6,7	8,4

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2015 milj. EUR

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET
MENOT

ENNAKKOMAKSUT

YHTEENSÄ

Hankintameno 1.1.	11,7	6,7	18,5
Lisäykset	0,2	1,3	1,5
Siirrot erien välillä	7,2	-7,1	0,1
Hankintameno 31.12.	19,1	1,0	20,1
Kertyneet poistot 1.1.	-10,1	0,0	-10,1
Tilikauden poisto	-3,1	0,0	-3,1
Kertyneet poistot 31.12.	-13,2	0,0	-13,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	5,9	1,0	6,9

TASEEN LIITETIEDOT

AINEELLISET HYÖDYKKEET

ALKO KONSERNI AINEELLISET HYÖDYKKEET 2014 milj. EUR	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	13,9	15,2	59,9	0,2	89,2
Lisäykset	0,0	0,1	4,7		4,8
Vähennykset	0,0	-0,2	-1,0	0,0	-1,2
Hankintameno 31.12.*	13,9	15,1	63,6	0,2	92,8
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-0,6	-47,6	0,0	-48,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0
Tilikauden poisto	0,0	-0,3	-5,3	0,0	-5,6
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-0,9	-51,9	0,0	-52,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	13,9	14,2	11,7	0,2	40,0

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2015 milj. EUR	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	13,9	15,1	63,6	0,2	92,8
Lisäykset	0,0	0,0	3,1		3,1
Vähennykset	0,0	0,0	-0,3		-0,3
Ennakkomaksut		0,1			0,1
Hankintameno 31.12.*	13,9	15,2	66,4	0,2	95,8
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-0,9	-51,9	0,0	-52,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3
Tilikauden poisto	0,0	-0,6	-4,5	0,0	-5,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-1,5	-56,1	0,0	-57,6
KIRJANPITOARVO 31.12.	13,9	13,8	10,2	0,2	38,1

*) Hankintamenoon ei sisälly arvonorotuksia

TASEEN LIITETIEDOT

AINEELLISET HYÖDYKKEET

ALKO OY AINEELLISET HYÖDYKKEET 2014 milj. EUR	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,0	0,1	59,9	0,2	60,2
Lisäykset	0,0	0,0	4,7	0,0	4,7
Vähennykset	0,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Hankintameno 31.12.*	0,0	0,1	63,6	0,2	63,9
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-0,1	-47,6	0,0	-47,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0
Tilikauden poisto	0,0	0,0	-5,3	0,0	-5,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-0,1	-51,9	0,0	-52,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,0	0,0	11,7	0,2	11,9

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2015 milj. EUR	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,0	0,1	63,6	0,2	63,9
Lisäykset	0,0	0,0	3,1	0,0	3,1
Vähennykset	0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Hankintameno 31.12.*	0,0	0,1	66,4	0,2	66,7
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-0,1	-51,9	0,0	-52,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3
Tilikauden poisto	0,0	0,0	-4,5	0,0	-4,5
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-0,1	-56,1	0,0	-56,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,0	0,0	10,2	0,2	10,5

*) Hankintamenoon ei sisälly arvonorotuksia

TASEEN LIITETIEDOT

SIIJOITUKSET

ALKO KONSERNI SIIJOITUKSET 2014 milj. EUR	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ	OSUUDET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,9	2,1	4,7	7,6
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	2,1	4,7	7,6
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosuusoikaisut 1.1.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,4	1,8	4,5	6,7

ALKO KONSERNI SIIJOITUKSET 2015 milj. EUR	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ	OSUUDET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,9	2,1	4,7	7,6
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	-1,0	-1,0
Hankintameno 31.12.	0,9	2,1	3,7	6,7
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosuusoikaisut 1.1.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,4	1,8	3,6	5,7

TASEEN LIITETIEDOT

SIIJOITUKSET

ALKO OY SIIJOITUKSET 2014 milj. EUR	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ	OSUUDET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	28,0	2,1	4,7	34,8
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	28,0	2,1	4,7	34,8
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosuusoikaisut 1.1.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
KIRJANPITOARVO 31.12.	27,5	1,8	4,5	33,8

ALKO OY SIIJOITUKSET 2015 milj. EUR	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ	OSUUDET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	28,0	2,1	4,7	34,8
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	-1,0	-1,0
Hankintameno 31.12.	28,0	2,1	3,7	33,8
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosuusoikaisut 1.1.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,5	-0,3	-0,2	-0,9
KIRJANPITOARVO 31.12.	27,5	1,8	3,6	32,9

Hankintameneon ei sisälly arvonorotuksia

TASEEN LIITETIEDOT

	EMOYHTIÖN OMISTUS OSUUS %	OSUUS OMASTA PÄÄOMASTA 1 000 €	OMA PÄÄOMA	MÄÄRÄ KPL	NIMELLIS- ARVO €/YKS.	OSAKKEIDEN/ OSUUKSIEN NIMELLIS- ARVO 31.12.15 1 000 € YHT.	KIRJAN- PITOARVO 31.12.15 1 000 €	VIIMEKSI LAADITUN TILIN- PÄÄTÖKSEN MUKAINEN VOITTO/ TAPPIO 1 000 €
OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ								
Kiinteistö Oy Arkadiankatu	100,00		18 797 252,76				27141	-882,2
Kiinteistö Oy Puolangan Keskus, Puolanka	50,48	188	372 118,46	275	56,00	15	118	0,0
Kiinteistö Oy Raahen Asemakatu 12, Raahen	57,90	243	420 469,82	14 476	17,00	246	140	0,0
Kiinteistö Oy Vuoksenmäen Harjulanrinne, Imatra	73,08	692	946 332,89	7 308	0,30	2	120	0,0
OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ YHTEENSÄ		1 123					27 519	
OSUUDET OMISTUSYHTIÖYRITYKSISSÄ								
Kiinteistö Oy Enon Kauppakeskus, Eno	37,00	168	454 719,18	259	5,05	1	118	4,4
Asunto Oy Juvan Myllynkerä, Juva	31,50	153	486 278,05	3 150	0,25	1	150	5,4
Kaavin Yrittäjäkatu Oy, Kaavi	23,20	103	445 542,94	348	16,82	6	101	-25,8
Kiinteistö Oy Kaivolankulma, Puumala	36,37	106	291 818,08	2 515	67,28	169	100	0,0
Kiinteistö Oy Kannuksen Torinkulma, Kannus	46,03	331	718 774,55	2 900	1,68	5	155	-1,8
Kiinteistö Oy Mantsintie 1-3, Ilomantsi	28,19	108	381 934,80	311	50,46	16	135	-4,1
Kiinteistö Oy Nilsinportti, Nilsä	31,49	449	1 425 666,89	1 606	16,82	27	168	0,0
Asunto-osakeyhtiö Pieksälä, Pieksämäki	26,82	167	622 833,54	54 800	1,68	92	84	12,8
Kiinteistö Oy Pulkkilän Kauppakeskus, Pulkila	49,84	228	456 642,01	4 984	0,34	2	70	-4,2
Kiinteistö Oy Saarijärven Paavonaukio, Saarijärvi	29,58	217	734 118,19	392	168,19	66	120	2,4
Asunto Oy Sandelsinkatu 4, Helsinki	24,85	34	138 526,22	6 835	0,34	2	251	50,1
Kiinteistö Oy Savitaipaleen Torinkulma, Savitaipale	23,00	195	847 498,96	2 300	0,34	1	103	1,9
Kiinteistö Oy Urpala, Rantasalmi	36,88	295	799 022,96	2 950	0,34	1	100	0,0
Kiinteistö Oy Äänekosken Torikatu 5, Äänekoski	36,29	313	862 147,76	450	16,82	8	130	9,1
OSUUDET OMISTUSYHTIÖYRITYKSISSÄ YHTEENSÄ		2 867					1 785	

TASEEN LIITETIEDOT

	EMOYHTIÖN OMISTUS OSUUS %	OSUUS OMASTA PÄÄOMASTA 1 000 €	OMA PÄÄOMA	MÄÄRÄ KPL	NIMELLIS- ARVO €/YKS.	OSAKKEIDEN/ OSUUKSIEN NIMELLIS- ARVO 31.12.15 1 000 € YHT.	KIRJAN- PITOARVO 31.12.15 1 000 €	VIIMEKSI LAADITUN TILIN- PÄÄTÖKSEN MUKAINEN VOITTO/ TAPPIO 1 000 €
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET								
Asunto Oy Helsinginkatu 15, Helsinki	17,73			1 773	1,68	3	434	
Kiinteistö Oy Karakeskus, Kouvola	4,60			5 013	0,17	1	7	
Kiinteistö Oy Keritori, Kerimäki	9,76			332	1,68	1	63	
Kiuruveden Linja-autoaseman Kiinteistö Oy, Kiuruvesi	14,99			2 514	16,82	42	135	
Kiinteistö Oy Kolarin Ylläs Chalets VII				122			244	
Kontulan Ostoskeskus Oy, Helsinki	9,46			745	68,62	51	673	
Asunto Oy Nilsin Tahkokuuri Chalets B				1 805			178	
Kiinteistö Oulun Kirkkokatu 14, Oulu	1,43			500	16,82	8	17	
Kiinteistö Oy Paltamon Tervahamina, Paltamo	10,00			1 000	1,68	2	100	
Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo, Pyhäsalmi	16,00			288	1,68	0	101	
Savonlinnan Linja-autoasema Oy, Savonlinna	10,47			1 540	168,19	259	168	
Kiinteistö Oy Siilinjärven Torikalla, Siilinjärvi	19,22			36 520	0,17	6	200	
Tahko Golf Club Aoy, A 597							9	
Tahko Golf Club Aoy, A 1044							9	
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenpuisto 27b, Tampere	1,56			440	17,00	283	38	
Asunto Oy Vuorimiehenkatu 33, Helsinki	15,41			4 445	16,82	75	228	
Kiinteistö Oy Ämmänkievari, Suomussalmi	1,36			3 915	16,82	66	10	
Vierumäki Golf Garden Oy							488	
Vierumäki Golf Garden Oy							38	
Vierumäki Chalets							298	
Luoston Huolto Oy	1,87			28	8,41	0	3	
Luottokunta				1			0	
Suomen Palautuspakkaus Oy	12,50			150			25	
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä						797	3 466	
Erittelemättömät muut osakkeet ja osuudet (Puhelinosaakkeet)							84	
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ							3 550	
KAIKKI OSAKKEET YHTEENSÄ							32 854	

TASEEN LIITETIEDOT

RAHAT JA PANKKISAAMISET	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
milj. EUR				
Myymälöiden kassa	13,1	12,9	13,1	12,9
Yritystodistukset	2,0	10,9	2,0	10,9
Joukkovelkakirjalainat	20,9	14,6	20,9	14,6
Pankkitilit	84,3	80,1	84,2	79,9
YHTEENSÄ	120,3	118,6	120,2	118,4
JOUKKOVELKAKIRJALAINOJEN MARKKINA- JA KIRJANPITOARVON EROTUS				
Rahoitusarvopaperien markkina-arvo	20,6	15,9	20,6	15,9
Rahoitusarvopaperien kirjanpitoarvo	20,9	14,6	20,9	14,6
EROTUS	-0,3	1,3	-0,3	1,3
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet ja tavarat	65,6	61,9	65,6	61,9
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	0,5	0,4	0,5	0,4
VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ	66,1	62,3	66,1	62,3
Pitkäaikaiset muut saamiset	1,6	1,6	1,6	1,6
Muut	1,6	1,6	1,6	1,6
Yhteensä	1,6	1,6	1,6	1,6
LYHYTAIKAISET SAAMISET KONSERNIYRITYKSILTÄ				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			0,1	
Lyhytaikaiset saamiset			0,1	
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	16,3	15,0	16,3	15,0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset (muilta)	1,9	2,5	1,9	2,2
Muut	0,0	0,1	0,0	0,0
Yhteensä	18,3	17,5	18,2	17,2
Lyhytaikaiset saamiset	18,3	17,5	18,3	17,2
SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT				
Tuloverosaaminen		1,2		1,2
ALV-saatava	0,1	0,0		
Lounaseteleitä ja lounaskorttien latauksia		0,1		0,1
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	0,6	0,6	0,6	0,6
Työnantajavakuutukset	0,5		0,5	0,0
Korkosaamiset	0,3	0,4	0,3	0,4
Etukäteen maksetut v. 2016 avustukset	0,3		0,3	0,0
Vuoden 2016 lisenssi- ja ylläpitomaskuja	0,1		0,1	0,0
Muut siirtosaamiset	0,1	0,3	0,1	0,0
Yhteensä	1,9	2,5	1,9	2,2

TASEEN LIITETIEDOT

VOITONJAKOKELPOISET VARAT

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
Edellisten tilikausien voitto			17,2	16,1
Tilikauden voitto/tappio			40,2	40,8
Siirto muista rahastoista			0,2	0,4
Oikaisut yhteensä			0,2	0,4
Voitonjakokelpoiset varat			57,7	57,2

PAKOLLISET VARAUKSET

Tyhjäksi jäävän toimitilan vuokravastuu			1,5	
Yhteensä			1,5	

LYHYTAIKAiset VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE

Ostovelat samaan konserniin kuuluville yrityksille			0,0	0,0
Lyhytaikaiset siirtovelat samaan konserniin kuuluville yrityksille				0,0
			0,0	0,0

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Ostovelat	143,8	143,4	143,6	143,4
Siirtovelat	20,6	19,2	20,6	19,2
Muut velat	13,7	14,3	13,7	14,1
Saadut ennakot	0,0	0,0		
Yhteensä	178,0	176,9	177,8	176,8

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	178,0	176,9	177,8	176,8
--	-------	-------	-------	-------

SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT (PITKÄ- & LYHYTAIKAiset)

Palkkajaksotukset sosiaalikuuluineen	17,8	17,8	17,8	17,8
Työnantajavakuutusten jaksotus	0,2	0,6	0,2	0,6
Tuloverojaksotus	1,2		1,2	
Pankkikulujen ja luottokorttiprovisioiden jaksotus	0,5	0,5	0,5	0,5
Ulkomailla matkalla olevat toimitukset	0,3	0,1	0,3	0,1
Vireillä olevat oikeustapaukset	0,1	0,0	0,1	
Kassapöytien romutus	0,2	0,2	0,2	0,2
Vuodelle 2016 kirjattuja laskuja	0,3	0,0	0,3	
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	0,0	0,1	0,0	0,1
Yhteensä	20,6	19,2	20,6	19,2

TASEEN LIITETIEDOT

ALKO KONSERNI

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2014

milj. EUR	OSAKEPÄÄOMA	MUUT RAHASTOT	VOITTOVARAT	YHTEENSÄ
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	3,2	54,7	74,7
Osingonjako			-38,0	-38,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,4	0,4	0,0
Tilikauden voitto			40,9	40,9
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2014	16,8	2,8	58,0	77,6

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2015

milj. EUR	OSAKEPÄÄOMA	MUUT RAHASTOT	VOITTOVARAT	YHTEENSÄ
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	2,8	58,0	77,6
Osingonjako			-40,0	-40,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,2	0,2	0,0
Tilikauden voitto			39,4	39,4
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2015	16,8	2,6	57,5	77,0

ALKO OY

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2014

milj. EUR	OSAKEPÄÄOMA	MUUT RAHASTOT	VOITTOVARAT	YHTEENSÄ
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	3,2	54,1	74,0
Osingonjako			-38,0	-38,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,4	0,4	0,0
Tilikauden voitto			40,8	40,8
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2014	16,8	2,8	57,2	76,8

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2015

milj. EUR	OSAKEPÄÄOMA	MUUT RAHASTOT	VOITTOVARAT	YHTEENSÄ
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	2,8	57,2	76,8
Osingonjako			-40,0	-40,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,2	0,2	0,0
Tilikauden voitto			40,2	40,2
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2015	16,8	2,6	57,7	77,1

TASEEN LIITETIEDOT

MUUT LIITETIEDOT

Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Muut annetut vakuudet

milj. EUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	2015	2014	2015	2014
LEASINGVASTUUT				
Tilikautta seuraavana vuonna maksettavat	0,6	0,6	0,6	0,6
Myöhemmin maksettavat	1,1	0,8	1,1	0,8
Yhteensä	1,6	1,4	1,6	1,4
VUOKRAVASTUUT				
Tilikautta seuraavana vuonna maksettavat	13,7	15,8	13,7	15,8
Myöhemmin maksettavat	1,2	4,7	1,2	4,7
Yhteensä	14,9	20,5	14,9	20,5

TUNNUSLUVUT

		ALKO KONSERNI				ALKO OY			
		2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto	milj. EUR	1 159,0	1 180,0	1 175,3	1 207,5	1 158,9	1 179,8	1 175,0	1 207,2
Liikevoitto	milj. EUR	48,8	50,4	49,1	57,4	49,7	50,5	49,4	57,3
% liikevaihdosta	%	4,2	4,3	4,2	4,8	4,3	4,3	4,2	4,7
Voitto ennen satunnaiseriä varauksia ja veroja	milj. EUR	49,5	51,2	50,2	58,4	50,4	51,3	50,6	58,3
% liikevaihdosta	%	4,3	4,3	4,3	4,8	4,3	4,3	4,3	4,8
Voitto ennen varauksia ja veroja	milj. EUR	49,5	51,2	50,2	58,7	50,4	51,3	50,6	58,6
% liikevaihdosta	%	4,3	4,3	4,3	4,9	4,3	4,3	4,3	4,9
Oman pääoman tuotto,%	%	51,0	53,7	48,9	54,0	51,7	53,8	53,0	54,0
Sijoitetun pääoman tuotto,%	%	64,1	67,2	64,7	70,0	64,8	67,3	70,6	70,1
Omavaraisuusaste,%	%	29,8	30,3	27,8	30,5	30,3	30,5	27,9	30,7
Current ratio		1,2	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	milj. EUR	4,8	6,1	6,9	7,1	4,7	6,0	6,9	7,1
% liikevaihdosta	%	0,4	0,5	0,6	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		2 415	2 527	2 610	2 657	2 415	2 527	2 610	2 657

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto,%	$\frac{(\text{Tulos ennen satunnaiseriä} - \text{tuloverot varsinaisesta toiminnasta}) \times 100}{\text{Oma pääoma (keskim.*)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto,%	$\frac{(\text{Tulos ennen satunnaiseriä} + \text{vieraan pääoman rahoituskulut}) \times 100}{\text{Taseen loppusumma (keskim.*) - korottomat velat (keskim.*)}}$
Omavaraisuusaste,%	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Current ratio	$\frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$

*) keskimääräiset luvut on laskettu kuukausittain päätössaldon keskiarvona

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Esitetään, että muun oman pääoman rahastosta siirretään 172 659,82 euroa vapaaseen omaan pääomaan kattamaan työhyvinvoinnin parantamisen kuluja. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015 ovat 57 660 014,44 euroa (57 239 809,96 euroa) josta tilikauden voitto on 40 247 544,66 euroa (40 812 443,44 euroa).

Hallitus ehdottaa, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jetaan	40 000 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	17 660 014,44 euroa
	57 660 014,44 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 2016

HALLITUS

Harri Sailas
puheenjohtaja

Kirsi Varhila

Sari Aalto-Matturi

Juhani Eskola

Leila Kostiainen

Kuisma Niemelä

Jarmo Väisänen

Hille Korhonen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 2016

KPMG Oy Ab

Lasse Holopainen
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Alko Oy:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2015 tilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen, ja esittää lausuntonaan vuoden 2016 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön tuloslaskelma ja tase tilikaudelta 2015 vahvistetaan. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen voittovarojen käyttöä koskevaan ehdotukseen.

Helsingissä, 16. maaliskuuta 2016

Vesa-Matti Saarakkala
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Anna-Maja Henriksson
hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Tuula Haatainen
hallintoneuvoston jäsen

Susanna Huovinen
hallintoneuvoston jäsen

Antti Kaikkonen
hallintoneuvoston jäsen

Osmo Kokko
hallintoneuvoston jäsen

Pauli Kiuru
hallintoneuvoston jäsen

Ulla Parviainen
hallintoneuvoston jäsen

Aino-Kaisa Pekonen
hallintoneuvoston jäsen

Tuomo Puumala
hallintoneuvoston jäsen

Päivi Räsänen
hallintoneuvoston jäsen

Sari Sarkomaa
hallintoneuvoston jäsen

YHTEYSTIEDOT

Alko Oy

PL 33, 00181 HELSINKI

käyntiosoite: Salmisaarenaukio 1

Y-tunnus 1505551-4

Kotipaikka Helsinki

etunimi.sukunimi@alko.fi

020 711 11 arkisin klo 8–16
